

KOWARY

miasto z tradycjami

Raport o stanie miasta Kowary za 2023 rok

www.kowary.pl

- Kowary, maj 2024 -

Spis treści

1. Wprowadzenie do Raportu	3
1.1. Wstęp	3
1.2. Podstawa prawna i zakres Raportu	5
1.3. Wizja Miasta Kowary	6
1.4. Misja Miasta Kowary	6
1.5. Wybrane dane demograficzne	8
2. Lokalna polityka społeczna	12
2.1. Kowarska strategia rozwiązywania problemów społecznych	12
2.2. Kowarska polityka prorodzinna	13
2.2.1. Gminny program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Kowary	13
2.2.2. Wsparcie kowarskich rodzin – „mieszkanie chronione”	15
2.2.3. Kowarska polityka senioralna	16
2.2.4. Edukacyjny Klub Seniora	17
2.3. Rozwiązywanie problemów uzależnień	18
2.3.1. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	18
2.3.2. Działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych	20
2.3.3. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary	22
2.3.3.1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych	22
2.3.3.2. Program Przeciwdziałania Narkomanii	26
2.4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach	27
3. Kultura, sport i rekreacja	39
3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach w 2023r.	39
3.2. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach w 2023r.	42
3.3. Obiekty sportowe i rekreacyjne w Kowarach	58
3.4. Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych	59
3.5. Wydarzenia sportowe	61
4. Edukacja	62
4.1. Przedszkole Publiczne nr 1 w Kowarach	64
4.2. Szkoła Podstawowa nr 1 w Kowarach	71
4.3. Szkoła Podstawowa nr 3 w Kowarach	82
4.4. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach	86
5. Kowary w przestrzeni	89
5.1. Położenie i powierzchnia miasta	89
5.2. Kowary i nasi sąsiedzi w wybranych obszarach działalności gminy	89
5.3. Współpraca Kowar z miastami partnerskimi	96
6. Ochrona środowiska	97
6.1. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Kowar w 2023r.	97
6.2. Lokalny program usuwania azbestu	103
6.3. Gospodarka niskoemisyjna - w ochronie czystego powietrza	104

6.4. Gospodarka wodno-ściekowa	106
6.5. Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt	108
6.6. Realizacja planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w Kowarach	109
7. Zasoby, infrastruktura i gospodarka nieruchomościami	117
7.1. Strategia Rozwoju Miasta	117
7.2. Realizacja programu rewitalizacji Gminy Miejskiej Kowary	129
7.3. Realizacja wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary ...	135
7.4. Społeczna komisja mieszkaniowa	136
7.5. Działalność ZEŻK w Kowarach w zakresie administrowania zasobem mieszkaniowym	136
7.6. Ład przestrzenny	148
7.7. Realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami	150
7.8. Mienie komunalnego	154
7.9. Powierzchnia i wartość gruntów stanowiących własność gminy	155
7.10. Gospodarka nieruchomościami	155
7.10.1. Nieruchomości stanowiące majątek miasta	155
7.10.2. Użytkowanie wieczyste	157
7.10.3. Zmiany w stanie mienia komunalnego od dnia 1 stycznia 2023r. roku do dnia 31 grudnia 2023 r.	157
8. Bezpieczeństwo	159
8.1. Realizacja zadań Gminy w obszarze bezpieczeństwa	159
8.2. Zakres działań i interwencji Miejskiej Służby Ratowniczej oraz współpraca z Państwową Strażą Pożarną ...	162
8.3. Działania kowarskiej jednostki Policji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego	163
9. Budżet Obywatelski 2023r.	170
10. Administracja	173
10.1. Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Kowarach	173
10.2. Skarga, wniosek i petycja jako forma kontroli społecznej	174
10.3. Dostęp do informacji publicznej	175
10.4. Miejska Rada Seniorów	176
10.5. Realizacja wyborów do sejmiku i senatu	176
10.6. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Kowarach	176
Podsumowanie	187

1. WPROWADZENIE DO RAPORTU

1.1. Wstęp

Szanowni Państwo,
Kochani mieszkańcy Kowar

W 2018 roku dzięki Państwa poparciu rozpoczęliśmy wspólną pracę na rzecz Kowar. Co roku przedstawiamy Wam Raporty o stanie miasta opisując szczegółowo wszystkie aspekty jego funkcjonowania: oświatę, kulturę, pomoc społeczną, inwestycje, porządek publiczne, gospodarowanie mieniem... Informowaliśmy o problemach wynikających z pandemią, wojną w Ukrainie, z którymi musieliśmy się wszyscy zmierzyć. To był nie łatwy czas.

W naszej codziennej pracy, nie zważając na mnogość obiektywnych trudności, zawsze jesteśmy blisko z Państwem, z waszymi problemami, które rozwiązujemy w korelacji z interesem naszej wspólnoty samorządowej – interesem publicznym. Osobiście rozmawiam i spotykam się z Wami, aby poznać Wasze spostrzeżenia, uwagi, propozycje. To również dzięki Waszemu społecznemu zaangażowaniu, w tym w ramach „Budżetu Obywatelskiego”, Kowary zmieniają się i rozwijają.

Wiele ulic w naszym mieście zostało w całości lub w części zmodernizowanych lub wyremontowanych: Izerska, Główna, Bukowa, Jagiellońska, Słoneczna, Matejki, Ogrodowa, Staszica, Świerkowa, Wiejska, Bielarska w trakcie ... Powstały nowe chodniki, oświetlenie, kanalizacja deszczowa, nowe bądź zmodernizowano nitki sieci wodociągowej, parkingi, powstały bezpieczne przejścia dla pieszych, wyremontowano kilka mostów, w tym most przy placu Franciszkańskim.

Sukcesywnie rewitalizowane są tereny zielone oraz boiska ze sztuczną nawierzchnią i place zabaw. Wyremontowano salę sportową w SP1, stary budynek szkoły SP3. Obecnie trwają prace przy zagospodarowaniu wyremontowanego budynku dworca PKP, który przebudowywany jest na potrzeby Miejskiego Muzeum, Informacji Miejskiej i Galerii Produktu Lokalnego, obecnie oczekujemy na środki zewnętrzne.

Z budżetu miasta dofinansowywane jest funkcjonowanie szkół, przedszkoli, klubów sportowych, zajęć pozalekcyjnych w szkołach, dożywianie dzieci. Realizowany jest również program wsparcia dla seniorów.

Na część tych zadań pozyskaliśmy pieniądze z UE oraz z innych źródeł. W sumie, w latach 2019-2024 złożyliśmy kilkadziesiąt mniejszych i większych wniosków o dofinansowanie. Do budżetu gminy Kowary trafi dodatkowo ponad 41 mln złotych, a wartość realizowanych dzięki tym pieniądzązom zadaniom wyniesie ponad 53 mln zł.

Obecnie realizujemy 25 projektów dofinansowanych z różnych źródeł. Ich łączna wartość to ponad 60 mln złotych. I to nie jest ostatnie nasze słowo w tej dziedzinie, ponieważ w najbliższych latach mamy nadzieję zrealizować w Kowarach projekty o wartości około 100 mln złotych. Efekty tych działań możecie już Państwo zobaczyć na własne oczy spacerując po naszym mieście lub przeglądając niniejszą publikację.

Spośród wielu realizowanych inwestycji, największą jest realizowana w ramach projektu „Zielono-Niebieskie Kowary”, której elementem jest remont przepływowego zbiornika retencyjnego „Kowary” na potoku Bystra. Akwen ten już od kilkunastu lat wymagał renowacji. W ramach tego projektu przeprowadzono rewitalizację samej konstrukcji hydrologicznej. Główny nacisk położony został na poprawienie stanu technicznego oraz warunków eksploatacyjnych obiektu. Dzięki temu będzie można zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom Kowar podczas intensywnych opadów deszczu. Dodatkowe działania rewitalizacyjne zwiększą bioróżnorodność tego obszaru oraz stworzą dobre miejsce do aktywnego odpoczynku.

„Zielono-Niebieskie Kowary” to nie tylko remont zbiornika retencyjnego. W ramach tego projektu wykonanych zostało wiele zadań związanych z zielono-niebieską infrastrukturą:

- przy kowarskim przedszkolu, szkołach oraz w Domu Tradycji Miasta Kowary powstały miejsca „Edukacji pod chmurką”;
- mając na względzie niwelację „miejskich wysp ciepła” na terenie miasta nasadzono wiele rodzajów drzew, krzewów, bylin i innych roślin. Mają one za zadanie nie tylko cieszyć nasze oko, ale ich głównym zadaniem jest gromadzenie wody oraz wiązanie dwutlenku węgla, którego w dzisiejszych czasach jest niestety bardzo dużo. Stworzą one również miejsca zacienione na upalne letnie dni;
- powstał system nawadniania murawy Stadionu Miejskiego, wyremontowano fontannę przy ratuszu oraz zainstalowano fontannę na stawie przy ulicy Karkonoskiej;
- stworzono 13 miejsc odpoczynku przeznaczonych dla rowerzystów, przebudowano chodniki na osiedlu przy ulicy Matejki, w taki sposób aby mogły retencjonować wodę deszczową;
- w ramach działań związanych z zagospodarowaniem wody deszczowej do jednostek podległych gminie, wspólnot mieszkaniowych, budynków komunalnych oraz do prywatnych użytkowników trafiło 340 zbiorników na wodę deszczową oraz 100 ogrodów deszczowych;

Muszę podkreślić, że realizacja tego wszystkiego o czym wyżej wspomniano nie byłaby możliwa bez dobrej współpracy z Radnymi Rady Miejskiej. Dzięki nieustannym dyskusjom, rozmowom, wspólnemu szukaniu rozwiązań, zdołaliśmy bez klótni i waśni znaleźć kompromis i rozwiązywać problemy mieszkańców. Niezmiennie patrzymy też w przyszłość, dostrzegając pojawiające się zagrożenia i ograniczenia, ale również poszukując szans i możliwości realizacji naszej misji, celów i zadań.

Obecnie Gmina Miejska Kowary staje przed licznymi wyzwaniami, które wymagają podejmowania trafnych decyzji w obszarze polityki publicznej, rozwoju infrastruktury oraz efektywnej alokacji zasobów. Wyzwania jakie rozpoznajemy i napotykamy na naszej drodze, motywują nas do działania. Cele jakie sobie zakładamy do realizacji, zarówno te bliższe, jak i te na dłuższą perspektywę, mają jeden wspólny mianownik – Was drodzy mieszkańcy Kowar. Priorytetowym celem podejmowanego przez Nas wysiłku jest poprawa komfortu i dobrostanu mieszkańców miasta po to, aby każdy znalazł w nim swoje upragnione i bezpieczne miejsce na ziemi do założenia rodziny, podjęcia pracy lub własnej działalności gospodarczej, aktywności sportowej i kulturalnej, by, mimo wielu problemów, żyło się nam po prostu lepiej.

Serdecznie zapraszam do lektury niniejszego Raportu.

Elżbieta Zakrzewska
Burmistrz Miasta Kowary

1.2. Podstawa prawna i zakres Raportu

Raport został opracowany na podstawie art. 28aa ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Swoim zakresem obejmuje on podsumowanie działalności Burmistrza Miasta Kowary w roku 2023, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miejskiej w Kowarach i budżetu obywatelskiego.

Należy przypomnieć, że do najważniejszych, ustawowych zadań własnych gminy należą sprawy dotyczące zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej. Są to w szczególności sprawy z zakresu:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- 4) działalności w zakresie telekomunikacji;
- 5) lokalnego transportu zbiorowego;
- 6) ochrony zdrowia;
- 7) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- 8) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 9) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 10) edukacji publicznej;
- 11) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 12) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 13) targowisk i hal targowych;
- 14) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 15) cmentarzy gminnych;
- 16) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 17) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 18) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- 19) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 20) promocji gminy;
- 21) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 22) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ustawodawca nakłada też na gminy obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, do których należą sprawy związane z ewidencją ludności, dowodów osobistych czy aktów stanu cywilnego, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów. Zadania z zakresu administracji rządowej gmina może wykonywać również na podstawie porozumienia z organami tej administracji.

W niniejszym dokumencie przedstawiono mocne ale i słabe strony potencjału Kowar oraz dostrzegane szanse i zagrożenia wynikające z otoczenia zewnętrznego. Przedstawiono też dane statystyczne odzwierciedlające ogrom pracy jaki każdego dnia pracownicy Urzędu Miejskiego w Kowarach i jednostek organizacyjnych wkładają w realizację wyżej wskazanych zadań i rozwój naszej społeczności. Należy podkreślić, że wszelkie dane, tabele i wykresy umieszczone w niniejszym dokumencie są opracowaniami własnymi merytorycznych pracowników komórek i jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Kowary, opierającymi się o dane przetwarzane w tych komórkach i jednostkach w różnego rodzaju rejestrach i ewidencjach. Ponadto przy opracowaniu informacji statystycznych korzystano z informacji przetwarzanych przez GUS – Bank Danych Lokalnych, Statystyczne Vademecum Samorządowca (<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start> oraz <https://svs.stat.gov.pl/>), oraz platformę informacji statystycznych SMUP (<https://smup.gov.pl/>).

1.3. Wizja Miasta Kowary

„Kowary - znane i przyjazne miasto przygraniczne Dolnego Śląska, z zadbanym środowiskiem naturalnym i zapobiegające zmianom klimatycznym, atrakcyjne jako ośrodek o zrównoważonych funkcjach gospodarczych, szczególnie turystycznych, sportowo-rekreacyjnych i uzdrowiskowych, z oryginalnymi walorami wzbogacającymi ofertę regionu karkonoskiego, pielęgnujące bogactwo tradycji, miasto zadbane i bezpieczne dla wszystkich pokoleń mieszkańców”

Określenie pożądanego wizerunku gminy w perspektywie czasowej ujęte zostało w Programie Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021 – 2030 i stanowi podstawę do formułowania szczegółowych celów i działań zmierzających do realizacji nakreślonej wizji.

1.4. Misja Miasta Kowary

„Zapewnienie warunków do podniesienia poziomu życia mieszkańców Miasta Kowary z zaakcentowaniem odpowiedniej opieki nad młodzieżą i seniorami poprzez rozwój infrastruktury, edukacji, gospodarki, a szczególnie turystyki opartej na walorach przyrodniczych, klimatycznych, kulturowych, rekreacyjnych i ich kompleksowa promocja.”

Misja Miasta Kowary (Gminy) stanowi ideę jej rozwoju, nadaje ogólny kierunek działań, oraz określa pośrednio dziedziny, którymi władze powinny się zajmować w planowanym okresie. Misja gminy z jednej strony jest przesłaniem i obietnicą skierowaną do jej mieszkańców. Dzięki niej cele działalności władz powinny być lepiej zrozumiałe dla wszystkich obywateli. Z drugiej zaś strony definiuje sposób, w jaki chce by gmina była postrzegana przez jej otoczenie. Określenie misji jest więc publiczną częścią planu strategicznego. Formułując misję Gminy Kowary opierano się przede wszystkim na wynikach warsztatów z zakresu analizy SWOT oraz głównych potrzebach wynikających z części diagnostycznej dokumentu i wskazanych w przeprowadzonych ankietach. Misja Gminy Kowary jest jej indywidualnym, generalnym planem ukształtowania mocnej pozycji wśród pozostałych jednostek samorządowych województwa dolnośląskiego.

Zaproponowane w misji kierunki rozwoju wynikają z dotychczasowej aktywności władz gminy, a jednocześnie odpowiadają na bieżące potrzeby lokalnej społeczności. Rozwój gospodarczy jest możliwy

dzięki pełniejszemu wykorzystaniu potencjału położenia i przygotowaniu nowych ofert inwestycyjnych. Równolegle z poprawą sytuacji gospodarczej następuje wielopłaszczyznowe wzbogacanie oferty dotyczącej jakości życia. W miarę realizacji programu stwarzają się nowe możliwości zatrudnienia, co przyczynia się do wzbogacania społeczeństwa, a w efekcie poprawy warunków życia. Poszerza się też między innymi oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna, poprawia się ogólnodostępna infrastruktura i estetyka otoczenia. To z kolei poprawia postrzeganie gminy jako obszaru atrakcyjnego do stałego zamieszkania i hamuje niekorzystne zjawisko migracji, które dotyka zwłaszcza młodą część lokalnej społeczności. Podejmowane działania wymagają dużej aktywności lokalnych władz nie tylko na polu inwestycji infrastrukturalnych.

W trakcie realizacji programu systematycznie przeprowadzany jest jego monitoring, co pozwala na unikanie ewentualnych błędów przy realizacji założonych celów, jak również określa aktualny stopień wdrażania dokumentu. Zapewnia także zgodność efektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Osoby bezpośrednio zaangażowane w realizację programu pamiętają, że bardzo często zaniechanie w zakresie kontroli realizacji planu strategicznego skutkuje spadkiem skuteczności i efektywności procesu wdrożeniowego.

Program Rozwoju jest dokumentem własnym władzy lokalnej, dlatego też informacje o stopniu jego realizacji stanowią przede wszystkim materiał do analiz dla pracowników Urzędu Miejskiego w Kowarach i Radnych Rady Miejskiej oraz jednostek organizacyjnych gminy. Świadomość poczynionych postępów lub ewentualnych braków w tym zakresie, pozwala na efektywniejsze planowanie bieżących działań i egzekwowanie osiąganych rezultatów. Bezpośredni nadzór nad wdrażaniem Programu należy do Burmistrza Miasta Kowary. Jako najwyższy organ władzy wykonawczej podstawowego szczebla samorządowego odpowiada on za kreowanie programu rozwoju, realizację polityki gminy oraz monitorowanie jej wyników. Do wypełnienia tych zadań zostały zaangażowane wszystkie podległe mu służby, w szczególności działające w ramach struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych.

Dla potrzeb Programu opracowano także listę wskaźników służących ocenie procesu jej wdrażania. Odnoszą się one do poszczególnych celów strategicznych wyznaczonych w ramach wszystkich kluczowych obszarów. Poziom wskaźników oraz korzystne lub niekorzystne tendencje zmian ich wartości są bezpośrednim lub pośrednim skutkiem realizacji programu. Wskaźniki zostały dobrane w sposób umożliwiający jednoznaczną i obiektywną ocenę poziomu ich osiągnięcia. Nie wyznaczono dla nich wartości docelowej. Punktem odniesienia są więc wartości bazowe, a postęp we wdrażaniu Programu jest mierzony postępowaniem w stosunku do stanu pierwotnego.

Uzyskiwany w oparciu o analizę wytypowanych wskaźników obraz jest każdorazowo poddawany weryfikacji pod kątem odbioru społecznego. Jest to robione w oparciu o analizy opinii zebranych wśród właściwych kompetencyjnie wydziałów Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek, z którymi miasto współpracuje.

Monitoringowe funkcje realizowane są także przez Radę Miejską w Kowarach. Raz w roku (po zebraniu danych w zakresie stopnia osiągnięcia wskaźników monitoringu) Burmistrz lub wyznaczona przez niego osoba przygotowuje raport w sprawie postępów we wdrażaniu Programu. Dane te są ujęte w Raporcie o stanie miasta Kowary za dany rok. Dokument ten jest przedmiotem dyskusji na sesji tematycznej Rady Miejskiej w Kowarach. Na bieżąco prowadzona jest zatem weryfikacja ustaleń Programu, a w razie potrzeby także jej aktualizacja.

1.5. Wybrane dane demograficzne

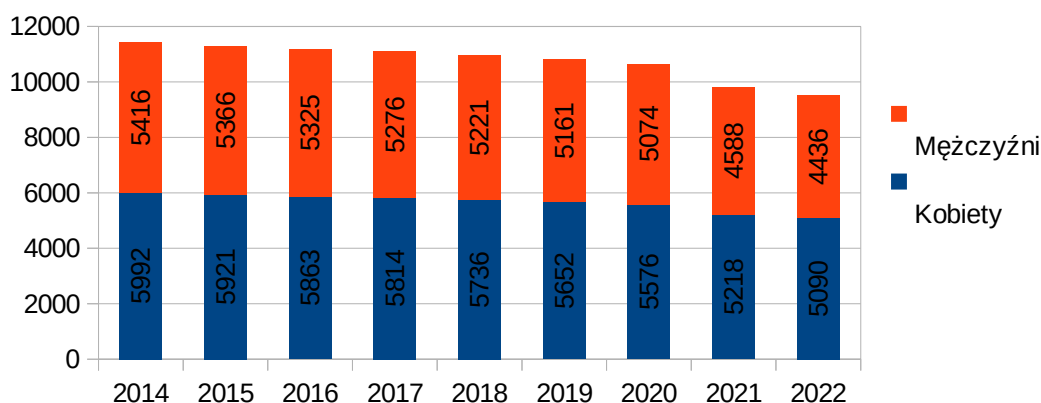
Na dzień 1 stycznia 2023 r. Kowary wg Rejestru Mieszkańców liczyły 9526 osób, w tym 4436 mężczyzn i 5090 kobiet. Na 1 km² powierzchni gminy (37,39 km²) przypada 262 mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest prawie 3 razy większa od średniej dla powiatu oraz ponad 2 razy wyższa od średniej w województwie dolnośląskim (odpowiednio 101 i 145 osób/km²). Współczynnik występujący w Kowarach jest jednak charakterystyczny dla gmin miejskich.

Od 2014 obserwuje się stałą tendencję spadkową liczby ludności, która spowodowana jest przede wszystkim spadkiem urodzeń i niewielkim wzrostem ilości zgonów czyli ujemnym przyrostem naturalnym oraz migracją zarobkową młodych ludzi.

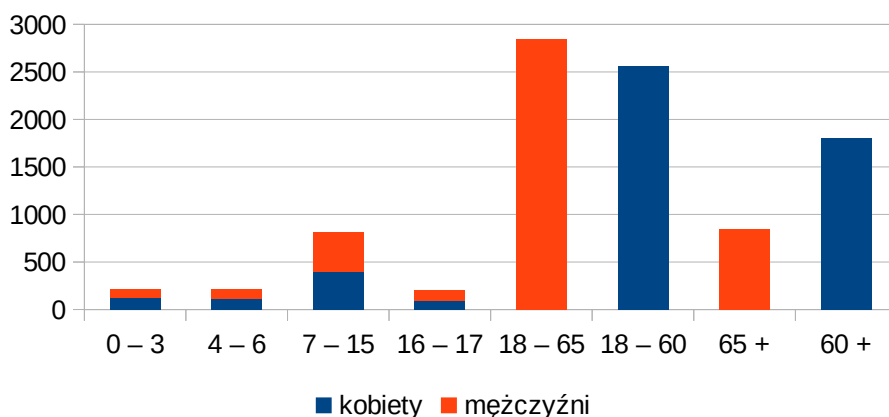
Przez cały analizowany okres liczba kobiet jest znacznie wyższa od mężczyzn. Jest to zgodne z ogólnopolską tendencją (ogólnokrajowy współczynnik feminizacji - 107). Współczynnik feminizacji w Kowarach w roku 2022 wynosił 112 i utrzymuje się na tym samym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego.

Rok	Liczba ludności	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Współczynnik feminizacji
2014	11 408	5 992	5 416	110
2015	11 287	5 921	5 366	110
2016	11 188	5 863	5 325	110
2017	11 090	5 814	5 276	110
2018	10 957	5 736	5 221	110
2019	10 813	5 652	5 161	110
2020	10 650	5 576	5 074	110
2021	10 139	5 348	4 791	112
2022	9 913	5 234	4 679	112
2023	bd	bd	bd	bd

Zaludnienie w Kowarach w latach 2014 - 2022 z podziałem na mężczyzn i kobiety

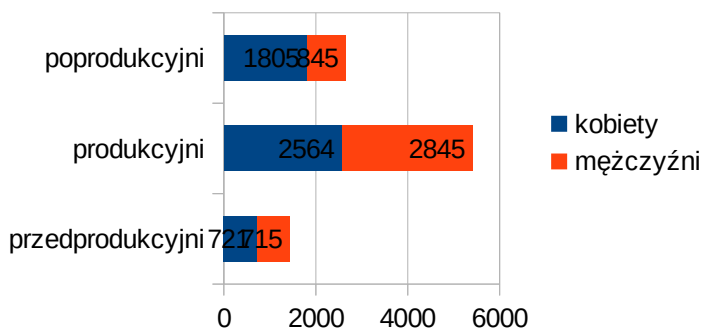

podział statystyczny mieszkańców Kowar wg wieku i płci w 2022r.

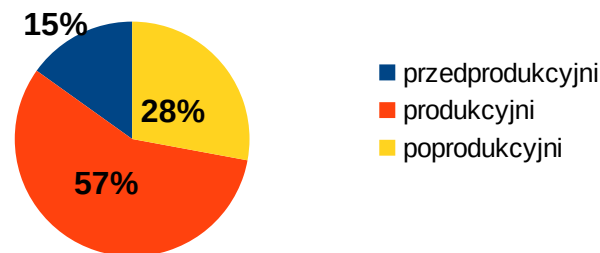

Z uwagi na brak danych statystycznych za 2023r. analizie poddane możliwe do uzyskania dane do 2022r.. Analiza liczby ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku wskazuje na minimalnie ale stale zwiększający się odsetek udziału osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem. W roku 2019 odsetek ten wynosił 26%, w latach 2020 i 2021 27%, a w 2022r już 28%, przy zmieniającej się liczbie bezwzględnej osób w wieku poprodukcyjnym i tak kolejno 2820, 2836 i 2616 w roku 2021 a w 2022r. 2650. Wciąż utrzymuje się wzrostowa tendencja udziału osób w wieku poprodukcyjnym przewyższająca udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Związane jest to z powszechnym, długo utrzymującym się zjawiskiem starzenia się społeczeństwa i niskiego poziomu przyrostu naturalnego. Odsetek osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego z poziomu 58% do 57%, a w liczbach bezwzględnych odnotowano mniej osób z tej grupy o 265 osób, z 6215 w 2020r., przez 5674 w 2021r. do 5409 w 2022r.

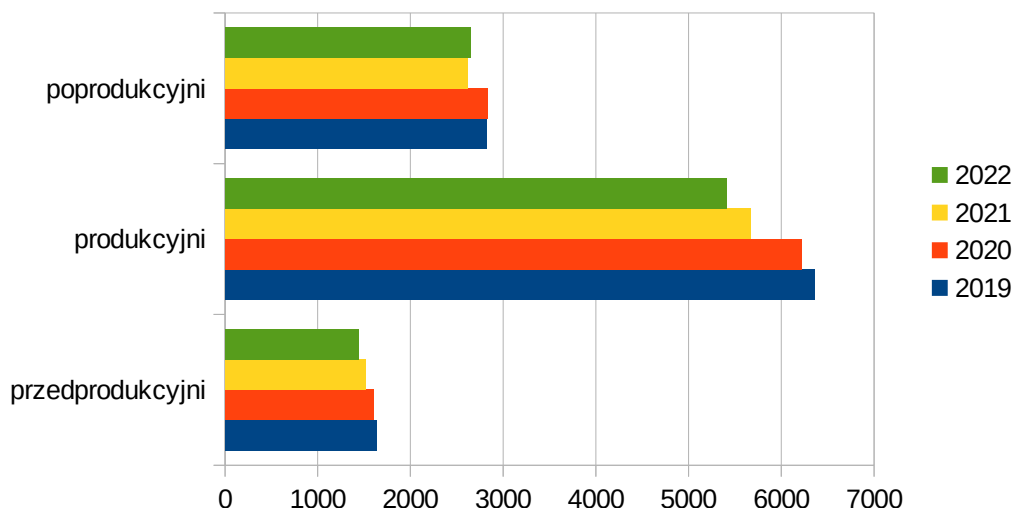
struktura wieku mieszkańców Kowar w 2022r.

struktura wiekowa mieszkańców Kowar w 2022r.

struktura wiekowa mieszkańców kowar w latach 2019 - 2022

Syntetyczną miarą sytuacji demograficznej jest wskaźnik obciążenia demograficznego, mówiący o tym, jak wiele osób młodszych i starszych przypada na jedną osobę w wieku produkcyjnym - innymi słowy, jak wiele osób musi przeciętnie utrzymać jedna osoba w wieku produkcyjnym.

Malejący potencjał demograficzny, w powiązaniu z utrzymującą się migracją o charakterze zarobkowym, może stać się w kolejnych latach istotną barierą rozwoju.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,7	61	63,4	66,1	68,2	70	71,4	72,8	75,5	bd
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	131,3	140	150,7	158,4	166,9	172,8	177,4	172,6	184,5	bd
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	33,3	35,6	38,1	40,5	42,6	44,3	45,6	46,1	49	bd
współczynnik obciążenia demograficznego	22,5	23,8	26	27,7	29,7	31,8	36,1	38,6	37,1	bd
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	16	16,7	17,9	18,9	20	21,1	23,3	24,5	25,3	bd

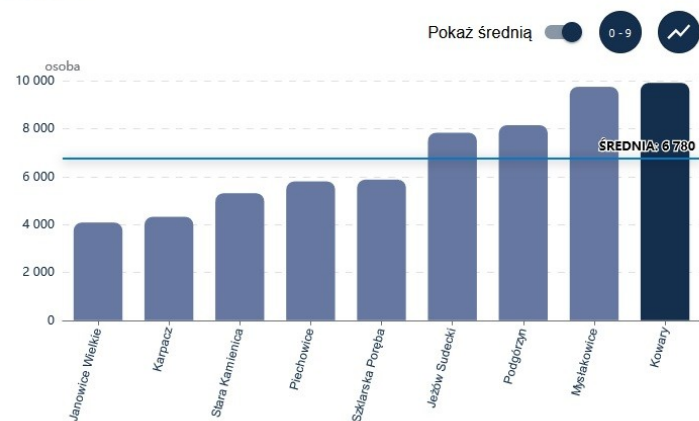
Nazwa wskaźnika	Kowary			powiat karkonoski		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ludność [osoba]	10266	10139	9913	61884	61469	61016
Ludność - kobiety [osoba]	5418	5348	5234	32054	31855	31627
Urodzenia żywe [osoba]	64	57	52	440	348	329
Zgony [osoba]	153	163	179	920	947	887
Przyrost naturalny [osoba]	-89	-106	-127	-480	-599	-558
Saldo migracji ogółem [osoba]	-52	-56	-100	86	123	-11
Ludność w wieku przedprodukcyjnym [osoba]	1516	1502	1451	10111	10067	9859
Ludność w wieku produkcyjnym [osoba]	5888	5721	5562	36504	35956	35506
Ludność w wieku poprodukcyjnym [osoba]	2862	2916	2900	15269	15446	15651
Zameldowania [osoba]	61	50	62	911	923	801

Porównanie z innymi gminami

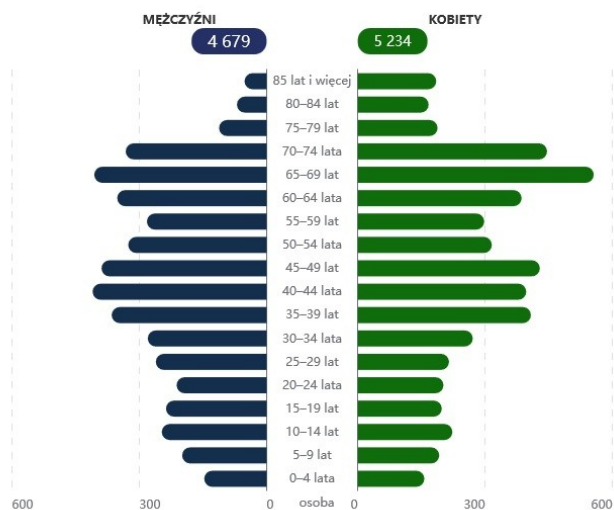
Obszar tematyczny: Wybrane dane statystyczne

Wskaźnik: Ludność [osoba]

Rok: 2022

Ludność w 2022 roku według płci i wieku

Istotnym elementem realizowanych zadań przez gminę są zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w zakresie kompetencji przyznanych Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Poniżej przedstawiono tabelę przedstawiającą ilość zrealizowanych, najważniejszych zadań i czynności przez USC w Kowarach w latach 2018 – 2023:

Lp	Nazwa niektórych czynności z zakresu USC	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Sporządzanie aktów stanu cywilnego	874	829	765	786	617	597
2	Akty stanu cywilnego z zagranicy	41	36	27	25	37	37
3	Czynności materialno-techniczne z zakresu rejestracji stanu cywilnego, wydawane zaświadczenia, przyjmowane oświadczenia	299	411	323	328	60	76
4	Wydawanie odpisów	3769	3593	2902	3357	3463	3511
5	Sporządzanie wzmianek dodatkowych	217	210	193	237	269	238
6	Sporządzanie przypisków w aktach stanu cywilnego	1351	1688	1340	1973	3555	3327
7	Migracja aktów stanu cywilnego	2025	2010	1753	1771	1877	1587
8	Zameldowania	275	240	285	222	bd	bd
9	Nadanie numeru PESEL	275	240	285	222	bd	bd
10	Udzielono ślubów cywilnych (+ konkordatowe)	20	29	16 (5)	19 (5)	29 (6)	25 (9)

2. LOKALNA POLITYKA SPOŁECZNA

2.1. Kowarska strategia rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Uchwałą nr XXXIII/206/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 28 grudnia 2020r. przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kowary na lata 2020-2027. Strategia ta jest średniookresowym dokumentem planistycznym, który stanowi uzupełnienie dla Programu Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021-2023. Niniejszy dokument wskazuje nie tylko kluczowe trudności społeczne, ale wskazuje również kierunki działań w celu ich pokonywania lub zniwelowania. W każdym społeczeństwie istotne znaczenie ma zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego. Mając na uwadze powyższe powstała potrzeba utworzenia w mieście spójnego systemu wspierania osób i rodzin, który umożliwi skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Wszystkie działania podejmowane w ramach Strategii są realizowane w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów działających na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Opracowując Strategię, opierano się na następujących celach głównych :

- 1) dążenie do poprawy sytuacji materialnej grup ekonomicznie najuboższych
- 2) prowadzenie działań osłonowych
- 3) wychodzenie naprzeciw zagrożeniom społecznym.

Misją Strategii jest zwiększenie kapitału społecznego Gminy Miejskiej Kowary poprzez aktywizację rodzin i wspólnot lokalnych oraz współpracę z nimi dla stworzenia równych szans rozwoju. Ważne też jest zapewnienie dostępności Obywatelom do wszystkich obszarów życia społeczno-gospodarczego. Natomiast wizja Strategii nakierowana jest na spojrzenie w przyszłość Gminy, odzwierciedlając oczekiwania i aspiracje jej Mieszkańców i władz. Strategia nastawiona jest na realizację kilku ważnych celów strategicznych, m.in. :

- 1) pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz dzieci;
- 2) pomoc bezrobotnym w ramach programów pomocowych i przeciwdziałanie zjawisku bierności zawodowej;
- 3) profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przestępczości
- 4) wyrównanie szans edukacyjnych oraz wsparcie dla kultury i sportu
- 5) zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych
- 6) poprawa komunikacji społecznej

Na podstawie badań ankietowych oraz doświadczeniu i wiedzy pracowników jednostek samorządowych w Kowarach wyłoniono zasadnicze obszary problemowe, które wymagają podjęcia działań.

Jednym z najbardziej poważnych problemów jest występowanie narkomanii i alkoholizmu. Ten problem bowiem ma najbardziej negatywne skutki, ponieważ jest swoistego rodzaju katalizatorem innych problemów społecznych. Niewłaściwe spożywanie alkoholu ma nie tylko negatywny wpływ na środowisko, ale także na członków rodziny, przyczyniając się do zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa i komfortu. Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach wynika, że problem uzależnień sygnalizuje średnio 2/3 rodzin, które współpracują z asystentem rodziny, bądź w przypadku których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty.

Kolejnym wskazanym problemem jest bezpieczeństwo w mieście Kowary. Jest to podstawowa potrzeba każdego człowieka, a jej niezaspokojenie nie pozwala na realizację innych potrzeb i zdecydowanie utrudnia rozwój. Jako główne przyczyny poczucia zagrożenia w Kowarach wskazano: naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby pozostające pod wpływem środków odurzających, grupy młodzieży zakłócające spokój na ulicach miasta oraz kierowców łamiących przepisy ruchu drogowego. Mając na uwadze problem bezpieczeństwa, warto tutaj odnieść się do zjawiska przemocy. Na podstawie danych z MOPS w Kowarach dowiedziono, że w większości przypadków ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni na posiedzeniach Grup Roboczych w ww. ośrodku współpracują z rodzinami, w których doszło do aktu przemocy i w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Udostępniają materiały edukacyjne, wskazują na formy pomocy, z których mogą skorzystać owe rodziny, kierują do poradni psychologicznej jak również do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku gdy z przemocą połączony jest problem uzależnienia.

Bardzo ważne jest też wskazanie problemu osób starszych i niepełnosprawnych. Są to osoby, które na co dzień borykają się z wieloma trudnościami. Są to grupy osób, które najbardziej narażone są na wykluczenie społeczne. Ponadto osoby takie dotyka samotność i izolacja społeczna a to pogłębia problem wykluczenia społecznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kowarach zakłada, że działania będą realizowane przy wykorzystaniu istniejącego systemu pomocy społecznej oraz przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta.

2.2. Kowarska polityka prorodzinna

2.2.1. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą nr LXVII/394/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 26 stycznia 2023r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2023 – 2025. Koordynowanie i monitorowanie Programu powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kowarach.

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin. Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności tworzone są możliwości samodzielnego zmięczenia się ze swoimi problemami, co zwiększa jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystywanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Zatem w pierwszej kolejności pomoc nakierowana jest na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a wsparcie instytucjonalne zostaje zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała się zmięczyć z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Program nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie tych sytuacji, w których w wyniku występujących w rodzinie problemów, dysfunkcji i trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dziecko pozbawione jest możliwości właściwego rozwoju w swojej naturalnej rodzinie.

Głównym celem Programu jest doprowadzenie do zmniejszenia się liczby dzieci z Kowar wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej poprzez stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych jak również

przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków opiekuńczych i wychowawczych celem przywrócenia im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji. Ważne jest również utrzymywanie, a w niektórych zakresach rozbudowywanie i doskonalenie istniejących form wsparcia dla rodzin zmagających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci oraz utrzymanie i doskonalenie form wsparcia kierowanych do osób usamodzielnianych. Szczegółowe cele i zadanie, między innymi takie jak:

- 1) tworzenie rozwiązań profilaktycznych, umożliwiających prowadzenie działań osłonowych - mających na celu wzmocnienie rodzin z tzw. grupy ryzyka,
- 2) realizacja systemu wsparcia materialnego dla rodzin z dziećmi;
- 3) profesjonalizacja i integracja działań na rzecz wspierania rodziny;
- 4) zapobieganie marginalizacji i izolacji społecznej rodzin,
- 5) prowadzenie działań ratowniczych i wspomagających.

Ważną rolę w systemie wspierania rodziny pełnią asystenci rodziny, prowadzący systematyczną i wielopoziomową pracę z rodziną, w której nastąpiło zaburzenie funkcji rodzicielskich. Praca ta ma charakter zarówno profilaktyczny jak i naprawczy. Do jego zadań należy wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz mającej inne problemy powodujące trudną sytuację życiową. Asystent prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Celem pracy asystenta było osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwiała jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem było niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie, m.in.:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i zarządzania budżetem domowym;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- 3) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- 4) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

Praca realizowana jest zgodnie z opracowanym wspólnie z daną rodziną planem pracy, który określał cele i oczekiwane efekty pracy z rodziną. W zależności od potrzeb poszczególnych rodzin asystenci podejmowali współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny.

W roku 2023 asystenturą objęto łącznie 19 kowarskich rodzin, wymagające wsparcia w formie pracy z rodziną i pomocy w opiece oraz wychowaniu dzieci. Podobnie jak w latach ubiegłych średni czas pracy z rodziną wynosi 16 miesięcy. W 2023r. asystenci podjęli pracę z 11 nowymi rodzinami oraz kontynuowali współpracę z 8. Mając na względzie fakt, iż celem pomocy społecznej jest wspieranie oraz pomoc w usamodzielnieniu się osób/rodzin zakończono współpracę z 9 rodzinami (ze względu na brak gotowości rodziny do zmiany i przekierowano pracę na inne formy pomocy, ze względu na stabilną sytuację w rodzinie bądź zmianę miejsca zamieszkania jak również brak współpracy).

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej dane ilościowe dot. rodzin objętych tą formą wsparcia:

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pomocą w formie asystentury rodziny

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	2	2	2	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	28	31	24	20	26	19

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach

W roku 2023 podczas współpracy asystenta z rodziną w pieczy zastępczej nie zostało umieszczone żadne dziecko. Natomiast według stanu na dzień 31.12.2022r. MOPS w imieniu Gminy Miejskiej Kowary partycypował w ponoszeniu kosztów za opiekę i wychowanie 56 kowarskich dzieci, przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

2.2.2. Wsparcie kowarskich rodzin – „mieszkanie chronione”

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. W roku 2021 udało się uruchomić nową formę pomocy mającą na celu wsparcie kowarskich rodzin - mieszkania chronionego treningowego, która z powodzeniem funkcjonowała w roku 2023. Podstawowym celem funkcjonowania mieszkania jest zapewnienie usług bytowych, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Mieszkanie chronione ma na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną oraz przygotowanie osób tam przebywających. Przeznaczone jest dla 4 osób usamodzielnionych, które ukończyły 18 lat i opuściły pieczę zastępczą oraz posiadają zatwierdzony indywidualny program usamodzielnienia, a ponadto spełniają następujące warunki:

- 1) nie mają możliwości powrotu do środowiska rodzinnego naturalnego, posiadają własne źródło dochodu,
- 2) oczekują na przyznanie mieszkania z zasobów gminy,
- 3) wymagają wsparcia i pomocy w podjęciu samodzielnego życia.

Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania mieszkania chronionego oraz zasady pobytu w mieszkaniu chronionym określa regulamin organizacji i zasad funkcjonowania mieszkania chronionego, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach; natomiast szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym zostały uregulowane uchwałą nr XXXII/199/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 14 grudnia 2020r.

Zarządzeniem Burmistrza Miasto Kowary nr 182/2020 z dnia 10.12.2020 został wydzielony lokal mieszkalny z zasobów Gminy Miejskiej Kowary, który wówczas został przeznaczony na mieszkanie chronione. Lokal mieści się w Kowarach przy ul. Leśnej 12a/1. Natomiast aneksem nr 1 do porozumienia zawartego w dniu 02.01.2021r. pomiędzy ZEŻK Kowary a MOPS Kowary w związku ze zmianą art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej określenie „mieszkanie chronione treningowe” zastąpiono określeniem „mieszkanie treningowe”. Aneks do porozumienia wszedł w życie od dnia 01.11.2023r. Jednocześnie Burmistrz Miasta Kowary wydał zarządzenie nr 0050.10.2024 z dnia 22.01.2024r. zmieniające zarządzenie w sprawie wydzielenia z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kowary lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione poprzez zmianę pkt 1 ww. zarządzenia, który otrzymał brzmienie: „Wydzielam z

mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kowary lokal mieszkalny położony w Kowarach przy ul. Leśnej 12a/1 [...], który będzie pełnił funkcję mieszkania treningowego w myśl art. 53 ust 2 uops, prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach.

W roku 2023 zawarto dwa nowe porozumienia w związku z prowadzeniem mieszkań chronionych treningowych. Pierwsze porozumienie zawarte w dniu 30.10.2023r. między ZEZK Kowary a MOPS Kowary, na mocy którego ZEZK Kowary przekazuje na rzecz MOPS Kowary lokal komunalny położony przy ul. Zamkowej 9//54 w Kowarach do użytkowania z przeznaczeniem na prowadzenie mieszkania chronionego treningowego. Natomiast drugie - zawarte w dniu 30.10.2023r. między ZEZK Kowary a MOPS Kowary, na mocy którego ZEZK Kowary przekazuje na rzecz MOPS Kowary lokal komunalny położony przy ul. Zamkowej 9//31 w Kowarach do użytkowania z przeznaczeniem na prowadzenie mieszkania chronionego treningowego.

W 2022r. Gmina Miejska Kowary na mocy uchwały nr LI/319/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 lutego 2022r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Miejską Kowary a Gminą Janowice Wielkie w sprawie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej dotyczącego prowadzenia mieszkań chronionych podjęła ww. porozumienie. Analogicznie na mocy uchwały nr LI/320/22 oraz LI/321/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 lutego 2022r. porozumienia zostały zawarte z Gminą Miejską Karpacz oraz Miastem i Gminą Wleń.

W dniu 13.12.2022r. Gmina Miejska Kowary zawarła porozumienie nr 53/2022/P z Gminą Miejską Karpacz w związku z prowadzeniem mieszkania chronionego i obowiązkiem przyjmowania osób potrzebujących z ww. gminy. Ww. porozumienie zostało zawarte na okres od 01.01.2023r. do 31.12.2025r. Jednocześnie w dniu 30.11.2023r. aneksem do ww. porozumienia, określenie „mieszkanie chronione” zostało zastąpione określeniem „mieszkania chronione treningowe”.

W dniu 08.02.2023r. Gmina Miejska Kowary zawarła porozumienie nr 11/2023/P z Gminą Janowice Wielkie w związku z prowadzeniem mieszkania chronionego i obowiązkiem przyjmowania osób potrzebujących z ww. gminy. Ww. porozumienie zostało zawarte na okres od 01.01.2023r. do 31.12.2025r. Jednocześnie w dniu 30.11.2023r. aneksem do ww. porozumienia, określenie „mieszkanie chronione” zostało zastąpione określeniem „mieszkania chronione treningowe”.

W dniu 30.11.2023r. aneksem nr 1 do porozumienia z dnia 08.02.2023r. nr 10/2023/P zawartego pomiędzy Gminą Miejską Kowary a Gminą Wleń zmieniono określenie „mieszkania chronionego” na określenie „mieszkanie chronione treningowe”. Natomiast aneksem nr 2 do ww. porozumienia zmianie uległ termin na jakie obowiązuje owe porozumienie tj. od dnia 01.01.2023r. do 31.12.2024r.

2.2.3. Kowarska polityka senioralna

Obserwowana obecnie tendencja starzenia się polskiego społeczeństwa dotyczy również Gminy Miejskiej Kowary. Zauważalny jest stały wzrost liczby osób starszych (w wieku 60 i więcej lat) w stosunku do ogółu mieszkańców, co jest wynikiem zarówno spadku urodzeń, wydłużoną migracją zarobkową młodego pokolenia.

Znaczny odsetek osób starszych wśród mieszkańców Kowar rodzi określone potrzeby w zakresie zaspokajania potrzeb tej części miejscowej populacji, które związane są z takimi problemami jak: stopniowe eliminowanie z życia zawodowego i społeczne, poczucie nieprzydatności, pogarszający się stan zdrowia,

niepełnosprawność, zła sytuacja socjalno-bytowa w związku z niskim wymiarem świadczeń emerytalno-rentowych.

Pogarszająca się wraz wiekiem kondycja zdrowotna i możliwość samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania powoduje potrzebę korzystania z pomocy osób trzecich w wykonywaniu codziennych czynności. Jak sami seniorzy deklarują, w większości otrzymują pomoc ze strony członków najbliższej rodziny, ale też coraz częściej sytuacja rodzinna i zdrowotna zmusza ich do korzystania z pomocy profesjonalnych służb. Zwiększające się w ostatnich latach odsetek młodych ludzi emigrujących z miasta w celach zarobkowych ma bezpośredni wpływ na sytuację osób starszych pozostałych na terenie Kowar. Osoby starsze, których członkowie rodzin emigrowali, szczególnie poza granice RP pozbawione zostały możliwości zapewnienia im pomocy i opieki ze strony najbliższych oraz z uwagi na zanik więzi rodzinnych, wymagają wsparcia i pomocy ze strony właściwych instytucji.

W odpowiedzi na opisane wyżej zjawiska Gmina Kowary zapewniła osobom starszym (60 i więcej lat) oraz osobom niepełnosprawnym różne formy wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności i poziomu usług socjalnych, realizacji polityki senioralnej oraz dobrych praktyk realizowanych w tym zakresie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działań statutowych objął osoby starsze pomocą ww. formami pomocy:

- 1) System świadczeń pomocy społecznej:
 - a) usługi opiekuńcze
 - b) zabezpieczenie pobytu w domach pomocy społecznej, w tym pokrywanie kosztu pobytu,
 - c) świadczenia pieniężne (zasiłki stałe wraz z opłacaniem składki na ubezpieczenie zdrowotne; zasiłki okresowe; jednorazowe zasiłki celowe)
 - d) pomoc w ramach rządowego programu dożywiania (posiłki i świadczenia na zakup żywności).

Dodatkowo osoby starsze w roku 2023 mogły skorzystać z pomocy w formie żywności w naturze realizowanej i wydawanej przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Kowarach, w ramach programu FEAD, współfinansowanego przez Unię Europejską.

- 1) System świadczeń rodzinnych:
 - a) zasiłki pielęgnacyjne,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne,
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy,
 - d) zasiłek dla opiekuna
 - e) refundacja podatku VAT za ogrzewanie gazowe
- 2) Dodatki mieszkaniowe

2.2.4. Edukacyjny Klub Seniora

Na podstawie Uchwały nr XV/94/19 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 12 grudnia 2019r. w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Edukacyjnym Klubie Seniora w Kowarach funkcjonuje ww. Klub, który jest ośrodkiem wsparcia dla seniorów w rozumieniu przepisu art. 51 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W roku 2023 Edukacyjny Klub Seniora w Kowarach kontynuował swoją działalność. Seniorzy uczestniczyli w zajęciach ruchowych pod okiem opiekuna. Wykorzystywali do zajęć pomieszczenie przystosowane do ćwiczeń wyposażone w drabinki, karimaty, taśmy do ćwiczeń czy piłki. Zajęcia odbywały się również z wykorzystaniem sprzętu orbitrek oraz bieżni. Zajęcia kulinarne odbywały się w kuchni Edukacyjnego Klubu Seniora wyposażonej w aneks kuchenny. Seniorzy przygotowywali dania z wykorzystaniem płyty indukcyjnej, na której gotowali wcześniej przygotowane składniki z przepisów kulinarnych. W kuchni korzystali z czajnika elektrycznego, talerzy, sztućców, filiżanek, misek, desek. Opiekun prowadził z Seniorami warsztaty muzyczne – Seniorzy bardzo chętnie brali udział w karaoke – teksty piosenek były wyświetlane z wykorzystaniem rzutnika i laptopa. Na zajęciach manualnych Seniorzy wykonywali różne prace ręcznie dostosowane do ich poziomu sprawności.

Zajęcia ogrodniczo-florystyczne pozwoliły na tworzenie pięknych kompozycji kwiatowych. Seniorzy uczyli się wykonywać obrazy kwiatowe z wykorzystaniem „chrobota”. Zajęcia prowadzone były tematycznie do pory roku, zbliżających się świąt, z uwzględnieniem zainteresowań Seniorów daną tematyką.

Dzięki lekcjom języka angielskiego Seniorzy pozyskali dodatkowe umiejętności, które będą mogli wykorzystać np. w komunikacji z obywatelami innych państw np. podczas podróży. Dodatkowo poprzez naukę języka angielskiego Seniorzy stymulowali funkcje poznawcze mózgu, ćwiczyli pamięć oraz logiczne myślenie.

2.3. Rozwiązywanie problemów uzależnień

2.3.1. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY

Rada Miejska w Kowarach uchwałą z dnia 28 listopada 2019r. nr XIV/90/19 przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2019-2023 oraz uchwałą nr XXXIII/206/20 z dnia 28 grudnia 2020r. „Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych: na lata 2020 – 2027”.

W związku ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw w dniu 22.06.2023r. weszły w życie zmiany w przepisach dotyczących przemocy. Tym samym Uchwałą nr LXXII/434/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 29 czerwca 2023r. określono tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Natomiast Zarządzeniem nr 0050.153.2023 Burmistrza Miasta Kowary z dnia 15 września 2023r. został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Na terenie Gminy Miejskiej Kowary działania z zakresu przeciwdziałania przemocy podejmowane są przez szereg ściśle współpracujących instytucji:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w Kowarach; od września 2023r. funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej – w związku ze zmianami, które weszły w życie w czerwcu 2023r. dot. ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach;

- 3) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach wraz z psychologiem współpracującym;
- 4) Komisariat Policji w Kowarach;
- 5) Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kowarach;
- 6) placówki oświatowe (szkoły działające na terenie Gminy)
- 7) placówki opieki zdrowotnej działające na terenie Gminy

we współpracy z: Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze, Kuratorami Sądowymi i Społecznymi oraz Prokuraturą Rejonową w Jeleniej Górze.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 jest ograniczenie skali zjawiska występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Kowary oraz niwelowanie negatywnych skutków zjawiska przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie poprzez systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska oraz informowanie o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy;
- 2) promowanie pozytywnych postaw wzmacniając rolę rodziny poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne:
 - 2.a edukacja dzieci i młodzieży z zakresu psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz swoich rówieśników
 - 2.b zwiększenie dostępności do mediacji jako nieagresywnej metody rozwiązywania konfliktów;
- 3) zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:
 - 3.a udział w szkoleniach, seminariach i konferencjach dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie osób, które pracują w instytucjach i organizacjach zajmujących się problemem przemocy w rodzinie;
 - 3.b zapewnienie możliwości udziału w superwizji pracownikom instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 4) prowadzenie poradnictwa indywidualnego oraz grupowego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 są rodziny dotknięte przemocą w rodzinie, z uwzględnieniem:

- 1) osób doświadczających przemocy
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - c) osób starszych,
 - d) osób niepełnosprawnych;
- 2) osób stosujących przemoc;
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

Adresatami działań profilaktycznych są mieszkańcy Gminy Miejskiej Kowary.

2.3.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

Obsługę administracyjną ZI i GR prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach. Zadanie to organizacyjnie włączono do zadań Działu Pomocy Środowiskowej, realizującego zadania wynikające z przepisów ustawy o pomocy społecznej.

W ramach realizacji „Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie” systematycznie wdrażana była procedura „Niebieska Karta” m.in. poprzez:

- 1) działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup powoływanych do prowadzenia postępowań w sprawach indywidualnych;
- 2) organizowanie narad i szkoleń m.in. na temat: procedury „Niebieskiej Karty”, zjawiska przemocy w rodzinie, rozwiązywania konfliktów, zasad współpracy między ww. instytucjami;
- 3) nieodpłatne konsultacje dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (ofiar, sprawców, świadków etc.) z psychologiem wyspecjalizowanym w pracy z rodzinami zagrożonymi przemocą (1 raz w tygodniu);
- 4) przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno – edukacyjnych na temat infrastruktury placówek pomocowych (informatory, ulotki); e) prowadzenie działalności informacyjnej na temat procedury „Niebieskiej Karty” m.in. w szkołach w trakcie spotkań z rodzicami.

W roku 2023 spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grupy Roboczej odbywały się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy zachowaniu odpowiedniej liczby osób oraz niezbędnych środków ostrożności. W ściśle uzasadnionych przypadkach podejmowany był kontakt telefoniczny.

Do września 2023r. spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych odbywały się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy zachowaniu odpowiedniej liczby osób. W ściśle uzasadnionych przypadkach podejmowany był również kontakt telefoniczny. W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005r. we wrześniu 2023r. został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kowarach, a kolejne posiedzenie ww. Zespołu odbyło w listopadzie 2023r. z zachowaniem dwumiesięcznego odstępu czasu.

W dalszym ciągu na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach oraz Urzędu Miasta w Kowarach dostępne są opracowane w 2020r. materiały informacyjne dot. możliwości uzyskania pomocy, w tym telefonicznych porad prawnych i psychologicznych, nie tylko realizowanych na terenie Kowar, ale również działające w trybie całodobowym na terenie całej Polski (np. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”). Prowadzono działania mające w celu podniesienia świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej poprzez rozpowszechnianie wiedzy na temat samego zjawiska.

W roku 2023r. prowadzono 39 „Niebieskich Kart” - 1 kontynuowana od 2021r., 8 kontynuowanych od 2022r. oraz 30 wszczętych w nowych sprawach. Zakończono procedurę w 25 przypadkach.

Sytuacja każdej z ww. rodzin była systematycznie monitorowana przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Policji, natomiast dzieci z rodzin, w których została wszczęta procedura zostały objęte monitorowaniem przez odpowiedniego pedagoga szkolnego z danej kowarskiej szkoły we współpracy z wychowawcą klasy.

Wieloaspektowość przyczyn zjawiska przemocy w rodzinie (alkoholizm, ubóstwo, bezrobocie, złe wzorce zachowań w rodzinie i środowisku lokalnym, niski poziom wykształcenia i inne) wskazuje, że działania w zakresie przeciwdziałania przemocy winny być elementem szeroko pojętej, lokalnej polityki

społecznej. Jednakże problem przemocy jest przede wszystkim ściśle powiązany z problemem alkoholowym, dlatego wspólne podejmowanie działań z Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Kowarach, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) oraz Urzędem Miejskim w Kowarach jest tak istotne.

Poniżej zamieszczono kilka przykładów prowadzonych przez ww. instytucje działań:

- 1) prowadzenie spraw związanych z rozpatrywaniem wniosków dot. leczenia odwykowego – na 23 posiedzeniach rozpatrzono łącznie 49 wniosków bieżących i 32 kontynuowanych z poprzednich lat, 8 skierowano do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze;
- 2) finansowanie i nadzór nad działalnością Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich rodzin w Kowarach i kierowanie do Punktu osób uzależnionych, podejrzanych o stosowanie lub stosujących przemoc w rodzinie oraz osób współuzależnionych
- 3) organizowanie i finansowanie szkoleń dla pracowników jednostek gminnych oraz innych, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie – w szkoleniu zorganizowanym w związku z wprowadzeniem nowelizacji ustawy, przeprowadzonym 08 maja 2023r. uczestniczyło 18 osób, w szkoleniu z zakresu pracy z osobą doznającą przemocy domowej i stosującą przemoc domową przeprowadzonym w dniu 14 listopada 2023r. uczestniczyło 21 osób;
- 4) podejmowanie czynności w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, zgodnie z kompetencjami MKRPA poprzez podjęcie działań nakierowanych na profilaktykę alkoholową, jeśli zjawisko przemocy ma związek z problemem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków i innych środków psychotropowych;
- 5) rozprowadzanie w jednostkach na terenie Kowar materiałów otrzymanych z zewnętrznych instytucji takich jak Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 6) w roku 2023 w Punkcie Konsultacyjnym udzielono łącznie 339 konsultacji.
- 7) w ramach realizacji rekomendowanych Programów Profilaktycznych „Debata”, „Unplugged” oraz „Zachowaj Trzeźwy Umysł” odbywały się zajęcia warsztatowe dla uczniów klas 4-8 i ich rodziców. Nadrzędnym celem warsztatów było kształtowanie kompetencji wychowawczych rodziców oraz nabywanie przez uczniów umiejętności chroniących przed używaniem substancji psychoaktywnych.
- 8) umieszczanie na stronie internetowej Miasta Kowary oraz na Facebook’u informacji o możliwościach uzyskania wsparcia, pomocy lub informacji w przypadku doznawania lub bycia świadkiem przemocy.;
- 9) współdziałanie członków Komisji z ZI, GR oraz innymi instytucjami w sprawach dot. przemocy.
- 10) prowadzenie terapii rodzinnej i indywidualnej na terenie Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kowarach w sytuacjach problemów z alkoholem, konfliktów w rodzinie, problemów wychowawczych, aktów przemocy w rodzinie, cyberprzemocy, ADHD, zachowań opozycyjno-buntowniczych etc.

2.3.3. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary w 2023r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary został przyjęty uchwałą nr LII/324/22 z dnia 31 marca 2022 r. i obowiązuje od 1 kwietnia 2022 r. do 31 grudnia 2025 r.

2.3.3.1. PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zakłada realizację:

CELÓW STRATEGICZNYCH:

1. Zwiększenie poziomu edukacji w zakresie profilaktyki.
2. Zwiększenie poziomu edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień behawioralnych.
4. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
5. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.
7. Szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

ORAZ CELÓW OPERACYJNYCH:

1. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu i jednocześnie sprzyja integracji społecznej.
2. Ograniczenie dostępności alkoholu.
3. Rehabilitacja i integracja osób uzależnionych od alkoholu oraz od narkotyków.
4. Zapobieganie i usuwanie negatywnych następstw nadużywania alkoholu oraz narkotyków.
5. Profilaktyka i zapobieganie uzależnieniom populacji dzieci i młodzieży.
6. Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem alkoholu, narkotyków, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne.
7. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy osób z problemami alkoholowymi lub narkotykowymi oraz stowarzyszeń prowadzących programy profilaktyczne i naprawcze.

Powyższe cele mają być osiągnięte poprzez realizację następujących zadań:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym

prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Finansowanie realizacji programu odbywa się ze środków finansowych budżetu Gminy, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml– w 2023 r. przeznaczono na ten cel środki w wysokości 247.000,00 zł zgodnie z załączoną tabelą:

Lp.	Rodzaj wydatku	Wysokość przeznaczonych środków
1.	Wynagrodzenie bezosobowe.	0,00
2.	Zakup materiałów i wyposażenia: wyposażenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin, wyposażenie świetlicy dla dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zakup artykułów spożywczych na imprezy plenerowe profilaktyczne, zakup materiałów dydaktycznych promujących zdrowy styl życia – bez uzależnień.	0,00
3.	Zakup energii: energia, woda, centralne ogrzewanie.	0,00
4.	Zakup usług pozostałych: działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin, koszty działalności świetlicy dla dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym, finansowanie badań biegłego w przedmiocie uzależnienia, finansowanie warsztatów profilaktycznych.	0,00
5.	Opłaty z tytułu zakupu usług telefonii.	600,00
6.	Opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe: opłaty za wynajem pomieszczeń dla potrzeb Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.	0,00
7.	Koszty postępowania sądowego, różne opłaty i składki	0,00
8.	Szkolenie pracowników: szkolenie członków komisji oraz przedstawicieli grup zawodowych stykających się w środowisku pracy z problemami uzależnień, szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.	0,00
9.	Różne opłaty i składki	800,00
10.	Zakup usług remontowych	0,00

Z zaplanowanej kwoty w 2023 wykorzystano środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości zgodnej z poniższą tabelą:

Lp.	Rodzaj wydatku	Wysokość w zł
1.	Wynagrodzenia bezosobowe.	50.113,00
2.	Zakup materiałów i wyposażenia.	8.657,78
3.	Zakup energii.	21.050,16
4.	Zakup usług pozostałych.	119.403,52
5.	Zakup usług telefonii.	424,80
6.	Opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe.	11.231,25
7.	Różne opłaty i składki.	795,60
8.	Koszty postępowania sądowego.	800,00
9.	Szkolenia pracowników.	5.466,00
10.	Zakup usług remontowych	17.289,38
	RAZEM	235.231,49

Ze środków tych sfinansowano następujące zadania:

Nazwa zadania	Uczestnicy	Termin realizacji	Koszt realizacji w zł
Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin. (w tym przemoc)	osoby uzależnione i współuzależnione, DDA	I-XII 2023 r.	85.760,86
Działalność Świetlicy dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.	Dzieci i młodzież szkół podstawowych	I-XII 2023 r.	68.518,76
Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	Dzieci i młodzież, sprzedawcy napojów alkoholowych	I-XII 2023 r.	45.506,87
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	MKRPA	I-XII 2023 r.	34.457,00
Koszty postępowania sądowego	MKRPA, osoby uzależnione	I-XII 2023 r.	800,00
Szkolenia pracowników	MKRPA	I-XII 2023 r.	188,00
Ogółem			235.231,49

W Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin od 01.02.2023 r. w poniedziałki i środy dyżur pełnił psycholog a we wtorki specjalista psychoterapii uzależnień. Zatrudniony psycholog prowadził konsultacje oraz porady dla osób uzależnionych i ich rodzin, świadczył pomoc psychologiczną dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), prowadził grupę wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych i DDA, udzielał wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. rozmowy podtrzymujące, grupa wsparcia). Specjalista terapii uzależnień motywował do podjęcia leczenia oraz udzielał wsparcia i porad dla osób uczęszczających do Punktu. W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone były zatem działania związane z profilaktyką oraz pomocą dla osób uzależnionych i ich rodzin, m. in. diagnoza problemowa, kierowanie do właściwych form leczenia, pomoc indywidualna, prowadzenie rozmów wstępnych motywujących do leczenia, praca oparta o osobiste programy wsparcia, pomoc grupowa dla osób uzależnionych – dostarczanie wiedzy o chorobie, rozbrajanie mechanizmów chorobowych, podstawowe zasady trzeźwienia. Działaniami tymi objęte były osoby uzależnione, ich rodziny oraz Dorosłe Dzieci Alkoholików.

Dla osób uzależnionych i ich rodzin w 2023 r. udzielono w sumie 248 konsultacji. Zajęcia prowadzone były trzy razy w tygodniu od poniedziałku do środy. Z pomocy skorzystały 82 osoby.

W 2023 roku w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kowarach działała świetlica dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Działaniem świetlicy objętych było około 15 dzieci. Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00 – 18.00. Uczestnicy mieli zapewnione wyżywienie w formie ciepłego obiadu oraz materiały biurowe niezbędne przy wspieraniu realizacji obowiązku szkolnego. Opiekę nad dziećmi sprawowały dwie Panie z wykształceniem pedagogicznym.

W miesiącu lipcu oraz sierpniu 2023 r. na terenie Gminy Miejskiej Kowary zrealizowano audyt wszystkich punktów sprzedaży alkoholu połączony ze szkoleniem dla sprzedawców. Audyt polegał na zakupie kontrolowanym dokonany przez tzw. tajemniczego klienta, którą była osoba młoda, wyglądająca na niepełnoletnią. Tuż po próbie zakupu odbywało się szkolenie dla pracowników sklepów oraz punktów gastronomicznych. Ponowny audyt miał miejsce po kilku dniach. Pierwszy audyt oraz szkolenie odbyły się w 35 punktach: 22 sprzedawców poprosiło o okazanie dowodu osobistego, 12 sprzedawców chciało sprzedać alkohol osobie wyglądającej na nieletnią. Drugi audyt odbył się w 33 punktach: 30 sprzedawców poprosiło o okazanie dowodu osobistego, 1 sprzedawca odmówił nie prosząc o dowód, 2 chciało sprzedać.

Przy współpracy z Chorągwią Dolnośląską ZHP Karkonoskim Hufcem ZHP w Jeleniej Górze zorganizowane zostały 4 zajęcia o tematyce profilaktyki uzależnień skierowane do grupy 10 – 15 dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Kowary, w tym dzieci uczęszczających do świetlicy dedykowanej dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Przy okazji gier, zabaw i różnego rodzaju warsztatów artystycznych dzieci i młodzież nabyła wiedzę na temat zagrożeń jakie niesie ze sobą stosowanie używek oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem, rozładowaniem negatywnych emocji, ale także umiejętności dzielenia się z innymi swoimi sukcesami i porażkami.

W Szkole Podstawowej nr 1 oraz Szkole Podstawowej nr 3 przeprowadzone zostały rekomendowane działania profilaktyczne, których celem było wzmocnienie postaw pro abstynenckich, zmiana błędnych przekonań normatywnych oraz klasyfikacja zachowań w kierunku promocji zdrowego stylu życia. Programy zostały przeprowadzone we wszystkich oddziałach klas piątych, szóstych, siódmych i ósmych. W sumie w szkoleniu uczestniczyło ok. 238 uczniów ww. szkół. Dodatkowo zakupione zostały materiały dla dzieci, rodziców i nauczycieli pozwalające przeprowadzić lekcje tematyczne z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych. Materiały były odpowiednio dopasowane do trzech grup wiekowych: klasy I-III, IV-VI i VII-VIII oraz dedykowane rodzicom. Przez poruszanie tematów uzależnień materiały dla rodziców miały na celu wzmocnianie ich kompetencji i poszerzanie wiedzy z zakresu umiejętności wychowawczych. Projektem może zostać objętych 900 uczniów oraz 300 rodziców. Materiały zostały przekazane do obu szkół podstawowych.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących w pierwszym kwartale roku 2023 zrealizowany został rekomendowany program pod nazwą FRED GOES NET poprowadzony przez terapeutów z Poradni Monar w Jeleniej Górze. W szkoleniu uczestniczyli zarówno uczniowie Liceum Ogólnokształcącego oraz Szkoły Branżowej I stopnia. W sumie programem objętych zostało 60 uczniów. Na podstawie obserwacji problemów poczynionych podczas szkolenia FRED GOES NET w okresie wrzesień/październik zostały przeprowadzone odrębne programy dedykowane uczniom LO i uczniom Szkoły Branżowej: Warsztaty profilaktyczno – edukacyjne z elementami treningu umiejętności społecznych” w klasach licealnych oraz „Program z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych” w klasach branżowych. Zadaniem zostało objętych 33 uczniów z Liceum Ogólnokształcącego oraz 53 ze Szkoły Branżowej.

W związku ze zmianą przepisów w obrębie przeciwdziałania przemocy domowej zorganizowane zostały dwa kompleksowe szkolenia w tym temacie, w którym uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni MOPS, dzielnicowi Komendy Miejskiej w Kowarach oraz psycholog prowadzący Punkt Konsultacyjny w Kowarach. W sumie w szkoleniach uczestniczyło 27 osób.

W ramach działań edukacyjnych dotyczących alkoholowego zespołu płodowego FAS zakupione zostały ulotki profilaktyczne, które zostały przekazane do kowarskich przychodni lekarskich, do dyspozycji psychologa lub pedagoga w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kowarach oraz zostały udostępnione w holu Urzędu Miejskiego w Kowarach do dyspozycji petentów.

W 2023 roku nie wykorzystano środków z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Zaplanowano ich wydatkowanie w 2024 r. na uruchomienie monitoringu w miejscach, w których pojawia się problem spożywania napojów alkoholowych.

2.3.3.2. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Zakłada realizację celów operacyjnych tj.:

1. Zwiększenie poziomu edukacji w zakresie profilaktyki.
2. Zwiększenie poziomu edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień behawioralnych.
4. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
5. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.
7. Szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

Powyższe cele mają być osiągnięte poprzez realizację następujących zadań:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej, środowiskowej i rodzinnej.

Finansowanie realizacji programu odbywa się ze środków finansowych budżetu gminy, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – w 2023 r. przeznaczono na ten cel środki w wysokości 23.000,00 zł zgodnie z poniższą tabelą:

Lp.	Rodzaj wydatku	Wysokość przeznaczonych środków w zł
1.	Zakup usług pozostałych: finansowanie warsztatów profilaktycznych, finansowanie kampanii profilaktycznych gminnych i udział w kampaniach ogólnopolskich, organizacja i udział w imprezach bez używek i promowanie zdrowego stylu życia, dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych imprez sportowych, ubezpieczenia.	20.627,00
2.	Szkolenie pracowników	0,00
3.	Zakup materiałów i wyposażenia	2.376,00

Z zaplanowanej kwoty w 2023 roku wykorzystano środki w wysokości zgodnej z poniższą tabelą:

Lp.	Rodzaj wydatku	Wysokość wydatku w zł
1.	Zakup usług pozostałych.	18.305,00
2.	Zakup materiałów i wyposażenia	2.376,00
	Razem	20.681,00

Ze środków tych sfinansowano następujące zadania:

Nazwa zadania	Uczestnicy	Termin realizacji	Koszt realizacji w zł
Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.	osoby uzależnione i współuzależnione, DDA	I-XII 2023 r.	6.880,00
Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	Dzieci i młodzież,	I-XII 2023 r.	13.801,00
Ogółem:			20.681,00

Osoby dotknięte problemem narkotyków zgłaszały się bezpośrednio do Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w Kowarach. Informacje na temat możliwości otrzymania pomocy udzielane są przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Kowarach w Wydziale Spraw Społecznych. W roku 2023 z pomocy psychologicznej w zakresie uzależnienia od narkotyków udzielono 10 konsultacji. Z pomocy skorzystały 3 osoby.

2.4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach

INFORMACJE DOTYCZĄCE REALIZOWANYCH SYSTEMÓW POMOCY PRZEZ MOPS W KOWARACH W ROKU 2023

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOWARACH ZA 2023 ROK

1. DOCHODY

Rozdz.	Paragraf	Treść	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
85202	0970	DPS wpływy z dopłat rodzin – rok bieżący	26.100,00	27.335,00	104,73
85213	0940	Zwrot nienależnej składki zdrowotnej – lata minione	500,00	50,41	10,08
85214	0940	Zwrot nienależnego zasiłku okresowego – lata minione	0,00	2.614,47	-
85214	0940	Zwrot sprawowanie pochówku – lata minione	8.000,00	8.000,00	100,00
85216	0940	Zwrot nienależnego zasiłku stałego – lata minione	30.000,00	19.467,89	64,89
85219	0640	Wpływy z tyt. kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,00	286,40	-
85219	0750	Dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	150.040,00	156.528,14	104,32
85219	0830	Wpływy z usług-depozyt konsumencki	4.400,00	5.558,83	126,34
85219	0920	Wpływy odsetki bankowe	0	9,21	-
85219	0940	Wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych	600,00	392,51	65,54
85219	0960	Wpływy z otrzymanych darowizn	3.100,00	3.104,95	100,16

85219	0970	Wpływy z tyt. wynagrodzenia dla płatnika składek ZUS i podatku doch.	0	672,80	-
85220	0690	Wpływy z tyt. opłat za mieszkanie treningowe	24.000,00	18.000,00	75,00
85228	0830	Wpływy z usług opiekuńczych	50.000,00	49.509,10	99,02
85228	0830	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób psychicznie chorych	18.000,00	31.969,50	177,61
85230	0940	Zwrot nienależnego zasiłku na dożywianie – lata minione	2.000,00	1.063,04	53,15
85295	0920	Wpływy odsetki bankowe	0	0,38	-
85295	0940	Wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych	0	2.403,15	-
85295	0970	Dopłata podopiecznego do schroniska – rok bieżący	8.400,00	8.431,26	100,37
85295	0970	Wpływy za pobyt i uczestnictwo w EKS	0	11.020,00	-
85395	0920	Wpływy z pozostałych odsetek	0,00	0,03	-
85501	0920	Wpływy odsetki bankowe	3.000,00	667,95	-
85501	0940	Zwrot nienależnego świadczenia wychowawczego – lata minione	9.000,00	1.500,00	16,67
85502	0920	Odsetki alimentacyjne	92.000,00	166.582,01	181,07
85502	0920	Odsetki od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych – lata minione	7.000,00	1.666,58	23,81
85502	0940	Zwrot nienależnego świadczenia rodzinnego – lata minione	50.000,00	33.717,14	67,43
85502	0980	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej	60.000,00	103.881,86	173,14
85502	0970	Pozostałe wpływy – zaliczka alimentacyjna	9.000,00	10.291,37	114,35
Wykonanie razem				664.723,98	X

2. WYDATKI

2.1. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podst. ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - 85195

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
2.924,68	2.924,68	100,00

1. Wydatki bieżące w tym:

1) Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 2.107,12 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	1.760,93	1.760,93	100,00
składki na ubezpieczenia społeczne	302,95	302,95	100,00
Składki na fundusz pracy	43,24	43,24	100,00

2) Wydatki związane z realizacją zadań statutowych: 817,56 zł

W roku 2023r. Dyrektor Ośrodka, działając z upoważnienia Burmistrza Kowar wydał 42 decyzje potwierdzając prawo do świadczeń opieki zdrowotnej 27 osobom nieobjętym ubezpieczeniem zdrowotnym, a uprawnionym do otrzymania tej formy pomocy, zgodnie z ww. ustawą.

2.2. Domy pomocy społecznej - 85202

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
1.398.500,00	1.397.794,75	99,95

Wydatki bieżące MOPS związane z pokrywaniem kosztów pobytu w domach pomocy społecznej – pokryto koszty pobytu w DPS 31 osobom, do DPS skierowano 3 osoby, umieszczono 3 osoby. Na umieszczenie w DPS aktualnie oczekuje 2 osoby.

Kwota należności wymagalnych 300,00 zł (dopłata rodzin do DPS).

2.3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej - 85213

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
49.800,00	48.783,34	97,96

2.4. Zasiłki i pomoc w naturze - 85214

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
359.000,00	357.127,53	99,48

W ramach powyższych wydatków na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej świadczeniami objęto:

- **zasiłki okresowe** – 120 rodzin – największą grupę uprawnionych (89%) stanowiły osoby i rodziny wymagające pomocy w związku z brakiem możliwości podjęcia zatrudnienia z powodu bezrobocia (107 rodzin)
- **zasiłki celowe** – 10 osób pomoc zabezpieczyła potrzeby w zakresie częściowego pokrycia leków, odzieży i obuwia oraz 2 rodzin – pomoc zabezpieczyła potrzeby osób i rodzin w zakresie: częściowego pokrycia kosztu powstałe w wyniku pożaru.

Ponadto pokryto koszty pogrzebu 6 osobom (koszt – 16.800 zł).

Kwota należności wymagalnych 2.917,81 zł (nienależnie pobrane zasiłki okresowe).

2.5. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne – 85215

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
468.110,00	468.103,85	100,0

1) Wydatki bieżące na dodatki mieszkaniowe: na podstawie przepisów ustawy o dodatkach mieszkaniowych pomocą objęto 171 rodzin, w tym:

- Lokatorzy mieszkań komunalnych – 107 rodzin - koszt wypłaconych dodatków – 282.747,65 zł.
- Lokatorzy mieszkań spółdzielczych – 9 rodzin - koszt wypłaconych dodatków – 19.023,16 zł.
- Lokatorzy mieszkań innych, w tym wspólnoty mieszkaniowe – 55 rodzin – koszt wypłaconych dodatków – 166.333,04 zł.

2) Wydatki bieżące na dodatki energetyczne: na podstawie Ustawy "Prawo energetyczne" pomocą objęto 72 rodziny wypłacając dodatek energetyczny w wysokości 3.635,06 zł. Nadto, poniesiono koszty obsługi w kwocie 72,70 zł.

2.6. Zasiłki stałe - 85216

Plan po zmianach	Wykonanie w 2022 r.	%
607.000,00	596.633,82	98,29

Wydatki bieżące MOPS obejmujące zasiłki stałe – 99 osób, w tym 98 osobom opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Kwota należności wymagalnych 5.055,52 zł (nienależnie pobrane zasiłki stałe).

2.7. Ośrodek pomocy społecznej - 85219

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
1.738.908,00	1.661.940,66	95,57

Wydatki na funkcjonowanie MOPS obejmujące:

1. Wydatki bieżące w tym:

1) Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 1.226.859,87 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	1.023.901,00	978.854,36	95,60
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	63.561,00	63.560,86	100,0
składki na ubezpieczenia społeczne	169.740,00	167.580,83	98,73
Składki na fundusz pracy	16.328,00	15.385,03	94,22
Wpłaty na PPK pracodawcy	1.610,00	1.478,79	91,85

2) Wydatki związane z realizacją zadań statutowych: 380.450,00 zł

3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych, w tym: 13.576,62 zł

- świadczenia społeczne 7.200,00 zł

2. Wydatek inwestycyjny: poprawa systemu wentylacji 41.054,17 zł

W roku 2023 r. wzrosły ceny energii ciepłej średnio o 41 %, zaś energii elektrycznej o 138 % w stosunku do roku 2022.

2.8. Mieszkanie chronione - 85220

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
12.420,00	12.357,97	99,50

W roku 2023 MOPS dokonał wszelkich możliwych starań mających na celu zmniejszenia kosztów utrzymania mieszkania chronionego czego wynikiem jest, że Gmina Miejska Kowary podpisała porozumienia z Gminą Wleń, Gminą Janowice Wielkie, Gminą Karpacz w sprawie prowadzenia mieszkania chronionego. Gminy partycypują w kosztach utrzymania mieszkania chronionego.

2.9. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
648.955,00	624.946,17	96,30

Wydatki na funkcjonowanie MOPS obejmujące :

1. Wydatki bieżące w tym:

1) Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 342.513,22 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	285.000,00	277.806,00	97,48
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	18.590,00	18.585,83	99,98
składki na ubezpieczenia społeczne	45.370,00	43.710,55	96,34
Składki na fundusz pracy	2.307,00	1.993,66	86,42
Wpłaty na PPK pracodawcy	570,00	417,18	73,19

2) Wydatki związane z realizacją zadań statutowych: 15.933,95 zł,

3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych: 7.059,00 zł,

4) Odpłatność gminy za specjalistyczne usługi: 259.440,00 zł.

Usługi opiekuńcze świadczone 17 osobom. W 2023 r. zrealizowano łącznie 4.824 godzin usług opiekuńczych. Wpływy z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze wyniosły 49.509,10 zł i stanowiły 99,02 % planu rocznego. Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób psychicznie chorych objęto 9 osób (dzieci), w 2023r. zrealizowano 2.151 godzin usług na kwotę 259.440,00 zł. Wpływy z tytułu odpłatności za usługi specjalistyczne dla gminy wyniosły: 1.598,47 zł.

2.10. Pomoc w zakresie dożywiania – 85230

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
362.900,00	361.666,70	99,66

Rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” - na podstawie uchwały Rady Ministrów o ustanowieniu programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz uchwały Rady Miejskiej w Kowarach dot. realizacji ww. Programu z ogólnej liczby 320 osób objętych Programem – 99 stanowiły dzieci. Pomocą w naturze w postaci gorących posiłków objęto 53 osób, w tym 49 dzieci. Pomoc realizowana była przez 2 stołówki szkolne przy Szkołach Podstawowych: Nr 1 i Nr 3 w Kowarach, Publicznym Przedszkolu Nr 1 w Kowarach, Zespole Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze, Schroniskach dla bezdomnych. Pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup żywności udzielono 182 rodzinom. Łączna kwota wypłat w 2023 r. wyniosła 361.666,70 zł.

Kwota należności wymagalnych 683,76 zł (nienależnie pobrane zasiłki na posiłek).

2.11. Pozostała działalność 85295

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
256.837,01	235.838,90	91,82

1. Wydatki związane z refundacją podatku Vat, w tym:

- 1) Wydatki związane z realizacją zadania: 56,02 zł
 2) Pozostałe wydatki na rzecz osób fizycznych: 2.800,99 zł. z tego:
 - świadczenia społeczne: 2.800,99 zł.

Ta forma pomocy została uruchomiona przez budżet państwa z dniem 15.12.2022 r. w 2023 r. objęto – 14 rodzin.

2. Wydatki związane z Edukacyjnym Klubem Seniora w Kowarach , w tym:

- 1) Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 43.858,86 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	38.680,00	36.175,37	93,52
składki na ubezpieczenia społeczne	7.080,00	6.408,32	90,51
Składki na fundusz pracy	1.010,00	911,78	90,28
Wpłaty na PPK pracodawcy	440,00	363,39	82,59

- 2) Pozostałe wydatki związane z Edukacyjnym Klubem Seniora w Kowarach : 50.584,19 zł,
 wkład własny Gminy Miejskiej Kowary 60.331,63 zł,
 Dotacja Senior+ 34.111,42 zł,

W roku 2023 Edukacyjny Klub Seniora w Kowarach kontynuował swoją działalność. Zajęcia odbywały się w dwóch grupach po 10 osób wg harmonogramu zajęć realizowanych w ramach programu wieloletniego „SENIOR +” na lata 2021-2025. Uczestnicy brali udział w zajęciach manualnych, zajęciach ogrodniczo-florystycznych, warsztatach muzycznych, zajęciach kulinarnych i bardzo ważnych dla Seniorów zajęciach ruchowych.

Wpływy z tytułu opłaty za pobyt i uczestnictwo w EKS wyniosły 11.020,00 zł.

3. Prace Społecznie Użyteczne

Zgodnie z Porozumieniem nr 4/2023 z dnia 08.02.2023 r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartym przez Burmistrz Kowar z Powiatem Karkonoskim - Ośrodek koordynował oraz prowadził obsługę finansową zadania. W jednostkach organizacyjnych Gminy Kowary utworzono 30 miejsc do wykonywania prac, na stanowisku robotnik gospodarczy. Termin ww. formy wsparcia określono od 01.04.2023r. do 31.10.2023r. Do wykonywania prac Ośrodek wskazał łącznie 70 osób bezrobotnych (bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych), objętych świadczeniami pomocy społecznej. Z grupy tej do udziału w ww. formie wsparcia przystąpiło (w różnych terminach) 28 osób. Dwie osoby nie zgłosiły się do wykonywania prac społecznie użytecznych. Udział finansowy gminy wyniósł 26.487,00 zł.

4. Pobyt osób w schroniskach dla bezdomnych i domach samotnej matki, w tym gotowość 112.051,84 zł.

Kwota należności wymagalnych 2.034,89 zł (dopłata do schroniska).

Zawarto umowy w sprawie przyjęcia osób bezdomnych do Schroniska dla Bezdomnych ze schroniskami:

- 1 Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Koło Jeleniogórskie im. św. Brata Alberta w Jeleniej Górze,
- 2 Stowarzyszenie „PRYZYTAŃ” Schronisko dla bezdomnych im. św. Brata Alberta w Leśnej,
- 3 Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „Mar-Kot” w Ożarowie Mazowieckim.

Koszt pobytu 6 osób bezdomnych w 2023 r. wyniósł 81.100,00 zł, zaś gotowości przyjęcia osób bezdomnych 15.834,00zł. Dom samotnej matki, gdzie przebywała jedna matka z trójką dzieci = 15.117,84

2.12. Pozostała działalność – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 85395

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
48.450,00	42.126,00	86,95

1. Wydatki związane z dodatkiem elektrycznym, w tym:

- 1) Wydatki związane z realizacją zadania: 790,00 zł
- 2) Pozostałe wydatki na rzecz osób fizycznych: 39.500,00 zł. z tego:
- świadczenia społeczne: 39.500,00 zł.

Ta forma pomocy została uruchomiona przez budżet państwa z dniem 07.10.2022 r. w 2023 r. objęto – 32 rodzin.

2. Wydatki związane z pomocą obywatelom Ukrainy, w tym:

- 1) Wydatki związane z realizacją zadania: 36,00 zł
- 3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych: 1.800,00 zł. z tego:
- świadczenia społeczne: 1.800,00 zł.

Ta forma pomocy została uruchomiona przez budżet państwa na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W 2023r. na podstawie ustawy udzielono pomocy 6 uchodźcom. Ponadto poniesiono koszty obsługi w kwocie 36 zł tj. 2% wypłaconych świadczeń.

2.13. Świadczenie wychowawcze - 85501

Kwota należności wymagalnych 7.500,00 zł (nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze) oraz odsetki 2.532,22 zł.

2.14. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - 85502

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
5.132.051,00	5.114.800,10	99,66

1. Wydatki bieżące w tym:

1) Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 227.573,90 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	181.287,00	179.022,76	98,75
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	12.863,00	12.862,42	100,00
składki na ubezpieczenia społeczne	30.066,10	30.056,24	99,97
Składki na fundusz pracy	4.282,25	4.276,27	99,86
Wpł. na PPK pracodawcy	1.370,00	1.356,21	98,99

2) Wydatki związane z realizacją zadań statutowych: 21.105,60 zł

3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych: 4.866.120,60 zł, z tego:

- świadczenia społeczne: 4.429.299,11 zł,

- ubezpieczenia społeczne świadczeniobiorców: 436.821,49 zł.

Kwota należności wymagalnych 15.487,76 zł (nienależnie pobrane zasiłki rodzinne) oraz odsetki 5.444,58 zł.

W ramach powyższych wydatków realizowano:

Świadczenia rodzinne - na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych pomocą objęto łącznie 78 rodzin, w tym w formie:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 359 rodzin

- zasiłki pielęgnacyjne – 321 osoby,
- świadczenia pielęgnacyjne – 78 rodzin, w tym 48 osobom opłacono składki na ubezpieczenie społeczne i 38 osobom na ubezpieczenie zdrowotne.
- świadczenie rodzicielskie – 12 osób.

Fundusz alimentacyjny - na podstawie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów pomocą w formie świadczeń alimentacyjnych objęto łącznie 53 rodzin. W ramach działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych wszczęto postępowanie administracyjne w stosunku do 8 dłużników. W ewidencji Ośrodka pozostaje 476 dłużników alimentacyjnych, w tym 137 dłużników, których wierzyciele zamieszkują i pobierają świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego poza Kowarami. W wyniku postępowań komorniczych wyegzekwowano na rzecz Gminy Kowary od dłużników alimentacyjnych z tytułu wptaconych zaliczek i świadczeń alimentacyjnych kwotę – 46.698,43zł.

2.15. Wspieranie rodziny - 85504

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
121.094,45	106.512,27	87,96

1. Wydatki bieżące, w tym:

1) Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 101.054,25 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	87.511,00	76.665,05	87,61
składki na ubezpieczenia społeczne	15.927,08	14.436,98	90,64
Składki na fundusz pracy	1.677,62	1.466,50	87,42
Dod. Wynagrodz. roczne	7.780,00	7.771,49	99,89
Wpł. na PPK pracodawcy	838,75	714,23	99,84

2) Wydatki związane z realizacją zadań statutowych 4.836,36 zł,

3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych 621,66 zł.

Dwóch asystentów rodziny objęło pomocą 19 kowarskie rodziny, wymagające wsparcia w formie pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W 2023 r. Ośrodek przystąpił do Rządowego Programu pn. „Asystent rodziny w 2023 roku”, w wyniku czego pozyskano dofinansowanie na realizację ww. zadania w wysokości 16.134,45 zł. Środki te wydatkowano w roku 2023 r.

2.16. Rodziny zastępcze – Rozdział 85508

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
167.000,00	161.232,27	96,55

Wydatki bieżące związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2023 r. poniesiono wydatki na opiekę i wychowanie 25 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

2.17. Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych – Rozdział 85510

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
550.000,00	544.261,73	98,96

Wydatki bieżące związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2023 r. poniesiono wydatki na opiekę i wychowanie 32 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

2.18. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne – Rozdział 85513

Plan po zmianach	Wykonanie w 2023 r.	%
116.800,00	114.943,05	98,41

PODSUMOWANIE

W zakresie powyższych wydatków w okresie sprawozdawczym łącznie pomocą pieniężną i w naturze objęto:

Rodzaj systemu pomocy	Liczba osób/rodzin*	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (w groszach)
Pomoc społeczna (ze składkami na ubezpieczenie zdrowotne)	400	10.058	3.099.653,26
Dodatki mieszkaniowe	171	1.473	468.103,85
Świadczenia rodzinne (ze składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne)	810	10.368	4.585.162,48
Fundusz alimentacyjny	53	974	395.901,17
Rodziny zastępcze	25	272	161.232,27
Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	32	313	544.261,73
Rządowy program „dożywianie”	320	5.977	361.666,70
Prace społecznie użyteczne, w tym: środki z budżetu gminy refundacja PUP	28	153	60.692,50 24.277,00 36.415,50
Świadczenie wychowawcze 500+	3	32	15.580,70
Dodatek elektryczny	32	32	39.500,00
Refundacja podatku Vat	14	26	2.800,99
Pomoc Ukrainie	6	6	1.800,00
Razem	1.894	29.684	9.736.355,65

*Jedna rodzina mogła korzystać z różnych rodzajów świadczeń

Wykonanie planu za 2023r. w zakresie pomocy społecznej w podziale na zadania własne i zadania zlecone prezentuje poniższa tabela:

Rozdział	Nazwa realizowanych świadczeń	Plan (w zł)	Wykonanie planu (w zł)	Wykonanie planu (w %)
Zadania własne				
85202	Opłaty za pobyt w DPS	1.398.500	1.397.795	99,95
85213	Składki zdrowotne do zasiłków stałych z pomocy społecznej - dotacja celowa	49.800	48.783	97,96
85214	Zasiłki celowe, okresowe i pomoc w naturze, w tym:			
	- zasiłki celowe	359.000	357.127	99,48
	- zasiłki okresowe - dotacja celowa	26.000	24.127	92,80
		333.000	333.000	100,00
85215	Dodatki mieszkaniowe	468.110	468.104	100,00
85216	Zasiłki stałe - dotacja celowa	564.000	560.384	99,36
85219	Ośrodek pomocy społecznej:	1.731.600	1.654.633	95,56
	-środki własne	1.488.322	1.411.355	94,83
	-dotacja	243.278	243.278	100,00

85220	Mieszkanie chronione	12.420	12.358	99,50
85228	Usługi opiekuńcze: -środki własne -dotacja „opieka 75+”	376.635 368.298 8.337	365.506 358.771 6.735	97,04 97,41 80,78
85230	Program rządowy „dożywianie” - dotacja celowa, w tym: -wkład własny 40% -dotacja 60%	362.900 147.000 215.900	361.667 145.767 215.900	99,66 99,16 100,00
85295	Pozostała działalność, w tym: -prace społecznie użyteczne z pozostał. kosztami -gotowość, schroniska dla bezdomnych -koszty własne EKS -koszty EKS - dotacja	253.980 26.510 117.560 69.110 40.800	232.982 26.487 112.052 60.332 34.111	91,73 99,91 95,31 87,30 83,61
85295	Refundacja podatku Vat - dotacja	2.857	2.857	100,00
85395	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej: -dodatek elektryczny -pomoc Ukrainie	48.450 45.390 3.060	42.126 40.290 1.836	86,95 88,76 60,00
85502	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny – wydatki ze zwrotów komorniczych z tytułu egzekucji świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego	102.470	100.219	97,80
85504	Wspieranie rodziny: - środki własne - dotacja Program Asystent rodziny	121.094 104.960 16.134	106.512 90.378 16.134	87,96 86,11 100,00
85508	Rodziny zastępcze	167.000	161.232	96,55
85510	Działalność placówek opiekuń.-wychowawczych	550.000	544.262	98,96
	RAZEM	6.568.816	6.416.547	97,68
Zadania zlecone				
85195	Ochrona zdrowia	2.925	2.925	100,00
85219	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	7.308	7.308	100,00
85228	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla os. psych. chorych	272.320	259.440	95,27
85502	Świadczenia wychowawcze Świadczenie rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	17.581 5.012.000	17.581 4.997.000	100,00 99,70
85513	Składki zdrowotne do świadczeń pielęgnacyjnych z systemu św. rodzinnych	116.800	114.943	98,63
	RAZEM	5.428.934	5.399.197	99,45

Zatrudnienie:

PLAN	Średniorocznie w osobach	Średniorocznie w etatach	WYKONANIE	Średniorocznie w osobach	Średniorocznie w etatach
Administracja - pełny etat	18	18	Administracja - pełny etat	16	15,92
Administracja - niepełny etat	1	0,5	Administracja - niepełny etat	2	0,65
Obsługa-pełny	4	4	Obsługa-pełny	4	3,62

etat			etat		
Obsługa – niepełny etat	2	1,13	Obsługa – niepełny etat	3	1,36
Podsumowanie	25	23,63	Podsumowanie	25	21,55

Wynagrodzenia:

	Średnia płaca bez dodatk. wynagrodzenia rocznego	Średnia płaca z dodatkow. wynagrodzeniem rocznym	w tym nagrody i odprawy
Administracja -pełny etat	1.188.301,33	1.271.451,61	58.437,00
Administracja –niepeł. etat	56.679,58	58.955,60	0,00
Obsługa – pełny etat	221.444,38	234.574,60	33.642,00
Obsługa –niepełny etat	83.859,18	90.136,26	2.574,00
Podsumowanie	1.550.284,47	1.655.118,07	94.653,00
	Średnia płaca bez dodatk. wynagrodzenia rocznego na jeden etat	Średnia płaca z dodatkow. wynagrodzeniem rocznym na jeden etat	
Administracja -pełny etat	74.642,04	79.865,05	
Administracja –niepeł. etat	87.199,36	90.700,92	
Obsługa – pełny etat	61.172,48	64.799,61	
Obsługa –niepełny etat	61.661,16	66.276,66	
	Średnia płaca bez dodatk. wynagrodzenia rocznego na jeden etat-bez nagród jub. i odpraw emeryt.	Średnia płaca z dodatków. wynagrodzeniem rocznym na jeden etat-bez nagród jubil. i odpraw emeryt.	
Administracja -pełny etat	70.971,38	76.194,39	
Administracja –niepeł. etat	87.199,36	90.700,92	
Obsługa-pełny etat	51.879,11	55.506,24	
Obsługa –niepełny etat	59.768,51	64.384,01	

Zmniejszono liczbę etatów w Dziale Usług Opiekuńczych 0,5 etatu od 01.08.2023r. oraz 0,5 etatu od 07.09.2023.

3. KULTURA, SPORT I REKREACJA

3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach w 2023r.

Imprezy zorganizowane przez MOK w Kowarach

styczeń

15 stycznia – Koncert Kolęd i Pastorałek w wykonaniu Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej

16 stycznia - złożyliśmy wniosek do Narodowego Centrum Kultury do programu "EtnoPolska. Edycja 2023".
Napisano projekt pn. "Dolnośląska Mała Wielkanoc - Konkurs Tradycji".

21 stycznia – Fajfa – potańcówka przy żywej muzyce, zagrał zespół Five O'Clock

luty

13 – 17 i 20 – 24 lutego - Ferie z Kulturą – zajęcia feryjne dla dzieci, od pn. do pt. od 11.00 do 14.00. Wzięło w nich udział w każdym turnusie po 30 osób.

15 lutego – spotkanie dyrektorów instytucji kultury w MOK w Kowarach. Rozmawiano o pracy z młodzieżą, zagrożeniach, planach na pracę streetworkerów.

16 lutego – warsztaty z Klaunem Jejku dla dzieci

17 lutego – koncert hip – hopowy „EMIS i goście”

22 lutego - „Gapciowość” spektakl w wykonaniu Klauna Jejku dla dzieci z Kowar

24 lutego – Wystawa zwierząt egzotycznych

24 lutego – Wernisaż wystawy „Biegnące ze sztuką” - Joanna Maj – haft, Małgorzata Suracka – Hubner – malarstwo, Anna Katarzyna Jiruska – śpiew i saksofon

marzec

3 marca – Koncert charytatywny dla Kasi, wystąpią: Duet My Dwie- Henia i Iza, Zespół Agat, Sławomir Darul, Małgorzata Mitraszewska, Ala i Jacek Nahotko, Władysław Kołtowski

4 marca – spektakl „Eksperyment” Teatr 55

8 marca – Fajfa – potańcówka przy muzyce na żywo

18 marca – Spektakl Teatru 55 „Eksperyment” w MOKSiAL w Szklarskiej Porębie

31 marca - „Domy pamięci. Anamnesis” spektakl performatywny tańca Butoh

kwiecień

1 kwietnia – warsztaty tańca Butoh

21 kwietnia – Stund-up w wykonaniu Pawła Reszeli i Alexa Niebrzegowskiego

25 – 26 kwietnia na scenie MOK spektakl „Słowik” zaprezentowali uczniowie kowarskiego ZSO

maj

1 maja – Kowarskie majówki – Color Party – animacje dla dzieci, występ zespołu BANDI

5 maja– Kowarskie majówki – występ Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej i zespołu Art Kowary

12 maja – wernisaż wystawy malarstwa Beaty Wicher „Magia wyobraźni”

13 maja – pokaz przedpremierowy monodramu „Sexterapia” w wykonaniu Teatru 55

20 maja – premiera monodramu „Sexterapia” w wykonaniu Teatru 55

20 maja – Noc Muzeów – zwiedzanie budynku MOK

25 maja – pokaz premierowy filmu dokumentalnego „Świetlica Przystań” nagranych przez kowarskie dzieci

28 maja – pomoc w organizacji festynu Matki i Dziecka

czerwiec

18 czerwca – występ Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej na scenie miejskiej

19 – 23 czerwca - Akcja „Czyja to kupa?” - happening z udziałem uczniów z kowarskich szkół

24 czerwca – Potańcówka Świętojańska przy żywej muzyce – występ Five O'Clock
19 – 23 czerwca – I turnus „Wakacji z Kulturą” - uczestniczyło 30 dzieci z Kowar
26 – 30 czerwca – II turnus „Wakacji z Kulturą” - uczestniczyło 30 dzieci z Kowar

lipiec

3-5 lipca – organizacja warsztatów ze street workingu prowadzonych przez prof. Małgorzate Michel z UJ
3 -7 lipca – III turnus „Wakacji z Kulturą” - uczestniczyło 30 dzieci z Kowar
6 lipca - „SEXTERAPIA” - spektakl Teatru 55
7 lipca – koncert zespołu Luna Thief – z cyklu Kowary Miasto z Kulturą
14 lipca – koncert hip-hopu EMIS i przyjaciele – z cyklu Kowary Miasto z Kulturą
17 – 21 lipca – IV turnus „Wakacji z Kulturą” - uczestniczyło 30 dzieci z Kowar
21 lipca – koncert zespołu mooroi – z cyklu Kowary Miasto z Kulturą
24 – 28 lipca – V turnus „Wakacji z Kulturą” - uczestniczyło 30 dzieci z Kowar
22 lipca – Festiwal kolorów – animacje dla dzieci - w cyklu Kowary Miasto z Kulturą

sierpień

1- 2 sierpnia – warsztaty filmowe – tworzenie teledysku
4 sierpnia – Spektakl teatralny „Eksperyment” zagrał nasz Teatr 55 w Świeradowie
3 -7 sierpnia – Wakacje z Kulturą dodatkowy turnus VI – warsztaty wakacyjne dla dzieci
12 sierpnia – z cyklu „Kowary Miasto z Kulturą” potańcówka przy muzyce zespołu Five O'clock – scena miejska
18 sierpnia – „Kowary Miasto z Kulturą” występ zespołu Art Kowary
19 sierpnia – Akcja Kupa – happening na Wojkowie z udziałem Młodzieży
25 sierpnia – Kowary Miasto z Kulturą- występ zespołu Gorayska Band
29 sierpnia – Afryka oczami pracownika UNICEF – prelekcja w Kinie za Rogiem

wrzesień

1 września – Muzyczne zakończenie lata występ Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej
21 września – występ KOR i zespołu Five O'clock podczas obchodów 30- sto lecia kowarskiego DPS
29 września – Fajfa – potańcówka przy żywej muzyce, zagrał zespół Art Kowary

październik

5 października – wernisaż wystawy malarskiej grupy plastycznej „Salon odrzuconych” - hol MOK
19 października – wernisaż wystawy „Nasi” Stowarzyszenia Jeleniogórska Strefa Fotografii – sala wystawowa
27 października – występ naszego Teatru 55 ze spektaklem „Eksperyment” we Wleniu

listopad

4 listopada – Spektakl „Sexterapia” - spektakl charytatywny na rzecz pomocy rodzinie poszkodowanej w pożarze
11 listopada – uroczystość z okazji Święta Odzyskania Niepodległości, koncert KOR i uczniów z SP 3
18 listopada – bal charytatywny Kowarskiego Koła TPD
24 listopada – wernisaż cyklicznej wystawy „500+ 10”
24 listopada – obchody 20 – sto lecia Stowarzyszenia Eurojedynka
25 listopada – Zabawa Andrzejkowa Kowarskiego Klubu Seniora

grudzień

6 grudnia – występ Kowarskiej Orkiestry rozrywkowej podczas rozświetlenia choinki
7 grudnia – Warsztaty tworzenia ogrodów wertykalnych organizowane w ramach projektu „Zielono-niebieskie Kowary”

- 9 grudnia** – koncerty zespołów ludowych na sali widowiskowej MOK
- 9 grudnia** – nagrywanie materiału do teledysku Kowarskich Wrzosów
- 12 grudnia** – spotkanie opłatkowe członków i sympatyków Regionalnej Izby Rolniczej
- 14 grudnia** – Spektakle teatralne „Księga Dżungli” i „Mały Książę” dla uczniów kowarskich szkół zagrał Teatr IN ART z Wrocławia
- 17 grudnia** – pomoc w organizacji Najazdu Świętych Mikołajów
- 22 grudnia** – nagrywanie zdjęć do teledysku lokalnego rapera „Biedry”

Kółka zainteresowań, grupy muzyczne i kursy prowadzone w MOK w roku 2023

- Zajęcia artystyczno - plastyczne dla dzieci „Spotkania z Kulturą”
- Kraina Moich Emocji – zajęcia dla dzieci rozwijające kompetencje społecznych
- Zajęcia teatralno – filmowe dla dzieci i młodzieży
- Zajęcia filmowo-dziennikarskie dla dzieci i młodzieży „Młode Newsy”
- Zajęcia teatralne i dorosłych – Teatr 55
- Zajęcia z klockami LEGO
- Nauka gry na instrumentach dętych: trąbka, saksofon, puzon
- Kowarska Orkiestra Rozrywkowa
- Zespół „Kowarskie Wrzosy”
- Zespół muzyczny „Mooroi”
- Zespół muzyczny „Bandi”
- Zespół muzyczny Five O'clock
- Zespół muzyczny Art Kowary
- Zajęcia tańca nowoczesnego Hip Hop prowadzone przez Szkołę Szybiak Dance
- Nauka tańca dla dorosłych - sekcja latino dla par.
- Szkoła języka angielskiego Face-to-face dla dzieci i młodzieży

Ponad to roku 2023

- Zrealizowano projekt „Dokumentacyjne Centrum Karkonoszy on line”. W ramach działań projektowych realizowaliśmy **cotygodniowe serwisy informacyjne z Kowar pod tytułem „Kurier Kowarski” dostępne na Facebooku i Youtube.**
- Pracowano z grupą młodzieży z SP, z którymi tworzymy „studio muzyczne”, gdzie młodzież nagrywała muzykę hip-hop.
- Została nagrana i wydana płyta z utworami zespołu „Kowarskie Wrzosy” (200 egz.)
- Wydano katalog z okazji 50-cio lecia pracy twórczej Jerzego Jakubowa (200 egz.)
- Wraz z naszym czeskim partnerem Archa Krkonos z Horni Marsov napisano i złożono projekt pod nazwą: „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”. Z planowanym terminem realizacji: 1.11.2023 – 31.10.2026
- Złożono wniosek do programu PEFRON w konkursie „Kultura wrażliwa” na realizację projektu „Niewinni czarodziej – realizacja spektaklu teatralnego”
- Złożono wniosek do programu Narodowego Centrum Kultury w konkursie na realizację projektu pn. Wyposażenie Teatralno – koncertowej sala multi rozrywkowa MOK
- Wyświetlano regularne seanse w czwartki godz. 18.00 (dorośli), sobotnie poranki dla dzieci godz. 11.00, repertuar: Facebook.com/kinokowary oraz www.mok.kowary.pl
- Wydano 4 numery kwartalnik Gazety Kowarskiej z dodatkiem Kurierem Kowarskim
- Wykonano cyklinowanie i lakierowaniem parkietu w sali na parterze.

- Prowadzono bieżące naprawy i drobne remonty budynku MOK

Stale formy pracy prowadzone w wynajętych pomieszczeniach MOK-u w roku 2023

- Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach.
- Siłownia – fitness.
- Szkoła języka angielskiego „Face to face”
- Pracownia szkła „Alter Ego”.
- Kancelaria Adwokacka Grzegorz Krygowski.
- Kancelaria Adwokacka Marta Socha
- Siedziba Kowarskiego Koła Polskiego Związku Emerytów i Rencistów.
- Szkoła Nauki Jazdy.
- Stacja Sportów Zimowych i Paralotniarstwa.

3.2. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach w 2023r.

Biblioteka wszystkie swoje zadania realizowała w roku 2023 w siedzibie głównej w Kowarach, przy ulicy Szkolnej 2 oraz w Filii Nr 1 w Wojkowie, ul. Wojska Polskiego 4.

SIEĆ PLACÓWEK BIBLIOTECZNYCH NA TERENIE MIASTA KOWARY TWORZĄ:

1. Biblioteka Główna, z wypożyczalnią i czytelnią, mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach. Zajmowała w roku 2023 trzy pomieszczenia (w tym magazyn) o łącznej powierzchni 106 m²
2. Filia biblioteczna Nr 1 zajmowała lokal o powierzchni 79 m² w budynku przy Wojska Polskiego 4.

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI I FILII W 2023 R.:

Godziny otwarcia.

Biblioteka Główna	Filia Biblioteki
Poniedziałek 10.00 – 18.00	Poniedziałek 10.00 – 18.00
Wtorek 10.00 – 18.00	Środa 15.00 – 18.00
Środa 12.00 – 18.00	
Czwartek 10.00 – 18.00	
Piątek 8.00 – 16.00	

Oprócz tego, Biblioteka Główna była otwarta w każdą ostatnią sobotę miesiąca, Filia nr 1 w soboty podczas ferii zimowych oraz wakacji a także w dodatkowo wybrane soboty w ciągu roku.

OFERTA STAŁA I USŁUGI ONLINE:

ZBIORY BIBLIOTECZNE

Gromadzony w bibliotece księgozbiór ma charakter uniwersalny. W 2023 roku zakupiliśmy 1931 nowych książek w formie tradycyjnej. Oferujemy: literaturę piękną i popularnonaukową, literaturę historyczną, obyczajową, science fiction, fantasy, literaturę poradnikową, biografie i wspomnienia, literaturę kulinarną, o tematyce ekologicznej, sztuce, komiksy. Nieustająco dbamy o księgozbiór dla najmłodszych

czytelników. Z darów od czytelników pozyskaliśmy 113 książek. Łącznie nasz księgozbiór liczy 27257,00 woluminów.

Sposób nabycia	Liczba w woluminach
Ogółem	1931
W tym zakupiono ze środków samorządowych	1561
Z dotacji Biblioteki Narodowej	370
Pozostałe wpływy - dary,	113

Wszystkie zbiory, które wpływały do MBP w Kowarach podlegały pełnemu opracowaniu. Na bieżąco jest aktualizowany katalog on-line – wprowadzane są nowe rekordy. Jednocześnie prowadzone jest katalogowanie retrospektywne. Ewidencja zbiorów jest automatyczna, przy użyciu kodów kreskowych i czytników. Zakup zbiorów bibliotecznych w 2023 roku oparty był na analizie rynku wydawniczego. Jednak potrzeby czytelnika są najważniejszym kryterium w doborze kupowanych książek. Stały dopływ nowości pozwala nam na uzupełnienie i aktualizowanie księgozbioru. Zakupione zbiory wykorzystujemy do promocji czytelnictwa: organizujemy wystawki książek, spotkania czytelnicze, akcje czytelnicze w przestrzeni miejskiej, promujemy zakupione książki na naszej stronie internetowej i portalu społecznościowym. Potrzeby i zainteresowania naszych czytelników nie zmieniły się znacząco w stosunku do roku ubiegłego. Dużym powodzeniem cieszą się książki regionalne i historyczne. Literatura obyczajowa i kryminalna jest najczęściej wypożyczana. Na bieżąco zbiory są selekcionowane pod względem zużycia i przydatności. W ciągu roku w siedzibie Biblioteki i jej filii usunięto ze zbiorów 1456 zniszczonych, zdezaktualizowanych woluminów.

CZASOPISMA

Biblioteka w 2023 roku prenumerowała 2 tytuły czasopism branżowych. Z przeprowadzonych ankiet wynika, że czytelnicy nie są zainteresowani ani czytaniem, ani wypożyczaniem prasy. Małe zainteresowanie prasą wynika prawdopodobnie również z tego, że w bibliotece nie ma warunków sprzyjających cichej lekturze.

WYPOŻYCZENIA MIĘDZYBIBLIOTECZNE

W 2023 r dołączyliśmy do bibliotek będących w gronie partnerów Fundacji Depozytu Bibliotecznego. Krajowy Depozyt Biblioteczny to inna forma wypożyczania książek. Z oferty depozytowych, literackich rarytasów korzysta już około 3000 czytelników z całej Polski. Kowarska biblioteka także dołączyła do tej cennej idei udostępniania książek rzadkich, unikatowych, które są w naszych zbiorach, szerszej grupie czytelników, którzy zapiszą się do biblioteki Krajowego Depozytu Bibliotecznego i poprzez platformę Legimi mogą wypożyczać książki.

USŁUGI ONLINE

Zachęcamy do korzystania z literatury pięknej i popularnonaukowej dostępnej online. Nasze tradycyjne zbiory poszerzyliśmy o dostęp do zasobów takich portali jak:

- **Wolne Lektury.** Dostęp: wszystkie placówki biblioteczne w Kowarach.
- **ACADEMICA.** Cyfrowa wypożyczalnia książek i czasopism naukowych. Dostęp: Biblioteka Główna.
- **LEGIMI.** Bezpłatne kody do Legimi można otrzymać kontaktując się z Biblioteką Główną i filią nr 1.

- **MAK+** - system biblioteczny. MAK + ma rekomendację Krajowej Rady Bibliotecznej. System jest całkowicie zgodny z formatem MARC21 oraz spełnia wszystkie wymogi stawiane przez Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO), co zapewnia bezpieczeństwo gromadzonym danym użytkowników. System biblioteczny MAK+ jako jedyny w Polsce automatycznie udostępnia dane katalogowe wszystkich bibliotek na portalu www.lubimyczytac.pl – największej w Polsce społeczności czytelników, liczącej pół miliona aktywnych użytkowników. Informacje o dostępności książek w bibliotekach korzystających z systemu MAK+ są wyświetlane na stronach www.serwisu.pl. Czytelnicy coraz częściej korzystają z katalogu on-line, o czym świadczą następujące dane:

Liczba wejść na indywidualny katalog	2019	2020	2021	2022	I-VI 2023	I-VI 2024
Filia nr 1	3	80	153	238	745	973
Kowary	86	472	241	322	1169	1755

DOSTĘPNOŚĆ

KSIĄŻKA NA TELEFON

Seniorzy osoby chore i niepełnosprawne mogą skorzystać z usługi "Książka na telefon", czyli dostarczania wybranych pozycji do domu. Pracownicy biblioteki umawiają się po odbiór przeczytanych i dostarczają nowe książki do domu tym osobom, które zgłosiły takie zapotrzebowanie.

DUŻE LITERY - KSIĄŻKI Z DUŻĄ CZCIONKĄ

Wielkie Litery to książki wydawane większą czcionką, które chronią wzrok i ułatwiają czytanie osobom słabowidzącym. Dzięki nowemu formatowi czytanie jest bardziej komfortowe i przyjemniejsze, a przejrzysty format nie nadwyręza wzroku czytelnika. Seria jest polecana osobom słabowidzącym i seniorom.

PRZYSTOSOWANIE LOKALI DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Biblioteka główna znajduje się w budynku MOKu, który nie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia biblioteki znajdują się na parterze budynku, jednak, osoba z niepełnosprawnością ruchową jest zmuszona pokonać kilka schodów. W roku sprawozdawczym filia biblioteki nr 1 posiadała wejście dostosowane dla osób niepełnosprawnych i poruszających się na wózkach (specjalny podjazd). Wewnątrz lokalu, toalety i pomieszczenia dostosowane dla osób niepełnosprawnych.

STRONA WWW

Strona www.mbpkowary.pl posiada następujące ułatwienia dla osób ze szczególnymi potrzebami:

- wersję kontrastową
- możliwość zmiany rozmiaru tekstu
- widoczny fokus
- wyróżnienie odnośników

UŻYTKOWNICY BIBLIOTEKI I ODWIEDZINY W CIĄGU ROKU

Biblioteka udostępnia swoje zbiory w wypożyczalni Biblioteki Głównej i w filii nr 1. Biblioteka obsługuje czytelników z różnych grup wiekowych i pochodzących ze zróżnicowanej struktury społeczno – zawodowej. W omawianym okresie najważniejsze dane statystyczne prezentowały się następująco:

Wyszczególnienie	Biblioteka Główna	Filia nr 1	Ogółem
<i>Użytkownicy zarejestrowani</i>	1517	322	1839
<i>Czytelnicy aktywnie wypożyczający</i>	849	227	1076
<i>Odwiedziny w bibliotece</i>	10776	2976	13752
<i>Ilość wypożyczeń na zewnątrz</i>	26455	5060	31515
<i>Ilość czytelników korzystających na miejscu</i>	0	0	0
<i>Ilość udostępnionych książek na miejscu</i>	0	0	0
<i>Ilość udostępnionych/wypożyczonych czasopism</i>	0	0	0

Ilość czytelników korzystających ze zbiorów na miejscu wykazujemy na poziomie zerowym. Biblioteka dysponuje pomieszczeniem, które nazwane jest czytelnią, jednak nie spełnia swojej podstawowej roli. Ze względów praktycznych, pomieszczenie nie jest dostosowane do zadań czytelni. W pomieszczeniu przechowujemy księgozbiór podręczny, wykorzystujemy je również na czas gromadzenia i opracowywania nowo zakupionych książek, sporadycznie prowadzimy zajęcia dla dzieci.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA I EDUKACYJNA

W 2023 roku Miejska Biblioteka Publiczna prowadziła działalność kulturalno – edukacyjną promującą książki, czytelnictwo i Bibliotekę. W swoich kulturotwórczych przedsięwzięciach Biblioteka proponowała wartościową literaturę i jej twórców. Organizowała spotkania autorskie, promocje książek, konkursy literackie, zajęcia edukacyjne dla dzieci, lekcje biblioteczne, spotkania edukacyjne dla dorosłych, akcje czytelnicze. Biblioteka ze swoją ofertą wychodzi poza swoje mury. Spotykamy się w przedszkolach i szkołach. Poprzez rozliczne przedsięwzięcia kowarska biblioteka starała się zwiększać zainteresowanie książką, kształtować gusty czytelnicze, uczyć odbioru literatury. Niewątpliwym sukcesem naszej Biblioteki jest bardzo dobra współpraca z placówkami przedszkolnymi i szkolnymi. Dzięki temu możemy promować czytelnictwo wśród najmłodszych, rozwijać kompetencje czytelnicze dzieci starszych i młodzieży. Jesteśmy instytucją wspierającą system edukacyjny, dzięki czemu mamy realny wpływ na kształtowanie zainteresowań dzieci i młodzieży.

W 2023 roku zorganizowano (w Bibliotece głównej i Filii Nr 1 w Wojkowie) 110 różnego rodzaju spotkań, wydarzeń, zajęć bibliotecznych. Łącznie w spotkaniach tych wzięło udział 1933 osób.

SPOTKANIA AUTORSKIE

Sławomir Gortych – spotkanie dla dorosłych

Jolanta Richter – Magnuszewska – warsztaty i spotkanie autorskie dla dzieci

Magdalena Zarębska – warsztat i spotkanie autorskie dla młodzieży.

Łącznie wzięło w nich udział 75 osób

BIBLIOTEKA PODRÓŻNIKA – PRELEKCJE PODRÓŻNICZE

Tomasz Stasiak, Marcin Nasiłowski – Moja przygoda w Himalajach

Katarzyna Matusiak – Lato na Spitsbergenie

Tomasz Stasiak – Buen Camino. Na szlaku jakubowym

Włodzimierz Chmiel – Meksykańskie ABC. Nie tylko piramidy

Łącznie wzięło w nich udział 130 osób

LEKCJE BIBLIOTECZNE

Biblioteka organizuje lekcje biblioteczne, zabawy edukacyjne i okolicznościowe, warsztaty plastyczne i literackie oraz wiele innych. Tematy zajęć dostosowywane są do potrzeb grupy. Lekcje biblioteczne najczęściej organizowane są na terenie przedszkola i szkół. W zajęciach biorą udział przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych (wszystkich klas) i szkoły średniej.

Łącznie wzięło w nich udział 380 przedszkolaków i uczniów.

KLUBY

Dyskusyjny Klub Książki

- Spotkania grupy młodzieży 13-16 lat.
- Spotkania młodzieży 16-19 lat.
- Grupa chłopców 18-21 lat

Bardzo nam zależy, aby biblioteka była miejscem, w którym można rozmawiać o wspólnie przeczytanych książkach, wymieniać się spostrzeżeniami i wyrażać swoją opinię. Kreowanie mody na czytanie wśród dzieci i młodzieży, poprzez akcentowanie przyjemności płynących z lektur to jeden z naszych celów edukacji czytelniczej. Promowanie aktywnego udziału w życiu literackim, np. poprzez udział w spotkaniach autorskich, interesujących dyskusjach, czy twórczym wykorzystaniu wiedzy płynącej z literatury.

W 2023 roku odbyło się 21 spotkań DKK. Wzięło w nich udział 64 osoby. W ciągu roku zorganizowano wspólne akcje czytelnicze:

Literackie nocowanie w bibliotece dla młodzieży.

Escape room – tajemnica biblioteki.

Noc z planszówkami.

AKCJE I PROJEKTY

CUDNY SENIOR. W TROSCE O CIAŁO, DUSZĘ UMYSŁ SENIORA

W ramach współpracy z Fundacją Slow City napisaliśmy wspólny projekt CUDny senior. W TROSCE O CIAŁO, DUSZĘ, UMYSŁ SENIORA. Projekt dofinansowano ze środków budżetu Województwa Dolnośląskiego w wysokości 10000,00 zł. W projekcie przewidzieliśmy 11 działań. Celem projektu jest wydłużenie samodzielności życiowej seniorów oraz podniesienie jakości ich życia poprzez zwiększenie ich świadomości i wiedzy na temat zdrowego stylu życia, dbania o ogólny dobrostan ciała i umysłu a także wskazanie sposobów na budowanie relacji międzyludzkich i spędzania czasu wolnego. Realizacja projektu i zadania w nim zawarte odpowiadają na potrzeby osób starszych w Mieście Kowary jakimi są: dostęp do kultury, integracja, organizacja czasu wolnego, zwiększenie świadomości i wiedzy na temat dbania o kondycję ciała i umysłu w starszym wieku, umożliwienie rozwijania nowych zainteresowań.

FERIE Z HARRYM POTTEREM

Zajęcia dla dzieci odbywały się przez dwa tygodnie ferii. Łącznie wzięło w nich udział 84 dzieci.

AKCJA ŻONKILE

Biblioteka kolejny raz przyłączyła się do organizowanej przez Muzeum POLIN akcji Żonkile. W 2023 roku była to już jedenasta, akcja społeczno-edukacyjna. Nasza biblioteka bierze w niej udział od pięciu lat. Akcję promujemy na naszym profilu społecznościowym, ale również przeprowadzamy lekcje biblioteczne i zajęcia tematyczne w szkołach.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK

Po raz kolejny Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zorganizowało w dniach 8-15 maja 2023 r Tydzień Bibliotek i Bibliotekarzy. To ogólnopolski program promocji czytelnictwa i bibliotek. Ma on na celu podkreślenie roli czytania i bibliotek w poprawie jakości życia, edukacji oraz zwiększanie prestiżu zawodu bibliotekarza i zainteresowania książką szerokich kręgów społeczeństwa. Nasza biblioteka przygotowała z tej okazji zajęcia dla dzieci, warsztaty dla seniorów. Łącznie we wszystkich wydarzeniach Tygodnia Bibliotek wzięło udział 250 osób.

MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK

Od 2018 r. projekt jest realizowany przez Instytut Książki w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo „Mała Książka – wielki człowiek” we współpracy z bibliotekami publicznymi. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które odwiedza wolską bibliotekę dla dzieci, otrzymuje w prezencie Wyprawkę Czytelniczą: książkę oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece i wypożyczenie min. Jednej książki, Mały Czytelnik otrzymuje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostaje uhonorowany dyplomem. Projekt realizowany jest w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytanie generacyjne „Mała książka – wielki człowiek”.

POWITANIE LATA - BIBLIOTEKA W PLENERZE

Każdego roku organizujemy spotkanie przedwakacyjne dla młodzieży z Wojkowa. Jest to czas wspólnie spędzany na rozmowach i grach w planszówki. Tym razem spotkanie zorganizowaliśmy w plenerze, przy ognisku.

WAKACJE W BIBLIOTECE

Wakacje pod hasłem „Wakacje z książką” były organizowane w tygodniach wakacyjnych w lipcu i w sierpniu. Przygotowaliśmy warsztaty czytelnicze, plastyczne, zabawy na świeżym powietrzu, gry zręcznościowe, zagadki, quizy. Łącznie udział wzięło we wszystkich wydarzeniach 110 dzieci.

EKOWARSZTATY

Warsztaty przeprowadzone przez wolontariat biblioteczny dla najmłodszych dzieci o tematyce ekologicznej.

NARODOWE CZYTANIE

„Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej lekturą 12. odsłony Narodowego Czytania. W ramach ogólnopolskiej akcji nasza biblioteka zorganizowała trzy wydarzenia: prelekcję o życiu i czasach Orzeszkowej „Pseudonim Orzeszkowa”, Warsztaty florystyczne dla seniorów oraz czytanie fragmentów „Nad Niemnem” we współpracy ze SMK. Łącznie we wszystkich wydarzeniach z tej okazji wzięło udział 100 osób.

AKCJA CZYJA TO KUPA?

Młodzież z wolontariatu i dzieci z Wojkowa włączyły się w akcję edukacyjną zorganizowaną przez UM i MOK. Udział wzięło 10 dzieci.

BOOM3! NA KOMKSY I GRY PLANSZOWE W BIBLIOTECE

Nasza biblioteka po raz drugi została przyjęta do akcji BOOM3! Na komiksy i gry planszowe w bibliotece organizowanej przez Fundacja FRSI oraz Wydawnictwo Story House Egmont sp. z o.o. Celem akcji jest: wprowadzanie nowoczesnych form pracy z dziećmi i młodzieżą oraz seniorami, promocja komiksu i gry planszowej w bibliotekach publicznych, bibliotekach szkolnych i pedagogicznych, wspieranie u dzieci i młodzieży ciekawości świata, pogłębianie ich wiedzy o emocjach oraz zachęcenie ich do eksperymentowania i tworzenia, wspieranie seniorów w trenowaniu pamięci, koncentracji i spostrzegawczości.

KIERMASZ KSIĄŻKI

W 2023 roku dwukrotnie zorganizowaliśmy kiermasz książki. Pierwszy kiermasz podczas Tygodnia Bibliotek, drugi podczas Kowarskich Straganów - imprezy miejskiej. Udział wzięło około 200 osób. Akcja bardzo się podobała kowarzanom i z pewnością będziemy ją powtarzać.

PRACOWNIA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

Warsztaty literacko – plastyczne dla dzieci i rodziców. Każdego roku organizujemy zajęcia przedświąteczne dla najmłodszych i ich rodziców, podczas których robimy świąteczne prezenty dla najbliższych oraz ozdoby choinkowe.

KONKURSY

W 2023 roku zorganizowaliśmy następujące konkursy:

Najlepszy czytelnik roku 2023.

„Moja wielkanocna kartka”

„Lato z książką”

BIBLIOTEKA DLA SENIORA

W 2023 roku rozpoczęliśmy cykliczne zajęcia dla seniorów „Gimnastyka umysłu”. Zajęcia przeznaczone dla osób 55+, mają na celu wzmocnienie i doskonalenie umiejętności poznawczych. Uczestnicy ćwiczą pamięć, myślenie, rozwijają spostrzegawczość, koncentrację i umiejętność słuchania. Są to również spotkania integracyjne, dzięki którym będziemy rozwijać także kreatywność uczestników i dzielić się swoimi umiejętnościami. W ramach spotkań zorganizowaliśmy dodatkowo następujące warsztaty i prelekcje dla seniorów:

Warsztaty kreatywne

Warsztaty z oddychania

Profilaktyka słuchu

Gry planszowe dla seniorów

Kosmetyki naturalne dla cery dojrzałej.

Rośliny i grzyby lecznicze

Naturalnie budujemy odporność.

Joga śmiechu.

WOLONTARIAT

Przy filii nr 1 powstał młodzieżowy wolontariat biblioteczny. Młodzież włącza się w działania biblioteki. Pomaga przy pracach bibliotecznych, organizacji kiermaszy, spotkań autorskich, zajęć dla dzieci. Trzykrotnie zorganizowała akcję „Sprzątanie Wojkowa”.

UDZIAŁ W KONFERENCJACH, SZKOLENIACH I WYDARZENIACH BRANŻOWYCH

GRUPA INICJATYWY

Członkostwo w grupie INICJATYWY – utworzonej w ramach programu FRIS – dla dyrektorów bibliotek, którzy dzielą się doświadczeniem z innymi osobami zarządzającymi instytucjami kultury. To przestrzeń wymiany wiedzy oraz wspólnego rozwiązywania problemów.

STOWARZYSZENIE DYREKTOREK I DYREKTORÓW BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Dyrektorka Danuta Bunij jest współzałożycielką Stowarzyszenia Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek INICJATYWY. Celem Stowarzyszenia jest budowanie prestiżu stanowisk dyrektorek i dyrektorów bibliotek, wspieranie ich w codziennej pracy, wspieranie lokalnych grup dyrektorskich InicJaTyWy, a także reprezentowanie interesów bibliotek m.in opiniowanie w kwestiach legislacyjnych.

FORUM BIBLIOTEK

Współorganizacja i udział w ogólnopolskim forum dla dyrektorek i dyrektorów bibliotek „Biblioteki się liczą. Danuta Bunij współprowadziła panel dotyczący współpracy Biblioteki i Organizatora.

KONGRES BIBLIOTEK

Wspólnie z zaproszonymi gośćmi zastanawialiśmy się, jaka może być rola bibliotek w budowaniu odpornych na kryzysy lokalnych społeczności i w działaniu na rzecz klimatu. Organizatorem Kongresu Bibliotek była Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

TARGI KSIĄŻKI WE WROCŁAWIU

Bibliotekarze na bieżąco śledzą rynek wydawniczy. Targi To przede wszystkim okazja, aby przyjrzeć się ofercie wydawniczej, poznać autorów, nawiązać kontakt z wydawnictwami.

WIELOKULTUROWA BIBLIOTEKA

Pracownicy naszej biblioteki biorą udział w warsztatach wielokulturowych proponowanych przez Muzeum Polin. Wielokulturowość na różne sposoby puka do drzwi bibliotek w całej Polsce. Warto więc bardziej świadomie odpowiadać na potrzeby coraz bardziej zróżnicowanych odbiorców i odbiorczyń. Biblioteka może być miejscem wspierającym dialog międzykulturowy, nawet jeśli nie docierają do niej użytkownicy o innym niż polskiemu pochodzeniu.

Dzięki zaangażowaniu i możliwości uczestniczenia w działaniach poza lokalnych pracownicy reprezentują kowarską bibliotekę a także Gminę Kowary w ogólnopolskim środowisku bibliotekarzy i dyrektorów instytucji kultury. Pracownicy służby bibliotecznej, administracyjnej łącznie z dyrektorem każdego roku doskonalą swoje umiejętności zawodowe, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach, seminariach, konferencjach oraz warsztatach. W 2023 roku 4 pracowników uczestniczyło w 15 szkoleniach, konferencjach, spotkaniach branżowych (łącznie 168 godzin).

PRACOWNICY BIBLIOTEKI:

W bibliotece ogółem zatrudnionych jest dwóch bibliotekarzy, jeden pracownik administracyjny, jednostką kieruje dyrektor.

Grupa pracowników	Liczba pełnozatrudnionych (w osobach)	Liczba niepełnozatrudnionych (w osobach)	Razem pełno i niepełnozatrudnionych (w osobach)	Ogółem Etaty przeliczeniowe
Pracownicy merytoryczni (w tym dyrektor)	3	0	3	3
Pracownicy administracji	0	1	1	0,25
Pracownicy obsługi	0	0	0	0
Razem	3	1	4	3,25

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Kowarska biblioteka swoją działalność promuje zarówno tradycyjnie w sposób stacjonarny jak i wirtualnie w internecie. W okresie sprawozdawczym istotną rolę w promocji jej marki pełniły media społecznościowe. To prosty sposób na interakcje z internautami i rozpowszechnianie różnorodnych informacji.

- Prezentowanie w mediach społecznościowych nowości dostępnych w Bibliotece.
- Organizowanie konkursów promujących czytelnictwo i jednocześnie aktywizujących Czytelników
- Przygotowywanie i wydruk plakatów z ofertą i wydarzeniami Biblioteki
- Promowanie stałej oferty Biblioteki: zajęcia, warsztaty, kluby dyskusyjne, wystawy, spotkania
- Organizacja wydarzeń terenowych mających na celu docieranie z ofertą Biblioteki do nowych potencjalnych użytkowników: Narodowe Czytanie
- Udział w wydarzeniach plenerowych: Kowarskie Stragany – promocja i prezentowanie oferty Biblioteki
- Prowadzenie profilu biblioteki na fb, na którym prowadzono konkursy, wydarzenia i inne akcje
- Prowadzenie strony internetowej
- Współpraca z mediami informacyjnymi: Kurier Kowarski, Gazeta Kowarska, Biuletyn Kowarski
- Współpraca z przedszkolami i szkołami w zakresie promocji czytelnictwa
- Udział biblioteki w grupie Inicjatywy i Stowarzyszeniu i promocja Biblioteki poza regionem

WSPÓŁPRACA

Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach aktywnie współpracowała z lokalnym środowiskiem, m.in.: z przedszkolami (wsparcie edukacyjne, organizacja konkursów), szkołami (wsparcie edukacyjne – lekcje biblioteczne, organizacja konkursów, wsparcie w zakresie gromadzenia i opracowywania zbiorów, zwłaszcza lektur szkolnych), mediami: Strimeo, Kurier Kowarski, instytucjami kultury (MOK w Kowarach, biblioteki powiatu karkonoskiego), organizacjami pozarządowymi (LGD), Fundacja Slow City, Urzędem Miejskim w

Kowarach, Stowarzyszeniem Miłośników Kowar. Współpraca dotyczyła takich obszarów jak: szeroko pojęta kultura, edukacja dzieci, młodzieży i osób starszych, promocja miasta i akcje społeczne.

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW

Nazwa projektu	Budżet projektu		Źródło finansowania	Krótki opis (realizatorzy, cel, grupa docelowa, podstawowe działania, efekty)
	Ogółem	Dotacja /grant		
NPRCz 2.0- Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek interwencji 1.1. zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.	32308,57	11 308,00	Dofinansowanie ze środków finansowych MKiDN, Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach	Wniosek czeka na akceptację Ministra Kultury Celem projektu jest wzmocnienie potencjału bibliotek w środowisku lokalnym, poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności zbiorów.
Mała Książka – Wielki Człowiek	Brak danych	Wsparcie rzeczowe w postaci wyprawek dla dzieci i rodziców	MKiDN, operator Instytut Książki.	Kontynuacja Celem projektu jest promocja czytelnictwa wśród dzieci w wieku przedszkolnym. MBP w Kowarach pozyskała rzeczowe wsparcie w postaci pakietów startowych dla wszystkich dzieci w postaci książek, naklejek, dyplomów, kart i poradników dla rodziców.
Dyskusyjny Klub książki	Brak danych	Wsparcie rzeczowe i merytoryczne. Dofinansowanie do spotkania autorskiego.	Instytut Książki, Biblioteka Dolnośląska im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu	Kontynuacja W okresie rozliczeniowym odbyło się 10 spotkań, w których wzięło udział łącznie 36 osób. Członkowie DKK oraz inni użytkownicy biblioteki wzięli udział w spotkaniu autorskim i warsztatach ilustracji z ilustratorką Jolantą Richter- Magnuszewską – znaną rysowniczką i plastyczką, autorką ilustracji książek dla dzieci.
Mistrzowie EKologii	Brak danych	Wsparcie merytoryczne, wkład rzeczowy i osobowy	Studentka Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (członkini młodzieżowego wolontariatu bibliotecznego)	Projekt był adresowany do dzieci i młodzieży z Kowar i okolic. Uczestnicy mieli okazję poznać sposoby na ponowne wykorzystanie odpadów, posłuchać prezentacji zawierającej podstawowe informacje dotyczące ekologii i wziąć udział w warsztatach z tworzenia ozdób z recyklingu. Celem było uświadamianie lokalnej społeczności w zakresie ekologii i ochrony środowiska 2. Propagowanie ekologicznego stylu życia 3. Doskonalenie umiejętności w zakresie sztuk plastycznych i manualnych 4. Promocja miejsca, jakim jest

CUDny senior. W trosce o ciało, duszę, umysł seniora.	Brak danych	Dofinansowanie do 11 warsztatów dla seniorów. Wsparcie rzeczowe.	Środki z budżetu Województwa Dolnośląskiego w wysokości 10000,00 dla Fundacji Slow City	biblioteka Celem projektu jest wydłużenie samodzielności życiowej seniorów oraz podniesienie jakości ich życia poprzez zwiększenie ich świadomości i wiedzy na temat zdrowego stylu życia, dbania o ogólny dobrostan ciała i umysłu a także wskazanie sposobów na budowanie relacji międzyludzkich i spędzania czasu wolnego. Realizacja projektu i zadania w nim zawarte odpowiadają na potrzeby osób starszych w Mieście Kowary jakimi są: dostęp do kultury, integracja, organizacja czasu wolnego, zwiększenie świadomości i wiedzy na temat dbania o kondycję ciała i umysłu w starszym wieku, umożliwienie rozwijania nowych zainteresowań.
---	-------------	--	---	--

W okresie sprawozdawczym młodzieżowy wolontariat biblioteczny przy filii nr 1 i Biblioteka (jako jednostka partnerska) ubiegali się o dofinansowanie w Programie Dolnośląskie Małe Granty. Oprócz tego Biblioteka składała wniosek o dofinansowanie ze środków MKiDN w programie Partnerstwo dla książki „Biblioteka książek różnorodnych”. Biblioteka nie otrzymała dofinansowania.

KOMPUTERYZACJA

UŻYTKOWANY SPRZĘT, OCENA JEGO STANU TECHNICZNEGO

W MBP w Kowarach użytkowanych jest łącznie 11 komputerów (w tym Chromebook). Sprzęt komputerowy został zakupiony przez MBP w ciągu ostatnich lat lub został przekazany bibliotece w ramach uczestnictwa w różnego rodzaju programach grantowych (FRSI, LGD) i projektach (Urząd Miasta Kowary). Sprzęt komputerowy przeznaczony jest dla czytelników (5 jednostek) oraz wykorzystywany jest w pracach bibliotecznych i administracyjnych (6 jednostek). W tym roku przeprowadziliśmy audyt IT całego sprzętu elektronicznego. Stan techniczny użytkowanego sprzętu jest oceniony jako dobry. Niektóre elementy wyposażenia komputerowego należy wymienić na nowsze w celu usprawnienia ich pracy. Istnieje stała potrzeba jego modernizacji wymuszona przez zwiększające się wymagania nowych aplikacji i systemów operacyjnych. Jeśli w przyszłości chcemy zachęcić użytkowników do korzystania z Internetu w bibliotece niezbędny jest zakup kilku komputerów o bardzo wysokiej wydajności.

OPROGRAMOWANIE

Stan oprogramowania jest zadowalający. Biblioteka systematycznie przedłuża licencje programów antywirusowych na wszystkich komputerach, które są przeznaczone na prace wewnętrzne. Kontynuujemy używanie systemu bibliotecznego MAK+ opartego na hostingu na serwerze zewnętrznym, za który opłacamy abonament. Kontynuujemy również pracę na programach księgowo- kadrowych Radix, za który biblioteka płaci abonament, dzięki któremu otrzymujemy dostęp do najnowszych aktualizacji.

SKOMPUTERYZOWANE CZYNNOŚCI BIBLIOTECZNE I INFORMACYJNE

W 2023 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach kontynuuje prace (rozpoczęte w 2017 r.) w zakresie automatyzacji procesów bibliotecznych wykorzystaniem specjalistycznego programu bibliotecznego. MAK+ to elektroniczny i zintegrowany system biblioteczny, stworzony i ciągle rozwijany przez Instytut Książki, który służy do zarządzania biblioteką i jej zbiorami. System ten umożliwia tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego oraz bazy użytkowników placówki, umożliwia również elektroniczną rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów, a także prowadzenie statystyki bibliotecznej. System MAK+ jest rekomendowany przez Krajową Radę Biblioteczną. Jest również całkowicie zgodny z formatem MARC21 oraz spełnia wszystkie wymogi stawiane przez ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014, poz. 1182) oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, co zapewnia bezpieczeństwo gromadzonym danym użytkowników. To kompletny system biblioteczny, zawierający wszystkie aktualnie dostępne moduły systemu oraz funkcjonalności, umożliwiające kompleksową obsługę wszystkich procesów związanych z książką i czytelnikiem w bibliotece.

MODERNIZACJA, REMONTY, WYPOSAŻENIE

W 2023 roku nie było przeprowadzanych remontów ani modernizacji w lokalach zajmowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kowarach.

Rok 2023 był rokiem intensywnych działań, rozwijania oferty Biblioteki, nawiązywania współpracy i podejmowania inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności. Po raz kolejny udowodniliśmy, że Biblioteka w Kowarach oferuje szereg nowości wydawniczych i jest coraz częściej miejscem spotkań oraz rozwijania różnorodnych pomysłów. Każdy znajdzie u nas dla siebie miejsce, wsparcie oraz inspiracje do rozwijania swoich zainteresowań. W ciągu minionych 12 miesięcy wzbogaciliśmy nasze zbiory, zorganizowaliśmy mnóstwo wydarzeń dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Staramy się być jak najbliżej naszych Czytelników i angażować ich w nasze działania – zarówno pod względem przygotowywania projektów, jak i rozwijając wolontariat, dzięki któremu możemy włączać ludzi dobrej woli w aktywne życie Biblioteki. Nie zamierzamy jednak spoczywać na laurach. W 2023 roku będziemy kontynuować kurs obranymi kierunkami i równie intensywnie pracować nad tym, aby nasza Biblioteka była przyjazna i dostosowana do potrzeb Czytelników

3.3. Obiekty sportowe i rekreacyjne w Kowarach

W Kowarach znajdują się następujące obiekty sportowe i rekreacyjne:

- 1) Stadion Miejski przy ulicy Karkonoskiej (z płytą główną i boiskiem treningowym) dzierżawiony przez Stowarzyszenie MKS „Olimpia” Kowary,
- 2) łowisko wędkarskie przy ulicy Karkonoskiej użytkowane przez Stowarzyszenie MKS „Olimpia” Kowary, przy łowisku znajduje się wiata wypoczynkowa,
- 3) Zalew będący łowiskiem wędkarskim użytkowanym przez Stowarzyszenie Wędkarskie „Alternatywa”,
- 4) korty tenisowe przy ulicy Parkowej użytkowane przez Stowarzyszenie Tenisa Ziemnego „Return”,
- 5) ścianka do ćwiczeń tenisa ziemnego przy ulicy Parkowej,

- 6) skatepark przy ulicy Parkowej,
- 7) boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012” w sąsiedztwie Osiedla Wichrowa Równia, wykorzystywane do godzin południowych przez Szkołę Podstawową nr 1 w Kowarach, a po popołudniu i w weekendy na zajęcia z animatorami sportu,
- 8) hala sportowa przy ulicy St. Staszica należąca do Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach,
- 9) sala sportowa i boisko wielofunkcyjne przy ulicy 1 Maja należące do Szkoły Podstawowej nr 3 w Kowarach,
- 10) sala sportowa oraz boisko sportowe przy ulicy Szkolnej należąca do Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kowarach,
- 11) boiska przy ulicy Wiejskiej, Jagiellońskiej i Nadrzecznej,
- 12) place zabaw przy ulicy Matejki, Kwiatowej, Górnej, Jeleniogórskiej, Karkonoskiej,
- 13) siłownia zewnętrzna przy ulicy Matejki,
- 14) street workout przy ulicy Szkolnej,
- 15) miejsce rekreacyjne z możliwością grillowania przy ulicy Wiejskiej stworzone w ramach projektu pn. „Odkrywanie na nowo walorów kulturowych i historycznych Kowar i czesko-polskiego pogranicza”.

Swoje miejsca rekreacji posiadają również podmioty prywatne. W większości mają one charakter komercyjny. Znajdują się one na terenie: Ośrodka Przedwiośnie, Ośrodka Wojków, Jelenia Struga Medical SPA, w Kompleksie Wy.SPA, w Pałacowej Bawialni przy Parku Miniatur Zabytków Dolnego Śląska.

3.4. Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych

Burmistrz Miasta Kowary każdego roku ogłasza konkurs ofert na realizację zadania publicznego pod nazwą „Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych oraz organizacja imprez sportowych w klubach sportowych działających na terenie Gminy Miejskiej Kowary”. Edycja konkursu na rok 2023 została ogłoszona w 17 stycznia 2023 roku (zgodnie z artykułem 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie). Powołana przez Burmistrza Komisja konkursowa rekomendowała na to zadanie wybór trzech ofert. Złożyły je:

- K.S. Funakoshi Shotokan Karate,
- MKS „Olimpia” Kowary,
- K.J. Maximus Kowary.

Gmina Miejska Kowary podpisała umowy na realizację tego zadania na łączną kwotę 215.000 zł z następującym podziałem na organizacje: K.S. Funakoshi Shotokan Karate – 25.000 zł, MKS „Olimpia” Kowary – 190.000 zł. Obie organizacje wykonały zaplanowane działania. W ramach tego zadania odbywały się szkolenia dla dzieci, młodzieży i dorosłych w następujących dyscyplinach sportu: piłka nożna, wędkarstwo, karate.

Gmina Miejska Kowary realizowała dodatkowo następujące programy:

- 1) Lokalny Animator Sportu

Operatorem ogólnokrajowym programu była Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy. W ramach projektu na kompleksie boisk Orlik 2012 prowadzone były regularne zajęcia przez dwóch

animatorów w okresie od marca do listopada. Zajęcia skierowane były do wszystkich mieszkańców, Kowar, od najmłodszych po seniorów.

Celem projektu było:

- 1) wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie ich aktywności ruchowej prowadzącej do poprawy sprawności fizycznej, zdolności motorycznych, stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia,
- 2) stworzenie, jak największej grupie dzieci i młodzieży możliwości uczestniczenia w zorganizowanych, systematycznych i atrakcyjnych zajęciach sportowych,
- 3) przeprowadzenie testów oceniających sprawność fizyczną uczestników przed rozpoczęciem i po zakończeniu realizacji zajęć,
- 4) wyrównywanie szans dzieci i młodzieży w dostępie do sportu, niezależnie od statusu materialnego rodziców,
- 5) przeciwdziałanie patologiom społecznym, zwłaszcza przemocy i agresji interpersonalnej, pomoc środowiskom trudnym i zubożałym,
- 6) optymalne wykorzystanie infrastruktury sportowej powstałej w ramach rządowego programu „Moje Boisko – Orlik 2012” oraz pozostałej lokalnej infrastruktury sportowej,
- 7) aktywizacja lokalnych struktur samorządu terytorialnego i środowisk gospodarczych do współpracy i współfinansowania projektu, poprzez zobowiązanie wnioskodawców do przeznaczenia na poziomie środowiskowym, dla zakwalifikowanych do uczestnictwa w projekcie animatorów, równorzędnej do przekazanej ze środków MSiT, kwoty dofinansowania, przez cały okres trwania zadania. w ramach projektu dwóch animatorów

Projekt był realizowany od marca do listopada 2023 roku.

1) Umiem Pływać

Operatorem wojewódzkim programu była Dolnośląska Federacja Sportu w ramach projektu dzieci z klas I-III brały udział w zajęciach z nauki pływania. Uczestnicy mają zapewniony przejazd na zajęcia do krytej pływalni w Kamiennej Górze, opiekuna w trakcie przejazdu, wstęp na basen i opiekę instruktora pływania. W trakcie jednego półrocza szkolnego w zajęciach bierze udział 30 osób, co w całym roku daje to 60 dzieci.

Główne cele projektu:

- 1) upowszechnianie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży,
- 2) nabycie przez dzieci podstawowych umiejętności pływania,
- 3) profilaktyka przeciwdziałania i korygowanie wad postawy,
- 4) zapobieganie zjawiskom patologii społecznych, w tym alkoholizmowi, poprzez organizację zajęć sportowych dla uczniów,
- 5) efektywne wykorzystanie infrastruktury sportowej (pływalnie),
- 6) wyrównywanie szans w dostępie do infrastruktury sportowej poprzez objęcie projektem w szczególności uczniów, zamieszkałych w miejscowościach, w których nie wybudowano krytej pływalni, edukacja w zakresie bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych.

Projekt był realizowany w dwóch etapach: w II okresie roku szkolnego 2022/2023 oraz I okresie roku szkolnego 2023/2024.

1) Szkolne Kluby Sportowe

Program „Szkolny Klub Sportowy” jest działaniem systemowym skierowanym do uczniów szkół dla dzieci i młodzieży – szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, bez względu na wiek, płeć oraz sprawność fizyczną. Program ma na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole.

Celem programu jest:

- 1) stymulowanie i kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej przez dzieci i młodzież;
- 2) poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży,
- 3) w tym profilaktyka nadwagi i otyłości;
- 4) promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
- 5) zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 6) stymulowanie podejmowania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży mniej aktywnych i mniej sprawnych fizycznie, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt;
- 7) tworzenie warunków dla rozwoju talentów oraz zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży;
- 8) optymalizacja wykorzystania lokalnej infrastruktury sportowej, w tym infrastruktury przyszkolnej;
- 9) promocja różnorodnych sportów wśród dzieci i młodzieży;
- 10) wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu.

Projekt był realizowany w dwóch etapach: w II okresie roku szkolnego 2022/2023 oraz I okresie roku szkolnego 2023/2024.

3.5. Wydarzenia sportowe

W 2023 roku odbyły się następujące wydarzenia i imprezy sportowe:

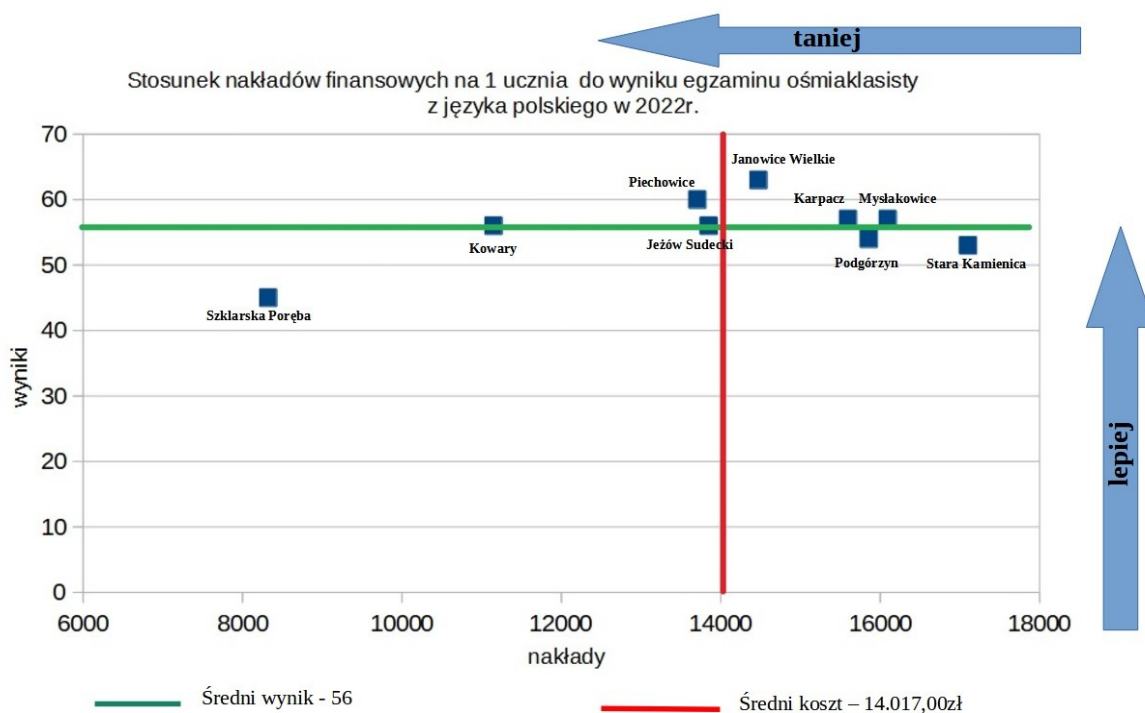
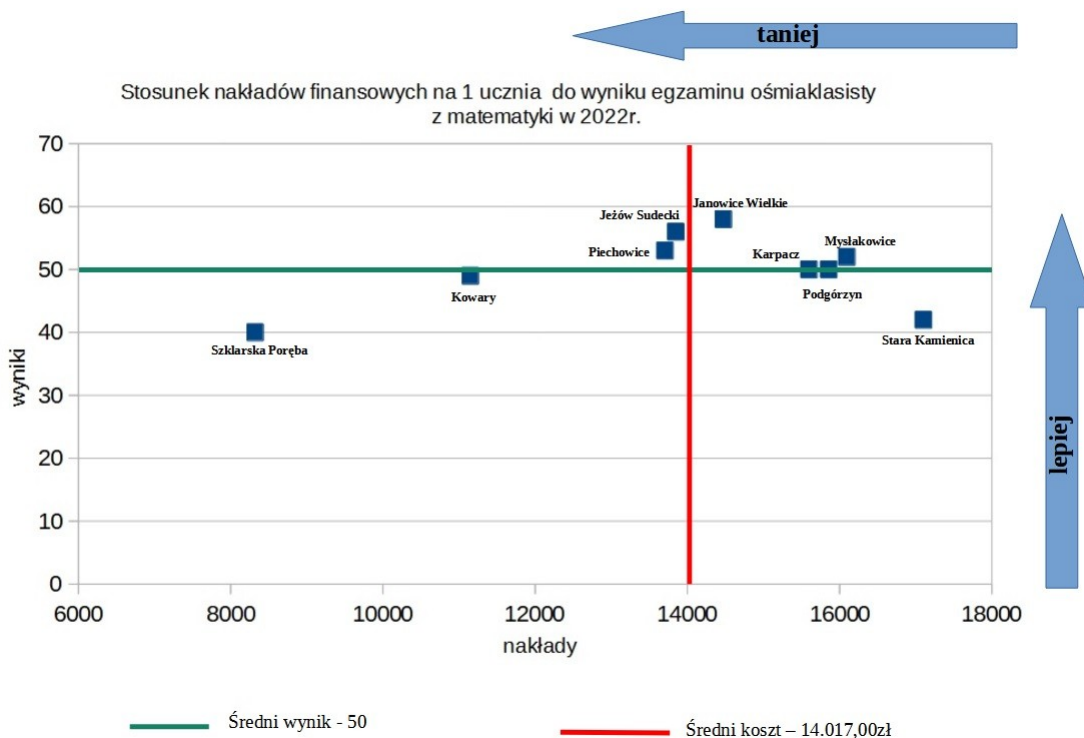
- 1) Kolarski Wjazd i Bieg Górski „Kowary – Okraj” (z firmą Grabek Promotion),
- 2) turnieje i rozgrywki tenisa ziemnego w Kowarach o Puchar Burmistrza Miasta wraz ze Stowarzyszeniem Tenisa Ziemnego „Return”,
- 3) „Zawody wędkarskie o puchar Burmistrza Kowar” wraz ze stowarzyszenie wędkarskie „Alternatywa” oraz sekcją wędkarską MKS „Olimpia” Kowary,
- 4) „Kowarska Wiosenna Piątka” wraz ze Stowarzyszeniem Miłośników Sportu Kowary,
- 5) Marsz górski pn. „Szendaczka z Milanos” ze Stowarzyszeniem Milanos.
- 6) Rajd pn. „Polarna Wyprawa Zuchów” z Karkonoskim Hufcem ZHP.
- 7) Akcja „Zostaw auto wskocz na rower” w ramach projektu „Zielono-niebieskie Kowary”.
- 8) Dodatkowo odbywały się rozgrywki piłkarskie, w których brały udział drużyny seniorów oraz młodzieżowe i dziecięce MKS Olimpia Kowary. Swoje zajęcia oraz turniej karate miał również Klub Sportowy Funakoshi Shotokan Karate. Zajęcia i zawody jeździeckie organizował także Klub Jeździecki Maximus w Kowarach.

4. EDUKACJA

Wydatki na edukację i oświatę w Gminie Miejskiej Kowary na przestrzeni lat 2019 – 2023 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie		2019	2020	2021	2022	2023
Oświata i wychowanie + Edukacyjna opieka wychowawcza	Dochody ogółem	7 054 604,55	7 476 757,92	8 284 691,96	9 848 936,97	9 218 041,50
	Subwencja oświatowa	6 060 753,00	6 386 519,00	6 587 745,00	7 068 517,00	7 413 410,00
	Subwencja dodatkowe zadania edukacyjne Ukraina	0,00	0,00	0,00	330 341,00	351 928,00
	Dotacja w § 2010	51 723,32	70 602,44	82 197,01	53 587,63	65 812,79
	Dotacja w § 2020	19 591,39	15 841,27	16 212,75	35 235,25	22 215,98
	Dotacja w § 2030	263 301,01	287 872,11	298 402,73	283 599,51	342 759,40
	Dotacja w § 2040	2 670,00	2 670,00	5 890,00	1 097,00	0,00
	Środki w § 2100	0,00	0,00	0,00	330 341,00	351 928,00
	Środki w § 2180	0,00	0,00	184 800,00	0,00	0,00
	Dotacja w § 2310	48 314,54	50 379,41	106 000,56	105 213,23	102 611,05
	Dotacje UE	497 790,47	594 704,08	905 441,62	1 549 473,25	454 277,36
	Dochody jednostek	110 460,82	68 169,61	98 002,29	91 532,10	113 098,92
Oświata i wychowanie + Edukacyjna opieka wychowawcza + Rodzina (Żłobek)	Wydatki ogółem	13 620 011,01	12 176 663,53	12 725 695,52	15 487 540,46	15 314 626,66
	wydatki bieżące	11 747 586,73	11 695 882,49	12 410 231,09	12 845 178,91	14 274 278,42
	wydatki majątkowe	804 083,84	264 852,73	31 923,00	19 892,26	109 594,00
	Wydatki dodatkowe zadania edukacyjne Ukraina	0,00	0,00	0,00	330 341,00	351 928,00
	wydatki na projekty UE	1 068 340,44	215 928,31	283 541,43	2 292 128,29	578 826,24
Różnica Wydatki – Dochody pokryte dochodami własnymi		6 565 406,46	4 699 905,61	4 441 003,56	5 638 603,49	6 096 585,16

Tabele zaprezentowana poniżej przedstawiają jakie efekty kształcenia uzyskują szkoły podstawowe na terenie powiatu karkonoskiego w odniesieniu do nakładów udzielanych im z budżetów gmin w przeliczeniu na jednego ucznia na podstawie egzaminów ośmioklasistów z matematyki i języka polskiego w 2022r.

Warto zauważyć, że wyniki kowarskich uczniów kształtują się, tak jak w roku poprzednim, na poziomie średniej powiatowej w przypadku obu badanych przedmiotach przy stosunkowo małych nakładach na jednego ucznia.

Dla porównania warto wskazać wyniki z matematyki w przypadku szkoły w Karpaczu, Podgórzynie i w Mysłakowicach. Kształtują się ona na tym samym, średnim poziomie, jednak w tych gminach koszt uzyskania takiego wyniku jest o 2/3 większy.

W przypadku Szklarskiej Poręby wyniki uczniów są adekwatne do kosztów ponoszonych przez gminę na jednego ucznia. Przy najmniejszych nakładach – najłabsze wyniki. Natomiast w odniesieniu do Piechowic daje się zauważyć fakt, że przy kosztach nieco poniżej średniej powiatowej, wyniki przewyższają średnią ocen z tych dwóch przedmiotów. W przypadku Janowic Wielkich zdecydowanie najwyższe w powiecie wyniki z obu przedmiotów przy poniesionych kosztach tylko niewiele przekraczających średnią powiatową.

4.1. Przedszkole Publiczne nr 1 w Kowarach

I. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola.

1. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola – 168

II. Liczba oddziałów – 7

1. Dzieci 3-letnie -25
2. Dzieci 3,4 letnie- 26
3. Dzieci 4-letnie- 25
4. Dzieci 4,5-letnie- 18
5. Dzieci 5 letnie -25
6. Dzieci 6-letnie -25
7. Dzieci 6-letnie- 24

III. Liczba zatrudnionych nauczycieli- 14

IV. Liczba pracowników administracji i obsługi- 14

V. Specjaliści:

- psycholog
- pedagog specjalny
- logopeda

VI. Katechetka

VII. Anglista

VIII. Praca wychowawczo – dydaktyczna i opiekuńcza w przedszkolu oparta jest o Podstawę Programową Wychowania Przedszkolnego, Roczny Plan Pracy Przedszkola oraz programy:

1. "PROGRAM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO" - MAC EDUKACJA

Opracowany w oparciu o przepisy prawa oświatowego oraz obowiązującą podstawę programową wychowania przedszkolnego.

2. REALIZACJA INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ : „ZABAWY PARATEATRALNE”

- 1) „Inscenizacja muzyczno – ruchowa Rzepka”

- 2) „Droga życia” – teatr cieni
- 3) „Mario czy Ty wiesz...” - teatr cieni
- 4) „Świąteczny galimatias” – teatr przygotowany dla dzieci przez nauczycielki i pracowników przedszkola

3.PROGRAM PREORIENTACJI ZAWODOWEJ, PT."BĄDŹ KRAWCEM SWOICH MARZEŃ"

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami w ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń

Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia dzieci:

1. Zasoby własne, m.in.: zainteresowania, predyspozycje, mocne i słabe stron jako potencjalnych wyznaczników obszarów do rozwoju, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycje zawodowe, stan zdrowia.
2. Wprowadzenie w świat zawodów, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszanie się po nim.
3. Ginące zawody.

W ramach realizacji projektu w przedszkolu odbyły się spotkania z:

- Policjantką,
- Strażakiem,
- Leśnikiem,
- Myśliwym,
- Krawcową,
- Pielęgniarką,
- Górnikiem.

4. Kontynuacja programu „PRZYRODA POD TĘCZOWYM PARASOLEM”

Program edukacji przyrodniczej. Główne założenia programu:

- Rozwijanie pasji poznawania zjawisk przyrodniczych.
- Uczestniczenie w bezpośrednich obserwacjach i kontaktach z przyrodą.
- Poznanie różnych ekosystemów występujących w najbliższej okolicy (las, łąka, ogródek)
- Pogłębianie wiedzy o środowisku przyrodniczym i sposobach jego ochrony.
- Ukazanie zależności stanu środowiska od działalności człowieka.
- Prowadzenie badań, doświadczeń i eksperymentów.
- Budzenie przyjaznego stosunku do roślin i zwierząt poprzez kształtowanie właściwych postaw i zachowań.

5. Projekt edukacyjny „Bezpieczne przedszkole” - współpraca z policją i ze strażą pożarną

Cele:

- zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa,
- integracja przedszkola ze środowiskiem lokalnym,
- promowanie osiągnięć przedszkola, jego wychowanków i nauczycieli,
- włączenie rodziców w życie przedszkola,
- kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka jako czynnika społeczności lokalnej i regionalnej.

Realizowane tematy:

- Nauka bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię.
- Bezpieczne zabawy na śniegu.

6. Kontynuacja programu „ PRZEDSZKOLAKI W AKCJI”

Program „Przedkolaki w akcji” opiera się na bezinteresownym zaangażowaniu społeczności przedszkolnej: dzieci, nauczycieli, a także rodziców na rzecz drugiego człowieka i zwierząt. Działania wolontariatu uczą szacunku, a także otwartości na potrzeby innych. Działania na rzecz potrzebujących pozostawia trwałe ślady w świadomości dzieci, który przekłada się na wrażliwość, troskę, a także zaangażowanie w życie społeczeństwa. Przedszkolni wolontariusze zdobywają doświadczenia i autorytety, kształcą nowe umiejętności, a także budują swój system wartości, oparty na dostrzeganiu potrzeb drugiego człowieka oraz zwierząt. Podejmowanie przez dzieci działań w ramach wolontariatu pozytywnie wpływa na rozwój ich osobowości, a także stanowi alternatywną i pożyteczną formę spędzania wolnego czasu.

Cele programu:

- zapoznanie dzieci z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie,
- uwrażliwienie na potrzeby innych,
- kształtowanie postaw prospołecznych,
- rozwijanie empatii i tolerancji,
- angażowanie się w działania na rzecz społeczności przedszkolnej i lokalnej,
- współdziałanie z organizacjami społecznymi,
- rozwijanie zainteresowań,
- zdobywanie doświadczenia w nowych dziedzinach.

7. Kontynuacja projektu edukacyjnego : WRÓBELKA ELEMELKA POZNAJEMY, Z NIM PRZYGODY DZIELIĆ CHCEMY”

Projekt edukacyjny „Wróbelka Elemelka poznajemy, z nim przygody dzielić chcemy” to projekt promujący dawną literaturę dziecięcą.

Dwa główne cele projektu: Pierwszy, to zainteresowanie dzieci i nauczycieli literaturą dziecięcą, tą dawną, książeczką wypożyczoną w bibliotece oraz drugi - zwrócenie uwagi na rolę wróbla w naszym życiu. Projekt opiera się na książce, pt.: „ O wróbelku Elemelku”, autorstwa H. Łochockiej.

8. PROGRAM LOGOPEDYCZNY - „ PROFILAKTYKA LOGOPEDYCZNA DLA KAŻDEGO”

Główne cele programu:

- rozwój percepcji słuchowej
- rozwój mowy biernej
- rozwój mowy czynnej
- usprawnianie aparatu mowy:
 - oddechowego
 - fonacyjnego
 - artykulacyjnego.

9. PROGRAM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ ROMÓW W POLSCE NA LATA 2021-2030

Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 (zwany dalej: „Programem integracji 2021-2030” lub „Programem”) jest czwartą 1 strategią poprawy sytuacji romskiej mniejszości etnicznej w Polsce.

- program realizowany jest od września do grudnia w każdym roku szkolnym.

10. Kontynuacja projektu „ DZIEDZICTWO KULTUROWE I CYWILIZACYJNE POLSKI ORAZ EUROPY”

Głównym celem projektu jest poznanie kultury i zwyczajów ludzi mieszkających w innych europejskich krajach. Udział dzieci w ciekawych zajęciach, spotkaniach, imprezach, m.in. w przygotowanym przez nauczycieli teatrzyku kukiełkowym :Przygody misia Paddinktona” Poznanie zabytków , najistotniejszych informacji o Wielkiej Brytanii, Francji, Ukrainy.

IX. Udział w realizacji Projektu „Zielono –niebieskie Kowary”

X. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

Celem współpracy ze środowiskiem lokalnym jest:

- 1) integracja przedszkola ze środowiskiem lokalnym,
- 2) wspomaganie rozwoju dziecka, poszerzanie wiedzy o świecie,
- 3) integracja oddziaływań wychowawczych,
- 4) promowanie wartości wychowania przedszkolnego, osiągnięć przedszkola, jego wychowanków i nauczycieli,
- 5) kształtowanie pozytywnych zachowań i postaw wobec drugiego człowieka,
- 6) kształtowanie poczucia wartości ,jako członka społeczności lokalnej i regionalnej,
- 7) wspieranie działalności przedszkola,
- 8) włączanie rodziców w życie placówki,
- 9) rozwijanie w dziecku samodzielności, aktywności oraz kształtowanie poprawnych nawyków i zachowań.

Lp.	Instytucja	Realizacja
1.	Nadleśnictwo „ Śnieżka”	Udział dzieci w imprezach edukacyjnych na terenie placówki. Dni otwarte. Wspólne sadzenie drzew
2.	Park Miniatur w Kowarach	Wycieczka do Parku Miniatur w Kowarach – poznanie zabytków Dolnego Śląska Zabawy dzieci w Pałacowej Bawialni
3.	Dom Pomocy Społecznej	Złożenie okolicznościowych życzeń dla seniorów z okazji Dnia Babci, Dziadka i Wielkanocy Okazjonalne występy dzieci m.in. z okazji Dnia Babci i Dziadka, Wigilii.
4.	Placówki oświatowe – Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Szkoła Podstawowa nr 3	Zapoznanie przedszkolaków z instytucją szkoły - poznawanie pomieszczeń Wspólne zajęcia dzieci 6-letnich i uczniów klas pierwszych- przygotowanie dzieci 6 letnich do adaptacji w szkole.
5.	Kino za Rogiem:	1.Udział dzieci w seansach filmowych
6.	Miejski Ośrodek Kultury:	Udział dzieci w uroczystościach lokalnych organizowanych przez MOK m.in. w spektaklach teatralnych dla dzieci Udział dzieci w konkursach plastycznych organizowanych przez MOK
7.	Biblioteka Miejska w Kowarach:	Udział dzieci i nauczycieli w konkursach organizowanych przez bibliotekę Udział przedszkolaków w zajęciach bibliotecznych. Udział przedszkolaków w zajęciach organizowanych w związku z akcją „Cała Polska czyta dzieciom”.

		Cykliczne zajęcia prowadzone przez pracownika biblioteki w przedszkolu- „ Moja pierwsza bajeczka” „Dzień postaci z bajki”, „Święto pluszowego Misia”
8.	Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna:	Pomoc dzieciom przejawiającym trudności w nauce (rozpoznanie rodzaju i stopnia trudności poprzez przebadanie w poradni).
9.	Policja: Zabezpieczenia większych uroczystości przedszkolnych organizowanych przez przedszkole;	Kontrola pojazdów dokonywana przed wyjazdami na wycieczki autokarowe; Zapraszanie policjantów do przedszkola –zapoznanie z umundurowaniem i zawodem policjanta; Pogadanki dotyczące zachowania bezpieczeństwa, kulturalnego zachowania w ruchu drogowym, nauka prawidłowego przechodzenia przez ulicę Wycieczka do Komisariatu Policji w Kowarach
10.	Straż Pożarna:	Wycieczka do OSP w Kowarach: Przeprowadzenie próbnej ewakuacji dzieci, nauczycieli i pracowników placówki. Udział dzieci w konkursach plastycznych Spotkania ze strażakami na terenie przedszkola lub jednostki, Konkurs plastyczny „OSP- naszym przyjacielem”
11.	Władze lokalne:	Złożenie okolicznościowych życzeń dla pracowników z okazji Bożego Narodzenia i Wielkanocy – laurki Nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z okazji uroczystości przedszkolnych.

X.. Konkursy, imprezy i uroczystości przedszkolne:

- 1) Bal karnawałowy,
- 2) Walentynki
- 3) Bezpieczne ferie, spotkanie z policjantką „Bezpieczny przedszkolak,”
- 4) Dzień Babci i Dziadka,
- 5) Przywitanie Wiosny.
- 6) Spotkanie z panią policjantką, utrwalenie zasad bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię,
- 7) Dzień przedszkolaka, wyjście do „Kina za Rogiem” w Kowarach,
- 8) Pałacowa bawialnia w Kowarach,
- 9) Dzień pomarańczowy, robimy sok owocowo-warzywny,
- 10) Dzień drzewa,
- 11) Dzień nauczyciela,,
- 12) Wycieczka-Książnica Karkonoska w Jeleniej Górze,
- 13) Wyjście do Kina za Rogiem- film pt.: „Gwiazdka u Klary Mu”, „Bajki dla najmłodszych”
- 14) Koncert muzyków Filharmonii Jeleniogórskiej- „Na ratunek Jeżykowi”,
- 15) Dzień Pluszowego Misia,
- 16) Dzień Niepodległości
- 17) Wycieczka do Straży Pożarnej w Jeleniej Górze i OSP w Kowarach
- 18) Andrzejki,
- 19) Dzień niepełnosprawności,
- 20) Dzień górnika.
- 21) Mikołaj,
- 22) Zajęcia z rodzicami
- 23) Zajęcia prowadzone przez pracowników biblioteki- Bajki i baśnie w życiu dziecka,
- 24) Dzień biały, zabawy na śniegu,

- 25) Występ dla przedszkola innowacja- „Refleksja nad życiem”,
- 26) Przedstawienie teatralne wystawione przez pracowników przedszkola” Świąteczne pomyłki”
- 27) Wigilia w przedszkolu,
- 28) Festyn ekologiczny „Niebiesko-zieloni”
- 29) Festyn Rodzinny w SP. nr3 w Kowarach
- 30) Wycieczka do kopalni Liczyrzepa „Sztolnia” w Kowarach
- 31) Zjazd Świętych Mikołajów- występy dzieci.

XI. Wewnętrzne Doskonalenie Nauczycieli:

Spotkania Rady pedagogicznej – szkolenia wewnętrzne, dzielenie się doświadczeniami w zakresie stosowanych form i metod pracy.

Tematy zrealizowanych szkoleń WDN.:

1. „Wspierać i być wspieranym – emocje” (przeprowadzono dwa szkolenia w ramach realizacji projektu „Wspierać i być wspieranym”)
2. „Podnoszenie jakości pracy dydaktyczno-wychowawczej we współpracy ze specjalistami pedagog specjalny, psycholog, logopeda”
3. „Skuteczne zarządzanie czasem w przedszkolu”
4. „Wykorzystanie technologii informacyjnej w przedszkolu”

Szkolenie edukatora z zewnątrz:

1. Warsztaty na temat: „Jak panować nad emocjami najmłodszych”- prowadząca pani Bogumiła Bogucka z DODN w Jeleniej Górze

2. Problematyka odbytych szkoleń:

1. „Jak panować nad emocjami najmłodszych”,
2. „Standardy ochrony małoletnich”,
3. „Gry i zabawy matematyczne, Kompetencje kluczowe, Uczymy się świata zmysłami”,
4. „Problemy emocjonalne dzieci”,
5. „Kodowanie na dywanie”.

3. Studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne:

- Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego z siedzibą we Wrocławiu

Kierunek: Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem oraz zespołem Aspergera - (naucz. Anna Wieczorek)

- Kurs Kwalifikacyjny: Tyflopädagogika- (naucz. Krystyna Kozik, Helena Prutis)

- Studia jednolite magisterskie – Psychologia Collegium Humanum – Warszawa- (naucz. Agnieszka Błażejewska)

XI. Współpraca z rodzicami

- Zebrania z rodzicami w każdej grupie wiekowej.
- Indywidualne spotkania z rodzicami-analiza osiągnięć i postępów oraz ewentualnych oczekiwań.,
- Zajęcia integracyjne dla dzieci i rodziców,
- Pomoc w zorganizowaniu „ Kiermaszu wielkanocnego”, „ Kiermaszu Bożonarodzeniowego” i „Festynu rodzinnego”

Zajęcia otwarte dla rodziców:

- Zajęcia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem metod relaksacyjnych i Metody Ruchu Rozwijającego- Weroniki Sherborne”.
- Zajęcia otwarte dla rodziców – „Jasełka”
- Warsztaty plastyczne z rodzicami i dziećmi- Przygotowanie dekoracji świątecznych.
- Spotkania z rada rodziców- organizacja „ Spotkania z Mikołajem”
- Indywidualne spotkania z rodzicami.

XII. Remonty i naprawy:

- remont pokoju nauczycielskiego oraz pokoju do rozmów z rodzicami, malowanie, wyposażenie, założenie nowych żaluzji, półek, szafek.
- wymiana części ogrodzenia
- kontynuacja działań remontowych- korytarze, pomieszczenia gospodarcze (malowanie, własnoręczne wykonanie dekoracji)
- Naprawa bramy wjazdowej
- Wymiana z obróbką, obsadzenie 2 szt. drzwi do pomieszczeń przedszkola
- Naprawa i uszczelnienie rynien na budynku przedszkola
- Naprawa furtki (wejście na teren po policji)
- Wymiana pieca do centralnego ogrzewania.

4.2. Szkoła Podstawowa nr 1

W trakcie zajęć dydaktyczno - opiekuńczo – wychowawczych w pierwszym półroczu roku 2023 kontynuowane były zadania wynikające z polityki oświatowej państwa, planu nadzoru pedagogicznego kuratora oświaty oraz wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły. Szkolny zestaw programów nauczania gwarantował realizację podstawy programowej, osiągnięcie standardów, wymagań i był zbieżny z Programem Wychowawczo- Profilaktycznym. Programy nauczania były dostosowywane do możliwości i potrzeb uczniów oraz bazy i wyposażenia szkoły. Szkoła kontynuowała działania zgodnie z przyjętą w I semestrze roku szkolnego koncepcją pracy, realizując zadania wynikające z priorytetów w zakresie wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego, podnoszenia jakości edukacji, kształtowania postaw patriotycznych, rozwijania zainteresowań uczniów jak i wspierania i wyrównywania szans edukacyjnych . Koła zainteresowań, koła przedmiotowe, zajęcia sportowe, uroczystości szkolne, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi, udział w akcjach charytatywnych, kino, teatr, filharmonia, przeprowadzone akcje i realizacja projektów , wpłynęły niewątpliwie na atrakcyjność realizacji procesu dydaktyczno- wychowawczego.

Nasi uczniowie wzięli udział w wielu konkursach o zasięgu szkolnym, międzyszkolnym, ogólnopolskim.

Konkursy wewnętrzne		
Lp	Tematyka konkursu	Termin
1.	Konkurs matematyczny „Sprytnie, logicznie i ambitnie”	7.06.2023
2.	Konkurs wiedzy przedmiotowej – matematyka, j. angielski	03.2023
4.	Konkurs recytatorski klas I-III	12.06.2023r.
5.	Konkurs wiedzy o Harrym Potterze dla klas 4 - 6	Styczeń, 2023r.

6	Szkolny turniej szachowy	14 IV 2023 r.
7.	Konkurs na komiks o Legendzie herbu Kowar	Luty, 2023r.
8.	Ziemia-nasza czysta i piękna planeta 0a i 0b	Kwiecień 2023r.
9.	„Działaj z impetem” „Zdrowo jem, więcej wiem”	Cały semestr
10.	Konkurs matematyczny „Sprytnie, ambitnie i logicznie”	6 czerwca 2023
11.	Konkurs logopedyczny „Głoskowe rymowanki”	Maj/czerwiec 23r.
12	Konkurs Profilaktyczno – Plastyczny „Zdrowie to podstawa a nałogom mówimy STOP”	Maj/czerwiec 2023r.
13	Konkurs wiedzy o II wojnie światowej	marzec
14	Szkolny konkurs matematyczny dla klas I	III etapy(I,IV, VI)
15	Szkolny konkurs biologiczny dla kl.5	VI

Konkursy pozaszkolne			
Lp.	Tematyka konkursu	Organizatorzy/ Zasięg	Termin
1.	Najbardziej pomysłowe przebranie o charakterze ekologicznym 0a	Związek Gmin Karkonoskich	czerwiec 2023 r.
2.	„Przyroda Karkonoszy”	Związek Gmin Karkonoskich	maj
3.	Znam Dolny Śląsk- park krajobrazowy w naszej okolicy.	Związek Gmin Karkonoskich	maj
4.	Konkurs fizyczny „zDolny Ślązak”	Kuratorium dolnośląskie	październik
5	Konkurs z języka polskiego „Zdolny Ślązak”	Kuratorium dolnośląskie	październik
6	Konkurs plastyczny”Kolorowe rośliny leśne”	Leśny Bank Genów	czerwiec

Konkursy ogólnopolskie			
Lp.	Tematyka konkursu	Zasięg/opiekun szkoły	Termin
1	Ogólnopolski konkurs plastyczny” Kieszonkowe mamy w gotówce od Mamy”	ogólnopolski	kwiecień
2	CES chemia	ogólnopolski	kwiecień

Nauczyciele zgodnie z planem pracy szkoły, kalendarzem imprez i uroczystości organizowali działania, w trakcie których uczniowie mogli rozwijać swoje zainteresowania, uczestniczyć w życiu kulturalnym miasta.

W miesiącu styczniu uczniowie wzięli udział w:

- 1) konkursie wiedzy o Harrym Potterze,
- 2) projekcie “Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci”,
- 3) spotkaniach z okazji Dnia Babci i Dziadka ,wykonanie prezentów dla pensjonariuszy DPS
- 4) dniu składanek i łąmigłówek,
- 5) igrzyskach młodzieży szkolnej organizowanych w Kamiennej Górze,
- 6) sondażu opinii młodzieży dla potrzeb strategii rozwoju lokalnego LGD Partnerstwo Duchy Gór,
- 7) w ramach edukacji teatralnej uczniowie obejrzeni dwa spektakle Katolickiego Teatru Edukacyjnego w MOK Kowary „Calineczka” i „Ania z Zielonego Wzgórza”

W lutym szkoła uczestniczyła w :

- 1) balach karnawałowych zorganizowanym dla uczniów klas I-III oraz dyskoteci dla klas IV-VIII
- 2) zajęciach profilaktycznych " Bezpieczeństwo w górach i bezpieczne ferie" z udziałem ratowników GOPR,
- 3) zajęciach „Leśnych band” powtarzanych cyklicznie w następnych miesiącach,
- 4) „Poczcie Walentynkowej” „Dniu łamigłówek i układanek, zajęciach - Bo Wszyscy Jesteśmy Tacy Sami"ABC Ekonomia”
- 5) miesiąc luty to również cykliczna organizacja zajęć w szkolnym „Laboratorium przyszłości” dla uczniów i nauczycieli SP nr 1.

Miesiąc marzec to:

- 1) organizacja akcji pomocowej „Kartka dla Mikołaja” oraz Stroiki świąteczne dla Mikołaja” w związku ze zorganizowaniem wsparcia dla ciężko chorego byłego ucznia naszej szkoły,
- 2) organizacja „Światowego Dnia Świadomości Autyzmu”,
- 3) uczestnictwo w uroczystych apelach z okazji Świąt Wielkanocnych.
- 4) spotkania uczniów klas I-III z okazji „Światowego Dnia Poezji”
- 5) powitanie wiosny barwnym korowodem,
- 6) uzeum Zabawek oraz muzeum Karkonoskie Tajemnice w Karpaczu, wyjazd do kina z okazji Pierwszego Dnia Wiosny.

Ponadto uczniowie mieli możliwość wzięcia udziału w konkursie plastyczny na temat „Mój kot” z okazji obchodów Światowego Dnia Kota, obchodach „Światowego Dnia Pizzy”, Dniu Bezpiecznego Internetu, dniu 8 MARCA – DZIEWCZYNY W SPÓDNICY”, konkursie na najsmaczniejszą babeczkę”, Dniu czekolady -zysk z akcji przeznaczylimy na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych dla rodziny poszkodowanej podczas pożaru.

W kwietniu odbyły się obchody „DNIA KOLOROWEJ SKARPETKI” jako symbolu solidaryzowania się z chorymi na Zespół Downa w trakcie którego organizowane były na terenie szkoły pogadanki,, prelekcje mające na celu podniesienie świadomości na temat życia i potrzeb osób z zespołem Downa. Dzieci z oddziałów przedszkolnych wzięły udział w Światowym Dniu Gofra, uczniowie klas ósmych w ramach doradztwa zawodowego odbyli liczne spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych w celu przekazania oferty edukacyjnej. Cała społeczność szkolna porządkowała teren Kowar w ramach Światowego Dnia Ziemi.

Maj i czerwiec to przygotowanie uroczystego apelu z okazji „Święta Konstytucji 3 – go Maja”, organizacja „Patriotycznej Majóweczki”, w tym śpiewania pieśni patriotycznych – przez uczniów klas I-III, a także:

- 1) działania w odniesieniu do świąt majowych
- 2) organizacja Dnia Bibliotekarza pod hasłem „Laurka dla Bibliotekarza”.
- 3) udział uczniów klas ósmych w wycieczkach do Krakowa i Energylandii oraz wycieczki do Pragi dla uczniów klas IV-VIII, wycieczki do IQ PARKU dla klas II oraz w wycieczce integracyjnej do Vrchlabi
- 4) organizacja konkursu profilaktyczno – plastycznego pod hasłem „Zdrowie to podstawa a nałogom mówimy STOP”, konkursu recytatorskiego dla klas IV – VIII, konkursu logopedycznego "Głoskowe rymowanki", "maratonu polonistycznego”,
- 5) organizacja konkursu pod nazwą „Notatka graficzna do lektury obowiązkowej” dla uczniów klas IV-VIII,
- 6) akcja „Zbieramy klocki lego” na potrzeby świetlicy szkolnej,

- 7) współuczestnictwo w akcji miejskiej „Czyja to kupa?” - sprzątnij po swoim psie to dobry zwyczaj”, „Kultura narodów – wielokulturowość w szkole. Dzień tolerancji i równości”
- 8) organizacja akcji Małego Samorządu Uczniowskiego pod hasłem: "Graj z nami!" ,
- 9) udział społeczności szkolnej w uroczystości z okazji „DNIA MATKI”, festynu z okazji „Dnia Matki i Dziecka”, rozgrywek sportowych Orlik – Olimpiady, egzaminu na kartę rowerową, konkurs pod hasłem „ Zdrowie to podstawa a nałogom mówimy STOP”. Profilaktyka uzależnień oczami dzieci i młodzieży, Akcja – „Dzień Przyjaźni” – wykonanie karteczek z wyrazami szacunku i serdeczności.
- 10) wyjazd na Zieloną Szkołę
- 11) uczestnictwo uczniów w „Żywej lekcji historii”,
- 12) zajęcia w Stowarzyszeniu Miłośników Kowar dotyczące historii Kowar i naszego regionu.

Uczniowie mieli również możliwość realizacji swoich zainteresowań sportowych poprzez udział w różnych zawodach sportowych. W zawodach sportowych na szczeblu powiatowym w II semestrze roku szkolnego 2022-2023, wzięło udział 37 uczniów. Do największych osiągnięć w II semestrze można zaliczyć:

NAZWA KONKURSU	ZASIĘG	LICZBA UCZNIOW	FINALIŚCI
Piłka Nożna	powiat	9 chłopców,	1 miejsce chłopców,
Zawody lekkoatletyczne klas 1-2	powiat	10 chłopców, 10 dziewcząt	5 miejsce klas 5 miejsce klas
Gry i zabawy klas 1-4	powiat	4 chłopców 4 dziewczynki	7 miejsce chłopców, 8 miejsce dziewcząt

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo– Profilaktycznego przebiegała zgodnie z planem oraz przyjętą przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, koncepcją pracy szkoły a także kierunkami Polityki Oświatowej, planowanymi do realizacji. Program Wychowawczo - Profilaktyczny realizowany był w następujących obszarach: Zdrowie – edukacja Zdrowotna, Relacje i Komunikacja, Kultura – Wartości, Normy Społeczne, Wzory Zachowań, Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych.

1. Obszar Zdrowie – edukacja zdrowotna

W zakresie promowania zdrowego stylu życia, rekreacji, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych dzieci i ich rodziców, nauczyciele, wychowawcy prowadzili zajęcia tematyczne, podczas zebrań klasowych psychoedukację rodziców. Ponadto zapewniano uczniom wyżywienie na stołówce szkolnej, pozyskiwano środki na dofinansowanie obiadów dla uczniów z rodzin potrzebujących wsparcia. Ponadto poszerzano wiedzę uczniów i rodziców na temat szczepień ochronnych zgodnie z zaleceniami Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w ramach Tygodnia Profilaktyki Chorób Zakaźnych.

W ramach kształtowania świadomego dążenia do ochrony zdrowia fizycznego i psychicznego jako nadrzędnej wartości człowieka oraz kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych i sposobów umiejętnego zagospodarowania czasu wolnego, uczniowie również uczestniczyli w ogólnopolskim programie „ Szklanka Mleka”, w zawodach i turniejach sportowych, a także zajęciach basenowych w ramach Projektu „Umiem Pływać” i akcjach i zajęciach proekologicznych, między innymi „Leśne Bandy”, „Światowy Dzień Ziemi”, „Sprzątnanie Świata”, „Zbiórka elektrośmieci”, „Posprzątaj po swoim pupilu”.

W szkole odbywały się systematycznie pogadanki z uczniami dotyczące profilaktyki zdrowia m.in. chorób skóry w tym czerniaka, racjonalnego odżywiania oraz aktywnego spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem zagrożeń płynących z Internetu. Ponadto szkolna pielęgniarka zgodnie potrzebami rozwojowymi i dysfunkcjami zdrowotnymi uczniów prowadziła badania okresowe oraz sprawowała opiekę zdrowotną nad uczniami. W maju odbył się również egzamin na kartę rowerową. Ponadto uczniowie

aktywnie uczestniczyli w akacjach takich jak dzień warzyw i owoców, konkursie profilaktyczno - plastycznym „ Zdrowie to podstawa nałogom mówimy stop”, zajęciach edukacyjnych z udzielania pierwszej pomocy, wyjeździe na Zieloną Szkołę.

Wychowawcy oraz nauczyciele systematycznie i na bieżąco rozpoznawali możliwości psychofizyczne i rozwojowe oraz sytuację każdego ucznia, a informacje były wykorzystywane w realizacji działań edukacyjnych, i prozdrowotnych. Uwzględniane były też głosy i sugestie rodziców. Podejmowane działania były adekwatne do wyników diagnozy poszczególnych zespołów klasowych. Zakres pracy wychowawczej i profilaktycznej był na bieżąco modyfikowany. Na bieżąco monitorowano funkcjonowanie uczniów w celu zapewnienie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego uczniom, szczególnie znajdującym się w sytuacji kryzysowej, doświadczających stanów lękowych, depresyjnych i obniżonego nastroju. W szczególnych przypadkach kierowano uczniów i rodziców do specjalistów, udostępniano dane kontaktowe instytucji wspierających, drogą elektroniczną i osobistą informacji o placówkach świadczących pomoc.

W zakresie edukacji prawnej rodziców i uczniów nauczyciele, wychowawcy podczas zebrań klasowych , indywidualnych spotkań lekcji wychowawczych na bieżąco przekazywali wiedzę rodzicom i uczniom dotyczącą obowiązujących przepisów wewnątrzszkolnych, oraz obowiązującej dokumentacji szkolnej. Nauczyciele na bieżąco zapoznawali uczniów z prawami ucznia i jego obowiązkami. Każdy wychowawca analizował sytuację dydaktyczną i wychowawczą dziecka i w razie potrzeby podejmował właściwe działania np. spotkania bądź rozmowy telefoniczne z rodzicami, spotkanie z pedagogiem, pomoc innych instytucji

2. Obszar Relacje i Komunikacja

W ramach kształtowania umiejętności skutecznego komunikowania się i dążenia do integracji uczniów wychowawcy i nauczyciele systematycznie podejmowali działania sprzyjające integrowaniu się zespołów klasowych poprzez organizację wycieczek, wyjść klasowych, zajęć wychowawczych w których tworzono przyjazny klimat obniżający napięciu emocjonalnemu, budowaniu więzi między uczniami, kształtowaniu poczucia przynależności do grupy rówieśniczej. Ponadto podczas zebrań klasowych indywidualnych konsultacji nauczyciele, wychowawcy , specjaliści wspierali uczniów i rodziców w trudnych sytuacjach , występowania u uczniów zachowań budzących ich niepokój związany z pojawiającymi się kryzysami oraz konfliktami. Na bieżąco prowadzone było wsparcie w adaptacji uczniów pochodzących z Ukrainy, po przez otoczenie ich szczególną opieką pedagogiczną i wychowawczą podczas prowadzonych zajęć edukacyjnych i wychowawczych. Dla tych uczniów odbywały się również dodatkowe zajęcia nauki języka polskiego, wyposażano ich w przybory szkolne. Dbano o ich komfort psychiczny, uwrażliwiano innych uczniów na zwrócenie uwagi na nowe koleżanki i kolegów w szkole.

W ramach promowania postaw tolerancji i akceptacji, oraz kształtowania postaw prospołecznych prowadzono z uczniami pogadanki na temat właściwych relacji interpersonalnych i pomocy koleżeńskiej. W szkole wdrażane były zasady dobrego zachowania poprzez: rozmowy z uczniami, organizację Dnia Życzliwości, Dnia Przyjaciela, Otrzęsiny klas 4, zajęcia z pedagogiem, organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł, uczenie właściwych zachowań względem osób niepełnosprawnych z tej okazji uczniowie klas 1-3 uczestniczyli w projekcie ABC EMPATIA, a także cała społeczność szkolna obchodziła Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, i Dzień Kolorowej Skarpetki mającej na celu solidaryzowanie się z osobami niepełnosprawnymi. Ponadto uczniowie uczestniczyli również w akacjach charytatywnych, samorządowych i wolontariatu: takich jak „Wielkanocny stroik” dla Mikołaja Wyspiańskiego, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Szlachetna Paczka, Dzień Czekolady- wsparcie rodziny dotkniętej pożarem, Walentynki, Wigilie klasowe, Kartka dla Mikołaja itd. W zakresie rozwijania

samodzielności, kreatywności i innowacyjności, na początku roku szkolnego nauczyciele i wychowawcy klas przeprowadzili diagnozy w klasach w celu rozpoznania predyspozycji, możliwości i uzdolnień uczniów. Na tej podstawie kierowano uczniów do udziału w kołach zainteresowań, zajęciach wyrównawczych, zajęciach specjalistycznych, olimpiad i konkursów. W analizowanym roku szkolnym uczniowie uczestniczyli w licznych konkursach interdyscyplinarnych, olimpiadach i kołach zainteresowań zgodnie z zaplanowanym harmonogramem zajęć, oraz kalendarzem szkolnych uroczystości i ofertą instytucji wspierających rozwój dzieci. Wszystkie osiągnięcia uczniów były udostępniane na stronie szkoły. W ramach lekcji wychowawczych, tematycznych uczniowie byli motywowani do podejmowania wysiłku umysłowego w celu podnoszeniu efektów kształcenia. Efektem było przyznanie dwa razy w roku szkolnym stypendium motywacyjnego uczniom osiągającym bardzo dobre wyniki w nauce oraz wzorowe zachowanie. Przyznano również statuetkę za najwyższą średnią, nagrodę Burmistrza, stypendium im. Władysława Kaźmierczaka. W ramach zajęć z Doradztwa Zawodowego związanych z wyborem dalszego kształcenia z uwzględnieniem rozpoznanych predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniowie aktywnie uczestniczyli w dniach otwartych szkół Ponadpodstawowych jak i również organizowanych zajęciach przedstawiających ofertę na terenie naszej szkoły.

3. Obszar Kultura Wartości Normy, Wzory Zachowań.

W ramach rozwoju i poszanowania dziedzictwa narodowego, kształtowania świadomości narodowej z uwzględnieniem autorytetów i wzorców moralnych, nauczyciele, wychowawcy wraz z uczniami kontynuowali tradycję świętowania obchodów i wydarzeń patriotycznych organizując konkursy, i uroczystości szkolne. Upamiętniono święta państwowe i rocznice. Organizowano apele z okazji świąt narodowych z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa. Uczniowie składali hołd pamięci poległym, „Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Flagi. Na zajęciach realizowano tematykę związaną z historią kraju, regionu, symbolami Narodowymi. Odbywały się dyskusje i pogadanki na temat zachowania odpowiedniej postawy wobec symboli narodowych i hymnu.

W zakresie kształtowania postawy tolerancji i szacunku dla innych osób, narodów, kultur, religii kultywowano tradycję i obyczaje. Na bieżąco realizowano zadania z Podstawy Programowej i planów wychowawczych poszczególnych klas, uczniowie dokonywali analizy postaw, wartości, norm społecznych, i przekonań które na nie wpływają, brali udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym.

W zakresie rozwijania u uczniów wrażliwości na piękno w literaturze, muzyce i sztuce, uczniowie aktywnie uczestniczyli w wyjściach do kina, koncertach umuzykalniających, wycieczkach kulturalnych i krajoznawczych, ponadto aktywnie uczestniczyli w kołach zainteresowań i zajęciach muzycznych, konkursach recytatorskich, muzycznych.

W ramach udzielanej pomocy uczniom w przezwyciężeniu problemów osobistych i szkolnych, zapobiegania niskiej samoocenie, kształtowania postaw prospołecznych, asertywnych i empatycznych uczniowie podczas zajęć tematycznych z nauczycielami, wychowawcą, wyjść klasowych, uroczystości szkolnych, oraz spotkań ze specjalistami nabywali umiejętności właściwych zachowań wobec osób wycofanych, wyalienowanych, konfliktowych i agresywnych. Ponadto uczniowie aktywnie uczestniczyli w zajęciach wychowawczych i specjalistycznych z zakresu komunikacji interpersonalnej, rozwiązywania sporów i konfliktów, przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej. Uczniowie uczyli się tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, uczyli się zasad samorządności i demokracji również przez aktywny udział w pracach Samorządu Uczniowskiego. Ponadto Szkoła ściśle współpracowała z instytucjami wspierającymi prawidłowy rozwój dzieci oraz rodziny pozwalającymi na przezwyciężenie kryzysu emocjonalnego; Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Rodziny, Policja, Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodki Interwencji Kryzysowej.

W ramach kształtowania umiejętności poszanowania wartości rodzinnych uczniowie brali udział w zajęciach wychowania do życia w rodzinie, uczestniczyli w uroczystościach klasowych i konkursach związanych z rodziną takich jak Laurka dla Babci i Dziadka, Dzień Dziecka, Dzień Matki, festyn z okazji Dnia Dziecka i Matki. W czasie zebrań klasowych wychowawcy podejmowali się podnoszenia kultury pedagogicznej i kompetencji rodziców z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Treści o tym charakterze były również udostępniane rodzicom przez pedagogów szkolnych za pośrednictwem dziennika elektronicznego jak i konsultacji indywidualnych. Ponadto Szkoła ściśle współpracowała z rodzicami uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez rozmowy indywidualne w sprawach uczniów, spotkania grupowe dotyczące problemów dydaktycznych, zagrożeń i w kwestii angażowania się w życie szkoły. Ponadto rodzice zostali zapoznani z wymaganiami edukacyjnymi i kryteriami oceniania oraz bieżącymi informacjami świadczącymi o postępach w nauce i w zachowaniu. Na bieżąco informowano rodziców o zaplanowanych działaniach wychowawczych w klasach i szkole.

4. Obszar Bezpieczeństwo

W ramach podejmowania działań służących zapewnieniu bezpieczeństwa w szkole podczas lekcji i przerw międzylekcyjnych uczniów, korzystano z monitoringu wizyjnego z domofonem przy wejściu do szkoły. Na początku roku szkolnego i w trakcie nauki nauczyciele zapoznali uczniów i rodziców z procedurami obowiązującymi w szkole w związku z przestrzeganiem bezpieczeństwa na terenie szkoły oraz obowiązującymi przepisami i dokumentacją w tym zakresie.. Materiały również zostały udostępnione na stronie internetowej szkoły. W szkole egzekwowane były zasady wynikające ze Statutu i WSO. Nauczyciele systematycznie wpisywali punkty, które były brane pod uwagę podczas wystawiania oceny z zachowania. Nauczyciele i wychowawcy pełnili dyżury zgodnie z opracowanym harmonogramem w zakresie sprawowania opieki nad uczniami w czasie przerw śródlekcyjnych. W czasie lekcji wychowawczych, zajęć tematycznych, zajęć ze specjalistami, pedagogiem, przekazywano informacje o bezpiecznych zachowaniach, akceptowanych postawach w drodze do i ze szkoły, ferii, przerw świątecznych a także podczas korzystania z portali społecznościowych, metodach przeciwdziałania cyberprzemocy oraz bezpiecznego i efektywnego korzystania z technologii cyfrowych.

Wychowawcy oraz nauczyciele systematycznie i na bieżąco rozpoznawali trudności i możliwości psychofizyczne, rozwojowe oraz sytuację każdego ucznia, a informacje były wykorzystywane w realizacji działań edukacyjnych, wychowawczych, i opiekuńczych. Wychowawcy, pedagogowie na bieżąco monitorowali frekwencje uczniów, w sytuacjach niepokojących podejmowane były rozmowy z rodzicami w celu eliminowania przyczyn nieobecności na zajęciach. Zakres pracy wychowawczej i profilaktycznej był na bieżąco modyfikowany. Podejmowane działania były adekwatne do wyników diagnozy poszczególnych zespołów klasowych.

W szkole prowadzone były formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formie: terapii logopedycznej pedagogicznej, psychologicznej, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia rewalidacyjne. Ponadto realizowano programy profilaktyczne: „Debata”, klasy 7,, Unplugged” klasy 8, warsztaty dotyczące zachowań ryzykownych klasy 8. W kwietniu odbyły się również warsztaty z funkcjonariuszem Policji w zakresie odpowiedzialności prawnej nieletnich i przeciwdziałania przemocy oraz cyberprzemocy.

W ramach współpracy z nauczycielami i rodzicami na bieżąco dokonywana była diagnoza sytuacji dydaktycznej i wychowawczej uczniów i ich rodzin. Odbywały się konsultacje dotyczące określania przyczyn niepowodzeń szkolnych, zespoły wychowawcze szukały najwłaściwszych dla uczniów rozwiązań i propozycji działań w przełamywaniu trudności w uczeniu się i pokonywaniu problemów natury psychologicznej. Analizowane były też działania podejmowane w stosunku do uczniów sprawiających problemy wychowawcze i emocjonalne. W stosunku do uczniów organizowane były spotkania, których założeniem była pomoc w zakresie identyfikacji bieżących problemów i możliwości ich rozwiązywania, podejmowane były działania mediacyjne, udzielane były porady i pomoc w wyeliminowaniu napięć na tle niepowodzeń szkolnych, środowiskowych, rówieśniczych, zachowania podczas lekcji i przerw.

Zgodnie z planem odbyły się rady szkoleniowe dla rady pedagogicznej, dotyczące wsparcia rodziców i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz udzielania wsparcia i pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom przeżywającym traumy i kryzysy emocjonalne. Ponadto szkoła systematycznie współpracowała z instytucjami jak Policja, Sąd, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W ramach działań wychowawczo- dydaktycznych nasi wychowankowie byli motywowani do podejmowania wysiłku umysłowego w celu podnoszeniu efektów kształcenia. Efektem było przyznanie dwa razy w roku szkolnym stypendium motywacyjnego uczniom osiągającym bardzo dobre wyniki w nauce oraz wzorowe zachowanie. Przyznano również statuetkę za najwyższą średnią, nagrodę Burmistrza Miasta, stypendium im. Władysława Kaźmierczaka. Wychowawcy oraz nauczyciele systematycznie i na bieżąco rozpoznawali możliwości psychofizyczne i rozwojowe oraz sytuację każdego ucznia, a informacje były wykorzystywane w realizacji działań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych. Uwzględniane były też głosy i sugestie rodziców. Podejmowane działania były adekwatne do wyników diagnozy poszczególnych zespołów klasowych. Zakres pracy wychowawczej i profilaktycznej był na bieżąco modyfikowany. W szkole prowadzone były terapie logopedyczna, pedagogiczna, psychologiczna, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia rewalidacyjne.

1. **Nauczanie indywidualne:**

– 3 uczniów

2. **Liczba uczniów korzystających z pomocy psychologiczno – pedagogicznej:**

Logopeda – liczba uczniów 72 w tym 11 z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego zajęcia dla uczniów z orzeczeniem odbywają się raz w tygodniu, dla uczniów z opinią o konieczności objęcia pomocą psychologiczno – pedagogiczną – raz na dwa tygodnie. Liczebność grupy zależna jest od dysfunkcji. Dzieci pracują indywidualnie lub w grupach do 4 osób.

3. **Terapia pedagogiczna** – liczba uczniów 67 w tym 19 z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego zajęcia dla uczniów z orzeczeniem odbywają się raz w tygodniu, dla uczniów z opinią o konieczności objęcia pomocą psychologiczno – pedagogiczną – raz na dwa tygodnie. Liczebność grupy zależna jest od dysfunkcji. Dzieci pracują indywidualnie lub w grupach do 5 osób.

4. **Trening Umiejętności Społecznych** – 23 uczniów, w tym 7 z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i 11 z ze wskazaniem z opinii. Zajęcia odbywają się cyklicznie raz w tygodniu. Dzieci pracują indywidualnie lub w grupach do 8 osób.

5. **Zajęcia z psychologiem** – 29 uczniów

6. **Zajęcia indywidualne wynikające z IPETU:** 4 uczniów

7. **Zindywidualizowana ścieżka kształcenia** – 4 uczniów

8. **Liczba uczniów posiadających opinie o potrzebie pomocy psychologiczno - pedagogicznej :** 85 uczniów
9. **Liczba uczniów posiadających opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju:** 3 uczniów
10. **Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:** 25 uczniów.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana była podczas bieżącej pracy dydaktyczno-wychowawczej i dostosowywana do pojawiających się potrzeb uczniów. Szkoła ściśle współpracowała z rodzicami uczniów w celu ujednoczenia oddziaływań pedagogicznych wobec dzieci, ustalenia priorytetów w pracy wychowawczej oraz oczekiwań rodziców wobec szkoły. Realizowano to poprzez: zebrania ogólne z rodzicami, spotkania i konsultacje indywidualne, kontakty telefoniczne, korespondencję pisemną dziennik Vulcan. Każdy wychowawca starał się aktywizować rodziców do współorganizowania imprez klasowych oraz pomocy rzeczowej. Efektem współpracy z rodzicami była pomoc w przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych czy też realizacja akcji charytatywnych. W ramach psychoedukacji rodzice mieli możliwość poszerzyć swoją wiedzę na temat :Jak pomóc dziecku w wyborze zawodu, Cyberprzemoc – przyczyny, skutki, przeciwdziałanie, Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych, Jak mądrze towarzyszyć nastolatкови w wirtualnym świecie. W dniach 24-26.05 odbył się egzamin ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Ponadto nauczyciele klas 1-7 przeprowadzili diagnozę poziomu umiejętności uczniów z realizowanych treści.

W drugim półroczu roku 2023 w obszarze dydaktyki systematycznie Szkoła realizowała zadania wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania w procesie edukacyjnym narzędzi i zasobów cyfrowych z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”. Nauczyciele systematycznie doskonalili swoje kompetencje w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego, pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, sztucznej inteligencji. W szkole propagowane były działania na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, wspieraliśmy uczniów do rozwijania ich aktywności poprzez udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, w szczególności zajęciach związanych z kształtowaniem aktywności i kreatywności naszych podopiecznych.

Uczniowie mieli możliwość uczestniczenia w kole chemicznym, biologicznym, informatycznym, zajęciach w ramach "Laboratoria przyszłości" dla kl. 1-3 i 4-8, kole muzycznym, dodatkowych zajęciach sportowych dla klas 1, 2 i 3, WF z AWF, zajęcia rozwijających z matematyki oraz zajęciach twórczych rozwijających umiejętności z zakresu j. polskiego. Efektem działań podejmowanych w obszarze dydaktyki był udział naszych uczniów w konkursach , uroczystościach, imprezach szkolnych i pozaszkolnych , wycieczkach, spotkaniach.

W miesiącu wrześniu odbyły się następujące imprezy i uroczystości:

- 1) uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego – apele organizowane w dwóch etapach – dla klas I-III i IV – VI. Spotkania z rodzicami, sprawy organizacyjne i plan zajęć na rok szkolny,
- 2) wycieczka do Karkonoskiego Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie w ramach projektu Zielono-niebieskie Kowary,
- 3) warsztaty przyrodnicze w ramach Dnia zielonej edukacji – realizacja projektu Zielono-niebieskie Kowary,
- 4) cykliczne zajęcia z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach projektu Laboratoria przyszłości,
- 5) obchody Międzynarodowego Dnia Kropki- święta odkrywania talentów, kreatywności, odwagi i dobrej zabawy

- 6) zajęcia organizowane przez Nadleśnictwo Śnieżka w Kowarach w ramach realizacji projektu Zielono-niebieskie Kowary,
- 7) uczniowie klas I-III uczestniczyli w programie Ministerstwa Sportu i Turystyki „Umiem pływać”,
- 8) ogólnopolska akcji Narodowe Czytanie oraz akcji „Sprzątanie Świata” w ramach projektu Zielono-niebieskie Kowary,
- 9) klasy drugie uczestniczyły w projekcie Leśne Bandy.

W październiku odbyło się:

- 1) wyjście do Miejskiej Biblioteki Publicznej na spotkanie o tematyce „Porozmawiajmy o emocjach...” ,
- 2) organizacja spotkań z rodzicami klas czwartych – psychoedukacja na temat „Przekroczenie progu edukacyjnego – jak wspierać dziecko w klasie czwartej”,
- 3) konkurs plastyczny „Lubimy ptaki”organizatorem którego był Mały Samorząd Uczniowski, szkolny konkurs „Czy znam pospolite gatunki drzew”, konkurs na „Dyniowe cudeńka”, plastyczny „Portret mojego belfra”
- 4) kontynuacja zajęć terenowych w ramach „Leśne bady”,wycieczki na Zamek Chojnik oraz zajęć, lekcji historii w kowarskim muzeum Zatrzymane w czasie,
- 5) organizacja zbiórki pokarmu dla zwierząt ze „Schroniska dla małych zwierząt” w Jeleniej Górze,
- 6) apele z okazji Dnia Edukacji Narodowej,
- 7) ślubowanie uczniów klas pierwszych i otrzęsiny klas czwartych,
- 8) Dzień Samorządności pod hasłem „Dzień kreatywnych gier”,
- 9) przeprowadzony został szkolny etap konkursów przedmiotowych „zDolny Ślązak” (3 uczniów zakwalifikowało się do etapu powiatowego z zakresu chemii, geografii i biologii. Uczeń klasy ósmej przeszedł do ostatniego - wojewódzkiego etapu konkursu z przedmiotu biologia),
- 10) uczestnictwo w Powiatowych Igrzyskach Dzieci – biegi przełajowe i czwórbój lekkoatletyczny.
- 11) wyjście do Muzeum II Wojny Światowej w Kowarach – lekcja historii.
- 12) udział w akcji „Dzień pączka”, akcji „SadziMY” organizowanej przez Nadleśnictwo Śnieżka, akcja Dzień ptaków – zajęcia w formie projektu edukacyjnego.

W listopadzie odbyły się:

- 1) uroczystości z okazji Święta Niepodległości - przygotowanie 2 uroczystych apeli w młodszej i starszej grupie wiekowej, uczestnictwo w miejskich w obchodach Święta Niepodległości,
- 2) szkolny konkurs plastyczny „Niepełnosprawni są wśród nas”,szkolny Dzień Życzliwości, szkolny Dzień Dyni,
- 3) uczniowie oddziałów przedszkolnych i klas 1-3 uczestniczyli w „Dniu Myszki Mickey” oraz konkursie plastycznym „Moja ulubiona postać z bajki”,
- 4) cukiernia „Słodki kącik” przeprowadziła dla uczniów SP nr 1 cykl zajęć warsztatowych pod hasłem „Pieczemy pierniczki”
- 5) zakończyły się zajęcia pływania realizowane w ramach projektu „Umiem pływać”.
- 6) odbyła się wycieczka uczniów klas pierwszych do Przychodni Weterynaryjnej w Kowarach oraz uczniów klasy siódmej do Parku Trampolin we Wrocławiu,
- 7) klasy drugie wzięły udział w programie „Szkolne przygody Gangu Mocniaków” dotyczącym zdrowego odżywiania się,
- 8) zabawy i dyskoteki andrzejkowe połączona z kiermaszem ciast i przetworów – inicjatywa Rady Rodziców przy Szkole Podstawowej nr 1.
- 9) wyjścia uczniów do kowarskiego Muzeum Sentymentów, koncert umuzykalniający Filharmonii Dolnośląskiej w Jeleniej Górze,

- 10) „Dzień postaci z bajek”,
- 11) przekazane zostały pokarmy i rzeczy niezbędne do przygotowania do zimy zwierząt ze Schroniska dla małych zwierząt w Jeleniej Górze w ramach akcji „Pełna miska dla psiaka i kociaka”.

Miesiąc grudzień to:

- 1) udział uczniów konkursach: plastycznym „Dzień Guzika”, „Niepełnosprawni są wśród nas”, Konkursie „Kolęd i Pastoralek”, konkursie na „Najpiękniejszy stroik świąteczny” połączonym z kiermaszem stroików, których to współorganizatorem była Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej nr 1,
- 2) uczestnictwo klas drugich w warsztatach z tworzenia ozdób drewnianych. Projekt dofinansowany w ramach Dolnośląskich Małych Grantów, które realizuje Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych przy współfinansowaniu ze środków budżetu Województwa,
- 3) chłopcy z klas 7-8 w powiatowych mistrzostwach w piłkę koszykową chłopców zdobyli 4 miejsce,
- 4) klasy młodsze i oddziały przedszkolne odwiedził Mikołaj.

Uczniowie uczestniczyli w akcjach „Szlachetna Paczka”, „Paczka dla Rodziny” w ramach, której zebraliśmy wyposażenie w artykuły przemysłowe i spożywcze 5 rodzin uczniów naszej szkoły. Przekazana została również darowizna na rzecz zwierząt w ramach akcji ZWIERZAKI ze SCHRONU. SP1 była współorganizatorem miejskiego festynu zimowego „Najazd Świętych Mikołajów na Kowary”, uczniowie i nauczyciele uczestniczyli w otwarciu pracowni Eko – lab w Szkole Podstawowej nr 3 w Kowarach, pozyskaliśmy pomoce dydaktyczne do pracowni Eko – lab w ramach projektu Zielono – Niebieskie Kowary. Miesiąc grudzień zakończył się organizacją uroczystości z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz spotkaniach przy klasowych Wigiliach .

W ramach pomocy uczniom przejawiającym trudności edukacyjne i wychowawcze organizowane były zajęcia specjalistyczne. Były to zajęcia logopedyczne, terapia pedagogiczna, socjoterapia, spotkania z psychologiem.

Wszystkie zajęcia specjalistyczne miały charakter indywidualny lub grupowy. Trudności uczniów objętych pomocą psychologiczną, obejmowały:

- 1) dystrofię mięśniową Duchenne'a;
- 2) głądkomózgowie, zespół Westa;
- 3) hiperkinetyczne zaburzenia zachowania;
- 4) zaburzenia zachowania;
- 5) opozycyjno-buntownicze zachowania;
- 6) afazję;
- 7) trudności i zaburzenia emocjonalne;
- 8) obniżony rozwój emocjonalny i psychopoznawczy;
- 9) samookaleczenia – autoagresję;
- 10) zaburzenie umiejętności społecznych;
- 11) zaburzenie relacji rówieśniczych i rodzinne, zaburzenia więzi.

W zajęciach terapii pedagogicznej wzięło udział 66 uczniów, terapii logopedycznej 83 osoby, (w tym: 1 dziecko objęte terapią rewalidacyjną, 1 w ramach nauczania indywidualnego, 3 osoby z SP nr3, z orzeczeniami 11 osób), terapii psychologicznej – 73 uczniów, TUS 24 uczniów, zajęciach emocjonalno - społecznych 10 uczniów. Indywidualizowana ścieżka kształcenia organizowana była dla 8 uczniów, nauczanie indywidualne – 2 uczniów. W szkole uczyło się 25 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 82 uczniów z opiniami PPP.

Szczegółowe omówienie celów, zadań i treści realizowanych na poszczególnych zajęciach znajduje się w dziennikach poszczególnych zajęć oraz sprawozdaniach nauczycieli z przebiegu terapii pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej oraz w IPET-ach.

Istotnym elementem w osiągnięciu pełnego sukcesu wychowawczego była również współpraca z rodzicami. Efektem wspólnie podjętych działań, oprócz psychoedukacji prowadzonej przez wychowawców klas, była wspólna organizacja wielu działań na rzecz naszych uczniów i szkoły. Zgodnie z planem odbyły się zebrania z rodzicami, spotkania nauczycieli z rodzicami i uczniami w ramach konsultacji.

Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły układała się poprawnie i efektywnie. Szkoła współpracowała, między innymi, z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Kowarach w zakresie diagnozy uczniów, Komisariatem Policji w Kowarach w zakresie długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej i profilaktyki zagrożeń, Urzędem Miasta w Kowarach w zakresie prowadzonych projektów edukacyjnych , profilaktycznych i sportowych , Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kowarach w zakresie działań środowiskowych ucznia oraz finansowania obiadów najbardziej potrzebującym, Sądem Rodzinny i Nieletnich w Jeleniej Górze w zakresie współpracy z kuratorami.

4.3. Szkoła Podstawowa nr 3

I. Struktura zatrudnienia nauczycieli zgodnie z arkuszem organizacji Szkoły

Lp		2022/2023	2023/2024
1.	Liczba oddziałów zerowych	0	0
2.	Liczba oddziałów klasowych 1-8	12	10
3.	Liczba nauczycieli	27 (stan na 2.01.2023)	24 (stan na 31.01.2023)
	pełnozatrudnionych	23	18
	niepełnozatrudnionych	7	6

II. Remonty i inwestycje

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Józefa Gielniaka w 2023 roku realizowała remonty w zakresie:
remont sal lekcyjnych - wymiana instalacji elektrycznej w dwóch klasach.

1 Plan finansowy wydatków	13 000,00
2 Poniesione łączne wydatki na remont	13 000,00

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Józefa Gielniaka w 2023 roku zrealizowała inwestycje w zakresie:
remontu stołówki szkolnej w ramach programu „Posiłek w domu i w szkole”

1 Plan finansowy wydatków	42 800,00
2 Poniesione łączne wydatki na inwestycje	42 800,00

III. Zaplanowane i zakupione wyposażenie Szkoły

Zakup materiałów i wyposażenia w 2023 r:

- art. biurowe, legitymacje szkolne, gilosze, tonery 3251,37

- art. gospodarcze i materiały do prac konserwatorskich 2704,64
- prasa i materiały szkoleniowe 1228,18
- środki czystości 8707,99
- zakup pomocy dydaktycznych 4476,30
- zakup sprzętu informatycznego 11224,10
- zakup stolików i krzeseł do stołówki „Posiłek w szkole i w domu” 12058,88

Dodatkowo z własnych środków z RDW w 2023 r:

- art. biurowe „Projekt Romski” 184,00
- art. gospodarcze i materiały do prac konserwatorskich 3155,15
- zakup pomocy dydaktycznych, zakupionych
w ramach odszkodowania uzyskanego z tytułu uszkodzenia mienia 11424,00
- zakup sprzętu informatycznego, zakupiony
w ramach odszkodowania uzyskanego z tytułu uszkodzenia mienia 9838,40

IV. Realizacja projektów w 2023 roku

- 1 Szkoła zgodnie z umową nr RPDS.10.02.03-02-0004/20 w ramach projektu regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn „Nowoczesna Edukacja – pomysł na rozwój Gminy Kowary” realizowała zajęcia pozalekcyjne.

W ramach projektu Szkoła w 2023 roku otrzymała środki na finansowanie wydatków związanych z organizacją zajęć pozalekcyjnych dla dzieci w wysokości 62619,05 zł. Środki te zostały wydane w 100% na wynagrodzenie nauczycieli realizujących zajęcia dodatkowe w ramach projektu oraz wydatki związane z warsztatami dla dzieci.

- 2 Dotacja udzielona jednostce samorządu terytorialnego w ramach Funduszu Pomocy na dodatkowe zajęcia dla dzieci z Ukrainy
 - Kwota dotacji określona na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej 67672,00 zł
 - Otrzymana łączna kwoty dotacji 67672,00 zł
 - Poniesione łączne wydatki pokrywane z dotacji 67672,00 zł
 - Kwota środków do zwrotu (niewykorzystane środki) 00,00 zł
- 3 Dotacja udzielona jednostce samorządu terytorialnego w ramach umowy nr 8/Posiłek/2023 dotycząca realizacji programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, na remont adaptacyjny stołówki szkolnej oraz zakup stolików i krzeseł.
 - Kwota dotacji określona w umowie 8/Posiłek/2023 25000 zł
 - Otrzymana łączna kwoty dotacji 25000,00zł
 - Poniesione łączne wydatki pokrywane z dotacji 25000,00 zł
 - Kwota środków do zwrotu (niewykorzystane środki) 00,00 zł
- 4 W Szkole Podstawowej Nr 3 im. Józefa Gielniaka w 2023 roku realizowane były zajęcia dodatkowe dla dzieci pochodzenia romskiego, zgodnie z zadaniem "Wsparcie edukacji szkolnej" w ramach "Progra-

mu integracji społecznej i obywatelskiej Romów na lata 2021-2030" zgodnie z umową nr 7/2023 z dnia 5.05.2023r.

W ramach zadania środki finansowe w wysokości 7984,00 zł zostały wydane na wynagrodzenia nauczycieli realizujących 130 godzin zajęć pozalekcyjnych (19 godziny terapii pedagogicznej, 28 godziny terapii logopedycznej, 28 godziny zajęć wyrównawczych z języka polskiego, 30 godzin zajęć wyrównawczych edukacji wczesnoszkolnej, 25 godzin zajęć wyrównawczych z matematyki) w wysokości 7800,00 zł oraz na materiały papiernicze 184,00 zł

V. Dydaktyka i wychowanie

1. W roku 2023 realizowany były projekty i programy:

- Projekt Nowoczesna edukacja - pomysł na rozwój Gminy Miejskiej Kowary
- Projekt sportowy „Jednoczy nas sport” z gminą partnerską Vrchlabi.
- Projekt „Zielono – niebieskie Kowary”.
- Program dla szkół („Szkłanka mleka”).
- „Akademia Bezpiecznego Puchatka” dla klas I - III związana z bezpieczeństwem: na drodze, w domu, w szkole, w Internecie
- Programy profilaktyczne „Debata”, „Unplugged”, „Program z zakresu zachowań ryzykownych”
- Wsparcie edukacji szkolnej w ramach "Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów na lata 2021-2030"
- Program ministerialny „Szkolny Klub Sportowy”
- Program ministerialny „Umiem pływać”
- Program profilaktyki czerniaka skóry – „Znamie! Znam je? – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry” - przeprowadzony na godzinach wychowawczych dla klas 7-8
- Program PCK dla klas I – III.
- Udział dwóch uczennic z klasy 8 w projekcie „Uniwersytetu liderów” organizowanych przez filię Akademii Ekonomicznej w Jeleniej Górze.

2. Udział szkoły w akcjach:

- Akcja paczka mikołajkowa dla dziewczynki z Domu Dziecka.
- Opatrunek na ratunek (przekazanie środków opatrunkowych do misyjnych przychodni i szpitali)
- Kup Pan szczotkę (zbiórka szczoteczek i past do zębów dla dzieci z Afryki)
- Zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska
- Zbiórka plastikowych zakrętek
- Międzynarodowy miesiąc bibliotek szkolnych - „Przerwa na czytanie” i bicie rekordu w czytaniu na przerwie
- Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień
- Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego
- Dzień Sprzątania Świata
- Czyste Karkonosze

- Bezpieczna droga do szkoły
- Góra grosza
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
- Europejski Dzień Języków Obcych
- Szkoła do hymnu
- XXII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom
- Udział w ogólnopolskiej akcji „Narodowe czytanie”.
- Dzień Postaci to pomysł Samorządu Uczniowskiego na włączenie się w „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”
- Udział w akcja SU „Dzień świątecznych sweterków!”, „Dzień z miłutkim kocykiem i poduszką!”, „Dzień ciepłych kapci!”, „Dzień czerwono - zielony!”, „Dzień pluszowego misia”, „Dzień czapki mikołaja”, „Dzień pustej klasy”, „Dzień bez plecaka”
- Udział uczniów klas w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”.

3. Konkursy i olimpiady:

- I miejsce – Mistrz Dolnego Śląska – w XVIII Konkursie „Uczę się bezpiecznie żyć” w Edukacji dla Bezpieczeństwa ekologicznego 2023 klas 1-3.
- II miejsce – w półfinale – w XVIII Konkursie „Uczę się bezpiecznie żyć” w Edukacji dla Bezpieczeństwa ekologicznego 2023 Klas 1-3.
- Międzyszkolny Konkurs Biologiczny „Koliber” – 2 miejsce.
- Ogólnopolski konkurs plastyczny „Zamki i Pałace” – wyróżnienie.
- Konkurs plastyczny „Moje ulubione zabytki na Dolnym Śląsku” - 3 miejsce i wyróżnienie
- Konkurs plastyczny „Graficzne impresje” organizowanym przez Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze: I miejsce, II miejsce, III miejsce, wyróżnienie
- Wyróżnienie w powiatowym konkursie plastyczny pn. „Leśna życie”- organizator „Leśny Bank Genów Kostrzyca”.
- I miejsce, II miejsce w powiatowym konkursie fotograficznym „ Ekologiczne Karkonosze ” organizowanym przez
- Wyróżnienie w konkursie plastycznym „ Wiem jak segregować śmieci”- organizator Związek Gmin Karkonoskich.
- II miejsce na mistrzostwach Dolnego Śląska w karate olimpijskim w konkurencji kata rocznik 2013-2014.
- II miejsce w Powiatowych Igrzyskach Dzieci w lekkoatletyce chłopców klas 4- 6.
- III miejsce w piłce siatkowej plażowej w Powiatowych Igrzyskach kl. 7 – 8.
- Konkurs matematyczny „Kangur matematyczny” - wyróżnienie
- III Olimpiada Wiedzy Ekologicznej, zorganizowanej przez Związek Gmin Karkonoskich – wyróżnienie.
- Międzyszkolny Konkurs Poezji Jana Pawła II – organizator Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze - I miejsce, II miejsce, III miejsce.

4. Pomoc psychologiczno - pedagogiczna

Zakres działań w ramach PPP obejmował terapię pedagogiczną, logopedię, wspomaganie, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne, gimnastykę korekcyjną, zajęcia wyrównawcze i rozwijające, zajęcia indywidualne wynikające z IPETU, zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia.

- Liczba uczniów posiadających opinie: 55
- Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 11
w tym:
 - Z niepełnosprawnością sprzężoną: Zespół Aspergera i niepełnosprawność ruchowa – 1 uczeń
 - Niepełnosprawność dziecka z autyzmem – 1 uczeń
 - Zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 1 uczeń
 - Niepełnosprawność dziecka z zespołem Aspergera – 1 uczeń
 - Niepełnosprawność dziecka z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 1 uczeń
 - niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym - 1 uczeń
 - niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 3 uczniów
 - nauczanie indywidualne - 1 uczeń
 - niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim z niepełnosprawnością ruchową i chorobami neurologicznymi - 1 uczeń

5. Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność szkoły:

Współpracowano z następującymi instytucjami: Stowarzyszenie Miłośników Sportu, Nadleśnictwo *Śnieżka*, Miejska Biblioteka Publiczna, ZSO Kowary, SP1 Kowary, Publiczne Przedszkole nr 1 Kowary, Związek Gmin Karkonoskich, MOK w Kowarach, MOPS Kowary, Leśny Bank Genów Kostrzyca, Urząd Miasta w Kowarach, Stowarzyszenie „*Przyjazna Trójka*”, Teatr Zdrojowy Jelenia Góra, Kino Helios Jelenia Góra, Kino za Rogiem Kowary, PPP Kowary, Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze.

4.4. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach

STRUKTURA ZATRUDNIENIA NAUCZYCIELI ZGODNIE Z ARKUSZEM ORGANIZACJI SZKOŁY

Lp.		2022/2023	2023/2024
1.	Liczba oddziałów liceum ogólnokształcącego	3	3
2.	Liczba oddziałów szkoły branżowej	3	3
3.	Liczba nauczycieli	14 (stan na 31.01.2023)	14 (stan na 30.04.2024)
4.	pełnozatrudnionych	9	9
5.	niepełnozatrudnionych	5	5

REMONTY I INWESTYCJE

W planie finansowym jednostki na przedsięwzięcia o charakterze remontowym ujęto kwotę **94.414 zł**. Środki te ostatecznie wydatkowano w wysokości 94.413,32 zł na realizację nw. prac remontowo-budowlanych:

- Prace budowlane na boisku sportowym dolnym i górnym – 4.075 zł,
- Remont schodów przy wejściu do budynku – 17.200 zł,

- Naprawa kosiarki – 1.472 zł,
- Naprawa pieca – 5.106,39 zł,
- Remont drogi i parkingu od strony ulicy Bema (zalecenie pokontrolne) – 66.559,93 zł,

ZAPLANOWANE I ZAKUPIONE WYPOSAŻENIE SZKOŁY

Wydatki poniesione na zakup materiałów i wyposażenia w łącznej kwocie 34.088,14 zł ze wskazaniem udziału poszczególnych grup w sumie wydatków zaewidencjonowanych w § 4210 obejmują m.in.:

- Sprzęt informatyczny (drukarka do sekretariatu, skaner do księgowości, monitor do komputera dla dyrektora, serwer) – 4.714,70 zł, 13,83%,
- Art. biurowe i druki szkolne – 591,66 zł, 1,74%,
- Materiały gospodarcze (sól drogowa, kłódki, farby, pędzle, kołki, wkręty) – 4.187,28 zł, 12,29%,
- Fachowe publikacje – 788,67 zł, 2,32%,
- Benzyna do kosiarki – 312,01 zł, 0,92%,
- Mundury na wyposażenie szkoły z przeznaczeniem dla uczniów OPW – 7.990,22 zł, 23,44%,
- Leki do gabinetu pielęgniarki – 446,60 zł, 1,31%,
- Art. spożywcze, promocyjne na dni otwarte szkoły – 6.221,59 zł, 18,26%,
- Środki czystości – 4.355,45 zł, 12,78%,
- Materiały na wybory parlamentarne (flagi, stojaki) – 939,97 zł, 2,76%,
- Pozostałe (tonery, antyramy, pojemniki na papier do toalety, uchwyt do siatki na sale W-F) – 3.539,99 zł, 10,35%.

REALIZACJA PROJEKTÓW W 2023 R.

Zespół Szkół Ogólnokształcących w roku 2023 kontynuował i zakończył realizację projektu pn.: „**Nowoczesna edukacja – pomysł na rozwój Gminy Kowary**”. Projekt stanowił dodatkowe wsparcie dla uczniów w formie zajęć wyrównawczych, warsztatów językowych, socjoterapii i psychologii, informatyki, czy eksperymentów matematyczno-chemicznych. Całkowity koszt projektu w roku 2023, obejmujący wypłacone wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne pracodawcy, składki na Fundusz Pracy oraz wpłaty na PPK podmiotu zatrudniającego wyniosły **59.310,94 zł**.

W roku 2023 Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach przystąpił również do projektu pt. „**Inwestycja w kompetencje kluczowe uczniów LO w Kowarach**” realizowanego w ramach konkursu **Krótkoterminowe projekty na rzecz mobilności uczniów i kadry w edukacji szkolnej w ramach Programu Erasmus+**. Na realizację projektu zaplanowano kwotę 176.960 zł, którą wydatkowano na poziomie 176.705,29 zł. Wydatkowane środki sfinansowało wyjazd i pobyt uczniów Liceum Ogólnokształcącego wraz z opiekunami do Grecji, tj. m.in. ubezpieczenie uczestników mobilności, koszty transportu, koszty pobytu, kieszonkowe dla uczestników (zgodnie z założeniami projektu), zajęcia, szkolenia i warsztaty, realizację programu kulturowego w kraju partnera.

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach prowadzi działalność wykraczającą poza działalność stricte oświatową, bo związaną z wynajmem garaży, sal lekcyjnych i Sali gimnastycznej. Jest to główne źródło dochodów na rachunku wydzielonym, którego wykonanie w 2023 r. osiągnięto wartość 8.854,61 zł. Zrealizowane dochody przeznaczono na wydatki bieżące, tj.

- Zakup materiałów i wyposażenia § 4210 – 1.257,94 zł,
- Wynagrodzenia bezosobowe § 4170 z kosztami pracodawcy § 4110 – 717,84 zł,

- Zakup usług § 4300 – 2.426,30 zł,
- Podróże służbowe § 4410 – 296,70 zł,
- Różne opłaty i składki § 4430 – 1.252,08 zł,
- podatek od nieruchomości § 4480 – 1.600,00 zł,
- opłata na rzecz budżetu państwa § 4510 – 73,43 zł,
- opłata za trwały zarząd § 4520 – 481,04 zł,

Środki niewykorzystane z rachunku w wysokości 749,28 zł zostały oddane na rachunek budżetu gminy.

INNE WYDARZENIA SZKOLNE

Rok szkolny 2023/2024 to kontynuacja zainicjowanej w roku poprzednim edukacji w oddziale przygotowania wojskowego. Koncepcja OPW okazała trafną odpowiedzią na oczekiwania młodzieży, co potwierdza zainteresowanie rekrutacją do klasy mundurowej.

Dyrektor Szkoły sukcesywnie pracuje nad poszerzeniem oferty szkoły branżowej. W roku szkolnym 2023/2024 uruchomiono kształcenie w nowym zawodzie, tj. pracownik obsługi hotelowej, dzięki czemu nasza szkoła branżowa aktualnie oferuje kształcenie w 11 zawodach.

W roku 2023 podniesiono również atrakcyjność terenu wokół szkoły. Gmina Miejska Kowary objęła naszą placówkę projektem „Niebiesko-zielone Kowary”. W efekcie zrealizowanych zadań projektowych powstała mała architektura drewniana, oczko wodne, sucha rzeka, ogrody deszczowe oraz zainstalowano zbiorniki na deszczówkę. Obiekty te służą rekreacji naszych uczniów oraz przy sprzyjających warunkach pogodowych stanowią doskonałe zaplecze do zajęć edukacyjnych np. z biologii i ekologii.

Przez cały 2023 szkoła korzystała z instalacji fotowoltaicznej, wybudowanej przez Gminę Miejską Kowary ze środków Karkonoskiego Klastra Energetycznego. Wartość inwestycji wynosi 258.646,97 zł, zaś wartość depozytu prosumenckiego za rok 2023 – 7.997,41 zł.

5. KOWARY W PRZESTRZENI

5.1. Położenie i powierzchnia miastach

Miasto Kowary (Gmina Miejska Kowary) leży w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego oraz w południowo-wschodniej części powiatu karkonoskiego. Jego powierzchnia to ok. 37,4 km², co stanowi 0,19% powierzchni ogólnej województwa dolnośląskiego oraz 5,95% powierzchni powiatu karkonoskiego.

Gmina Miejska Kowary usytuowana jest w Dolinie Jedlicy oraz na masywach górskich Karkonoszy i Rudaw Janowickich na poziomie 420-1266 m n.p.m. Najniżej położony punkt gminy znajduje się w Kowarach Dolnych w okolicy Pałacu „Ciszycza”. Najwyższym punktem należącym do Kowar jest szczyt karkonoskiej Góry Czoło. Ważnymi geograficznymi punktami są również dwie przełęcze: Przełęcz Kowarska (727 m n.p.m.), która rozdziela Rudawy Janowickie od wschodniej części Karkonoszy i Bramy Lubawskiej oraz leżąca na południowym wschodzie gminy Przełęcz Okraj (1046 m n.p.m.), która dzieli Karkonosze i Grzbiet Lasocki.

Odległość drogowa z centrum Kowar do przejścia granicznego z Republiką Czeską na Przełęczy Okraj wynosi ok. 12 km. Do granicy z Republiką Federalną Niemiec w Zgorzelcu z Kowar jest ok. 82 km, do stolicy województwa dolnośląskiego - Wrocławia ok. 118 km, a do Warszawy ok. 480 km. Położenie Gminy Miejskiej Kowary w regionie jest korzystne. Wpływ na to mają szczególnie atrakcyjne walory naturalne gminy (Karkonoski Park Narodowy, Rudawski Park Krajobrazowy, Obszary Natura 2000) oraz bliskość granicy państwowej z Czechami i Niemcami.

5.2. Kowary i nasi sąsiedzi w wybranych obszarach działalności gminy

Gmina Miejska Kowary administracyjnie od 1 stycznia 2021 roku jest jednostką samorządową wchodzącą w skład Powiatu Karkonoskiego. Graniczy z gminami:

- Karpacz i Podgórzyn – od zachodu;
- Mysłakowice – na północy;
- Kamienna Góra – od wschodu;
- Lubawka – na południowym-wschodzie,
- Republiką Czeską – od południa.

W skład Powiatu Karkonoskiego wchodzi gminy miejskie: Karpacz, Kowary, Piechowice, Szklarska Poręba oraz gminy wiejskie: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn, Stara Kamienica. Poniżej zaprezentowano wykresy przedstawiające pozycję Kowar w skali Powiatu Karkonoskiego w aspekcie wybranych wskaźników charakteryzujących gminę. Dane dotyczą roku 2022.

W pierwszej kolejności warto wskazać na zadania z zakresu ochrony przyrody. Ustawa o ochronie przyrody nakłada na organy administracji publicznej, osoby prawne i inne jednostki organizacyjne oraz osoby fizyczne obowiązek dbałości o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody ma na celu wypracowanie kompromisu pomiędzy rozwojem gospodarczym i społecznym obszaru Kowar, a zachowaniem i ochroną cennych składników środowiska przyrodniczego. Zapewnienie świadczenia szeregu usług komunalnych (m.in. zaopatrzenie w wodę, odbiór i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami komunalnymi) oddziałuje na stan środowiska naturalnego, jednak nie powinno wpływać na pogarszanie jego stanu. Działania te w konsekwencji prowadzą do zachowania i wzmacniania naturalnych cech i funkcji przyrody. Zasoby przyrodnicze pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne. Jako najważniejsze korzyści płynące z

walorów naturalnych można wymienić: oczyszczanie powietrza, dobra jakość wody, ochrona przed hałasem, możliwość rekreacji, a także walory estetyczne (w tym krajobrazowe). Wpływają na złagodzenie lub eliminację uciążliwości życia, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają indywidualny charakter otoczeniu. Przyczyniają się one do poprawy jakości życia lokalnych mieszkańców, zapewniając dobry stan zdrowia i równowagę psychofizyczną. Ponadto, sąsiedztwo ogólnodostępnych terenów przyrodniczych wpływa na atrakcyjność Kowar. Istotne jest zatem kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję.

Działalność gminy na rzecz ochrony przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w mieście; zadrzewień.

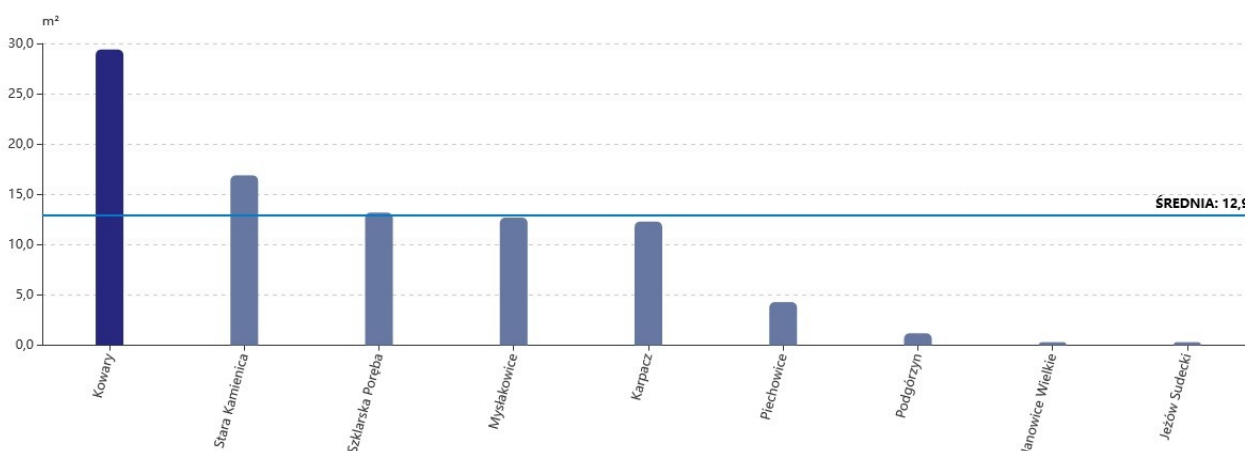
Cel prac w zakresie ochrony przyrody jest zachowanie wartości (trwałości i jakości) istniejących zasobów przyrodniczych, jak również obejmowanie ochroną nowych obiektów przy jednoczesnym racjonalnym gospodarowaniu tymi zasobami, a także zapewnienie powszechnego dostępu do obszarów cennych przyrodniczo w celu stworzenia przyjaznych warunków życia lokalnym mieszkańcom.

Porównanie z innymi gminami

Wskaźnik: Powierzchnia gminnych terenów zieleni na 1 mieszkańca

Usługa: Ochrona przyrody leżąca w gestii gminy

Rok: 2022

Powyższy wykres przedstawia powierzchnię gminnych terenów zieleni tj. parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców, terenów zieleni osiedlowej przypadająca na 1 mieszkańca danej jednostki terytorialnej. Wskaźnik obejmuje jedynie te tereny zieleni, które pozostają w gestii gminy. Należy mieć na uwadze, że na obszarze gminy znajdują się również tereny zieleni będące własnością innych jednostek i podmiotów. Jak widać współczynnik ten spośród miejscowości powiatu karkonoskiego jest najwyższy. Wyższa wartość wskaźnika świadczy o większej powierzchni obszarów zielonych, które pełnią funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne i osłonowe, a w rezultacie wywierają pozytywny wpływ na zdrowie i jakość życia mieszkańców.

Warto w tym miejscu wyjaśnić, że tereny zieleni - według przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, są to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcem kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Tereny zieleni łagodzą uciążliwości związane z życiem w aglomeracjach miejskich, tłumią hałas, zatrzymują kurz, gazy, tworzą zapory przeciwwiatrowe oraz przeciwpożarowe. Roślinność ogranicza także zanieczyszczenie powietrza. Jako główne zadanie zieleni przyjmuje się stworzenie mieszkańcom warunków do wypoczynku biernego lub czynnego. Służą temu przede wszystkim:

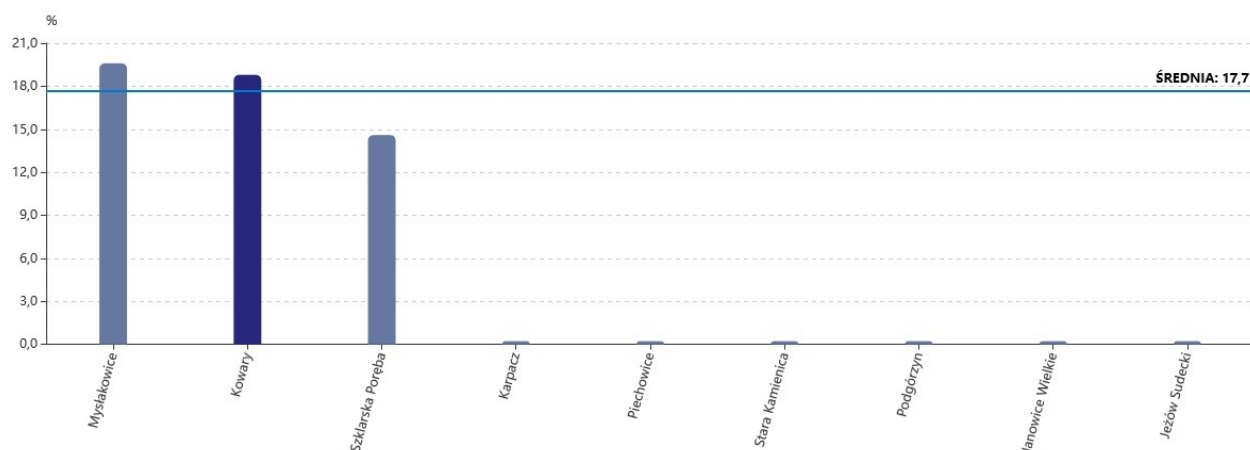
- parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego;
- zieleńce są to tereny o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp., bulwary i promenady oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) oraz elementy nasadzeń drzew i krzewów;
- tereny zieleni osiedlowej towarzyszą zabudowie mieszkaniowej i pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną; zieleń uliczna są to pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej.

Porównanie z innymi gminami

Wskaźnik: Udział powierzchni gminnych parków spacerowo-wypoczynkowych w łącznej powierzchni terenów zieleni danej jednostki terytorialnej

Usługa: Ochrona przyrody leżąca w gestii gminy

Rok: 2022

Powyższy wykres przedstawia udział powierzchni gminnych parków spacerowo-wypoczynkowych w odniesieniu do łącznej powierzchni terenów zieleni (parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców, terenów zieleni osiedlowej i zieleni ulicznej) danej jednostki terytorialnej. Im wyższa wartość

prezentowanego wskaźnika tym większa powierzchnia gminnych parków spacerowo-wypoczynkowych. Wartość wskaźnika 100 oznacza, że całą powierzchnię terenów zieleni stanowią gminne parki spacerowo-wypoczynkowe.

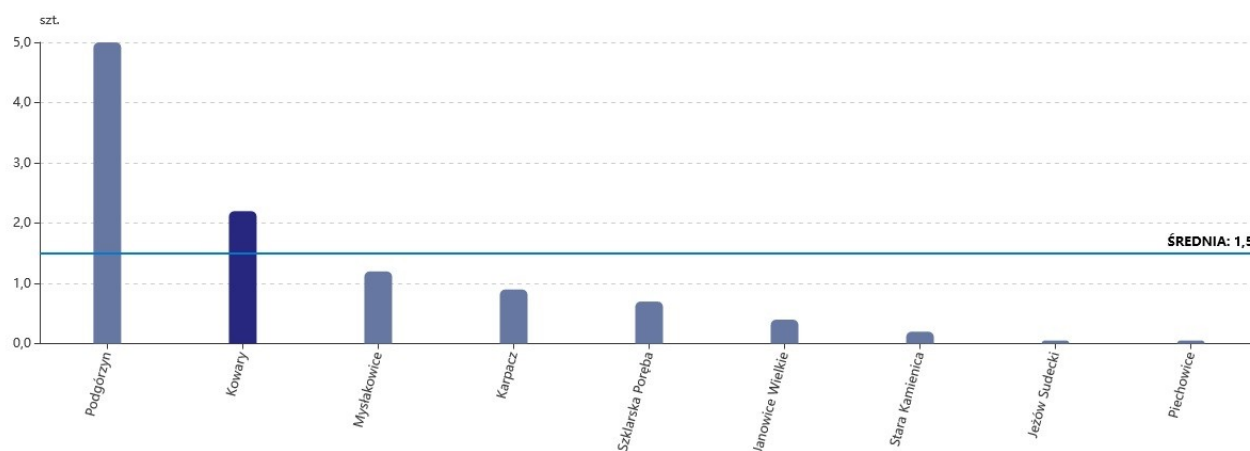
W tym miejscu należy podkreślić, że obszary zielone pełnią funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne i osłonowe, a w rezultacie wywierają pozytywny wpływ na zdrowie i jakość życia mieszkańców. W ramach tych obszarów parki, ze względu na swoją specyfikę (wielkość i wyposażenie) zajmują wyjątkowe miejsce. Wraz ze wzrostem udziału powierzchni parków w powierzchni zieleni ogółem rośnie jakość terenów zielonych. Z wykresy tego wynika jednoznacznie, że Gmina Kowary podejmuje działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego oraz jakości życia mieszkańców.

Porównanie z innymi gminami

Wskaźnik: Liczba nasadzeń drzew i krzewów w zadrzewieniach oraz terenach zieleni na 1 km² powierzchni danej jednostki terytorialnej

Usługa: Ochrona przyrody leżąca w gestii gminy

Rok: 2022

Powyższy wykres przedstawia liczbę nasadzeń drzew i krzewów w zadrzewieniach oraz terenach zieleni przypadająca na 1 km² powierzchni danej jednostki terytorialnej. Zadrzewienia są to pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach lub plantacją, wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu.

Nasadzenia drzew i krzewów mają na celu uzupełnianie wypadów na istniejących terenach zieleni i zadrzewieniach, wzbogacanie walorów przyrodniczych lub zwiększanie powierzchni obszarów zielonych. Nasadzenia drzew i krzewów na obszarach zielonych dotyczą prac prowadzonych przez gminę Kowary, podległe jej jednostki lub na jej zlecenie, a także nasadzenia kompensacyjne wykonywane na terenach należących do gminy. W powiecie karkonoskim miejscowością przodującą w ilości nasadzeń drzew i krzewów jest Podgórzyn, ale Kowary znajdują się na drugim miejscu.

Inną wartą uwagi płaszczyzną aktywności zatrudnionych w kowarskim urzędzie pracowników jest pozyskiwanie środków unijnych. Nasze otoczenie zmienia się dzięki tym ludziom, którzy nie boją się marzyć. A także działać, by ich marzenia i plany stały się rzeczywistością. W naszej rzeczywistości drogę do sukcesu ułatwiają Fundusze Europejskie. Wszyscy doświadczamy jak ambitne pomysły przynoszą korzyści nam wszystkim, a dzięki pozyskanym środkom unijnym w szybkim tempie dostrzegamy zmiany, które zachodzą w naszym mieście.

Niżej zaprezentowano dwa wykresy wizualizujące stopień wykorzystania funduszy unijnych i środków z budżetu państwa w porównaniu z miejscowościami powiatu karkonoskiego w 2022r. na

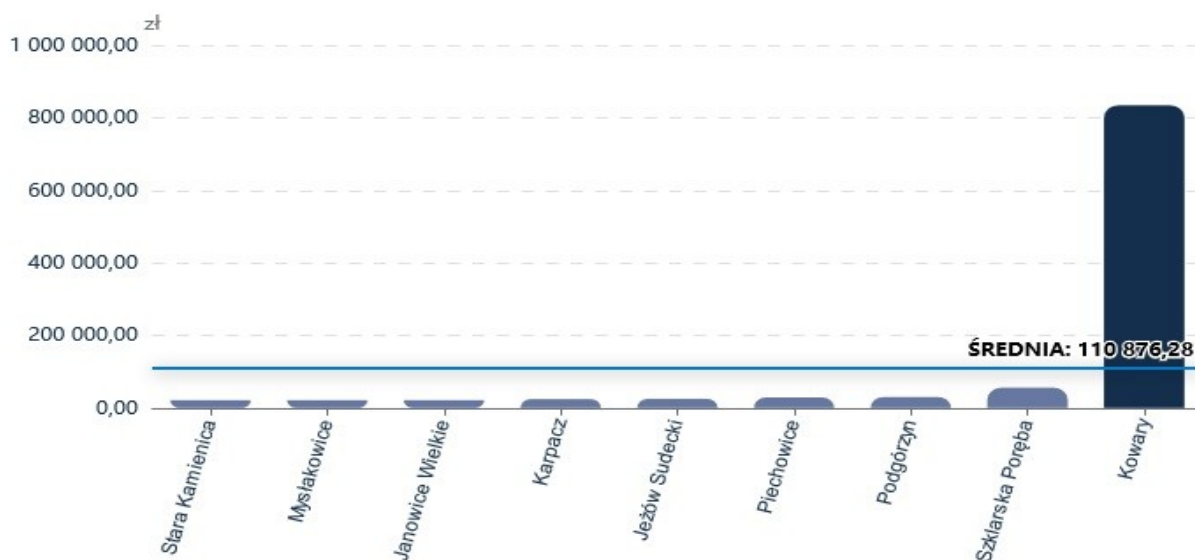
realizowane w gminie projekty. Wykresy te jednoznacznie wskazują na skuteczność i efektywność w pozyskiwaniu tych środków dla Kowar, a co za tym idzie dla wspólnego dobra mieszkańców naszej wspólnoty samorządowej.

Porównanie z innymi gminami

Obszar tematyczny: Fundusze i projekty unijne

Wskaźnik: Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych [zł]

Rok: 2022

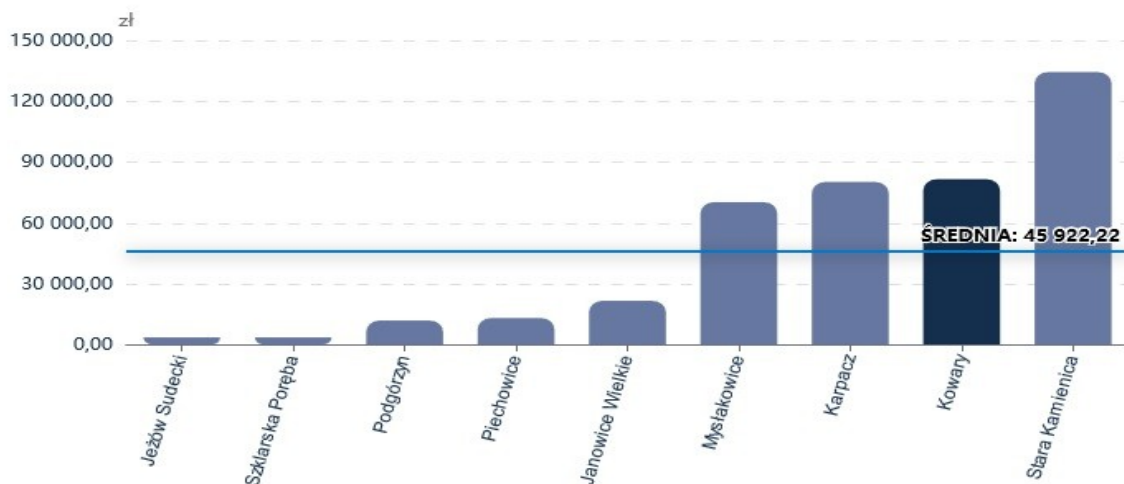

Porównanie z innymi gminami

Obszar tematyczny: Fundusze i projekty unijne

Wskaźnik: Środki z budż. państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie progr. i proj. realizowanych z udz. śr. z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE [zł]

Rok: 2022

Kolejnym zadaniem gminy zasługującym na komentarz i porównanie jest działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków. Dostępność mieszkańców do tych usług, a także dostępność do sieci gazociągowej, świadczy o standardzie i komforcie prowadzenia gospodarstw domowych oraz zaangażowaniu w sprawy ochrony środowiska.

Celem działalności gminy polegającej na ujmowaniu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody, prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zapewnienie ciągłej i niezawodnej dostępności wody o wymaganej jakości dla nieruchomości przyłączonych do sieci gminnej poprzez zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości, jakości i pod odpowiednim ciśnieniem w sposób ciągły i niezawodny.

Podobnie działalność gminy polegająca na odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków prowadzona przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne; zapewnieniu możliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i oczyszczania nieczystości ciekłych w przypadku, gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty; tworzeniu warunków do wykonywania prac związanych z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych na terenie gminy lub zapewnieniu wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych; prowadzeniu ewidencji zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej; wydawaniu zezwoleń na opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz nadzorze i kontroli nad przedsiębiorcami prowadzącymi taką działalność; w razie konieczności zapewnieniu opróżniania zbiorników bezodpływowych przez gminne jednostki organizacyjne ma na celu zapewnienie ciągłego i niezawodnego odprowadzania ścieków o wymaganej ilości z nieruchomości przyłączonych do sieci gminnej poprzez zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń kanalizacyjnych do odprowadzania ścieków o należytej jakości w sposób ciągły i niezawodny oraz zapewnienie zdolności stacji zlewnych do przyjmowania nieczystości ciekłych z terenu gminy oraz nadzór i kontrola nad opróżnianiem zbiorników bezodpływowych.

Warto podkreślić, że realizując usługę publiczną w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków każda gmina powinna, samodzielnie albo we współpracy z innymi gminami, zapewnić zainteresowanym mieszkańcom i podmiotom gospodarczym ciągłe i niezawodne dostawy wody w oczekiwanej ilości i jakości oraz pod odpowiednim ciśnieniem, a także odbiór i oczyszczanie ścieków. Podmiotem realizującym tę usługę, wypełniającym zadanie gminy, jest na terenie Kowar przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Mysłakowicach, oddział w Kowarach. Rozwój infrastruktury wodociągowej realizowany jest na podstawie wieloletnich planów rozwoju uchwalanych przez gminę na podstawie środków uzyskanych z cen określonych w taryfie, albo może być finansowany ze środków zewnętrznych, w sposób zależny od przyjętych rozwiązań organizacyjno-własnościowych.

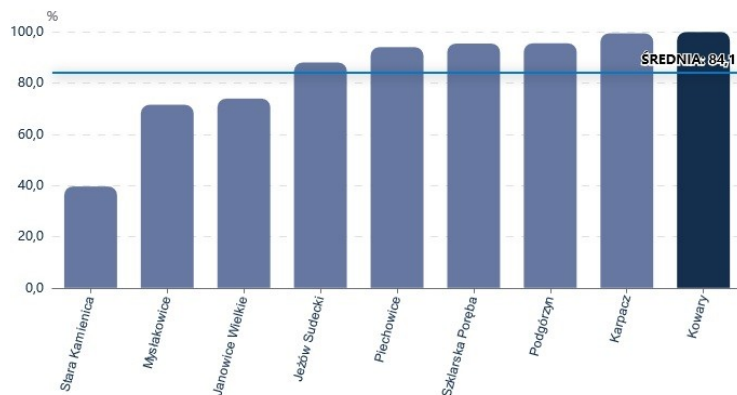
Poniżej przedstawiono wykresy wizualizujące odsetek ludności korzystających z usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowościach powiatu karkonoskiego oraz odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej.

Porównanie z innymi gminami

Obszar tematyczny: Wybrane dane statystyczne

Wskaźnik: Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej [%]

Rok: 2022

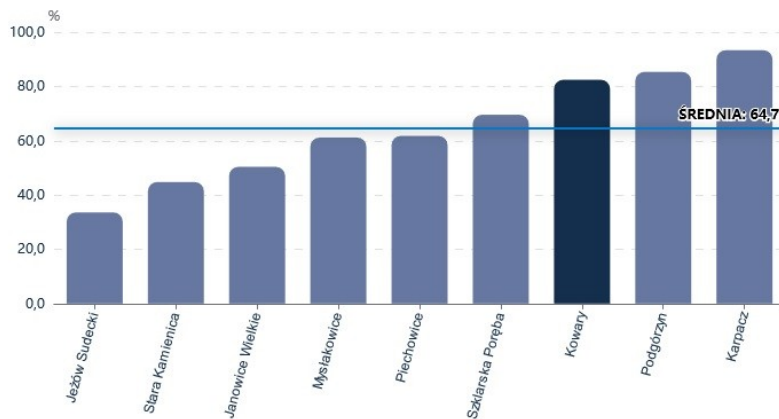

Porównanie z innymi gminami

Obszar tematyczny: Wybrane dane statystyczne

Wskaźnik: Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej [%]

Rok: 2022

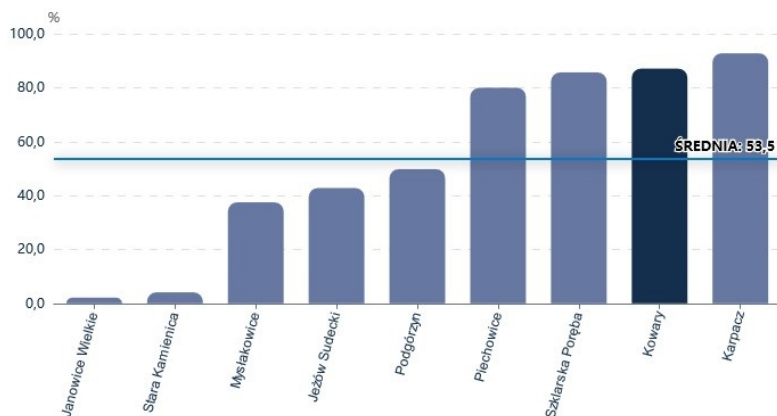

Porównanie z innymi gminami

Obszar tematyczny: Wybrane dane statystyczne

Wskaźnik: Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej [%]

Rok: 2022

5.3. Współpraca Kowar z miastami partnerskimi w 2023r.

Kowary mają podpisane deklaracje współpracy z ośmioma gminami i miastami partnerskimi:

1. Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf, Republika Federalna Niemiec
2. Miasto i Gmina Kamień Pomorski, Polska
3. Miasto Vrchlábí, Republika Czeska
4. Gmina Malá Úpa, Republika Czeska
5. Miasto Černý Důl, Republika Czeska
6. Miasto Žacléř, Republika Czeska
7. Miasto Trembowla, Ukraina
8. Miasto Wiśniowiec, Ukraina.
9. Miasto Dvůr Kralove nad Łabą

W 2023 gmina Kowary złożyła wspólnie z Dwór Kralowe nad Łabą wspólny partnerski projekt „Szlakiem przemysłu i tradycji” w ramach Programu Interreg PI-Cz 2021-2027. W 2023 roku nawiązano współpracę w z Instytutem Współpracy z Vrchlábí, dot. dwóch mikroprojektów w ramach Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Nysa w zakresie organizacji wspólnych warsztatów, zw. z tradycjami świątecznymi oraz wspólnych zawodów sportowych kowarskich i czeskich uczniów. Dobrze rozwija się także współpraca z Miastem i Gminą Kamień Pomorski – pomiędzy organizacjami senioralnymi obu miast.

Zestawienie projektów, przedsięwzięć, działań w ramach współpracy z zagranicznymi miastami partnerskimi, które były realizowane w roku 2023

Lp.	Nazwa projektu/działania	Udział konkretnego miasta w realizacji projektu/działania
1.	<i>„Witanie wiosny- czesko-polskie warsztaty”</i> Warsztaty dla dzieci ze szkół z Vrchlábí z udziałem dzieci z SP1 i SP3 w Kowarach.	Projekt został zrealizowany przez Miasto Vrchlábí w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Nysa Realizacja: 01.01.2023 – 31.05.2023r.
2.	Projekt <i>"Szlakiem przemysłu i tradycji "</i>	Miasto Dwór Kralowe – Partner Wiodący i Miasto Kowary – stworzą w obu miastach Punkty Informacji Turystycznej, Minimuzeum Przemysłu Kowar i Dwór Kralowe oraz Galerię Produktu Lokalnego i sale wystaw czasowych.

6. OCHRONA ŚRODOWISKA

6.1. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Kowar w 2023 roku

1. Informacje ogólne

W myśl znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 1 lipca 2013 r. obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych przejęła Gmina Miejska Kowary. W okresie od 01.04.2023 r. do 31.03.2025 r. usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy świadczy Przedsiębiorstwo Usługowo - Produkcyjne i Handlowe COM-D Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Poniatowskiego 25, 59-400 Jawor.

W ramach gminnego systemu z terenu nieruchomości odbierane były następujące frakcje odpadów komunalnych:

- odpady zmieszane z częstotliwością raz w tygodniu;
- odpady ulegające biodegradacji, w tym kuchenne i zielone z częstotliwością raz w tygodniu w okresie od 1 kwietnia do 31 października i raz na dwa tygodnie w pozostałym okresie;
- szkło z częstotliwością raz w miesiącu;
- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale - dwa razy w tygodniu w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia, a w pozostałym okresie raz w tygodniu;
- papier i makulatura – raz na dwa tygodnie;
- odpady z koszy ulicznych – trzy razy w tygodniu.

Właściciele nieruchomości, którzy zadeklarowali segregację odpadów komunalnych zobowiązani byli do uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadów komunalnych w kwocie w wysokości 31,00 zł za osobę. Jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustalono podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w dwukrotnej wysokości stawki tj. 62,00 zł miesięcznie od 1 mieszkańca.

Ustalono zwolnienie z części opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne w przydomowych kompostownikach w wysokości 5,00 zł.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych stawka za gospodarowanie odpadów komunalnych była naliczana miesięcznie w zależności od wielkości i ilości zadeklarowanego pojemnika:

- 1) pojemnik o pojemności 1100 l – 220,00 zł za jeden pojemnik miesięcznie;
- 2) pojemnik o pojemności 240 l – 48,00 zł za jeden pojemnik miesięcznie;
- 3) pojemnik o pojemności 120 l – 24,00 zł za jeden pojemnik miesięcznie;
- 4) pojemnik o pojemności 110 l – 22,00 zł za jeden pojemnik miesięcznie;

W przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, określa się stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok – 181,90 zł. Stawki te zostały wprowadzone uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach nr LII/327/22 z dnia 31 marca 2022 roku w sprawie zmiany uchwały nr XLIV/275/21 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 23 września 2021 roku w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i stawki opłaty za pojemnik, i obowiązywały do 30 marca 2023 r. Natomiast uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach nr LXVIII/407/23 z dnia 2 marca 2023 r. w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i stawki opłaty za pojemnik stawki dla właścicieli nieruchomości, którzy zadeklarowali segregację odpadów komunalnych wynosiły 37,00 zł za osobę. Jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku

zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustalono podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w dwukrotnej wysokości stawki tj. 74,00 zł miesięcznie od 1 mieszkańca. Ustalono zwolnienie z części opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne w przydomowym kompostowniku w wysokości 10,00 zł. A w przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, określa się stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok – 206,00 zł.

Ceny na wysypisku za poszczególne frakcje odpadów

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	cena jednostkowa netto
20 03 01	zmieszane	640,00
15 01 01	opakowania z papieru i tektury	111,00
15 01 02	opakowania z tworzyw sztucznych	333,00
15 01 07	opakowania ze szkła	111,00
16 01 03	Zużyte opony	666,00
17 01 01	Odpady z betonu	56,00
17 01 02	gruz ceglany	56,00
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu	111,00
17 05 04	Gleba i ziemia w tym kamienie	56,00
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	444,00
20 02 01	BIO	333,00
20 02 03	inne odpady nie ulegające biodegradacji	333,00
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	888,00
20 03 99	odpady komunalne nie wymienione w innych grupach	666,00

(opracowanie GMK)

W ramach systemu gospodarki odpadami, na terenie gminy działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, przy ul. Zamkowej 2a, 58-530 Kowary prowadzony przez spółkę odbierającą odpady, gdzie mieszkańcy Kowar mają możliwość przywiezienia odpadów komunalnych w dniach od poniedziałku do piątku w następujących godzinach :

- poniedziałek 10.00 - 18.00
- wtorek 8.00 - 14.00
- środa 8.00 - 14.00
- czwartek 10.00 - 18.00
- piątek 8.00 – 14.00

oraz co drugą sobotę w miesiącu w godzinach 9.00 - 12.00 z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy.

Rodzaje odpadów przyjmowanych do PSZOK:

- 1) przeterminowane leki o kodzie 20 01 32;
- 2) chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe) o kodach 20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 19*, 20 01 27*, 20 01 29*;
- 3) zużyte baterie i akumulatory o kodzie 20 01 34;
- 4) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny o kodach 20 01 23, 20 01 35*, 20 01 36;
- 5) meble i inne odpady wielkogabarytowe (np. domowy sprzęt sanitarny, zużyte lampy i oprawy oświetleniowe, wyposażenie gosp. domowych, elementy stolarki mieszkaniowej i gospodarczej, elementy i urządzenia z tworzyw sztucznych) o kodzie 20 03 07;

- 6) odpady budowlano-rozbiórkowe o kodach z grupy 17 (m.in. gruz ceglany, materiały ceramiczne i elementy wyposażenia, styropian, drewno, szkło, itp.);
- 7) zużyte opony o kodzie 16 01 03;
- 8) odpady zielone o kodzie 20 02 01 (m.in.: liście, trawa, gałęzie);
- 9) opakowania ze szkła o kodzie 15 01 07;
- 10) opakowania z tworzyw sztucznych o kodzie 15 01 02;
- 11) opakowania z papieru i tektury o kodzie 15 01 01;
- 12) opakowania wielomateriałowe o kodzie 15 01 05;
- 13) metal (złom) o kodzie 20 01 40, 15 01 04;
- 14) lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć o kodzie 20 01 21* (m.in. zużyte świetlówki, żarówki energooszczędne, termometry, itp.).

2. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

W 2023 r. na terenie Gminy Miejskiej Kowary zebrano 3554,06 Mg wszystkich odpadów komunalnych. Cała zebrana ilość wszystkich odpadów komunalnych została poddana procesom sortowania oraz trafiła do mechanicznego-biologicznego przetwarzania do Instalacji Komunalnej w Karkonoskim Centrum Gospodarki Odpadów Komunalnych w Ściegnach-Kostrzycy.

Recykling i inne procesy odzysku z odpadów odebranych i zebranych z terenu Gminy Miejskiej Kowary w roku 2023

Informacja o masie odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi i innym procesom odzysku z odpadów odebranych i zebranych z terenu Gminy Miejskiej Kowary w roku 2023.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg]		Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi i innym procesom [Mg]	
		2022	2023	2022	2023
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	120,63	138,75	68,36	135,61
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	290,70	298,68	51,55	74,33
15 01 04	Opakowania z metali	0,00	0,00	40,507	30,61
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	0,00	0,00	0,00	0,22
15 01 07	Opakowania ze szkła	238,33	215,46	243,25	204,04
19 12 02	Metale żelazne	0,00	0,00	0,00	4,05
19 12 07	Drewno inne niż wymienione w 19 12 06	0,00	0,00	0,00	12,41
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	587,52	621,96	587,52	621,96
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,00	200,96	0,00	28,57
Ogółem		1237,18	1475,81	991,187	1111,80

(opracowanie GMK)

Na podstawie sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne z terenu Gminy Miejskiej Kowary oraz przez podmioty prowadzące punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2023 odebrano następujące frakcje i ilości odpadów komunalnych.

Informacja o masie poszczególnych rodzajów odebranych z obszaru Gminy Miejskiej Kowary odpadów komunalnych oraz sposobie ich zagospodarowania w roku 2023

Informacja o masie poszczególnych rodzajów odebranych z obszaru Gminy Miejskiej Kowary odpadów komunalnych oraz sposobie ich zagospodarowania w roku 2023.				
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania	Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady komunalne

				odebranych odpadów komunalnych		
		2022	2023		2022	2023
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1751,84	1903,24	D13	KCGO Sp. z o. o. Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice	
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	603,16	603,48	R3	KCGO Sp. z o. o. Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (Kompostownia) w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice	
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	113,04	130,02	R3	BEMA FABRYKA TEKTUR CZESŁAW FIGIEL MONDI Świecie S.A.	MONDI Świecie S.A.
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	7,59	8,56	R12	KCGO Sp. z o. o. Węzeł do segregacji odpadów	KCGO Sp. z o. o. Węzeł do segregacji odpadów
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	247,05	241,19	R12	KCGO Sp. z o. o.	KCGO Sp. z o. o.
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	44,25	47,23	R3	AKPOL ADA KUŚ ERGIS RECYKLING Sp. z o. o. PRT RADOMSKO Sp. z o. o. ARTUS Group Sp. z o. o. KGPLAST Sp. z o. o.	AKPOL ADAM KUŚ ERGIS RECYKLING Sp. z o. o. PRT RADOMSKO Sp. z o. o. PR PLAST ICS Sp. z o. o. CONKRET Sp. z o. o.
15 01 07	Opakowania ze szkła	238,33	199,50	R5	Krynicki Recykling S.A.	ŁUŻYCKIE CENTRUM RECYKLING POLSKA Sp. z o. o. VETROPACK MORAVIA GLASS SIBELCO GREEN SOLUTION POLAND S. A. SANIT TRANS Sp. z o.o.
17 01 02	Gruz ceglany	6,66	0,00	R5	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice	
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	46,25	40,80	D5	KCGO Sp. z o. o. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice	KCGO Sp. z o. o. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	180,24	85,62	R12	Chemeko System Sp. z o. o.	KCGO Sp. z o. o. Węzeł do segregacji odpadów
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,00	5,22	R3		SILVA Sp. z o. o. RECYKLING
16 01 03	Zużyte opony	28,99	7,78	R1	GÓRAŹDŹE CEMENT S. A.	GÓRAŹDŹE CEMENT S. A.
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w	0,61	0,12	R12	Elektrorecykling S.A.	Elektrorecykling S.A.

	200121, 200123, zawierające niebezpieczne składniki					
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,34	0,1995	R13	KCGO Sp. z o. o. - Węzeł segregacji odpadów, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice	
20 01 23*	Urządzenia zawierające freon	0,70	0,43	R13	KCGO Sp. z o. o. Węzeł do segregacji odpadów	ELEKTRORECYKLING Sp. z o. o.
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,41	2,766	R12	WASTE SERVICE GROUP Sp. z o. o., Elektrorecykling S.A.	Elektrorecykling S.A.
Ogółem		3 271,46	3 286,16			

(opracowanie GMK)

W 2023 r. na terenie Gminy Kowary zebrano 3554,06 Mg odpadów komunalnych. Łączna masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do ponownego użycia i recyklingu 1111,80 Mg.

Ilości i rodzaje odpadów komunalnych zebranych przez Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany przy ul. Zamkowej 2, 58-530 Kowary.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych	Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady komunalne
		2022	2023		
16 01 03	Zużyte opony	26,09	14,46	R1	GÓRAŹDŹE CEMENT S. A.
17 01 02	Gruz ceglany	6,66	6,22	R5	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano-ceramicznego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	87,44	98,34	R5	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
17 03 80	Opadowa papa	3,86	3,64	D5	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	0,52	0,00	D5	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	99,74	86,77	R12	Karkonoskie Centrum Gospodarki Odpadami Sp. z o.o., Zakład Ściegny-Kostrzyca, 58-533 Mysłakowice
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	0,00	23,35	R3	SILVA Sp. z o. o. RECYKLING

15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,36	0,08	R3	MONDI ŚWIECIE Sp. z o. o., ul. Bydgoska 1, 86-100 Świecie
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,60	0,26	R3	PRT RADOMSKO Sp.
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji	0,00	0,22	R13	KCGO Sp. z o. o. - Węzeł segregacji odpadów, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
20 01 10	Odzież	8,66	13,54	R13	KCGO Sp. z o. o. - Węzeł segregacji odpadów, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	18,64	18,84	R3	KCGO Sp. z o. o. Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (Kompostownia) w Ściegnach-Kostrzycy), 58-533 Mysłakowice
20 01 27*	Farby, Tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice zawierające substancje niebezpieczne	0,16	1,2	R13	KCGO Sp. z o. o. - Węzeł segregacji odpadów, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Ściegnach-Kostrzycy, 58-533 Mysłakowice
Ogółem		252,73	267,90		

(opracowanie GMK)

Cała zebrana ilość zmieszanych odpadów komunalnych została poddana procesom sortowania oraz trafiła do mechaniczno-biologicznego przetwarzania do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Karkonoskim Centrum Gospodarki Odpadów Komunalnych w Ściegnach -Kostrzycy.

3. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych

Gmina Miejska Kowary w 2023 roku w rocznym sprawozdaniu kierowanych zarówno do Marszałka Województwa Dolnośląskiego jak i Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska wykazała następujący poziom:

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 35% i wypełnił narzucony obowiązek osiągnięcia poziomu w 2023 r. 35%.

W roku 2023 zauważalne jest zmniejszenie się ilości odpadów niesegregowanych na rzecz odpadów segregowanych. Powodem takiego stanu jest intensywna edukacja ekologiczna prowadzona przez gminę w partnerstwie ze Związkiem Gmin Karkonoskich oraz zwiększeniem świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Szczegółowe zasady selektywnej zbiórki odpadów komunalnych określają przepisy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. (Dz. U. 2021.906).

Na podstawie rozporządzenia został w mieście wprowadzony nowy regulamin utrzymania czystości zgodnie, z którym na terenie Kowar obowiązuje zbiórka z podziałem na 5 głównych frakcji oznakowanych odpowiednimi kolorami pojemników :

Papier – kolor niebieski
 Szkło – kolor zielony
 metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe – kolor żółty
 bioodpady – kolor brązowy
 zmieszane – kolor czarny

Pojemniki o których mowa, mogą być pokryte kolorami i napisami tylko w części, nie mniejszej jednak niż 30% zewnętrznej powierzchni pojemników. Zgodnie z nowymi zasadami odpady segregowane oraz zmieszane będą odbierane u źródła czyli w miejscu ich wytwarzania. Mieszkańcy są zobligowani do segregacji odpadów, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustalono podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości dwukrotnej stawki.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Zestawienie kosztów poniesionych przez Gminę Kowary w roku 2023, w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	
WYSZCZEGÓLNIENIE	KOSZT (ZŁ)
Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	3 821 859,70
Koszty obsługi administracyjnej systemu (wynagrodzenia pracowników, szkolenia, zakup materiałów biurowych, koszty przesyłek pocztowych itp.)	155 234,65
Likwidacja dzikich wysypisk	14 274,30
Wywóz choinek	300,00
RAZEM	3 991 668,65

6.2. Lokalny program usuwania azbestu

Zasady funkcjonowania gminnego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2023” na terenie Gminy Miejskiej Kowary określa szczegółowy akty prawa miejscowego, uchwała nr XI/64/11 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie „Regulamin udzielania dofinansowania na usuwanie i utylizację wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych”. Podjęcie niniejszej uchwały spowodowało wprowadzenie jednolitych zasad finansowania dla jednostek organizacyjnych gminy i przyznawania dofinansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i spółdzielniom mieszkaniowym do realizacji przedsięwzięć polegających na usuwaniu odpadów powstałych przy likwidacji pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest z obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kowary. Dofinansowanie stanowi element zachęty dla właścicieli nieruchomości, a szczególnie dla osób fizycznych do ujawnienia faktu posiadania wyrobów zawierających azbest, a ponadto wpływa na właściwe postępowanie z odpadami azbestowymi oraz przyczynia się do poprawy stanu środowiska i zdrowia mieszkańców.

Nadrzędnym celem Programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Kowary do 2032 roku, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Program realizowany jest poprzez dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu, w tym demontaż, transport oraz unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.

W 2023 roku nie złożone zostały żadne wnioski o dofinansowanie usuwania i utylizacji wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych.

Gmina Miejska w Kowarach posiada inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie miasta w 2023 roku znajdowały się 91 obiekty zawierające azbest.

W roku 2023 wykonano Aktualizację programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Kowary, który został przyjęty uchwałą nr LXXIV/450/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 28 września 2023 r. Głównym jego celem jest zaplanowanie usunięcia wyrobów azbestowych z terenu gminy i ich bezpieczne unieszkodliwienie.

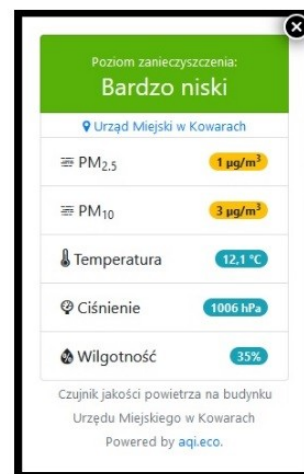
6.3. Gospodarka niskoemisyjna - w ochronie czystego powietrza

Uchwałą Nr XL/259/21 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021 – 2030”. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wynikających z działań zmniejszających emisje gazów cieplarnianych.

Źródła emisji	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Emisja z energii elektrycznej	13470,57	13686,1	13905,08	14127,5563	14353,5972	14583,2548	14816,5868	15053,6522	15294,5107	15539,2228	15787,8504
Emisja z tytułu ruchu pojazdów po drogach	17652,20	18028,41	18417,22	18817,87	19230,73	19656,18	20094,61	20546,43	21012,05	21491,90	21986,43
Emisja z tytułu użytkowania budynków publicznych	793,99	817,81	842,35	867,62	893,64	920,45	948,07	976,51	1005,80	1035,98	1067,06
Emisja gospodarka wod-kan	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21
Emisja z sektora prywatnego	2043,77	2105,08	2168,23	2233,28	2300,28	2369,29	2440,37	2513,58	2588,98	2666,65	2746,65
Emisja z tytułu spalania paliw przez gosp. Indywidualne	54,10	54,37	54,65	54,92	55,19	55,47	55,75	56,03	56,31	56,59	56,87
suma emisji ze wszystkich źródeł	34544,85	35221,99	35917,73	36631,45	37363,66	38114,86	38885,59	39676,40	40487,86	41320,55	42175,07

Jak wynika z powyższych zestawień najwięcej CO₂ do atmosfery emitowane jest ze spalania paliw z emisji z tytułu ruchu pojazdów po drogach z emisji energii elektrycznej w Gminie Miejskiej Kowary. Kolejnym zasadniczym źródłem emisji jest emisja z sektora prywatnego. Mając powyższe na uwadze konieczna jest edukacja ekologiczna mieszkańców oraz zmiana przyzwyczajeń związanych z przemieszczaniem się po gminie (np. budowa ścieżek rowerowych i upowszechnianie jazdy na rowerze), promocja energooszczędnych urządzeń do poboru energii elektrycznej oraz wymiana ogrzewania na ekologiczne wraz z termomodernizacją budynków (następuje znaczące zmniejszenie zużycia energii cieplnej).

Niezależnie od tego każda gmina w Polsce, w tym również Gmina Kowary, jest zobowiązana z mocy prawa do przekazywania informacji o stanie

środowiska, w tym o jakości powietrza. Taka informacja przekazywana jest stale w czasie rzeczywistym. Jest m.in. dostępna na internetowej stronie głównej Urzędu Miejskiego w Kowarach w wyskakującym okienku (<https://kowary.pl/>).

Zadania inwestycyjne wykonane lub rozpoczęte w 2023 roku mające wpływ na Gospodarkę Niskoemisyjną Gminy Miejskiej Kowary.

1. Emisja z energii elektrycznej

Zamontowano trzy lampy solarne przy garażach na ul. Ogrodowej – wartość zadania: **10.032,33 PLN**.

2. Emisja z tytułu ruchu pojazdów po drogach.

W roku 2023 dokonano realizacji następujących zadań:

- 1) „Przystanek Kowary - przystosowanie budynku byłego dworca PKP na działalność kulturalno-turystyczno-usługową. Budowa nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej,” – wartość zadania: **9.276.973,92 PLN**
- 2) „Przebudowa mostu pomiędzy ul. Ogrodową a Placem Franciszkańskim, promenada Józefa Gielniaka”- wartość zadania: **2.186.020,91 PLN**
- 3) „Przebudowa pl. miejsc postojowych oraz łącznika pomiędzy mul. Ogrodową a ul. 1 Maja Promenada Józefa Gielniaka I etap” – wartość zadania: **1434.633,47 PLN**
- 4) „Przebudowa ciągów komunikacyjnych przy ul. Matejki w Kowarach – III etap” - wartość zadania: **517.540,00 PLN**
- 5) „Przebudowa ul. Izerskiej w Kowarach”- wartość zadania: **662.266,17 PLN**
- 6) „Przebudowa ulicy Bukowej w Kowarach” - wartość zadania: **562645,67 PLN**

3. Emisja z tytułu użytkowania budynków publicznych.

W roku 2023 dokonano realizacji następujących zadań:

- 1) „Termomodernizacja budynku Miejskiej Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach ” – wartość zadania: **1.632.050,00 PLN**
- 2) „Termomodernizacja budynków Ratusz Miejskiego w Kowarach”- wartość zadania: **1.999.999,00 PLN**
- 3) „PFU – renowacja budynków nr 1 i 2 szkoły podstawowej na 1 w Kowarach” – **wartość zadania: 20.000,00 PLN**

4. Emisja z tytułu spalania paliw przez gospodarstwa indywidualne.

Uchwałą Nr LXIX/414/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 marca 2023 r. określono zasady udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta na zadania służące ochronie powietrza związane z trwałą likwidacją w lokalach mieszkalnych lub nieruchomościach o charakterze mieszkalnym ogrzewania opartego na paliwie stałym. W ramach realizacji programu, w roku 2023 przyjęto 16 wniosków od mieszkańców Gminy Miejskiej Kowary.

Ze względu na niespełnienie wymogów formalnych odrzucono 1 wniosek o zawarcie umowy o dofinansowanie. W trakcie realizacji umowy o dofinansowanie zrezygnował 1 Beneficjent, natomiast wskutek niespełnienia wymogów formalnych wniosku nie rozliczono 2 Beneficjentów. Jednocześnie z powodu nie złożenia wniosków o wypłatę dotacji w terminie nie rozliczono 1 wniosku.

Łącznie rozliczono 11 Beneficjentów na kwotę : 11 x 3.000,00 PLN= **33.000,00 PLN**.

Realizacja programu spowodowała trwałą likwidację **11** palenisk opalanych paliwem stałym.

5. Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Kowary został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej

W Kowarach Nr XXI/121/2004 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 28 czerwca 2004 r. Nie było jego aktualizacji oraz raportów.

Według danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (CRFOP) z dnia 13.04.2022 r. na obszarze Kowar znajduje się 7 form ochrony przyrody. Poniżej zamieszczona jest pełna lista obiektów wraz z ich typem i podstawowymi informacjami.

Formy ochrony przyrody w Gminie Kowary

L.P.	Nazwa	Forma ochrony	Powierzchnia	Data utworzenia
1	Karkonoski Park Narodowy	park narodowy	5951.4236 ha otulina: 13093 ha	1959-03-09
2	Rudawski Park Krajobrazowy	park krajobrazowy	15705.0 ha otulina: 6600 ha	1989-11-16,
3	Rudawy Janowickie	obszar natura 2000	6635,04 ha	2008-02-05
4	Karkonosze - Obszar specjalnej ochrony ptaków,	obszar natura 2000	18578.42 ha	2007-10-13
5	Karkonosze	obszar natura 2000	18581.23 ha	2020-01-31
6	nie nadano nazwy	Pomnik przyrody	Opis granicy: Drzewo rośnie na skraju lasu na stoku o nachyleniu ok. 40° na łące w pobliżu strumienia	1980-12-31
7	nie nadano nazwy	Pomnik przyrody	Drzewo rośnie na stoku na zachód od ujścia potoku Jelenia Struga do potoku Jedlica	1990-02-21

źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

W 2023r. upoważnieni przez Burmistrz Kowar pracownicy urzędu na terenie Kowar przeprowadzili łącznie 2 czynności kontrolne w zakresie spalania w instalacjach centralnego ogrzewania odpadów i innych paliw zabronionych. W efekcie tych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Każdy właściciel nieruchomości ma obowiązek przyłączenia jej do istniejącej sieci kanalizacyjnej. W przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, mieszkańcy mają obowiązek wyposażyć nieruchomość w zbiornik bezodpływowy. Zwolnienie z tego obowiązku może nastąpić tylko w przypadku, gdy nieruchomość została wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Zgodnie z zapisami §11 pkt 1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Kowary (załącznik nr 1 do Uchwały Nr LXVIII/405/2023 z dnia 2 marca 2023 r.) zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe powinny być opróżniane z częstotliwością i w sposób gwarantujący, że nie nastąpi wypływ ze zbiornika, zwłaszcza wynikający z jego przepełnienia, a także zanieczyszczanie powierzchni ziemi i wód podziemnych, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Ponieważ teren Gminy Miejskiej Kowary nie jest całkowicie skanalizowany, część gospodarstw domowych gromadzi nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych oraz w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Ścieki tak gromadzone, muszą być odbierane przez przedsiębiorcę posiadającego stosowne zezwolenie w tym zakresie. Przedmiotowe zezwolenie wydaje Burmistrz Miasta Kowary, w drodze decyzji, na czas określony tj. 10 lat.

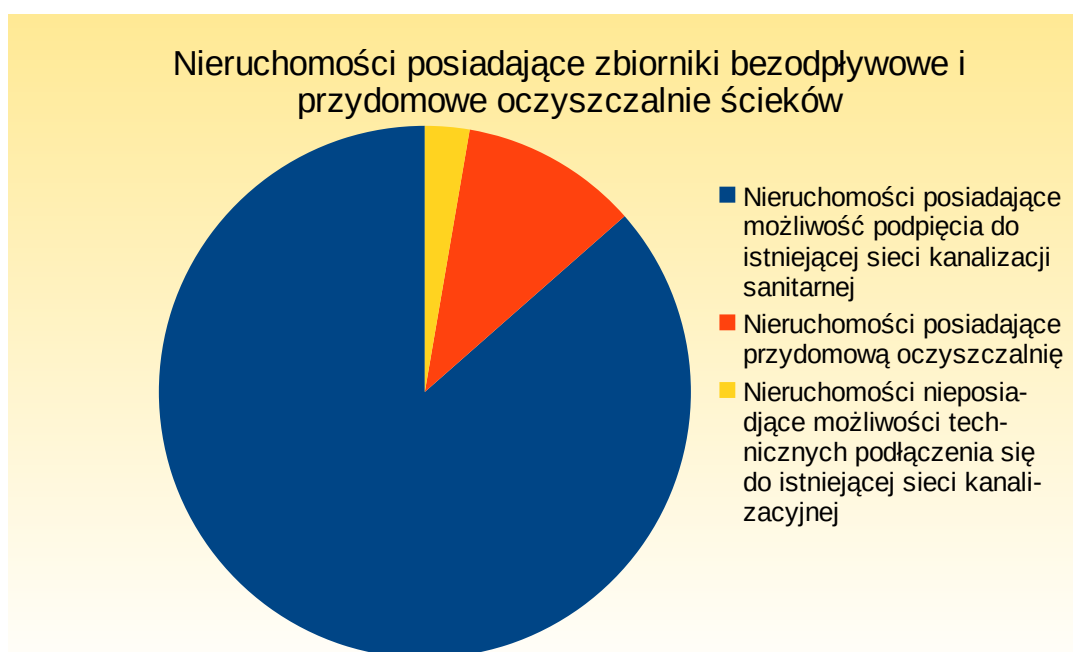
Wydział Rozwoju Miasta sprawuje nadzór nad przestrzeganiem warunków udzielonych zezwoleń, a w przypadku ich naruszenia - cofa decyzję o ich udzieleniu. W 2023 roku wydano 1 decyzję zezwalającą na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych z terenu Gminy Miejskiej Kowary oraz 2 decyzje wygaszające zezwolenie. Obecnie 10 podmiotów posiada decyzję Burmistrza Miasta Kowary zezwalającą na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

W 2023 roku wywieziono taborem asenizacyjnym ok. 1154 m³ nieczystości ciekłych z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Do zadań Wydziału Rozwoju Miasta należy również kontrola mieszkańców w zakresie sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz prawidłowego prowadzenia gospodarki nieczystościami ciekłymi.

W tym celu prowadzona jest ewidencja zbiorników bezodpływowych na podstawie ustaleń pochodzących ze sprawozdań przedsiębiorców, jak również danych przekazanych od Karkonoskiego Systemu Wodociągów i Kanalizacji, oddział Kowary.

Na podstawie powyższych informacji, jak również wykonywanych regularnych czynności kontrolnych prowadzonych przez pracowników Wydziału Rozwoju Miasta wraz z pracownikiem ds. kontroli i kontroli zarządczej, ewidencja zbiorników bezodpływowych jest na bieżąco sprawdzana i aktualizowana.

Zgodnie z prowadzoną ewidencją na koniec 2023 roku, na terenie Gminy Miejskiej Kowary 66

gospodarstw domowych gromadziło nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych, a w 8 gospodarstwach znajdują się przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W 2023 r. wydano sześć decyzji administracyjnych nakazujących przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Dwie nieruchomości nie posiadają możliwości technicznych przyłączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej.

W 2023 roku przeprowadzono 40 czynności kontrolnych właścicieli nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, której celem było m. in. wyeliminowanie nielegalnego odprowadzania do gleby i wód gruntowych, nieczystości ciekłych oraz wszelkich nieprawidłowości w gospodarce ściekowej. Celem czynności kontrolnych prowadzonych w tym zakresie jest wyegzekwowanie obowiązku od właścicieli tych nieruchomości, które mają możliwości i warunki techniczne podłączenia do sieci kanalizacyjnej, a z różnych względów jeszcze tego nie dokonali. W 2023r. **30 nieruchomości zostało wpiętych** do sieci kanalizacyjnej co potwierdza skuteczność i efektywność prowadzonych działań kontrolnych i edukacyjnych. Prowadzone działania mają ogromne znaczenie dla ochrony środowiska, w tym szczególnie dla ochrony wód gruntowych i gleby. Wszelkie formalności związane z wykonaniem przyłącza należy realizować w Karkonoskim Systemie Wodociągów i Kanalizacji Oddział w Kowarach, ul. Jeleniogórska 39, tel. 75 7182771, e-mail: kowary@kswik.eu.

6.5. Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt

Gmina Miejska Kowary uchwałą nr LXIX/412/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 marca 2023 r. przyjęła „**Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kowary w roku 2023**”.

Celem programu było zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Zadaniami priorytetowymi programu było:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkowa sterylizacja albo kastracja zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- 9) działania edukacyjne.

Gmina zapewniała opiekę nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy Miejskiej Kowary poprzez umieszczenie i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w Schronisku dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze, przy ul. Spółdzielczej 33A, 58-500 Jelenia Góra, którego administratorem jest Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Jeleniej Górze.

Gmina sprawowała opiekę nad kotami wolno żyjącymi poprzez:

- 1) zapewnienie dokarmiania przy udziale społecznych opiekunów kotów wolno żyjących;
- 2) sterylizację i kastrację;
- 3) zapewnienie opieki dla rannych lub chorych zwierząt.

Steryлизację i kastrację kotów wolno żyjących oraz opiekę nad nimi wykonywała Lecznica dla Zwierząt Michał Rokosz, Adam Januszkiewicz, Spółka Cywilna przy ul. Jeleniogórskiej 8, 58-530 Kowary, na podstawie skierowań na zabiegi kastracji i sterylizacji wydawanym przez Gminę opiekunom zwierząt wolno żyjących.

Dokarmianie zwierząt wolno żyjących odbywało się poprzez wydawanie karmy opiekunom (karmicielom), zarejestrowanym w Urzędzie w okresie jesienno-zimowym, tj. od 1 listopada do 31 marca.

Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt udzielane było przez Lecznicę dla Zwierząt Michał Rokosz, Adam Januszkiewicz, Spółka Cywilna ul. Jeleniogórska 8, 58-530 Kowary

Gmina realizowała dofinansowanie kosztów do zabiegu sterylizacji właścicielom zwierząt domowych (psów), którzy zamieszkują na terenie Gminy Miejskiej Kowary. Właściciel psa mógł skorzystać z dofinansowania jeżeli posiadał aktualną książeczkę zdrowia psa w wysokości **100,00 zł**.

Na realizację Programu zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2023, wydatkowano kwotę **118.863,52 zł** w tym przeznaczoną m. in. na:

- opiekę nad wolno żyjącymi kotami, tj. sterylizację lub kastrację kotów, usypianie ślepych miotów, znakowanie kotów wolno żyjących, dopłata do sterylizacji suk dla właścicieli – **26.000,00 zł**,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych, tj. umowę z zakładem weterynaryjnym – **27.216,00 zł**,
- zapewnienie pełnej opieki weterynaryjnej i wyłapywanie zwierząt bezdomnych – **16.400,00 zł**,
- pozostałe zadania realizowane są w ramach Programu przez schronisko dla zwierząt – **49.247,52 zł**.

Fakultatywnym sposobem na zapobieganie bezdomności wśród zwierząt była sterylizacja i kastracja bezdomnych kotów bezdomnych tj. **71 szt. - 15.130,00 zł** oraz dopłata do sterylizacji psów właścicielskich tj. **16 szt. – 1.600,00 zł**.

W roku 2023 wysterylizowano dzięki i wolno żyjące **56** kotki oraz **15** kocurów, a także dopłacono do sterylizacji **16** suk właścicielskich. Oznakowano **71** szt. kotów po sterylizacji i kastracji na kwotę **2.130,00 zł**. Przygotowano i przekazano do adopcji **7** szt. kotów.

6.6. Realizacja planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w Kowarach w roku 2023

W ramach przedsięwzięć rozwojowo – modernizacyjnych w zakresie **zbiorowego zaopatrzenia w wodę** plan zakłada na lata 2021-2024 następujące inwestycje:

1. Budowa nowego ujęcia wody dla Kowar.

W trakcie realizacji – umowa zawarta z wykonawcą, w związku ze zmianą lokalizacji ujęcia (planowana lokalizacja inwestycji znajdowała się w zbyt bliskim sąsiedztwie sztolni uranowych) i koniecznością zawarcia umowy dzierżawy z Nadleśnictwem „Śnieżka” sporządzono aneks do umowy zmieniający termin zakończenia inwestycji do dnia 31.12.2024 r.

2. Budowa sieci wodociągowej łączącej Podgórze z Kowarami Górnymi.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie zadanie będzie technicznie uzasadnione po zrealizowaniu budowy nowego ujęcia.

3. Budowa pośredniej stacji dezynfekcji wody przy ul. Rejtana.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

4. Wymiana rurociągu pomiędzy zbiornikiem Kowary Średnie a zbiornikiem Kowary Dolne.

Zrealizowano - wykonane siłami własnymi KSWiK oddział w Kowarach.

Wartość środka trwałego 81 074,04 zł.

5. Wymiana rurociągu przesyłowego z ujęcia powierzchniowego Budniki od ujęcia do Leśniczówki.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

6. Uporządkowanie gospodarki wodnej była fabryka dywanów.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

7. Montaż zestawów do pomiaru ciśnienia on-line w strefach zasilania.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

8. Budowa sieci wodociągowej Wichrowa Równia ul. Brzozowa.

W trakcie realizacji – podpisana umowa na wykonanie aktualizacji dokumentacji projektowej, w związku z przedłużającymi się procedurami związanymi z uzyskaniem decyzji uzgadniającej lokalizację projektowanej sieci sporządzono aneks do umowy przedłużający termin realizacji zadania do dani 30.06.2024 r.

Środek trwały w budowie wartość 7.000 zł.

9. Budowa sieci wodociągowej ul. Sanatoryjna.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

10. Budowa sieci wodociągowej ul. Świętej Anny.

W trakcie realizacji - sporządzono dokumentację projektową pn. „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej kowary, ul. Czesława Miłosza, ul. Św. Anny dz. nr 203/1, 168/2, 168/3, 374/29, 374/14, 377/3, 374/17, 374/24, 201/2, 374/10, 374/26 obr. 0003” wraz z zgłoszeniem robót budowlanych nr 6743.4.244.2023.KK z dnia 30.11.2023 r.

Środek trwały w budowie wartość 4 250 zł.

11. Budowa sieci wodociągowej ul. Kasztanowa.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

W ramach przedsięwzięć rozwojowo – modernizacyjnych w zakresie **zbiorowego odprowadzania ścieków** plan zakłada na lata 2021-2024 następujące inwestycje:

1. Modernizacja Oczyszczalni ścieków.

W trakcie realizacji – opracowano koncepcję, na bazie której wykonano projekt pt. „Modernizacja układu stabilizacji osadów ściekowych wraz z instalacją do wytwarzania granulatu (polepszacz glebowy) na terenie oczyszczalni ścieków w Kowarach” i uzyskano pozwolenie na budowę. W chwili obecnej inwestycja jest na etapie uzyskania dofinansowania.

Środek trwały w budowie wartość 129.000 zł.

2. Rurociąg tranzytowy Ściegny Krzaczyzna, przekierowanie ścieków.

Zadanie nie zrealizowane – w trakcie uzgodnień pomiędzy Gminą Kowary a Gminą Podgórzyn. Wykonano projekt wraz z zgłoszeniem robót budowlanych nr. ABP 6743.4.10.2022.AK.

Środek trwały w budowie wartość 14.850 zł.

3. Uporządkowanie gospodarki ściekowej była fabryka dywanów.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

4. Budowa sieci kanalizacyjnej Wichrowa Równia ul. Brzozowa.

W trakcie realizacji – podpisana umowa na wykonanie aktualizacji dokumentacji projektowej, w związku z przedłużającymi się procedurami związanymi z uzyskaniem decyzji uzgadniającej lokalizację projektowanej sieci sporządzono aneks do umowy przedłużający termin realizacji zadania do dnia 30.06.2024 r.

Środek trwały w budowie wartość 7.000 zł.

5. Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Sanatoryjna.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

6. Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Świętej Anny.

W trakcie realizacji - sporządzono dokumentację projektową pn. „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej kowary, ul. Czesława Miłosza, ul. Św. Anny dz. nr 203/1, 168/2, 168/3, 374/29, 374/14, 377/3, 374/17, 374/24, 201/2, 374/10, 374/26 obr. 0003” wraz z zgłoszeniem robót budowlanych nr 6743.4.244.2023.KK z dnia 30.11.2023 r.

Środek trwały w budowie wartość 4.250 zł.

7. Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Kasztanowa.

Zadanie nie zrealizowane – wykonanie przesunięte w czasie z uwagi na trudną sytuację finansową spółki spowodowaną nie zatwierdzeniem taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie.

Spółka z uwagi na pilną konieczność dodatkowo w latach 2021 do 2023 roku zakupiła środki trwałe i wykonała następujące roboty modernizacyjno - remontowo - inwestycyjne nie ujęte w wieloletnim planie na lata 2021 do 2024 roku:

Rok 2021

- Zakupiono koparko-ładowarkę JCB 3CX PLUS,
Wartość środka trwałego 176.322,35 zł.
- Wymieniono 110 mb. kanalizacji sanitarnej DN200 wraz z wymianą 3 nawierteł na przyłączach wodociągowych na łączniku dróg gminnych przy ul. Borsusika i ul. 1-go Maja,
- Wymieniono 30 mb. niedrożnej kanalizacji sanitarnej DN160 przy ul. Jagiellońskiej 3,
- Wymieniono 80 mb. niedrożnej kanalizacji sanitarnej DN200 – ul. Św. Anny od numeru 17 do numeru 25,
- Wybudowano sieć wodociągową o długości 236 mb. DN125 ul. Zamkowa (nowe zasilanie MSR),
Wartość środka trwałego 65.914 zł.
- Remont pomp w pompowni P2,
- Wymiana taśm prasy odwadniania osadu,
- Remont prasy do odwadniania osadu (naprawa siłownika regulacji górnej taśmy prasy, naprawa sterownika regulacji ciśnienia powietrza),
- Naprawa przełącznika czasowego – stacja nadmiernego odwadniania osadu,
- Naprawa napędu zgarniacza osadu zbiornika radialnego,
- Naprawa mieszadła Flyght – komora tlenowa 2 stopień,
- Zakup i wymiana kolana stopowego do pompy piasku – piaskownik,
- Zakup i montaż kół zębatach wózka pędowego (zgarniacz osadu zbiornika wtórnego nr 1),
- Wymiana uszkodzonych „zębów” na kracie socjalno-bytowej,
- Zakup laptopa do odczytów,
- Zakup drukarki do działu sprzedaży,
- Zakup drutów do udrażniania rurociągów,
- Operat wodnoprawny na korzystanie z usług wodnych w zakresie odprowadzenia wód opadowych – potok Jedlica
- Modernizacja ujęcia wody „Wysoka Łąka” wraz z wpięciem do systemu monitoringu ujęć,
- Wykonanie koncepcji modernizacji układu stabilizacji osadów ściekowych wraz z instalacją do wytwarzania granulatu (polepszacz glebowy) na terenie oczyszczalni ścieków,
- Naprawa studzienek kanalizacji sanitarnej (ul. Widokowa, ul. Wiejska),
- Regulacja studni kanalizacji sanitarnych wraz z wymianą włazów (ul. Ogrodowa 54 – parking przy banku, ul. Karkonoska – parking przy stawie, ul. Karkonoska/ul. Bielarska – studnia przy wyspie, ul. Jagiellońska 3),
- Odcięcie starego przyłącza wodociągowego zasilającego budynek przy ul. Waryńskiego 34,
- Naprawa studni na ujęciu wody Kowary Górne. Wykonanie nowego zabezpieczenia komory czerpalnej,
- Regeneracja śruby do zasuw (podnoszenie zastawki) na ujęciu wody Kowary Górne,
- Wykonanie wizualizacji oprogramowania zbiornika „Wysoka Łąka”,
- Naprawa cząstkowa nawierzchni dróg po awaryjnych pracach na sieci wod-kan (ul. 1-go Maja, ul. Kowalska, ul. Zamkowa, ul. Polna, ul. Bielarska),
- Wykonanie instalacji elektrycznej na ujęciu wody „Wysoka Łąka” (gniazdka + oświetlenie) oraz montaż ogrzewania,

- Zakup, modyfikacja i montaż osi w urządzeniu wysokociśnieniowym ROM-300 „WUKO”,
- Remont pomieszczeń zaplecza socjalnego – decyzja sanepid,
- Remont pomieszczeń magazynowych armatury wodociągowej,
- Remont warsztatu wodociągów,
- Remont magazynu wodociągów
- Wykonanie przeglądu dmuchaw na oczyszczalni ścieków,
- Zakup i montaż kotła dwufunkcyjnego firmy Termet na dyspozytorni oczyszczalni ścieków,
- Częściowa wymiana pokrycia dachowego w budynku technicznym,
- Montaż monitoringu na terenie oczyszczalni – zbiorniki radialne i stacja odwadniania osadu,
- Zakup płyty zbrojeniowej oraz naprawa uszkodzonej nawierzchni komory technicznej – dojście do pomieszczeń socjalnych monterów przy budynku biurowym – zalecenia BHP,
- Remont pomp w przepompowni P1 i P2,
- Wymiana podzespołów (styczniki, zabezpieczenia) w stacji sterowania dmuchaw – 2 stopień,
- Wymiana filtra przeciwzakłóceniewego w falowniku pompy recyrkulacji osadu,
- Wykonanie nowego wału napędowego na kracie mechanicznej.

Wartość prac modernizacyjno - remontowych w roku 2021 wynosiła: 165.971,52 zł.

Rok 2022

- Wymieniono sieć wodociągową o długości 20mb. DN 80 ul. Matejki 6-16,
- Wymieniono sieć wodociągową o długości 120mb. DN65 ul. Jeleniogórska 14E,16,16A,
- Wymieniono sieć wodociągową o długości 30mb. DN 100 ul. Witosy 14-18,
- Wymieniono 25mb. przyłącza kanalizacji sanitarnej - ul. 1-go Maja 96 A,B,
- Wymieniono 20mb. kanalizacji sanitarnej DN200 - ul. Jagiellońska 1-4A,
- Remont prasy do odwadniania osadu – wymiana siłowników i łożysk wraz z oprawą,
- Remont pompy KSB w Przepompowni P1,
- Remont mieszadła Flyght - II stopień - zbiornik nityfikacji osadu,
- Remont pompy Flyght - Osad recyrkulowany,
- Remont pompy Flyght - przepompownia wód technologicznych,
- Remont pompy Flyght - Zbiornik wody deszczowej,
- Awaryjna naprawa silosu na wapno palone
- Zakup oraz montaż zestawu do chlorowania wody i uruchomienie automatycznego dozowania podchlorynu sodu na ujęciu wodnym „Wysoka Łąka” podczas załączania pompy,
- Wymiana hamulca najazdowego w przyczepie „Niewiadów”,
 - Zakup urządzenia wysokociśnieniowego do utrzymania czystości w budynku pras,
 - Montaż paneli fotowoltaicznych,
 - Zakup pralki do oczyszczalni ścieków,
 - Zakup monitorów do działu sprzedaży i dla głównego specjalisty do spraw technicznych,
 - Zakup wykaszarki spalinowej,
 - Zakup zestawu bezpieczeństwa: Trójnóg z urządzeniem samohamownym,
 - Naprawa pompy przenośnej,
 - Naprawa młota udarowego,
 - Naprawa agregatu prądotwórczego,

- Regulacja studni kanalizacji deszczowej 1200 (przedłużenie o 2m.) na kanale DN500 – budowa marketu „Stokrotka”, skrzyżowanie ul. Matejki - Poprzeczna - Sienkiewicza,
- Wymiana 20 wążów betonowych w studniach kanalizacyjnych w terenach zielonych,
- Montaż zaworu zwrotnego DN160 na przyłączy kanalizacyjnym - ul. Poprzeczna 11,
- Naprawa oraz wymiana zdewastowanego i częściowo skradzionego ogrodzenia zbiornika wodnego, filtrów Kowary Górne, zbiornika wodnego Kowary Dolne, filtrów na ujęciu Kowary Średnie,
- Remont ujęć powierzchniowych: uzupełniono ubytki w nieckach wypadowych,
- Montaż automatycznej wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu z podchlorynem sodu na ujęciu „Wysoka Łąka”,
- Wymiana sondy poziomu wody - prawy zbiornik - ujęcie Kowary Dolne,
- Naprawa modułu telemetrycznego MT-713 - ujęcie Kowary Dolne,
- Montaż zaworów pływakowych w zbiorniku wodnym Kowary Średnie,
- Montaż zaworu odpowietrzającego na sieci wodociągowej - ul. Wojska Polskiego 43,
- Montaż zaworu napowietrzająco-odpowietrzającego DN50 na rurociągu przesyłowym pomiędzy zbiornikami zapasowo-wyrównawczymi Kowary Średnie i Kowary Dolne.
- Remont pomieszczeń warsztatowych monterów sieci wod-kan,
- Remont pomieszczenia socjalnego dla monterów – wykonanie stołówki,
- Naprawa dachu budynku technicznego, wymiana papy wraz z obróbką blacharską kominów,
- Kompleksowa naprawa dachu na budynku administracyjnym, wymiana papy wraz z obróbką blacharską,
- Montaż instalacji odgromowej na budynku administracji,
- Remont dachu budynku krat – wymiana papy wraz z obróbkami blacharskimi,
- Przegląd dmuchaw na oczyszczalni ścieków,
- Remont dmuchawy Spomasz DR125 nr 2,
- Remont dmuchawy Spomasz DR125 nr 4,
- Przegląd pompy i maceratora w stacji odwadniania osadu oraz serwis maceratora,
- Serwis reduktora ciśnienia wody - ul. Sanatoryjna 33,
- Montaż 2 kamer w celu podglądu na panele fotowoltaiczne,
- Wymiana kół jezdnych w zgarniaczu osadu,
- Wymiana łożysk w zgarniaczu osadu,
- Wymiana 2 rurociągów DN225 (20mb.) w przepompowni P2 recyrkulacji osadu,
- Wymiana taśm do przenośników w stacji odwadniania osadu.

Wartość prac modernizacyjno - remontowych w roku 2022 wynosiła: 227.665,95 zł.

Rok 2023

- Wymieniono sieć wodociągową 250 mb. DN110 ul. Bielarska wraz ze wszystkimi zasuwaniami i hydrantami w związku z planowanym remontem ulicy,
- związku z planowanym remontem ulicy.
- Remont prasy do odwadniania osadu – wymiana siłowników i łożysk wraz z oprawą,
- Remont pompy KSB w Przepompowni P1,
- Remont części hydraulicznej pompy piasku wraz z naprawą wirnika,
- Remont pompy KSB – przepompownia P2,
- Remont pompy Flyght – zbiornik recyrkulacji osadu,

- Remont pompy do celów technologicznych,
- Awaryjna wymiana czujników pływakowych w przepompowni P1,P2,
- Awaryjna naprawa silosu na wapno palone,
- Awaryjna naprawa wymiennych elementów mieszacza wapna,
- Awaryjna wymiana łożyska centrującego oraz kół podporowych zgarniacza osadnika wtórnego,
- Awaryjna wymiana reduktora na prasie – stacja odwadniania osadu,
- Awaryjna naprawa sterowania dmuchaw II stopnia,
- Awaryjna naprawa wyłącznika szafy sterowniczej w budynku krat,
- Zakup drutów łączeniowych do udrażniania rurociągu przesyłowego,
- Zakup pompy KSB – przepompownia P2,
- Zakup pompy przenośnej WACKER,
- Zakup zaciskarki do przerabiania instalacji przy wymianie wodomierzy,
- Zakup kompresora – stacja odwadniania osadu,
- Zakup grzejnika olejowego – zbiornik Wysoka Łąka,
- Zakup wykrywacza metali,
- Zakup monitora do biura pracownika administracyjnego,
- Zakup 2 węży hydrantowych,
- Zakup myjki do oczu,
- Zakup kosiarki spalinowej,
- Zakup 7 metalowych szafek do szatni dla pracowników sieci wod-kan,
- Remont pompy zatapialnej,
- Remont pompy przenośnej Wacker,
- Naprawa piły do asfaltu,
- Naprawa skoczka do zagęszczania gruntu,
- Wymiana bębnow i szcęk hamulcowych w samochodzie ISUZU DW1W126,
- Naprawa pompy wspomagania w samochodzie ISUZU DW1W126,
- Wymiana sprzęgła i naprawa tłumika w samochodzie Dacia Duster DJE 32U1,
- Przegląd koparko-ładowarki JCB 3 CX PLUS i wymiana: filtrów, olejów, uszczelki pokrywy filtra hydraulicznego, przewodu fotela, czujnika ciśnienia oleju, ślizgu podpory (stabilizatora),
- Wymiana sondy w zbiorniku wodnym na ujęciu Kowary Dolne,
- Naprawa dna filtrów na ujęciu wody Kowary Średnie,
- Wymiana kłapy studni wodomierzowej na ujęciu wody Kowary Dolne,
- Naprawa zastawek na ujęciach powierzchniowych – Kowary Górne, Kowary Średnie,
- Wymiana ogrodzenia na ujęciu wody Podgórze,
- Naprawa ogrodzenia na ujęciach wody: Kowary Górne, Kowary Dolne, Kowary Średnie,
- Likwidacja starej oraz montaż nowej nawiertki na przyłączy wodnym – ul. Chopina 3,
- Wymiana 22 nawierteł – ul. Bielańska,
- Wymiana 11 nawierteł – ul. Izerska,
- Wymiana niesprawnych zaworów grzybkowych przed i za wodomierzem głównym – ul. Tkaczy 1 i 3 wraz z częściową wymianą przyłączy wodnych,
- Naprawa uszkodzonej studzienki kanalizacji sanitarnej – ul. Wiejska 25,
- Regulacja studni DN1200 oraz montaż nowego włazu na kanalizacji sanitarnej – ul. Słoneczna 10,
- Wymiana dwóch włazów na kolektorze sanitarnym – ul. Ogrodowa,
- Wymiana 3 włazów betonowych: ul. Ogrodowa 25, ul. Wiejska 6, ul. Karpacka 1A (wjazd do posesji).

- Przegląd dmuchaw na oczyszczalni ścieków,
- Remont dmuchawy Spomasz DR124,
- Remont dmuchawy Spomasz DR124,
- Regeneracja elementu wózka pędnego zgarniacza osadu,
- Wymiana koła jezdnego zgarniacza osadu osadnika radialnego,
- Wymiana elementu siłownika w stacji odwadniania osadu,
- Regeneracja wałka napinającego w stacji odwadniania osadu,
- Wymiana desek do zabezpieczenia kanału technologicznego,
- Wymiana płyt betonowych na kanale technologicznym przy osadnikach Imhoffa,
- Remont wraz z malowaniem pomieszczeń socjalnych pracowników Oczyszczalni Ścieków,
- Remont klatki schodowej wraz z korytarzem i toaletami na pierwszym piętrze w budynku administracyjnym,
- Impregnacja i konserwacja dachu budynku technicznego.

Wartość prac modernizacyjno - remontowych w roku 2023 wynosiła: 443.236,62 zł.

7. ZASOBY, INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

7.1. Strategia Rozwoju Miasta

W dniu 25 lutego 2021r. uchwałą nr XXXV/228/21 Rady Miejskiej w Kowarach przyjęto do realizacji „Program Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021 – 2030”. Dokument ten jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określającym wizję i strategiczne kierunki rozwoju gminy Kowary.

W celu urzeczywistnienia zapisów zawartych w wizji miasta oraz efektywnej realizacji misji sformułowano cele strategiczne i cele operacyjne w trzech obszarach interwencji, które powinny być elementem kompleksowej polityki rozwoju gminy, należą do nich:

- Przedsiębiorczość, turystyka i promocja
- Aktywne społeczeństwo
- Środowisko i infrastruktura

Realizacja programu w 2023r. w podziale na obszary interwencji i wpisujące się w nie cele:

I OBSZAR INTERWENCJI – PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, TURYSTYKA I PROMOCJA

1 Cel strategiczny: *Kowary liczącym się ośrodkiem gospodarczym, turystycznym i uzdrowiskowym:*

1.1. Cel operacyjny: *Stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju gospodarki i turystyki oraz współpracy lokalnej i transgranicznej:*

1 Zadanie: Budowanie pozytywnego wizerunku Kowar jako miasta ludzi aktywnych z wykorzystaniem naturalnych i uzdrowiskowych walorów miasta zgodnie ze Strategią Budowy Marki Kowar:

- kontynuowanie współpracy ze starostwem powiatowym w ramach marki Karkonosze i z Lokalną Grupą Działania Partnerstwo Ducha Gór w ramach wspólnej promocji partnerstwa gmin;
- w 2023r. projekt „Wenecja Karkonoszy” - realizowany przez Miasto Kowary – został wyróżniony tytułem Marki Karkonosze przyznawanym przez LGD Partnerstwo Ducha Gór
- w 2023 r. Gra VISIT Karkonosze – wspólny projekt gmin w ramach współpracy została wyróżniony tytułem Marki Karkonosze przyznawanym przez LGD Partnerstwo Ducha Gór
- znak Made in Kowary – był wykorzystywany przez kowarskie firmy do oznaczenia swoich produktów i usług, np. firma KEMPF umieszczała znak na naczepach samochodowych, promując Kowary w kraju i za granicą.

2. Zadanie: Promocja lokalnych produktów i wspieranie lokalnej wytwórczości i usług:

- zrealizowano jarmarki ze sprzedażą produktów regionalnych przez wystawców lokalnych we wrześniu i w grudniu 2023r. przy Muszli koncertowej przy ul. W. II Jagiellończyka w ramach realizacji działań informacyjno-edukacyjnych projektu Zielono- niebieskie Kowary.

3. Zadanie: Realizacja regionalnych i transgranicznych projektów dla rozwoju sportu, uprawiania turystyki i rekreacji oraz rehabilitacji zdrowotnej. Wprowadzenie wspólnego kalendarza imprez z czeskim miastem partnerskim Mala Upa:

- Realizacja projektów „Umiem Pływać” dla dzieci SP1 i SP3 i „Lokalny Animator Sportu na Orliku” dla dzieci i młodzieży kowarskiej, dotacje pozyskiwane są dla gminy Kowary w edycjach rocznych.
- stała współpraca i wspólna promocja imprez miejskich z partnerskimi gminami z Vrchlabi i z Mala Upa,

- realizacja projektów dla rozwoju sportu w partnerstwie gminy Kowary ze szkołami z Vrchlabi,
- wspólna realizacja z miastem Vrchlabi "Witanie wiosny - czesko-polskie warsztaty" Warsztaty dla dzieci ze szkół z Vrchlabi z udziałem dzieci z SP1 i SP3 w Kowarach. (Realizacja 01.01.2023 -31.05.2023)
- realizacja projektów dedykowany młodzieży i seniorom w partnerstwie gminy Kowary z Vrchlabi,

4. Zadanie: Rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej (parki i skwery, kąpielisko, campingi, place zabaw, siłownie pod chmurką, osiedlowe boiska);

5. Zadanie: Rozwój infrastruktury turystycznej: szlaki turystyczne i ścieżki nordic walking, punkty widokowe, ścieżki rowerowo-pieszne, trasy rowerowe: „single track”, pumptrak:

- realizacja projektów poprawiających infrastrukturę turystyczną: w ramach projektu Zielono- niebieskie Kowary: postawiono: 4 ładowarki komórek indukcyjne w centrum miasta, postawiono wiele donic stalowych z nasadzeniami roślin, ozdobiono 16 mostków nowymi donicami z kwiatami na rzece Jedlicy, postawiono nowe kosze i ławki, 2 altany edukacyjne na terenie PP nr 1 i ZSO, wykonano ściany zieleni, łąki kwietne, postawiono 2 zielone przystanki, wykonano nową fontannę na stawie w Parku Rekreacji Rodzinnej, wyremontowano fontannę przy Ratuszu, postawiono 200 szt. zbiorników na wodę i 100 ogrodów deszczowych na terenie miasta,
- znakowanie i udostępnianie szlaków turystycznych oraz bieżącą konserwacją małej architektury turystycznej, zainstalowano nowe tabliczki kierunkowe SIM, dot. szlaków pieszych, biegowych, itp. oraz postawiono 13 szt. ławo-stojaków na rowery z artystycznym wykonaniem metaloplastycznych zwierząt w ramach projektu Zielono- niebieskie Kowary.
- systematyczne prace porządkowe na terenie miasta i informowanie o efektach na FB: Zielone Kowary,
- systematyczne nasadzenia na terenie miasta oraz poprawa estetyki skwerów i małych terenów zielonych.

1.2 Cel operacyjny: Wsparcie przedsiębiorców i stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1. Zadanie: Zagospodarowanie przestrzeni publicznej i stworzenie oferty inwestycyjnej gminy oraz udostępnienie informacji o walorach krajobrazowo-klimatycznych i możliwościach inwestycyjnych dla pozyskiwania inwestorów o profilu turystycznym i uzdrowiskowo-rekreacyjnym.

2. Zadanie: Stworzenie systemu ulg i zachęt dla przedsiębiorców, tworzących nowe miejsca pracy, zwłaszcza zatrudniających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

3. Zadanie: Wsparcie merytoryczne dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą:

- realizowane były zmiany Studium i zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla wybranych obszarów miasta w celu umożliwienia realizacji nowych inwestycji na tych terenach,
- przeznaczenie lokali użytkowych będących własnością miasta za symboliczny czynsz na potrzeby miejscowych inwestorów, powstały nowe firmy świadcząca usługi cateringowe i gastronomiczne,
- stała współpraca z lokalnymi instytucjami m.in. KARR S.A., PIFE Jelenia Góra, LGD Partnerstwo Ducha Gór w zakresie organizacji spotkań i szkoleń dla mieszkańców rozpoczynających działalność gospodarczą i rozwijających swoją działalność przedsiębiorców,
- kontynuowała działalność turystyczno-usługową „WySpa”, prowadzona przez prywatnego inwestora na terenie miejskim przy ul. Karkonoskiej,
- trwało zagospodarowywanie przez prywatnego inwestora terenu ma Wojkowie pod budownictwo.

4. Zadanie: Zachęcanie i pomoc w tworzeniu klubów pracy, KIS - klubów integracji społecznej, spółdzielni socjalnych:

- w pomieszczeniach komunalnych w centrum Kowar funkcjonuje biuro i siedziba LGD Partnerstwo Ducha Gór.
- działała Rada Seniorów, która za zadanie ma reprezentowanie, wzmacnianie, integrowanie i pobudzanie aktywności obywatelskiej osób starszych.
- w ZSO przy ul. Szkolnej w kowarach funkcjonuje Edukacyjny Klub Seniora(EKS), realizowany był projekt w ramach Seniora+ edycja 2023. Zakres: bieżące utrzymanie Edukacyjnego Klubu Seniora (opłaty – energia, gaz, itp.), prowadzenie zajęć dla Seniorów; wyjść do kina, teatru i na basen. Trwa realizacja 03.2023 - 12.2023. Wartość projektu: 117 200,04 zł Dofinansowanie: 40 800,00 zł
- w siedzibie EKS mają swoją siedzibę i funkcjonują organizacje pozarządowe, jak Kowarscy Seniorzy, Kombatanci, Działkowcy, Stowarzyszenie Amazonek, itp.

II OBSZAR INTERWENCJI - ŁAD SPOŁECZNY

2. Cel strategiczny: Kowary atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, założenia rodziny i rozwoju osobistego.

2.1 Cel operacyjny: Stwarzanie warunków do pozostawania w gminie na stałe ludzi młodych i do dodatkowej migracji ludności.

1. Zadanie: Stworzenie programu zahamowania migracji zarobkowej ludzi młodych i wykształconych opartego na współpracy: biznes-NGO-samorząd oraz stwarzanie warunków do dodatkowej migracji ludności.

2. Zadanie: Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych do potrzeb rynku pracy.

- realizowano program prac interwencyjnych we współpracy z PUP w Jeleniej Górze,
- przeprowadzono nabór do klasy wielozawodowej kolejnego rocznika do Szkoły Branżowej,
- nastąpiło poszerzenie oferty edukacyjnej kowarskiej Szkoły Branżowej,
- współpraca z lokalnymi firmami w zakresie praktyk szkolnych.

3. Zadanie: Stworzenie warunków sprzyjających budowaniu lokalnej sieci bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałaniu ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Realizacja programów wspierających integrację społeczności romskiej.

- realizacja przez gminę Kowary programu integracji społeczności romskiej przy współpracy z ZEJK "Remont lokali" oraz przy współpracy ze szkołami kowarskimi programu „Wyprawki szkolne dla dzieci romskich”.
- działania na rzecz społeczności romskiej - Wsparcie edukacji szkolnej i przedszkolnej Zadanie dotyczyło wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z oddziałów przedszkolnych i uczniów szkoły pochodzenia romskiego z poprzez organizację zajęć wyrównawczych dla uczniów i dzieci z oddziału przedszkolnego. Zadanie realizowane było na terenie Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach.

2.2. Cel operacyjny: Poprawa bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania na terenie Gminy

1. Zadanie: Budowa systemu monitoringu wizyjnego miejsc publicznych.

2. Zadanie: Systematyczna poprawa wyposażenia i współdziałania służb prewencyjnych i ratowniczych.

- dalszy rozwój mobilnego systemu monitoringu miejskiego – zamontowano kamery stacjonarne i zakupiono przenośne kamery, wykorzystane do monitoringu przestrzeni miejskiej. W ten sposób udało się stwierdzić kilkadziesiąt przypadków łamania przepisów porządkowych i wykryć sprawców,
- w ramach projektu Zielono- niebieskie Kowary: zamontowano 16 szt. kamer stacjonarnych.

3. *Zadanie: Inicjowanie działań w kierunku rozszerzenia oferty usług dla osób starszych i niepełnosprawnych w tym również wzbogacanie oferty Edukacyjnego Klubu Seniora.*

- szczegóły przedstawione w rozdziale, dot. działań MOPS
- prowadzona jest działalność Edukacyjnego Klubu Seniora w Kowarach, którego celem jest zapewnienie osobom starszym miejsca integracji i spotkań oraz warunków do wykorzystania potencjału środowiska senioralnego;
- trwa realizacja projektu **„Dobra pora na aktywne i edukacyjne życie Seniora w Kowarach”**. Projekt zapewnia funkcjonowanie Edukacyjnego Klubu Seniora oraz pokrywa koszty utrzymania i obsługi klubu. Beneficjentem jest Gmina Miejska Kowary a realizatorem projektu jest MOPS. Dla min. 20 członków klubu prowadzono różnego rodzaju zajęcia edukacyjne, ruchowe i ogólnorozwojowe, wyjazdy, spotkania okolicznościowe, transport klubowiczów na zajęcia;
- Gmina otrzymała dotację dla Rad Seniorów na integrację seniorów na wspólny wyjazd 50 osób do Świdnicy z UMWD. Termin realizacji 06-11.2023. Wartość zadania 12 000 zł / dofinansowanie 10.000 zł

4. *Zadanie: Modernizacja istniejącej bazy placówek oświaty i wychowania przedszkolnego oraz dostosowanie ich do wyzwań demograficznych w perspektywie 2030 roku.*

- szczegóły przedstawiono w rozdziale, dot. działań kowarskich szkół
- w SP 1, SP 3 i ZSO – prowadzono remonty sal lekcyjnych, remonty bieżące.
- gmina Kowary wraz z SP nr 1 rozliczyła finansowo i wykazała się wykonaniem wskaźników (wykonano audyt ex-post)projektu, pt.: **„Termomodernizacja budynku Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach.”** Dofinansowanie z RPO WD 2014-2020 ZIT AJ. Wartość projektu: 1 263 072,24 zł; Dofinansowanie: 918 520,74 zł
- w ramach projektu **„Nowoczesna Edukacja – pomysł na rozwój Gminy Kowary”** dla SP1, SP3 i ZSO zakupiono sprzęt IT i pomoce naukowe, polegał na podnoszeniu kompetencji nauczycieli, którzy realizowali dodatkowe zajęcia dla uczniów w SP1, SP3 i ZSO. Realizacja: 01.2021 – 07.2023r. Wartość projektu: 1 869 215,90 zł; Dofinansowanie: 1 663 190,98 zł. Projekt dofinansowany z RPO WD 2014-2020.

5. *Zadanie: Dostosowanie infrastruktury kulturalnej MOK i MBP dla potrzeb osób z NSP i wzbogacenie oferty programowej imprez kulturalnych i oferty zajęć edukacyjno-kulturalnych dla młodzieży, dorosłych i seniorów. Wprowadzenie nowych technologii umożliwiających korzystania z dostępu do kultury on-line.*

- szczegóły przedstawiono w rozdziale, dot. działań MOK i MBP.
- gmina otrzymaliśmy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych- ósma edycja na inwestycję **„Miejska Biblioteka Publiczna i Karkonoskie Centrum Wiedzy o Włókiennictwie w Kowarach.” – I etap.** Będzie to budowa budynku - stan surowy zamknięty i wykończeniowy; instalacje oraz utylizacja odpadów; Termin realizacji pow. 12m-cy od ogłoszenia postępowania przetargowego /ogł. do 07.2024/

2.3. Cel operacyjny: Aktywizacja i budowa tożsamości regionalnej mieszkańców:

1. Zadanie: Budowa tożsamości regionalnej mieszkańców oraz integracja społeczna wokół ważnych problemów społecznych w oparciu o istniejące i planowane centra aktywności: Wojków, Podgórze, Krzaczyzna.

- w Filii Biblioteki Publicznej na Wojkowie przy al. Wojska Polskiego 4 prowadzone są zajęcia dla wszystkich grup wiekowych, dzieci, seniorów przez Miejską Bibliotekę Publiczną,

2. Zadanie: Budowa budżetu partycypacyjnego (obywatelskiego) – inicjatyw oddolnych.

- wykonano 5 działań inwestycji na terenie w ramach budżetu partycypacyjnego (obywatelskiego),

3. Zadanie: Współpraca z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi przy realizacji projektów z wykorzystaniem środków krajowych i UE:

- gmina złożyła i otrzymała wsparcie na projekt **Inteligentne miasto Kowary** na utworzenie koncepcji Smart Village w obszarze technologii cyfrowe i ochrona środowiska - przeciwdziałanie zmianom klimatu / LSR LGD 2014-2020/ Termin realizacji do 31.05.2024 Beneficjent Stowarzyszenie Eurojedynka, realizator WRM.

- gmina Kowary uzyskała dodatkowe 50 tys. zł na wsparcie na projekt **„Utworzenie siłowni zewnętrznej na Stadionie Miejskim w Kowarach”** Powstanie siłowni zewnętrznej – 5 podwójnych stanowisk z regulaminem korzystania z siłowni oraz postawienie tablicy informacyjnej o historii klubu sportowego oraz montaż ogrodzenia gabionowego z napisem z MKS OLIMPIA. Planowany termin realizacji: 11.2022-06.2023r. Wnioskodawcą projektu był MKS Olimpia. Dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 poprzez LGD Partnerstwo Ducha Gór na niekomercyjną infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną. Wartość projektu: 247 250,00 zł ; Dofinansowanie: 200 tys. zł

- gmina Kowary uzyskała dodatkowe 50 tys. zł na wsparcie na projekt **„Przebudowa skweru Kompleksu Ewangelickiego w Kowarach”** – zagospodarowanie skweru przy ul. S. Staszica i I. Waryńskiego, przebudowa parkingu, postawienie tablic informujących o historii kompleksu ewangelickiego. Termin realizacji: 11.2022-12.2023r. Wnioskodawcą projektu jest Stowarzyszenie Eurojedynka. Dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 poprzez LGD Partnerstwo Ducha Gór na niekomercyjną infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną. Wartość projektu: 310 000,00 zł . Dofinansowanie: 200 tys. zł

2.4 Cel operacyjny: Poprawa jakości zarządzania miastem zgodnie z potrzebami mieszkańców

1. Zadanie: Informatyzacja i popularyzacja wśród mieszkańców usług e-urząd.

2. Zadanie: Podnoszenie jakości pracy kadry UM i jednostek organizacyjnych poprzez rozwój zasobów ludzkich.

- funkcjonuje cyfrowy urząd pod adresem: eurzad.kowary.pl

- pracownicy uczestniczą w licznych szkoleniach on-line i webinarach.

- gmina zrealizowała i rozliczyła finansowo projekt **„Poprawa cyberbezpieczeństwa oraz doposażenie w sprzęt IT Urzędu Miejskiego w Kowarach”**. Zostaną doposażone także jednostki w tym szkoły SP1 i ZSO, oraz zestawione bezpieczne tunele komunikacyjne. Realizacja: 12.2021 - 09.2023r. Wartość projektu i dofinansowanie : **311 853,54 zł / 100%** .

- gmina złożyła wniosek **„Cyberbezpieczny Samorząd Kowary”** o dofinansowanie w 2023r w ramach CPPC Cyberbezpieczne Samorzady na zakup, wdrożenie i utrzymanie systemów teleinformatycznych, w tym urządzeń, oprogramowania i usług zapewniających prewencję, detekcję i reakcję na zagrożenia cyberbezpieczeństwa, monitoring. /Planowany termin realizacji: 01.06.2023 – 30.06.2026. Wartość projektu 883 524,- zł i dofinansowanie : 830 513,- (94%)

3. Opracowanie programu i wdrażanie działań naprawczych finansów Gminy w celu zwiększenia zdolności do aplikowania o środki zewnętrzne na przyszłe inwestycje. Wprowadzenie systemu monitoringu i kontroli wpływów z tytułu podatków i opłat w celu zwiększenia dochodów budżetu miasta.

- kontynuowane jest w strukturze urzędu stanowisko ds. kontroli i kontroli zarządczej

III OBSZAR INTERWENCJI - ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

3. Cel strategiczny: Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego

3.1. Cel operacyjny: Bezpieczeństwo, ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu

1. Zadanie: Wdrażanie „Planu adaptacji do zmian klimatu Gminy Miejskiej Kowary do roku 2030”- zintegrowanego systemu zagospodarowania zieleni i wód retencyjnych w mieście.

- trwała realizacja projektu „Zielono-niebieskie Kowary” z dofinansowaniem z Funduszy Norweskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Zrealizowano: chodniki z hydro-fugami przy ul. Jana Matejki, rewitalizację terenu przy SMK, PP nr 1, SP1, ZSO, SP3, montaż 2 przystanków zielonych, 100 szt. ogrodów deszczowych i 200 szt. zbiorników na wodę, powstała fontanna w parku przy Karkonoskiej, system ładowania komórek, system SIM. Trwała realizacja: remontu zbiornika retencyjnego, rewitalizacja terenu wokół zbiornika i bioretencji, działań promocyjnych w TV i radiu, działań szkoleniowo-edukacyjnych, nasadzenia zieleni, zielone ściany i przystanki, monitoring, w mieście i ławo-stojaki rowerowe, remont systemu nawodnienia boiska na Stadionie Miejskim. Pozyskano dodatkowe dofinansowanie w kwocie 1606 561,00 zł. Całkowita wartość projektu **12 968 750,53 zł**, dofinansowanie 11 001 185,91 zł (85%) zł. Realizacji 01.10.2021 - 30.04.2024.

2. Zadanie: Wdrażanie Programu Gospodarki Niskoemisyjnej GMK - wymiana uciążliwych systemów grzewczych na ekologiczne źródła ciepła i rozwój fotowoltaiki, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych.

- udzielono w 2023 dotacje mieszkańcom do wymiany kotłów na ekologiczne z budżetu gminy,

- w ramach projektu „Czyste powietrze” udzielano informacji na temat możliwości sfinansowania wymiany starych kotłów na ekologiczne, W roku 2023: gmina złożyła w imieniu mieszkańców 3 wnioski na kwoty: 5 600 zł,-zł , 10 700,- zł , 4 814,- zł

- uzupełniano infrastrukturę techniczną i oświetlenia drogowego, zrealizowano i rozliczono finansowo z DUW /Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - zad.: „**Remont ul. Bukowej w Kowarach**” Złożono rozliczenie końcowe w 12.2023r. Wartość zadania: 541 132,97 zł i dofinansowanie (95%) 308 038,20 z RFRD oraz 209 000,- z Nadleśnictwa Śnieżka

- gmina rozliczyła finansową realizację następujących projektów i wskaźniki realizacji po roku od zakończenia realizacji zadań (wpisanych do PGN):

- „**Termomodernizacja budynku Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach.**” Wartość projektu: 1 095 112,64 zł; Dofinansowanie: 918 520,74 zł (85%)

- „**BUDOWA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ WYTWARZANIU ENERGII POCHODZĄCEJ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH PRZEZ CZŁONKÓW KARKONOSKIEGO KLASTRA ENERGII**”. Mikroinstalacje fotowoltaiczne powstały na budynkach MOK, MSR, MOPS i ZSO. Wartość projektu: 794 364,20 zł; Dofinansowanie: 548 949,48 zł

- w 2023 roku gmina realizowała inwestycję „**Termomodernizacja zabytkowego Ratusza i MOPS.**” Zakres: termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Kowary przy ul. 1 Maja 1A (wymiana systemu CO, stolarki

okiennej, sieci elektrycznej i informatycznej) oraz termomodernizacja z wykonaniem elewacji budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul Zamkowej 5. Wartość projektu: 3.632.050,- zł a Dofinansowanie: 1.960.000,- zł

3. Zadanie: Wdrażanie planu zarządzania kryzysowego klimatycznego i zdrowotnego na wypadek pandemii.

- zapoczątkowana praktyka w trakcie pandemii , dot. umawiana mieszkańców w USC była kontynuowana, mieszkańcy byli obsługiwani po wcześniejszym umówieniu telefonicznym terminu i godz. spotkania z urzędnikiem.

4. Zadanie: Modernizacja oczyszczalni ścieków i zagospodarowania osadów, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i budowa nowych ujęć wody pitnej w mieście oraz studni głębinowych.

- przeprowadzono kontrole mieszkańców w zakresie przyłączy do sieci kanalizacyjnej i stan techniczny przydomowych szamb i oczyszczalni.

- projekt pt.: „**DOBRA WODA TAŃSZE ŚCIEKI W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY**” został wpisany do Strategii ZIT AJ do programu FEDS, na listę podstawową do trybu niekonkursowego. Zakres: budowa sieci kanalizacyjnej przyłączy na ul. Dębowej i Czesława Miłosza, modernizacja oczyszczalni ścieków będzie polegać na wykonaniu instalacji do pełnej stabilizacji osadu wraz z przekształceniem odpadu w produkt. Została opracowana dokumentacja przez KSWIK, dot. rozbudowy oczyszczalni ścieków i przerobu osadu stałego na nawóz organiczny w Kowarach / Planowany termin realizacji: IV kw. 2024-IV kw. 2028r. Planowany koszt: 16 700 000,00 mln zł .

5. Zadanie: Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i dbanie o czystość miasta.

- wdrażanie zintegrowanego systemu zieleni miejskiej „Zielone Kowary” , konsekwentne prace na terenach zielonych i ukwiecanie miasta, bieżące prace w zakresie wycinki samosiejek oraz podcinanie i kształtowanie drzew i krzewów.

6. Zadanie: Edukacja i promocja pro-ekologicznych postaw wśród mieszkańców, propagowanie OZE.

- prowadzono działania informacyjne, dot. możliwości pozyskania funduszy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i z programu „Czyste Powietrze”,

- prowadzono działania w zakresie edukowania mieszkańców na stronie i na FB gminy oraz w ramach działań informacyjno-promocyjnych projektu „Zielono-niebieskie Kowary ,

- gmina uczestniczy w ogólnopolskiej akcji „Pomagamy pszczołom”,

- stała współpraca z ZGK i Nadleśnictwem Śnieżka w zakresie edukacji ekologicznej ,

3.2. Cel operacyjny: Sprawny i przyjazny dla środowiska system komunikacyjny

1. Zadanie: Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej w mieście z wykorzystaniem środków krajowych i UE.

2. Zadanie: Ekologiczna komunikacja w mieście - budowa ścieżek pieszo-rowerowych i rowerowych, parkingów intermodalnych, centrum przystankowo-przesiadkowego, ograniczenie ruchu kołowego, modernizacja oświetlenia drogowego z wykorzystaniem OZE, tworzenie nowoczesnych i bezpiecznych przejść dla pieszych.

- zakończono realizację projektu **Promenada Józefa Gielniaka w Kowarach – I etap.**, dofinansowanego z Polskiego Ładu. Wyłoniono firmę na przebudowa obiektu mostowego pomiędzy ulicą Ogrodową a Placem Franciszkańskim w Kowarach wraz z nadzorem inwestorskim oraz na przebudowę parkingów, łączników i

chodników wzdłuż ul. Ogrodowej i 1 Maja wraz z nadzorem inwestorskim. A także firmę na ozdobienie promenady elementami metaloplastyki. Wartość projektu: 5 000 000,-zł; Dofinansowanie: 4 750 000,- zł

- zrealizowano zad.: **„Remont ul. Bukowej w Kowarach”** i rozliczono finansowo w 12.2023r. Wartość zadania: 541 132,97 zł i dofinansowanie z RFRD na 2023r. (95%) 308 038,20 zł i 209 000,- zł z Nadleśnictwa Śnieżka

- zrealizowano zad. **„Odnowienie obelisku i zagospodarowanie miejsca pamięci w Kowarach - ofiar Obozu Koncentracyjnego Gross Rosen.” II etap.** Projekt dofinansowany z Program z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rok 2023 – Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju. Termin realizacji 01.06.2023 do 11.11.2023r. Rozliczono finansowo projekt. Wartość projektu: 264 450,- zł Dofinansowanie: 129 416,00 zł

- projekt **„Przystanek Kowary – Intermodalne Centrum Przystankowo - Przesiadkowe”** został wpisany na listę podstawową do Strategii ZIT AJ, do trybu nie konkursowego w ramach Priorytetu 3.1 Transport miejski programu **FEnIKS**. Inwestycja zakłada: przebudowę ul. Dworcowej i Bursiaka w Kowarach, przebudowę chodników pieszych i rowerowych przyległych do dworca kolejowego ze zmianą organizacji ruchu, postawienie wiaty przystankowej dla podróżnych, budowę miejsca przystankowego z ławeczkami i miejscem ładowania rowerów elektrycznych, zazielenienie terenów przyległych – powstaną tzw. Zielone ogrody, budowę parkingów "Park and Ride" oraz „B & R” przy ul. Karkonoskiej, Dworcowej i ul. Bursiaka, dostosowanie infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami, montaż systemu monitoringu, ładowarki do rowerów elektrycznych, Termin realizacji: II.kw.2025-II.kw. 2027 Planowany koszt inwestycji: 33 158 600,00 zł Dofinansowanie 22 914 479,67 zł

- Projekt **„Rozwój infrastruktury rowerowej na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej - Pętla Karkonoska”** został wpisany do Strategii ZIT AJ do programu FEDS, na listę podstawową – tryb nie konkursowy. Inwestycja zakłada: budowę dwukierunkowej ścieżki pieszo-rowerowej o długości 2,5 km na terenie Gminy Miejskiej Kowary o utwardzonej nawierzchni prowadzącej od Dworca kolejowego w Kowarach do Krzaczyzny. Planowany koszt inwestycji: 15 750 000,00 zł a dofinansowanie: 11 025 000,00 zł (70%)

3.Zadanie: Współpraca z samorządem województwa na rzecz odbudowy połączeń kolejowych.

- udział w licznych spotkaniach i rozmowach przedstawicieli gminy z zarządem województwa, dot. odbudowy połączenia kolejowego Mysłakowice-Kowary i Kowary – Kamienna Góra

4.Zadanie: Rozbudowa sieci informatycznej i przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu w mieście.

- pozyskano środki na Poprawę cyberbezpieczeństwa oraz doposażenie w sprzęt IT Urzędu Miejskiego w Kowarach i jednostek oraz zestawienie bezpiecznych tuneli komunikacyjnych. Dofinansowanie z Grantu „Cyfrowa Gmina” z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Zrealizowano projekt w terminie: 12.2021 - 09.2023r. Wartość projektu i dofinansowanie : **311 853,54 / 100%**

3.3. Cel operacyjny: Poprawa stanu budynków i przestrzeni publicznej oraz rozwój mieszkalnictwa

1. Zadanie: Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Kowary na lata 2016-2023 (m.in. poprawa estetyki miasta: rewitalizacja kamienic i przestrzeni publicznych, stworzenie Promenady Józefa Gielniaka wraz z rewitalizacją kładek na rzece Jedlicy, kompleksowe zagospodarowanie terenu wokół dworca kolejowego i przebudowa dworca na nową atrakcję turystyczną oraz utworzenie Centrum Informacji Turystycznej).

2. Zadanie: Opracowanie programu budownictwa komunalnego i socjalnego oraz jego realizacja.

3. Zadanie: Pozyskiwanie inwestorów i partnerów biznesowych do poprawy zasobów mieszkaniowych w mieście.

4. Zadanie: Racjonalizacja procesu prywatyzacji mieszkaniowego zasobu gminy.

- gmina realizuje program budownictwa komunalnego, Rada Gminy kowary podjęła uchwałę dot. budowy przez Jeleniogórskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. mieszkań na wynajem, planowana jest budowa wielorodzinnego budynku mieszkalnego na Osiedlu Wichrowa Równia w Kowarach z 40 lokalami mieszkalnymi, kotłownią i parkingami.

Projekty prowadzone przez Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego w Kowarach z zakresu realizacji projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych, stan na koniec 2023r.:

Projekty w trakcie realizacji i rozliczenia – 25 projektów:

LP	Nazwa projektu (zakres)/ realizacja z programu / termin realizacji	Wartość całkowita PLN / dofinansowania PLN (%)
1	Projekt otrzymał dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg/ wniosek o dofin. zad.: „ Przebudowa ulicy Władysława Grabskiego - drogi gminnej nr 115839D w Kowarach ” Termin realizacji: 05.2024r. -11.2024	5 000 000,- / 4 000 000,80 zł (80%)
2	Otrzymaliśmy dofinansowanie z DUW /Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na Przebudowa drogi dla pieszych na drodze gminnej nr 115871 D w ciągu ul. Górniczej w Kowarach (wykonanie nowych chodników i 1 bezpiecznego przejścia dla pieszych)/ Termin realizacji: 10.2023-09.2024	456 502,20 / 332 996, (80%)
3	Otrzymaliśmy dofinansowanie z DUW /Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg/ wniosek o dofin. zad.: „ Remont ul. Bukowej w Kowarach ” Złożono rozliczenie końcowe w 12.2023r.	541 132,97 / (95%) 308 038,20 z RFRD/ 209 000,- z Nadl. Śnieżka
4	Otrzymaliśmy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych- ósma edycja „ Miejska Biblioteka Publiczna i Karkonoskie Centrum Wiedzy o Włókiennictwie w Kowarach. ” – I etap./ planowany termin realizacji: 2024 -2025	5.555.555,- / 4.999.999,50
5	Otrzymaliśmy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - edycja ósma: „ Modernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kowarach ” ; planowany termin realizacji: 2024 -2026	2.350.000,- / 1.997.500,00
6	Otrzymaliśmy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - edycja szósta – PGR: Modernizacja budynku głównego Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach / planowany termin realizacji: 2024 -2025	2 000 000,- / 1.960.000,00
7	Otrzymaliśmy dofinansowanie na Parafię w II edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków: wniosek - Rewitalizacja pokrycia dachowego plebanii kościoła p. w. Imienia Najświętszej Maryi Panny w Kowarach – etap I , planowany termin realizacji 2024 -2025 Beneficjentem jest Parafia. Wnioskodawcą jest gmina.	400 000,- / 392 000,00
8	Otrzymaliśmy dofinansowanie na Parafię w II edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków: wniosek - Konserwacja piaskowcowego portalu wejściowego z elewacji północnej Kościoła parafialnego p. w. Najświętszej Maryi Panny w Kowarach Beneficjentem jest Parafia. Wnioskodawcą jest gmina.	28 339,20 / 27 772,42
9	Otrzymał dofin. z I edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków: wniosek - Rewitalizacja pokrycia hełmu wieży Kościoła parafialnego p. w. Najświętszej Maryi Panny w Kowarach Beneficjentem jest Parafia. Wnioskodawcą gmina.	530.000,- / 499.990,00 wkt. wł. 5,66 %
10	Trwa realizacja zad. „ Odnowienie obelisku i zagospodarowanie miejsca pamięci w Kowarach - ofiar Obozu Koncentracyjnego Gross Rosen. ” II etap/Program z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rok 2023 – Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju/ Termin realizacji 01.06.2023 do 11.11.2023r./ Rozliczono finansowo projekt.	264 450,- / 129 416,00
11	Pozyskaliśmy środki na zad. inwest. „ Przebudowę ulicy Bielarskiej w Kowarach ” /Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg/ Realizacja: 06.2023 -05.2024r. Trwa realizacja zadania.	2 515 219,13 / 1 196 364,-
12	Poprawa cyberbezpieczeństwa oraz doposażenie w sprzęt IT Urzędu Miejskiego w Kowarach i jednostek oraz zestawienie bezpiecznych tuneli komunikacyjnych / Grant Cyfrowa Gmina z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa/ Realizacja 02.2022 - 09.2023r., Pozytywnie zatwierdzono rozliczenie końcowe.	311 853,54 / 100%

13	„ Nowoczesna Edukacja – pomysł na rozwój Gminy Kowary ” o nr RPDS 10.02.03-02-0004/20 (podnoszenie kompetencji nauczycieli i uczniów w SP1, SP3 i ZSO)/ Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 z EFS/ Realizacja 01.2021 – 07.2023 / Rozliczono finansowo projekt.	1 869 215,90 zł. / 1 663 190,98 zł (88,98%)
14	„ Zielono-niebieskie Kowary ” / MF EOG / 01.10.2021 - 30.04.2024 / Zrealizowano: chodniki na Matejki, rewitalizację terenu przy SMK, PP nr 1, SP1, ZSO, SP3, montaż 2 przystanków zielonych, 100 szt. ogrodów deszczowych i 200 szt. zbiorników na wodę, powstała fontanna w parku przy Karkonoskiej, system ładowania komórek, system SIM. Trwa realizacja: remontu zbiornika retencyjnego, rewitalizacja terenu wokół zbiornika i bioretencji, działań promocyjnych w TV i radiu, nasadzenia zieleni, zielone ściany, monitoring, w mieście i ławo-stojaki rowerowe, remont systemu nawodnienia boiska na Stadionie Miejskim oraz działań szkoleniowo-edukacyjno-promocyjnych, dot. ekologicznych działań mieszkańców.	12 968 750,53 zł / 11 001 185,91 zł (85%) (Pozyskano dodat. dofin. 1606 561,00 zł)
15	„ Przystanek Kowary ” /Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych- I edycja/ Przystosowanie budynku byłego dworca PKP przy ul. Dworcowej 8 w Kowarach na działalność kulturalno-turystyczną: Informację Turystyczną i Muzeum Przemysłu Kowar, Galerię Produktu Lokalnego/ Uzyskano z nadzoru pozwolenie na użytkowanie budynku z dn. 28-11-2023	9 950 300,00 zł / 4 500 000,-
16	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych – II edycja: Promenada Józefa Gielniaka w Kowarach – I etap. / Zakończono przebudowę obiektu mostowego pomiędzy ulicą Ogrodową a Placem Franciszkańskim w Kowarach, przebudowę placów i miejsc postojowych oraz łączników pomiędzy ul. Ogrodową a ul. 1 Maja oraz chodników pieszych wzdłuż całej ul. Ogrodowej i S. Staszica. Wykonano ozdobienie metaloplastyką kładek poświęconych Józefowi Gielniakowi. Realizacja 08.2022-12.2023	4 967 420,57 zł/ 4.719.049,54 zł (95%)
17	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych – III edycja dla gmin po PGR: Termomodernizacja zabytkowego ratusza i MOPS. /OPIS: Termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Kowary przy ul. 1 Maja 1A 58-530 Kowary (wymiana systemu CO, stolarki okiennej, sieci elektrycznej i informatycznej) Termomodernizacja z wykonaniem elewacji budynku MOPS przy ul Zamkowej 5. Nadzór inwestorski nad w/w inwestycjami. Realizacja 05.2022-01.2024	3 632 050,- zł / 1 960 000,- zł
18	Projekt grantowy na Poprawę dostępności dla osób niepełnosprawnych w MOPS i UM w Kowarach , tj. postawienie podjazdu zewnętrznego, naprawa schodów i ich zadaszenie wejścia, wymiana drzwi wejściowych, wyposażenie i sprzęt wspomagający obsługę NSP/ konkurs realizowany przez PFRON konkurs grantowy 2.18 PO WER „ Dostępny samorząd ”/ Termin realizacji: 01.07.2022 – 30.09.2023 Zakończono realizację projektu, rozliczono projekt.	409 000,- / 200 000,-
19	Termomodernizacja budynku Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach /RPO WD 2014-2020 / 01-11.2022; Beneficjentem jest Gmina Miejska Kowary, podmiotem realizującym SP1 w Kowarach. Zakończono termomodernizację Sali gimnastycznej i rozliczono finansowo projekt w 03.2023r.. Wykonano audyt energetycznego ex-post do końca 12.2023r.	1 095 112,64 zł / 918 520,74 zł (85%)
20	Gmina otrzymała dotację dla Rad Seniorów na integrację seniorów / UMWD - decyzja 05.2023r. Podpisano umowę w 06-2023r. Termin realizacji 06-11.2023. Rozliczono projekt.	12 000 zł / 10 000 (80%)
21	Wsparcie aktywnych Seniorów w Kowarach ” / Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej na funkcjonowanie Klubu Seniora /w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2023 /Zakres: bieżące utrzymanie Edukacyjnego Klubu Seniora (opłaty – energia, gaz, itp.), prowadzenie zajęć dla Seniorów; wyjść do kina, teatru i na basen. Realizacja 03.2023 -12.2023.	117 200,04 zł/ 40 800,-
22	Umowę na dofinansowanie została podpisana przez UMWD projektu: „ Przebudowa skweru Kompleksu Ewangelickiego w Kowarach ” – zagospodarowanie skweru przy ul. S. Staszica i I. Waryńskiego, przebudowa parkingu, postawienie tablic informujących o historii kompleksu ewangelickiego/ LGD Partnerstwo Ducha Gór na niekomercyjną infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną. Termin realizacji: 06.2023-06.2024r. Beneficjentem projektu jest Stowarzyszenie Eurojedynka.	281 410,- zł / 184 678,- zł
23	Umowę na dofinansowanie została podpisana przez UMWD= projektu: „ Utworzenie siłowni zewnętrznej na Stadionie Miejskim w Kowarach ” Powstanie siłowni zewnętrznej – 5 podwójnych stanowisk z regulaminem korzystania z siłowni oraz postawienie tablicy informacyjnej o historii klubu sportowego oraz montaż ogrodzenia gabionowego z napisem z MKS OLIMPIA. / LGD Partnerstwo Ducha Gór na niekomercyjną infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną. Planowany termin realizacji: 07.2023-06.2024r. Beneficjentem projektu jest MKS Olimpia.	250 753,- zł / 184 678,- zł

24	Otrzymało dotację z I edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków: wniosek - Odrestaurowanie elewacji, wymiana pokrycia dachowego oraz renowacja klatki schodowej dawnego „Domu Treutlera” , budynek wielorodzinny przy ul. 1 Maja 96 w Kowarach. Beneficjentem jest Wspólnota przy ul. 1 Maja 96 w Kowarach. Wnioskodawcą gmina Kowary.	530.719,19 / 477.647,27 wkt. wł. 10 %
25	Otrzymał dofin. Projekt „Szlakiem przemysłu i tradycji ” / Interreg PI-Cz 2021-2027 z Dwor Kralowe – Partner Wiodący (planuje remont i wyposażenie PIT). Kowary ujęły w projekcie koszty inwestycyjne przebudowy budynku Dworca Kolejowego oraz zakup i montaż wyposażenia tego budynku pod Punkt Informacji Turystycznej, Muzeum Przemysłu Kowar oraz Galerię Produktu Lokalnego, promocję projektu. Przygotowano koncepcję zagospodarowania muzeum przemysłu i tradycji w Kowarach.	Kowary: 5 165 238,- zł (1 147 830,84 Euro) /918 264,67 Euro (80%)
SUMA: wartość całkowita realizowanych i rozliczanych projektów:		61 239 122,91 zł

Projekty złożone w trakcie oceny i w trakcie przygotowywania – 15 projektów:

LP	Nazwa projektu (zakres) / realizacja z programu / termin realizacji	Wartość całkowita projektu PLN /dofinansowanie PLN (%)
1	Złożono wniosek Partnerski GM Kowary z Fundacja 4Future „Pomocna Dłoń dla mieszkańców gminy Kowary – usługi społeczne dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu” o dofinansowanie w dn. 15.12.2023 – realizatorem MOPS /dofinansowanego z FEDŚ 2021-2027 07.07nabór /usługi sąsiedzkie, utworzenie i wyposażenie DDP w Klubie Seniora w Kowarach, przebudowa mieszkania wspomaganego Ogrodowa 37/1 / Planowany termin realizacji od 06-2024 do 06-2026r.	1 734 881,10 zł / 1 977 764,45 w tym koszty pośrednie 347 976,22
2	Złożono wniosek „Cyberbezpieczny Samorząd Kowary” o dofinansowanie w dn. 11-12-2023 /CPPC Cyberbezpieczne Samorzady/ zakup, wdrożenie i utrzymanie systemów teleinformatycznych, w tym urządzeń, oprogramowania i usług zapewniających prewencję, detekcję i reakcję na zagrożenia cyberbezpieczeństwa, monitoring. /Planowany termin realizacji: 01.06.2023 – 30.06.2026	883 524, / 830 513, (94%)
3	Złożono wniosek Aktywni Seniorzy w Kowarach / Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej na funkcjonowanie Klubu Seniora /w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2024 /Zakres: bieżące utrzymanie Edukacyjnego Klubu Seniora (opłaty – energia, gaz, itp.), prowadzenie zajęć dla Seniorów; wyjść do kina, teatru. Planowana realizacja 03.2024 -12.2024.	97 000,- / 48 000,-
4	Wystąpiono o dodatkowe środki do projektu: Zielono-nieb na zwiększenie dofinansowania na zad.dot.: rewitalizacji dodatkowych terenów zieleni w mieście, utworzenia winnicy miejskiej, zakupu rowerów elektrycznych wykorzystywanych przy pielęgnacji nasadzeń wykonanych w ramach projektu, ukwiecenia dodatkowych mostków na rzece Jedlica, zakupu dodatkowych zielonych przystanków, ustawienia kolejnych wiat/altan edukacyjnych, ustawienia ławek z donicami i koszami na śmieci w przestrzeni Kowar, utworzenia skalniaków z uzyskanego podczas oczyszczania zbiornika hummusu, dodatkowych nasadzeń w mieście./ Realizacja do 30.04.2024	2 385 000 ,- / 2 027 250,-
5	Złożono wniosek o dofinan. na projekt Inteligentne miasto Kowary na utworzenie koncepcji Smart Village w obszarze technologii cyfrowe i ochrona środowiska - przeciwdziałanie zmianom klimatu / LSR LGD 2014-2020/ Termin realizacji do 31.05.2024 Beneficjent Stowarzyszenie Eurojedynka, realizator WRM.	4 000,- zł / 100 %
6	Złożono wniosek do Ministerstwa Sportu i Turystyki na Budowę hali sportowej z boiskiem wielofunkcyjnym przy ZSO przy ul. Szkolnej w Kowarach . Planowana hala będzie z zadaszeniem, zapleczem, ogrzewaniem: powstaną parkingi i podjazdy, nowe ogrodzenie, monitoring, zakup wyposażenia w sprzęt sportowy, zagospodarowanie terenu i łącznika z bezpiecznym wyniesionym przejściem przez drogę ze szkoły / Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich / Planowana realizacja 01 -12.2024	6 655 000,- / 2 700 000,-

7	Złożono wspólny projekt z miastem Hostinne, do Interreg Pl-CZ 2021-27 pt. „ Karkonosze Via Sacra ” Wyznaczenie pomiędzy miastami szlaku pieszo-rowerowo-samochodowego. W Kowarach: przebudowa ul. Borusiaka –trasy pieszo-rowerowej, utworzenie terenu wypoczynku i uprawy winorośli przy ul. Jagiellończyka, natomiast Hostinne: tworzy tereny zielone i wypoczynku przy dworcu autobusowym.	Kowary: 4.743 961,00 zł (1054 213,56 Euro)/ 843 370,84 Euro (80%)
8	Złożono wniosek o dofinansowanie projektu „ Kreatywna zabawa sposobem na wielokierunkowy rozwój przedszkolaków ” dla Przedszkola Publicznego nr 1 /Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji, w ramach Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 dla naboru nr FEDS.08.01-IZ.00-035/23, ogłoszonego przez Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu / <i>Dodatkowe zajęcia dla dzieci i dokształcanie nauczycieli oraz zagospodarowanie nowego terenu PPNr 1 na ścieżki i zabawy sensoryczne</i> /Planowany termin realizacji: 04.2024–08.2026	2 517 122,83 zł 80%
9	Złożono wniosek do Fundacji KGHM o dofinansowanie do festynu, który był w dn. 03-09-2023 w Kowarach „ Kowarskie stragany – kolej na wrzesień ”	105 154/ 46 125,-
10	Tryb pozakonkursowy. Projekt został wpisany do Strategii ZIT AJ do programu FEDS, na liście podstawowej - projekt pt.: „ Oazy zieleni w miastach Kowary i Karpacz ” ZADANIA: „ <i>Stworzenie arboretum i miejsca pamięci o historii kompleksu ewangelickiego przy ul. Stanisława Staszica w Kowarach.</i> ” Stworzenie ścieżki edukacyjno- spacerowej przy Parku Rekreacji Rodzinnej przy ul. Karkonoskiej w Kowarach. Zazielenienie Skweru miejskiego przy ulicy Adama Mickiewicza w Karpaczu/ Termin realizacji: IV kw.2024-IV kw.2028	2 400 000,00 zł / 1 680 000,00 zł (70 %)
11	Tryb pozakonkursowy. Projekt został wpisany do Strategii ZIT AJ do programu FEDS, na liście podstawowej – projekt, pt.: „ Rozwój infrastruktury rowerowej na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej - Pętla Karkonoska ” Inwestycja zakłada: budowę dwukierunkowej ścieżki pieszo-rowerowej o długości 2,5 km na terenie Gminy Miejskiej Kowary o utwardzonej nawierzchni prowadzącej od Dworca kolejowego w Kowarach, przez Krzaczynę, aż do granicy z Gminą Podgórzyn. Powstanie nowo oznaczona pętla o dł. 8 km./Termin realizacji: II kw.2025-IV kw. 2028	15 750 000,00 zł / 11 025 000,00 zł (70%)
12	Tryb pozakonkursowy. Projekt został wpisany na listę podstawową do Strategii ZIT AJ, projekt, dot. elekromobilności do realizacji w ramach Priorytetu 3.1 Transport miejski programu FENIKS „Przystanek Kowary – Intermodalne Centrum Przystankowo - Przesiadkowe ” Inwestycja zakłada: przebudowę ul. Dworcowej i Borusiaka w Kowarach, przebudowę chodników pieszych i rowerowych przyległych do dworca kolejowego ze zmianą organizacji ruchu, budowę wiat przystankowych dla podróżnych, budowę przystanku zielonego i wiaty dla ładowania rowerów elektrycznych, zazielenienie terenów przyległych – powstaną tzw. Zielone ogrody, budowę parkingów "Park and Ride" oraz „B & R” przy ul. Karkonoskiej, Dworcowej i ul. Borusiaka, dostosowanie infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami, montaż systemu monitoringu, ładowarki do rowerów elektrycznych./ Termin realizacji: II.kw.2025-II.kw. 2027	Koszt inwestycji: 33 158 600,00 zł Dofin. 22 914 479,67 zł / (69%) Ogłoszono nabór wniosków 01-06.2024r.
13	Tryb pozakonkursowy. Projekt został wpisany do Strategii ZIT AJ do programu FEDS, na liście podstawowej - projekt pt.: „ DOBRA WODA TAŃSZE ŚCIEKI W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY ” Zakres: Modernizacja oczyszczalni ścieków będzie polegać na wykonaniu instalacji do pełnej stabilizacji osadu wraz z przekształceniem odpadu w produkt. / Termin realizacji: IV kw. 2024-IV kw. 2028	15 600 000,00 zł / 10 920 000,00 zł (70 %)
14	Tryb pozakonkursowy. Projekt został wpisany do Strategii ZIT AJ do programu FEDS, na liście podstawowej - projekt pt.: „ Centrum usług turystycznych i promocji produktów regionalnych Kowary-Leśna ” Gmina Miejska Kowary - przebudowa budynku dawnego dworca kolejowego przy ul. Dworcowej 8 w Kowarach wraz z pełnym wyposażeniem budynku. Gmina Leśna- rewitalizacja byłego budynku dworca PKP oraz placu. / Termin realizacji: IV kw.2024-IV kw. 2028	11.340.300,00 zł / 7 938 210 ,00 zł (70%)
15	„ Kowarskie Stragany – jarmark produktu lokalnego czesko-polskiego pogranicza ” Lider Dvór Kralove trwa przygotowanie wniosku do	67 000,- zł / planowane (80%)

	30.03.2023r./INTERREG PI-Cz - Fundusz Mikroprojektów /planowany termin realizacji 06-12.2024r.,,	
	SUMA: wartość całkowita projektów w trakcie oceny i w trakcie przygotowywania:	97 349 661,83 zł

Szczegóły dot. zakresu realizacji w/w projektów znajdują się na stronie: www.kowary.pl pod zakładką Projekty Unijne, dotacje, granty GMK i NGO lub na stronie: <https://turysta.kowary.pl/projekty-unijne/> pod zakładką: Projekty Unijne, dotacje, granty – GMK

7.2. Realizacja programu rewitalizacji Gminy Miejskiej Kowary

Dokumentem wyznaczającym kierunki działań w zakresie rewitalizacji w Gminie Miejskiej Kowary jest Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Kowary na lata 2016-2023, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Nr XXIV/120/16 z dnia 19.05.2016 roku. Powstał na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i stanowi kluczowy element miejskiej polityki rewitalizacyjnej w perspektywie do 2023 roku.

LPR jest dokumentem operacyjnym, którego podstawowym założeniem jest wyznaczenie ram dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na wyznaczone obszary zdegradowane.

W ramach wypracowanych założeń planistycznych dokonano identyfikacji celów i metod pozwalających na zniwelowanie kluczowych deficytów obszarów problemowych, które w ramach polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej powinny korespondować z założeniami na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym. Dokument jest komplementarny z dokumentami o charakterze programowym i strategicznym, obowiązującymi na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym (m.in. Strategią Europa 2020; koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Strategią Rozwoju Kraju 2020 - Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo; Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020; Założeniami Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej; Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, Programem Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2015-2020. Na poziomie gminnym LPR tworzy płaszczyznę zgodności pomiędzy poszczególnymi dokumentami z różnych dziedzin funkcjonowania społeczności lokalnej i samorządu. W szczególności jest komplementarny z Programem Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2016-2020 oraz Planem Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2020.

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, którego realizacja odbywa się poprzez przedsięwzięcia kompleksowe i zintegrowane, uwzględniające istotne aspekty w sferach społecznej, funkcjonalno - przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Lokalny Program Rewitalizacji adresowany jest do wyznaczonego obszaru wsparcia na którym koncentrują się głównie problemy społeczne, techniczne i przestrzenne oraz związane ze stanem środowiska naturalnego, tereny o niższym poziomie rozwoju gospodarczego. LPR pełni rolę narzędzia planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Posiadanie programu rewitalizacji stało się także warunkiem niezbędnym do ubiegania się o wsparcie projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2015-2020. Wyznaczony obszar zdegradowany to kluczowa strefa w Kowarach istotna z punktu widzenia

pełnionych funkcji usługowych, mieszkaniowych oraz symbolicznych. Obszar zdegradowany swym zasięgiem obejmuje także tereny przemysłowe i po kolejowe. Obszar ten cechuje się koncentracją zjawisk kryzysowych, w tym głównie problemami społecznymi, technicznymi i przestrzennymi. W skład obszaru zdegradowanego wchodzi centrum usługowo-mieszkaniowe Kowar, zespół śródmiejski oraz tereny mieszkaniowe zabudowy wielorodzinnej. Obszar ten boryka się z wieloma problemami, które w zasadniczy sposób wpływają na obniżenie jakości życia jego mieszkańców jak również implikują przeciętną atrakcyjność turystyczną, osiedleńczą i gospodarczą całych Kowar. Na obszarze wsparcia koncentrują się zjawiska wpływające na ubóstwo i biedę. Zdeprawowaniu uległa w znacznym stopniu tkanka miejska a przede wszystkim zespoły śródmiejskiego oraz części kamienic. Relatywnie niska jest funkcjonalność przestrzeni publicznej i zatracenie przez nią funkcji symbolicznych, integracyjnych czy turystycznych.

Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im działaniami realizowanymi w 2023 roku.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Kowary wyznaczone zostały trzy główne cele rewitalizacji:

1. Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze zdegradowanym poprzez:

- 1) wspieranie aktywności osób bezrobotnych,
- 2) przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych i niepełnosprawnych,
- 3) prowadzenie działań profilaktycznych, przeciwdziałanie uzależnieniom,
- 4) współpraca z organizacjami społecznymi ukierunkowana na rzecz ograniczenia zjawiska biedy, wykluczenia społecznego i zrównoważonego rozwoju.

1.1. O skali potrzeb związanych z realizacją tych celów najlepiej świadczą dane MOPS-u w Kowarach za 2023 rok na obszarze objętym LPR i ogółem na terenie miasta Kowary. W ramach wszystkich systemów pomocowych w roku 2023 udzielono łącznie 316 świadczenia na obszarze zdegradowanym a 1329 ogółem na terenie Kowar świadczeń pomocowych w tym:

- 1) pomoc społeczna – 169 (401 ogółem) gospodarstwom domowym
- 2) dodatki mieszkaniowe – 49 (171 ogółem) gospodarstwom domowym
- 3) dodatki energetyczne – 0 (0 ogółem) gospodarstwom domowym
- 4) świadczenia rodzinne – 48 (557 ogółem) gospodarstwom domowym
- 5) fundusz alimentacyjny – 13 (53 ogółem) gospodarstwom domowym
- 6) świadczenie wychowawcze (Program Rodzina 500+) – 0 (3 ogółem) gospodarstwom domowym
- 7) świadczenie „Dobry start”(300+) – obsługiwane jest przez PUE ZUS
- 8) przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 14 (38 ogółem) gospodarstwom domowym
- 9) wspieranie rodziny: piecza zastępcza – 12 (56 ogółem) gospodarstwom domowym
- 10) wspieranie rodziny: asystentura rodziny – 5 (20 ogółem) gospodarstwom domowym
- 11) potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej – 0 (0 ogółem) decyzji,
- 12) ponadto w roku 2023 doszły nowe świadczenia:

1.2 Prace Społecznie Użyteczne (PSU) prowadzone przez MOPS od 01.04.2023 r. do 31.10.2023 r. (okres wykonywania PSU, bez uwzględnienia czasu ich organizacji i rozliczeń finansowych, który objął również miesiące: marzec i listopad 2023 r.).

Organizacja prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Miejskiej Kowary. Zadanie realizowane na podstawie

Porozumienia nr 5/2021 z dnia 15.02.2021r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartego pomiędzy Powiatem Karkonoskim w reprezentowanym przez Starostę Karkonoskiego, w imieniu działań Dyrektor Urzędu Pracy w Jeleniej Górze, a Burmistrzem Miasta Kowary.

Zgodnie z ww. Porozumieniem w 2023r. zaplanowano:

- 1) wskazanie przez MOPS 70 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, spośród których Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze (PUP) mógł kierować osoby do wykonywania PSU,
- 2) szkolenie BHP dla wszystkich osób skierowanych przez PUP do wykonywania PSU,
- 3) wykonywanie w ramach PSU prac porządkowych i konserwatorskich na terenie miasta Kowary przez 28 osób, wykonujące PSU na stanowisku robotnik gospodarczy w wymiarze – 40 godzin miesięcznie, nie więcej niż 10 godzin tygodniowo/ 1 osoba,
- 4) wykonywanie przez 28 osób miesięcznie łącznie 1160 godzin PSU,
- 5) realizację wypłat należnych świadczeń za wykonywanie PSU,
- 6) refundację przez PUP 60% kosztu wypłaconych ww. świadczeń,
- 7) pokrycie z budżetu Gminy Miejskiej Kowary 40% kosztu wypłaty świadczeń za wykonywanie PSU i 100% wydatków na szkolenie BHP dla uczestników PSU.

Cel strategiczny 1.

1 Ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze zdegradowanym w Gminie Miejskiej Kowary poprzez:

1.1. Wspieranie i aktywizacja osób bezrobotnych, podjęto działania:

- 1) w celu zapewnienia wykonywania PSU przez 30 osób, w okresie realizacji zadania MOPS koniecznym było wskazanie łącznie 70 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, z których PUP mógł skierować do wykonywania PSU zakwalifikowane osoby. Ze skierowanych przez PUP osób PSU podjęło łącznie 28 osób, w tym 13 osób z terenu objętego LPR,
- 2) szkolenia BHP zrealizowano łącznie dla 31 osób, w tym 13 osób z terenu objętego LPR,
- 3) osoby skierowane przez PUP do wykonywania PSU, po odbyciu szkoleniu BHP – zostały skierowane do wykonywania prac w jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Kowary: Urzędzie Miasta Kowary, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kowarach, Miejskim Ośrodku Kultury, Zarządzie Eksploatacji Zasobów Komunalnych i Szkół Podstawowych nr 1 i 3, Zespole Szkół Ogólnokształcących i Przedszkolu Publicznym nr 1,
- 4) stała współpraca z PUP w sprawach związanych z przebiegiem PSU,
- 5) sporządzanie dokumentacji dot. przebiegu realizacji zadania, w tym list obecności, kart pracy (do stosowania przez poszczególne jednostki). Rozliczanie skierowań z PUP, tworzenie list wypłat za wykonywanie PSU i wniosków o refundację,
- 6) obsługa finansowa zadania.

Wartość zadania / projektu oraz źródła finansowania:

Koszt świadczeń wypłaconych osobom wykonującym PSU z terenu LPR: 28 179,53 zł (60% Fundusz Pracy, 40% Gmina) / Koszty szkoleń BHP: 228,15 zł (100% Gmina) / łącznie = 28 407,68 zł

Świadczenia wypłacone osobom wykonującym PSU z terenu całego miasta: 60 692,50 zł (60% Fundusz Pracy, 40% Gmina) / Koszty szkoleń BHP: 544,00 zł (100% Gmina) Pozostałe wydatki: 2 200,00 zł. Łącznie = 63 36,50 zł

Wskaźniki wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Kowary jakie zostały osiągnięte zgodnie z celami zadania / projektu w 2023r.

Jak wynika z powyższych danych z realizacji zadania-prace społecznie użyteczne- za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z łącznej liczby 28 osób, które podjęły wykonywanie prac społecznie użytecznych – 13 osób zamieszkiwało na obszarze objętym LPR, co stanowiło 46,43% ogółu. W związku z tym podobnie kształtowały się koszty realizacji zadania, które dla obszaru objętego LPR w stosunku do wydatków ogółem dla całego miasta 44,42 %.

Dodatkowe informacje:

Zaplanowana liczba osób do zatrudnienia w ramach PSU (70) nie jest równa faktycznej liczbie zaplanowanych uczestników (30), gdyż w celu zapewnienia realizacji zaplanowanej, miesięcznej liczby godzin realizacji PSU (1200 godzin), koniecznym było uzupełnianie miejsc zwolnionych przez uczestników, którzy zrezygnowali lub porzucili wykonywanie PSU – kolejnymi uczestnikami skierowanymi przez PUP.

Cel Strategiczny 2.

2. Rewaloryzacja obszaru zdegradowanego, w tym poprzez dostosowanie infrastruktury technicznej do istniejących potrzeb oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprzez:

- renowację zdegradowanych technicznie obiektów i zachowanie unikalnych walorów urbanistycznych obszaru,
- propagowanie kultury fizycznej i imprez integrujących mieszkańców,
- ożywienie obszaru zdegradowanego poprzez wzmocnienie jego funkcji symbolicznych.

Przykładem takich projektów wpływających na rewaloryzację obszaru zdegradowanego są projekty, których realizacja trwała w 2023r.:

- 1) *Remont budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Wiejskiej 70 w Kowarach. Wartość zadania 95 900,00zł – dotacha Miasta Kowary, udział właściciela;*
- 2) *Remont dachu budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Ogrodowej 47 w Kowarach. Wartość zadania 350 000,00zł – dotacja miasta Kowary, udział właściciela, ubezpieczyciel budynku;*
- 3) *Remont dachu budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Ogrodowej 56 w Kowarach. Wartość zadania – 78 689,07zł. - Wspólnota Mieszkaniowa;*
- 4) „Kowarskie Stragany – jarmark produktu lokalnego czesko-polskiego pogranicza” . Zorganizowano 3 jarmarki na Starówce Kowarskiej od lipca do września 2022r. Dofinansowanie z Programu Interreg RCz – PL 2014-2020. Realizacji 04-12.2022r. Wartość projektu: 99 483,48 zł; Dofinansowanie: 89 535,14 zł.
- 5) **Orlik Olimpiada** – impreza sportowa integrująca dzieci szkolne, odbyła się w dn. 28.05.2023r. na terenie Orlika przy SP nr 1 został zorganizowany przez Stowarzyszenie *Eurojedynka* przy współudziale Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach
- 6) **Festyn z okazji dnia matki i dziecka** – odbył się w dn. 28.05.2023r., zorganizowany przez SP nr 1 w Kowarach

7) **Festyn zimowy „Najazd Świętych Mikołajów na Kowary”** odbył się w dn. 17.12.2022r. , który został zorganizowany przez Stowarzyszenie *Eurojedynka* przy współudziale SP nr 1 w Kowarach, Gminy Miejskiej Kowary, MOK, KPN, Nadleśnictwa Śnieżka, ZGK .

8) **Działania na rzecz społeczności romskiej** - Wsparcie edukacji szkolnej i przedszkolnej Zadanie dotyczyło wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z oddziałów przedszkolnych i uczniów szkoły pochodzenia romskiego z poprzez organizację zajęć wyrównawczych dla 10 uczniów i 3 dzieci z oddziału przedszkolnego. Realizacja zadania przypadła na okres od 09.2022 do 12.2023 r. Zadanie realizowane było na terenie Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach.

9) **„Jesienny festyn z Trójką”** odbył się w dn. 30.09.2023r. - impreza rodzinna integrująca mieszkańców, realizacja Stowarzyszenie „Przyjazna Trójka” i Szkoła Podstawowa nr 3.

10) **„Polska Biega”** - Impreza sportowa integrująca mieszkańców i propagująca zdrowy styl życia, odbyły się dwie edycje, pierwsza w dn. 21.05.2023r. tj. **IV Kowarska Wiosenna Piątka** (odbyła się przy muszli kocertowej ul. Jagiellończyka i ulicami miasta), która została zorganizowana przez Stowarzyszenie „Przyjazna Trójka”, Szkołę Podstawowa nr 3 i z dofinansowaniem ze środków Gminy Miejskiej Kowary oraz druga edycja w dn. 11.11.2023r. tj. **Świąteczko dla Niepodległej** – impreza promująca aktywne patriotyczne świętowanie niepodległości), która została zorganizowana przez Stowarzyszenie Miłośników Sportu w Kowarach, Szkołę Podstawowa nr 3 i z dofinansowaniem ze środków, Gminy Miejskiej Kowary

11) Zadania realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną, gdzie w 2023r. zorganizowano łącznie 110 wydarzeń, w których udział wzięło 1933 osoby, np.:

- zajęcia promujące czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży,
- ferie w bibliotece - imprezy edukacyjno- kulturalne dla dzieci,
- wakacje w bibliotece – Lato z książką, imprezy edukacyjno-kulturalne dla dzieci,
- dyskusyjny Klub Książki - zajęcia edukacyjno-czytelnicze dla dzieci i młodzieży,
- spotkania autorskie dla dzieci i dorosłych,
- akcje, projekty, imprezy kulturalne, edukacyjne,
- Biblioteka Podróżnika, imprezy edukacyjne, integrujące mieszkańców Kowar,
- Gimnastyka umysłu – spotkania edukacyjne dla seniorów.

12) Realizacja części zadania przez Przedszkole Publiczne nr 1 „Wsparcie edukacji przedszkolnej” w ramach programu wieloletniego „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030” w okresie od 04.09.2023r. do 31.12.2023r. w ramach projektu przeprowadzono zajęcia wyrównawcze z 2 dzieci romskim, uczęszczających do PP nr 1.

Cel strategiczny 3.

3. Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców i turystów - efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego miasta, poprzez:

- przebudowę przestrzeni publicznej,
- wzmocnienie funkcji turystycznych całego obszaru zdegradowanego,
- dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przykładem takich projektów wpływających na dostosowanie przestrzeni do potrzeb mieszkańców i turystów są projekty, których realizację zakończono w 2023r.:

Projekty dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład:

1) Zrealizowano zad. **„Przystanek Kowary”** Przystosowanie budynku byłego dworca PKP przy ul. Dworcowej 8 w Kowarach na działalność kulturalno- turystyczno- usługową, powstaną: Informacja Turystyczna , Muzeum Rzemiosła Kowar, Karkonoskie Centrum Produktu Lokalnego -miejsce ekspozycji i sklepu, wykonanie dokumentacji na w/w zagospodarowanie dworca oraz na Miejską Bibliotekę Publiczną. Realizacja: 07.2022r.–11.2023r. Wartość projektu: 9 950 300,-zł; Dofinansowanie: 4 500 000,- zł

2) Zrealizowano zad. **„Promenada Józefa Gielniaka w Kowarach – I etap.”** Przebudowa obiektu mostowego pomiędzy ulicą Ogrodową a Placem Franciszkańskim w Kowarach wraz z nadzorem inwestorskim. Przebudowa parkingów, łączników i chodników wzdłuż ul. Ogrodowej i 1 Maja wraz z nadzorem inwestorskim. Ozdobienie promenady elementami metaloplastyki. Wartość projektu: 4 967 420,57zł; Dofinansowanie: 4 719 049,54 zł

1. Projekt dofinansowany z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg :

1) Zrealizowano zad.: **„Remont ul. Bukowej w Kowarach”** i rozliczono finansowo w 12.2023r. Wartość zadania: 541 132,97 zł i dofinansowanie z RFRD (95%) 308 038,20 zł i 209 000,- zł z Nadleśnictwa Śnieżka

2) Projekt dofinansowany z Programu z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego:

3) Zrealizowano zad. **„Odnowienie obelisku i zagospodarowanie miejsca pamięci w Kowarach - ofiar Obozu Koncentracyjnego Gross Rosen.” II etap.** Projekt dofinansowany z Program z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rok 2023 – Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju. Termin realizacji 01.06.2023 do 11.11.2023r. Rozliczono finansowo projekt. Wartość projektu: 264 450,- zł Dofinansowanie: 129 416,00 zł

2. Projekt dofinansowany z programu PO WER 2.18 „Dostępny samorząd” poprzez PFRON :

1) Zakończono realizację projektu grantowego na **„Poprawę dostępności dla osób niepełnosprawnych w MOPS i UM w Kowarach”**, Zakres: budowa podjazdu zewnętrznego, naprawa schodów i postawienie zadaszenia wejścia, wymiana drzwi wejściowych na rozsuwane, wyposażenie i sprzęt wspomagający obsługę osób z niepełnosprawnościami. Termin realizacji: 01.07.2022 – 30.06.2023 Termin realizacji: 01.07.2022 – 30.09.2023 Zakończono realizację projektu, rozliczono finansowo projekt.

2) Projekt dofinansowany z programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu z Funduszy Norweskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

3) Trwała realizacja projektu **„Zielono-niebieskie Kowary”** . Zrealizowano: chodniki z hydro-fugami przy ul. Jana Matejki, rewitalizację trenu przy SMK, PP nr 1, SP1, ZSO, SP3, montaż 2 przystanków zielonych, 100 szt. ogrodów deszczowych i 200 szt. zbiorników na wodę, powstała fontanna w parku przy Karkonoskiej, system ładowania komórek, system SIM. Trwała realizacja: remontu zbiornika retencyjnego, rewitalizacja terenu wokół zbiornika i bioretencji, działań promocyjnych w TV i radiu, działań szkoleniowo-edukacyjnych, nasadzenia zieleni, zielone ściany i przystanki, monitoring, w mieście i ławo-stojaki rowerowe, remont systemu nawodnienia boiska na Stadionie Miejskim. Pozyskano dodatkowe dofinansowanie w kwocie 1606 561,00 zł. Całkowita wartość projektu **12 968 750,53 zł**, dofinansowanie 11 001 185,91 zł (85%) zł. Realizacji 01.10.2021 - 30.04.2024.

7.3. Realizacja wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary w 2023 roku

W 2023 roku zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej był realizowany wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Kowary

Na dzień 31.12.2023 r. mieszkaniowy zasób Gminy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia w m2	Ilość lokali
1.	Budynki stanowiące wyłączną własność Gminy zarządzane przez ZEJK w Kowarach w tym:	6 235	29 budynków
a)	Lokale zarządzane przez ZEJK w Kowarach	6 235	166
	A)lokale mieszkalne	6 235	156
	w tym: lokale socjalne	1 286	42
	B)lokale użytkowe	0	0
	C)pozostałe lokale (pomieszczenia gospodarcze , garaże)	445	12
2.	Lokale gminne w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych przez ZEJK, w tym;	10 793	279
	A)lokale mieszkalne	9 422	228
	B)lokale użytkowe	859	14
	C)pozostałe lokale	512	37
3.	Lokale gminne w budynkach WM w obcym zarządzie , w tym:	2 523	52
	A)lokale mieszkalne	2 073	46
	B)lokale użytkowe	450	6
	C)pozostałe lokale (pomieszczenia gospodarcze, garaże)	-	-

Mieszkaniowy zasób Gminy

Stan na 31.12.2023 roku wyglądał następująco :

Powierzchnia zasobów:

Ogólna powierzchnia gminnych zasobów mieszkaniowych wynosi 17 730 m2 z czego:

-w budynkach stanowiących wyłączną własność Miasta : 6 235 m2

-w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta: 11 495 m2

4.4.1.2. Stan zasobów i sposób zarządzania:

Liczba lokali gminnych:

- mieszkalnych: 430 o powierzchni 17 730 m2 , zlokalizowane w 156 budynkach

- użytkowych : 20 o powierzchni 1 309 m2, zlokalizowane w 19 budynkach.

Liczba lokali gminnych w budynkach stanowiących wyłączną własność gminy:

- mieszkalnych: 156 o powierzchni 6 235 m2, zlokalizowane w 29 budynkach

Liczba lokali gminnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez ZEJK:

- mieszkalnych: 228 o powierzchni 9 422 m², zlokalizowane w 100 budynkach
- użytkowych : 14 o powierzchni 859 m², zlokalizowane w 13 budynkach.

Liczba lokali gminnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych w zarządzie obcym:

- mieszkalnych : 46 o powierzchni 2 073 m² , zlokalizowane w 27 budynkach
- użytkowych : 6 o powierzchni 450 m², zlokalizowane w 6 budynkach.

Liczba lokali socjalnych: 42 o powierzchni 1 286 zlokalizowanych w 13 budynkach.

Na koniec 2023 r. w zarządzie ZEJK było 430 lokali mieszkalnych, w tym 42 lokali socjalnych, 20 lokali użytkowych.

Zasób sukcesywnie się zmniejsza wynika to przede wszystkim ze zbycia przez Gminę lokali mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych z mniejszościowym udziałem gminy w obcym zarządzie, oraz ostatnich lokali komunalnych w budynkach zarządzanych przez ZEJK.

ZEJK wykonuje również usługę komercyjnego zarządzania wspólnotami, gdzie nie ma żadnego udziału Gminy, i tak liczba takich wspólnot:

- w roku 2019 wynosiła 26
- w roku 2020 wynosiła 30-
- w roku 2021 wynosiła 32
- w roku 2022 wynosiła 38
- w roku 2023 było 45 wspólnot, z czego 41 umów o administrowanie zostało wypowiedzianych

7.4. Społeczna Komisja Mieszkaniowa

Społeczna Komisja Mieszkaniowa jest organem doradczym, którego zadaniem jest rozpatrywanie wniosków mieszkańców o przydział lokali mieszkalnych. Poniżej podsumowanie pracy komisji w 2023 roku:

- liczba złożonych wniosków o wynajem lokali – 62 złożonych wniosków
- liczba osób mających w 2023 roku pierwszeństwo do wynajmu lokali – 32, w tym:

liczba osób zakwalifikowanych do otrzymania propozycji lokalu do remontu w zakresie własnym – 29, propozycje lokali do remontu otrzymały wszystkie zakwalifikowane osoby, 16 wnioskodawców przyjęło propozycje, jeden wnioskodawca zrezygnował,

- liczba osób mających pierwszeństwo do wynajmu lokalu mieszkalnego – 3 zawarto 2 umowy najmu.

7.5. Działalność ZEJK w Kowarach w zakresie administrowania zasobem mieszkaniowym

Koszty na rok 2023 zaplanowano w wysokości 9.857.320,00 zł. W analizowanym okresie zostały zrealizowane w wysokości 6.032.106,09 zł, co stanowi 61,19 % planowanej wielkości.

Wykonanie kosztów w 2023 roku przedstawia poniższa tabela:

KOSZTY						
Dział	Rozdział	§	Wyszczególnienie	Plan roczny	Wykonanie	%
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]
600	60016	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 700,00	7 044,14	80,97
		4270	Zakup usług remontowych	21 850,00	-	0,00
700	70001	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	16 150,00	9 875,26	61,15
		4010	Wynagrodzenia osobowe	1 433 240,00	1 370 490,70	95,62
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	117 680,00	107 553,96	91,40
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	260 600,00	246 974,92	94,77
		4120	Składki na Fundusz Pracy	22 830,00	18 741,39	82,09
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	15 000,00	14 400,00	96,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	73 340,00	55 051,69	75,06
		4260	Zakup energii	328 700,00	92 090,27	28,02
		4280	Zakup usług zdrowotnych	3 000,00	3 000,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	117 280,00	108 043,28	92,12
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	8 360,00	6 487,80	77,61
		4410	Podróże służbowe krajowe	25 580,00	25 564,54	99,94
		4430	Różne opłaty i składki	29 180,00	28 076,76	96,22
		4440	Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	35 560,00	35 545,09	99,96
	4520	Opłaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego	2 460,00	2 304,00	93,66	
	4700	Szkolenie pracowników	10 000,00	1 690,28	16,90	
	70005	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 000,00	112,59	2,81
		4270	Zakup usług remontowych	35 000,00	-	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	3 000,00	-	0,00
		4520	Opłaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego	11 520,00	9 600,00	83,33
	70007	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	73 200,00	53 743,90	73,42
		4260	Zakup energii	4 990 980,00	2 063 364,03	41,34
		4270	Zakup usług remontowych	422 370,00	309 654,33	73,31
		4300	Zakup usług pozostałych	752 540,00	672 503,61	89,36
		4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	97 950,00	31 837,58	32,50
		4430	Różne opłaty i składki	3 570,00	2 225,10	62,33
		4480	Podatek od nieruchomości	97 400,00	86 869,00	89,19
4520		Opłaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego	442 780,00	419 779,85	94,81	
4610		Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	60 950,00	25 667,70	42,11	
6080	wydatki na zakupy inwestycyjne	5 000,00	3 638,93	72,78		
710	71035	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	25 000,00	15 741,49	62,97
		4260	Zakup energii	7 000,00	2 193,84	31,34
		4270	Zakup usług remontowych	35 500,00	29 764,22	83,84
		4300	Zakup usług pozostałych	16 000,00	7 815,86	48,85
		4520	Opłaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego	131 670,00	131 664,00	100,00
900	90004	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	11 500,00	2 627,36	22,85
	90015	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	65 000,00	23 089,37	35,52
		4270	Zakup usług remontowych	24 000,00	4 305,00	17,94
		4300	Zakup usług pozostałych	6 700,00	2 429,25	36,26

	4430	Różne opłaty i składki	5 180,00	545,00	10,52
		Podsumowanie	9 857 320,00	6 032 106,09	61,19
		Amortyzacja	x		
		Inne zmniejszenia	x		
		Ogółem	9 857 320,00	6 032 106,09	

Z zaplanowanej kwoty w wysokości 260.740,00 zł na zakup materiałów i wyposażenia, w 2023 roku wykorzystano na ten cel środki w kwocie 157.410,54 zł co stanowi 60,37 % wykonania planu:

- materiały biurowe:	8 584,60	zł
- środki czystości, bhp:	7 421,94	zł
- wydawnictwa:	5 354,46	zł
- akcesoria komputerowe:	4 974,81	zł
- paliwo, części samochodowe	21 609,73	zł
- wyposażenie siedziba ZEZK:	7 106,15	zł
- wyposażenie znaki drogowe:	3 188,06	zł
- wyposażenie lokale użytkowe:	112,59	zł
- wyposażenie zasób mieszkaniowy:	15 326,68	zł
- wyposażenie cmentarze komunalne:	6 418,30	zł
- wyposażenie, paliwo tereny zielone:	2 627,36	zł
- wyposażenie oświetlenie miejskie:	11 502,77	zł
- materiały budowlane znaki drogowe:	3 856,08	zł
- materiały budowlane zasób mieszkaniowy:	38 417,22	zł
- materiały budowlane oświetlenie:	11 586,60	zł
- materiały budowlane cmentarze komunalne:	9 323,19	zł

Z zaplanowanej kwoty w wysokości 5.326.680,00 zł na zakup energii, w 2023 roku wykorzystano na ten cel środki w kwocie 2.157.648,14 zł, co stanowi 40,51 % wykonania planu. Podział wykonanych kosztów w § 4260 przedstawia się następująco:

- energia elektryczna siedziba ZEZK:	15 867,96	zł
- gaz siedziba ZEZK:	74 971,05	zł
- woda siedziba ZEZK:	1 251,26	zł
- energia cieplna zasób mieszkaniowy:	1 487 059,39	zł
- energia elektryczna zasób mieszkaniowy:	44 172,88	zł
- gaz zasób mieszkaniowy:	456 937,20	zł
- woda zasób mieszkaniowy:	75 194,56	zł
- energia elektryczna cmentarze komunalne:	1 430,34	zł
- woda cmentarze komunalne:	763,50	zł

Z zaplanowanej kwoty w wysokości 538.720,00 zł na zakup usług remontowych w 2023 roku wykorzystano na ten cel środki w kwocie 343.723,55 zł, co stanowi 63,80 % wykonania planu:

- remonty ogólnobudowlane zasób mieszkaniowy:	187 257,16	zł
- roboty elektryczne zasób mieszkaniowy:	5 160,00	zł
- roboty wodno-kanalizacyjne:	50 510,67	zł
- naprawa, konserwacja sprzętu i środków transportu:	11 539,00	zł
- roboty c.o. i instalacje gazowe:	34 289,15	zł

- remonty maszyn i urządzeń:	11 108,73	zł
- udział Gminy w kosztach remontów zasób mieszkaniowy:	3 936,62	zł
- roboty zdruńskie:	4 500,00	zł
- usługi projektowe	1 353,00	zł
- remonty ogólnobudowlane cmentarze komunalne:	29 764,22	zł
- roboty elektryczne oświetlenie:	4 305,00	zł

Na zakup pozostałych usług z zaplanowanej kwoty w wysokości 895.520,00 zł w 2023 roku wykorzystano na ten cel środki w kwocie 790.792,00 zł, co stanowi 88,31 % wykonania planu:

- koszty i prowizje bankowe:	4 006,90	zł
- usługi prawne:	47 837,04	zł
- usługi informatyczne:	40 047,41	zł
- usługi pocztowe	4 089,01	zł
- badanie techniczne pojazdów	885,80	zł
- pozostałe usługi siedziba ZEJK:	8 677,57	zł
- wywóz nieczystości płynnych siedziba ZEJK:	2 499,55	zł
- usługi kominiarskie:	36 124,00	zł
- zaliczki do Wspólnot Mieszkaniowych - zarząd obcy:	47 115,86	zł
- obsługa kotłowni:	15 861,00	zł
- wywóz nieczystości płynnych:	60 321,60	zł
- usługi transportowe i wynajem sprzętu zasób mieszkaniowy:	4 452,63	zł
- fundusz remontowy – zarząd ZEJK:	293 410,60	zł
- wynagrodzenie administratora – zarząd ZEJK:	102 762,62	zł
- zaliczki na eksploatację – zarząd ZEJK:	106 326,73	zł
- pozostałe usługi zasób mieszkaniowy:	6 128,57	zł
- pozostałe usługi cmentarze komunalne:	7 815,86	zł
- usługi transportowe i wynajem sprzętu oświetlenie miejskie:	2 429,25	zł

Z zaplanowanej kwoty w wysokości 588.430,00 zł na opłaty na rzecz jednostek samorządu terytorialnego z tytułu wywozu odpadów komunalnych, w 2023 roku wykorzystano na ten cel środki w kwocie 563.347,85 zł, co stanowi 95,74 % wykonania planu:

- wywóz odpadów komunalnych siedziba ZEJK:	2 304,00	zł
- wywóz odpadów komunalnych zasób mieszkaniowy budynki ZEJK:	374 723,85	zł
- wywóz odpadów komunalnych zasób mieszkaniowy budynki WM:	54 656,00	zł
- wywóz odpadów komunalnych cmentarze komunalne:	131 664,00	zł

W analizowanym okresie wydatkowano 25.667,70 zł tytułem kosztów egzekucji komorniczej, kosztów postępowania sądowego oraz kosztów zastępstwa w postępowaniu sądowym co stanowi 42,11 % z zaplanowanej na rok 2023 kwoty 60.950,00 złotych.

Zgodnie z Zarządzeniem NR 0050.52.2023 Burmistrza Miasta Kowary z dnia 18 kwietnia 2023 r. w sprawie ustalenia stawek bazowych czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych i socjalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kowar, stawka bazowa czynszu uległa zmianie w 2023 r. i wynosi odpowiednio 9,60 zł za 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, oraz 4,80 zł za 1m² przy lokalu socjalnym.

DOTACJE I DOFINANSOWANIA

W ramach podstawowej działalności zakład budżetowy w 2023 roku otrzymał dotację przedmiotową do stawki czynszu na pokrycie kosztów zarządu gminnego zasobu mieszkaniowego i użytkowego przyznaną Uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach nr LXXVIII/474/23 z dnia 11 grudnia 2023 roku. Jednostkowa stawka dofinansowania wyniosła 2,00 zł/m² zarządzanego zasobu gminnego, co w skali roku dało łącznie kwotę dofinansowania 470.613,00 złotych i w całości zostało wydatkowane na koszty związane z utrzymaniem gminnego zasobu mieszkaniowego i użytkowego.

Zgodnie z zawartym Porozumieniem nr 26/2023/P z dnia 19 czerwca 2023 roku w budżecie Gminy Kowary zagwarantowano kwotę 400.000,00 zł na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach na 2023 rok. Dotacja celowa w bieżącym roku objęła realizację zadań z dwóch obszarów, pierwszy z nich to: koszt modernizacji lokali komunalnych, socjalnych lub zamiennych w Kowarach w ramach, którego zostały zmodernizowane lokale komunalne znajdujące się w pięciu lokalizacjach to jest: Szkolnej 9, 1 – go Maja 75, 1 – go Maja 55, Ogrodowej 53a oraz Wiejskiej 69. Drugim zadaniem objętym dotacją był: koszt modernizacji części wspólnych we Wspólnotach Mieszkaniowych w Kowarach w ramach, którego wymieniono pokrycia dachowe budynków w dwóch lokalizacjach to jest przy ulicy Ogrodowej 47 i Wiejskiej 70 oraz wykonano przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej nieruchomości przy ul. Jeleniogórskiej 17 w Kowarach. Łączna kwota wydatkowana na zakupy inwestycyjne w 2023 roku wyniosła 403.638,93 zł z czego 400.000,00 zł zostało sfinansowane z dotacji celowej, natomiast 3.638,93 zł ze środków własnych Zakładu.

Szczegółowy podział zadań z wydatkowanymi kwotami przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Cel inwestycji	Kwota inwestycji	Kwota dotacji
1	Modernizacja pokrycia dachowego budynku przy ul. Wiejskiej 70 w Kowarach	89 043,15	89 043,15
2	Modernizacja pokrycia dachowego budynku przy ul. Ogrodowej 47 w Kowarach	209 952,13	209 952,13
3	Wykonanie przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej budynku przy ul. Jeleniogórskiej 17 w Kowarach	31 815,70	31 815,70
4	Modernizacja lokalu będącego własnością Gminy Miejskiej Kowary przy ul. Szkolnej 9 w Kowarach	22 308,00	22 308,00
5	Modernizacja lokalu mieszkalnego będącego własnością Gminy Miejskiej Kowary przy ul. Ogrodowej 53a w Kowarach	15 336,00	14 266,87
6	Modernizacja lokalu mieszkalnego będącego własnością Gminy Miejskiej Kowary przy ul. 1 – go Maja 75 w Kowarach	8 424,00	7 800,00

7	Modernizacja lokalu mieszkalnego będącego własnością Gminy Miejskiej Kowary przy ul. 1 – go Maja 55 w Kowarach	10 405,80	8 460,00
8	Modernizacja lokalu mieszkalnego będącego własnością Gminy Miejskiej Kowary przy ul. Wiejskiej 69 w Kowarach	16 354,15	16 354,15
Ogółem		403 638,93	400 000,00

Ponadto w 2023 roku Zarząd Eksploatacji Zasobów Komunalnych w oparciu o Porozumienie nr 4/2023 z 05 maja 2023 r. zawarte z Wojewodą Dolnośląskim w ramach realizacji „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021 – 2030” w sprawie realizacji zadania pod nazwą „Remont lokali romskich” wyremontował dwa lokale mieszkalne przy ulicy Waryńskiego 21/1 i Waryńskiego 21/2. Łączna wartość inwestycji wyniosła 179.249,00 złotych z czego 85 % zostało sfinansowane z budżetu państwa natomiast 15% wydatków pokryła Gmina Miejska Kowary.

W pierwszym półroczu 2023 roku Zakład doraźnie otrzymał także środki w ramach zadania realizowanego przez Gminę Kowary na polecenie Wojewody Dolnośląskiego w zakresie organizacji miejsca zakwaterowania, organizacji wyżywienia oraz zapewnienia opieki socjalno – bytowej dla osób przybyłych z terytorium Ukrainy w wyniku kryzysu wywołanego rosyjską agresją na Ukrainę. Łączna kwota wydatkowana przez Zarząd Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach na wykonanie tego zadania w 2023 roku wyniosła 46 223,78 złotych i została w pełni sfinansowana przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki w ramach zawartego porozumienia.

DachWiejska70

Dach Ogrodowa 47

Komin Ogrodowa 53

Rok 2023 to kolejny rok zarządzania cmentarzami komunalnymi na których zostało wykonane szereg prac związanych z ich utrzymaniem. Powstały nowe alejki w dolnej części nowego cmentarza, w sektorze C zamontowano nowe barierki i schody ułatwiające poruszanie się odwiedzającym groby. Wymieniliśmy dalszą część ogrodzenia na nowe i prace nad tym zadaniem nadal będą trwały. Na starym cmentarzu przycięto gałęzie drzew zasłaniające latarnie, oczyszczono krawężniki i rynny , oraz wycięto zarośla przy ogrodzeniach. Naprawiono lub wymieniono krany przy ujęciach wodnych, uprzątnięto kolejne zaniedbane porzucone nieodwiedzane przez nikogo groby.

Cały rok dbamy o właściwy stan znaków drogowych, to przecież nasze bezpieczeństwo, a to ważna rzecz! W ciągu roku sprawdzaliśmy stan oznakowania tak, aby wszystkie znaki w mieście były w dobrym stanie i służyły jako drogowskazy. Powycinane zostały zarośla zasłaniające znaki, odsłonięto drogowskazy.

Do zadań które nam powierzono na podstawie stosownej umowy należy również utrzymanie sprawności technicznej oświetlenia ulic. Gmina Kowary posiada nowoczesne oświetlenie w znacznej większości są to oprawy ze źródłem światła typu LED zasilane z sieci kablowej bądź napowietrznej. Zdarzają się również oprawy z żarówkami sodowymi. Na terenie gminy Kowary włącznie z terenem przygranicznym na Przełęczy Okraj znajduje się ponad 1300 opraw sterowanych za pomocą zegarów astronomicznych lub aparatów zmierzchowych zabudowanych w 11 szafkach. Problematyka związana z konserwacją i utrzymaniem stanu technicznego infrastruktury jest bardzo różna. Czasami przywrócenie oświetlenia następuje po włączeniu lub wymianie bezpiecznika, ale bywa i tak że trzeba wymienić odcinek linii napowietrznej, która została zerwana przez przewrócone drzewo, jak to miało miejsce kilkakrotnie na Podgórzu albo trzeba naprawić uszkodzony kabel w ziemi, który był przyczyną braku oświetlenia przez jakiś czas na ul. Zamkowej. W przypadku tego typu awarii czas usunięcia uszkodzenia bywa różny gdyż uzależniony jest on od tego jak szybko zlokalizuje się miejsce uszkodzenia kabla. Do rzadkich, ale jednak zdarzających się przypadków awarii należą kolizje drogowe które w 2023 roku zdarzyły się trzykrotnie, co spowodowało potrzebę wymiany trzech słupów oświetleniowych.

REALIZACJA PRZYCHODÓW

Plan przychodów na rok 2023 został ustalony na poziomie 9.867.070,00 zł.

Wykonanie przychodów w analizowanym okresie z podziałem na paragrafy przedstawia poniższa tabela:

PRZYCHODY				
Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
1	Wpływy z różnych opłat	40 300,00	27 874,54	69,17
2	Wpływy z najmu	2 328 950,00	1 863 364,39	80,01
3	Wpływy z usług	7 370 820,00	3 658 616,55	49,64
4	Wpływy z pozostałych odsetek	127 000,00	162 540,54	127,98
5	Wpływy z różnych dochodów	-	61 339,45	-
6	Dotacja przedmiotowa z budżetu Gminy	-	470 613,00	-
	Ogółem	9 867 070,00	6 244 348,47	63,28

W roku 2023 roku przychody wykonano w kwocie 6.244.348,47 zł, co stanowi 63,28 % planowanej wielkości. Pozycja „wpływy z różnych opłat” obejmuje wpłaty z tytułu zwrotu kosztów procesu (w tym: opłat od wpisów, kosztów zastępstwa procesowego, kosztów egzekucji komorniczej). Przychody uzyskane z tytułu czynszu za lokale mieszkalne, socjalne i użytkowe, pomieszczenia gospodarcze (komórki lokatorskie) oraz garaże są wykazane w punkcie drugim „wpływy z najmu”. Natomiast w pozycji trzeciej „wpływy z usług” ujęte zostało wynagrodzenie zarządcy oraz należności związane z zajmowaniem lokali stanowiących zasób Gminy Kowary to jest opłaty za gaz, energię elektryczną i ciepłą, wodę, nieczystości płynne, a także wywóz odpadów komunalnych. Pozycja ta zawiera również równowartość kwot refakturowanych usług dostawy gazu, energii cieplnej i elektrycznej, wody i odbioru nieczystości płynnych oraz usług polegających na obsłudze kółtowni wystawianych dla Spółdzielni Mieszkaniowej „Pod Śnieżką” i wspólnot mieszkaniowych, zarówno zarządzanych przez Zakład, jak i pozostających w zarządzie obcym. Ponadto ZEK świadczy usługi polegające na utrzymaniu i eksploatacji cmentarzy komunalnych przy ulicy Staszica i Matejki w Kowarach oraz targowiska miejskiego przy ulicy Klonowej, wykonuje zadania związane z bieżącym utrzymaniem oznakowania pionowego i poziomego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze miasta Kowary, a także odpowiada za konserwację i nadzór nad sprawnością techniczną oświetlenia ulicznego znajdującego się na terenie Gminy. Zakład ze względu na specyfikę wykonywanej działalności na bieżąco realizuje, także zadania

zlecane przez Gminę w 2023 roku były to działania dotyczące przede wszystkim usuwania nielegalnych wysypisk śmieci, porządkowania newralgicznych obszarów miasta oraz naprawy zdewastowanego przez wandalizm mienia publicznego.

Pozycja „Wpływy z pozostałych odsetek” zawiera zapłacone odsetki z tytułu nieterminowego opłacania czynszu za lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe i garaże. W § 0970 „Wpływy z różnych dochodów” ujęte zostały dofinansowania stanowisk pracy z Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze oraz środki z funduszu pomocowego na rzecz obywateli z Ukrainy, które na etapie tworzenia planu finansowego na 2023 rok nie były przewidziane i stanowią znaczące przekroczenie zaplanowanych przychodów w tym paragrafie. W pozycji „Dotacja przedmiotowa z budżetu Gminy” została wykazana wartość otrzymanej z budżetu Gminy Kowary dotacji przedmiotowej do stawki czynszu na pokrycie kosztów zarządu gminnego zasobu mieszkaniowego i użytkowego przyznana Uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach nr LXXVIII/474/23 z dnia 11 grudnia 2023 roku.

Podstawowym źródłem pokrycia kosztów eksploatacji mieszkań jest czynsz. Poniższa tabela przedstawia wpływy z czynszów najmu oraz wpływy z opłat niezależnych od wynajmującego, tj. wpływy za wodę i ścieki, centralne ogrzewanie oraz za odpady komunalne:

Lp.	Rodzaj lokalu	Wymiar za 2023 roku	Wpłaty w 2023 roku	% realizacji
1	lokal mieszkalny	2 142 509,70	1 943 340,68	90,70
2	lokal socjalny	152 411,21	87 404,42	57,35
4	pomieszczenie gospodarcze	14 598,22	15 312,70	104,89
5	garaż	36 331,93	36 948,36	101,70
6	lokal użytkowy	134 740,88	131 700,83	97,74
7	Ogółem	2 480 591,94	2 214 706,99	89,28

Wymiar za 2023 rok obejmuje czynsz wraz z opłatami niezależnymi od wynajmującego, tzn. z opłatami za media brutto (z podatkiem VAT), pomniejszony o kwoty objęte nakazem zapłaty. Wpłaty obejmują również opłaty za czynsz i media. Wpłaty za lokale mieszkalne, socjalne i lokale użytkowe w analizowanym okresie są niższe od wymiaru, co wskazuje na wzrost zadłużenia na tych lokalach. Natomiast wpłaty za garaże i pomieszczenia gospodarcze nieznacznie przewyższają wartość naliczonego za analizowany okres wymiaru, co oznacza częściową spłatę zadłużenia z okresu nieobjętego analizą.

W analizowanym okresie Zarząd Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach uzyskał 2 prawomocne nakazy zapłaty oraz 7 wyroków eksmisji. Na naszą rzecz sąd zasądził zapłatę kwoty 13.228,08 zł tytułem należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami, których łączna wartość na dzień 31.12.2023 r. wynosi 2.079,95 zł oraz kwotę 16.421,28 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i kwotę 480,00 zł tytułem zwrotu kosztów nadania klauzuli wykonalności.

Poniższa tabela prezentuje należności wynikające z prawomocnych tytułów wykonawczych w 2023 roku oraz ich spłatę w podziale na poszczególne rodzaje wynajmowanych lokali stanowiących zasób Gminy:

Lp.	Rodzaj lokalu	Sprawy objęte postępowaniem sądowym i egzekucyjnym w 2023 roku	Wpłaty w 2023 roku	% realizacji
1	lokal mieszkalny	25 688,74	43 091,93	167,75
2	lokal socjalny	3 126,19	4 166,42	133,27
4	pomieszczenie gospodarcze	-	-	-
5	garaż	-	-	-

6	lokal użytkowy	1 314,43	207,59	-
7	Ogółem	30 129,36	47 465,94	157,54

Wpłaty tytułem uregulowania kwot objętych postępowaniem sądowym i egzekucyjnym obejmują również wpłaty zabezpieczone prawomocnymi tytułami wykonawczymi uzyskanymi we wcześniejszych okresach. Z tytułu realizacji zawartych ugód, na rachunek bankowy ZEZK w analizowanym okresie wpłynęło 105.702,89 zł. Zadłużenie płatników naliczone narastająco na dzień 31.12.2023 roku wynosi 1.206.599,20 zł. Zadłużenie to nie obejmuje spraw, w których wydano prawomocne tytuły wykonawcze oraz wartości zadłużenia, na których spłatę podpisano ugody.

Poniższa tabela prezentuje kwoty istniejącego zadłużenia na koniec 2023 roku z podziałem na rodzaje lokali i okresy zadłużenia:

Lp.	Rodzaj lokalu	Kwota zadłużenia	Ilość płatników
1	Lokale mieszkalne		
	Ogółem, w tym:	937 515,01	326
-	do 3 m-cy	41 128,21	136
-	powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	140 944,86	68
-	powyżej 12 m-cy	755 441,94	122
2	Lokale socjalne		
	Ogółem, w tym:	225 846,95	55
-	do 3 m-cy	1 740,95	14
-	powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	25 497,72	11
-	powyżej 12 m-cy	198 608,28	30
3	Pomieszczenia gospodarcze		
	Ogółem, w tym:	3 983,27	26
-	do 3 m-cy	348,22	15
-	powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	254,67	2
-	powyżej 12 m-cy	3 380,38	9
4	Garaż		
	Ogółem, w tym:	2 778,63	21
-	do 3 m-cy	1 345,19	18
-	powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	1 433,44	3
-	powyżej 12 m-cy	-	-
5	Lokale użytkowe		
	Ogółem, w tym:	36 475,34	18
-	do 3 m-cy	4 301,83	12
-	powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	8 437,09	2
-	powyżej 12 m-cy	23 736,42	4

W analizowanym okresie liczba zadłużonych płatników ogółem wynosi 446 osoby, najwyższe zadłużenie odnotowujemy na lokalach mieszkalnych to jest 937.515,01 złotych z czego aż 755.441,94 złotych dotyczy okresu powyżej 12 miesięcy i obejmuje 122 dłużników. Pozostała kwota dotyczy okresu do 3 miesięcy w wysokości 41.128.21 złotych i obejmują 136 osób, co oznacza, że są to niewielkie bieżące niedopłaty do czynszu, natomiast w przedziale od 3 do 12 miesięcy zadłużenie wynosi 140.944,86 złotych i dotyczy 68 dłużników. Wysokie zadłużenie odnotowano także na lokalach socjalnych, bo aż 225.846,95

złotych, które dotyczy 55 osób z czego aż 198.608,28 złotych obejmuje okres dłuższy niż 12 miesięcy. Natomiast pozostała kwota zadłużenia tj. 27.238,67 złotych powstała w 2023 roku i dotyczy 25 osób. Niewielkie zadłużenie odnotowuje się na pomieszczeniach gospodarczych, bo tylko 3.983,27 złotych, które dotyczy 26 osób z czego, aż 3.380,38 złotych powstało w latach ubiegłych. Liczba dłużników mających zaległości w opłatach za garaże w analizowanym okresie wynosi 21 osoby, a ogólna kwota zadłużenia wynosi 2.778,63 zł. U większość z tych osób występuje krótkoterminowa zaległość dotycząca głównie nieznacznych niedopłat sięgających 1 – miesięcznego wymiaru. Na lokalach użytkowych odnotowano 18 dłużników, których zaległości wynoszą łącznie 36.475,34 zł z czego 12.738,92 złotych dotyczy okresu bieżącego, natomiast 23 736,42 złotych zadłużenia powstała w poprzednich latach.

Podkreślić należy, że wykazana w powyższych tabelach liczba dłużników oraz wielkości zadłużeń powyżej 12 miesięcy obejmują płatników, wobec których zastosowano szereg działań windykacyjnych, a znaczna ich część została pozbawiona prawa do zajmowania lokalu lub dysponowania pomieszczeniem. Dłużnikami w dużej mierze są osoby fizyczne korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, bądź innej formy wsparcia socjalnego lub co, do których nie posiadamy informacji o aktualnym adresie przebywania (dotyczy osób pozbawionych prawa do lokalu lub dysponowania pomieszczeniem). Utrzymujące się na wysokim poziomie zadłużenie z tytułu czynszów i opłat niezależnych od właściciela jest spowodowane brakiem nawyku opłacania czynszu, niskimi dochodami (im mniejszy dochód tym dłuższy okres zalegania z opłatami za czynsz), brakiem stałego i regularnego źródła dochodu, brakiem zainteresowania pomocą socjalną pomimo często krytycznych sytuacji finansowych oraz poczuciem bezkarności w związku z umorzeniami postępowań egzekucyjnych przez komorników sądowych.

W stosunku do osób zalegających z opłatami czynszowymi oraz opłatami niezależnymi od właściciela zastosowano następujące czynności windykacyjne:

- zawarto 24 ugody na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 11 marca 2010 r. Nr LIII/275/10 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg, i zgodnie z Decyzją Dyrektora ZEZK – na łączną kwotę zadłużenia 204.218,18 zł,
- odpracowania zaległości czynszowych realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 11 marca 2010 r. Nr LIII/275/10 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg oraz uchwały nr XXX/149/16 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 17.11.2016 zmieniającej uchwałę w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg w 2023 roku wyniosło łącznie 43.240,50 zł – należność główna wraz z odsetkami,
- w analizowanym okresie wysłano 514 szt. wezwań do dłużników w tym 15 wezwań dotyczyło dłużników lokali użytkowych na kwotę 15.887,63 zł oraz 6 wezwania dotyczyło garaży na łączną kwotę 1.384,03 zł. Pozostała część wysłanych wezwań do zapłaty dotyczyła najemców – dłużników lokali mieszkalnych i socjalnych,
- wysłano 69 szt. wezwań do opróżnienia, opuszczenia i wydania zajmowanego lokalu mieszkalnego ze względu na zadłużenie,
- wysłano 26 wezwań do zapłaty skutkujących wypowiedzeniem umowy najmu,

- przekazano do Kancelarii Radcy Prawnego 32 sprawy w celu złożenia pozwu o eksmisję,
- wykonano trzy dobrowolne przekwaterowania dłużników do lokali o niższych kosztach utrzymania bez udziału komornika,
- na podstawie tytułów wykonawczych komornik zrealizował 3 eksmisje dłużników bez prawa do lokalu socjalnego,
- przekazano do Kancelarii Radcy Prawnego 8 sprawy w celu skierowania na drogę postępowania sądowego i złożenia pozwów o zapłatę na łączną kwotę zaległości 58.526,69 zł,
- do egzekucji komorniczej przekazano 2 sprawy na kwotę 3.856,27 zł,
- komornik w analizowanym okresie umorzył 9 postępowań egzekucyjnych, natomiast w 4 przypadkach wysłał informację przed umorzeniem.

W 2023 roku nadal bardzo mocno angażowaliśmy się w próby utrzymania czystości w mieście, sytuacja została minimalnie poprawiona. Niemalże codziennie usuwaliśmy śmieci ze śmietników i miejsc koło wiat na odpady komunalne na terenie całego miasta. Wywoziliśmy rzeczy nagromadzone i porzucone obok boksów śmietnikowych. Dla poprawy utrzymania czystości na terenie miasta powstały kolejne wiaty śmietnikowe i w roku 2024 nadal będą one budowane.

W ramach akcji „Rady na Bioodpady” przydzielonych zostało 500 pojemników na odpady BIO dla mieszkańców Kowar w ramach akcji ekologicznej prowadzonej przez Związek Gmin Karkonoskich w ramach akcji **pojemnik na bioodpady** mogą otrzymać mieszkańcy Kowar którzy spełniają poniższe warunki:

- są właścicielami nieruchomości w budynkach 1,2,3 rodzinnych i nie posiadają kompostownika
- zarządcy wspólnot mieszkaniowych od 4 do 6 gospodarstw domowych
- nie posiada zaległości finansowych wobec Gminy Miejskiej Kowary i jej jednostek organizacyjnych (ZEZK)

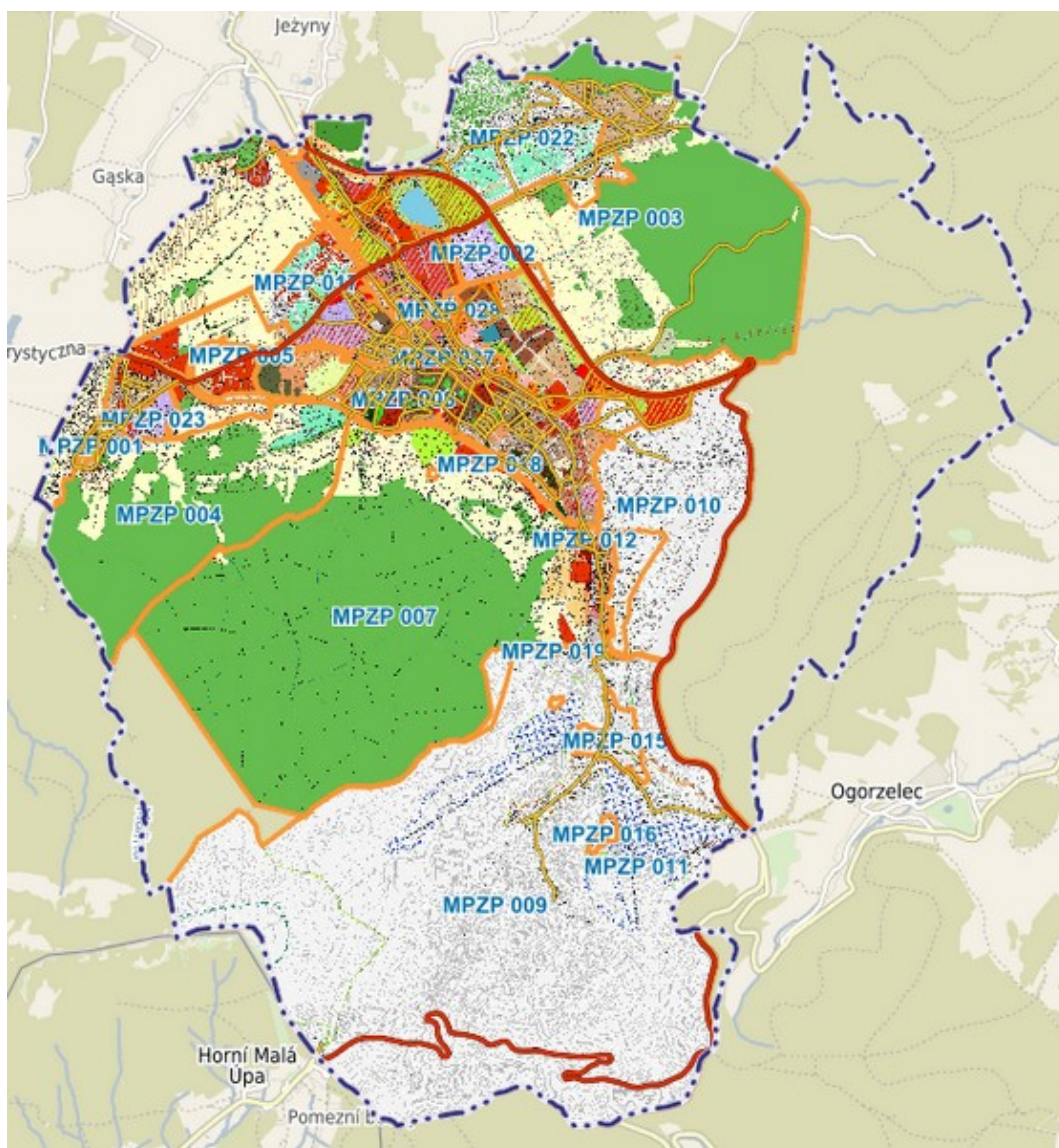
Akcja jest nadal kontynuowana i przydzielane są kolejne pojemniki dla mieszkańców.

Opłaty za wywóz odpadów komunalnych naliczane są dla 2012 osób w tym 83 osób to mieszkańcy komunalni w budynkach wspólnot mieszkaniowych w zarządzie obcym, 353 osoby zamieszkujące w budynkach 100% gminnych oraz 1576 osób w budynkach wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez ZEZK, ilość osób wynika ze złożenia przez osoby uprawnione do lokalu stosownych oświadczeń dotyczących ilości osób zamieszkujących w danym lokalu komunalnym. Nie od dziś wiadomo, że zaśmiecanie miasta to nasza ogromna bolączka i musimy wszyscy zgodnie pracować nad tym, aby się to zmieniło. Dbajmy o swoje budynki ich otoczenie pilnujmy się nawzajem i zwracajmy sobie uwagę. Jeśli widzimy jakieś niepokojące zachowania naszych sąsiadów, zgłaszajmy to zarządcy lub urzędowi miasta.

7.6. Ład przestrzenny

Politykę przestrzenną gminy kreuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które opracowano na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Kowarach nr 247 z dnia 28.05.1998 roku ze zmianami. Ostatnia aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przeprowadzona została w roku 2021 (Uchwała Nr XLVII/294/21 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 25 listopada 2021 r.).

Uszczegółowienie zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2023r. obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto ok 2960 ha, co stanowi ok 80% powierzchni gminy. 20% powierzchni gminy nie objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego stanowią teren Lasów Państwowych, na których prowadzona jest gospodarka leśna.

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W roku 2023 nie wydano decyzji ustalającej warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2023 r. Rada Miejska w Kowarach uchwaliła 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Lp.	Nazwa	Nr uchwały data
1.	Uchwała Rady Miejskiej w Kowarach w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w jednostce urbanistycznej Kowary Centrum D.2	LXXI/427/23 01 czerwca 2023 r.
2.	Uchwała Rady Miejskiej w Kowarach w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w jednostce urbanistycznej Kowary Wojków 2	LXXIV/447/23 28 września 2023r
3.	Uchwała Rady Miejskiej w Kowarach w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w jednostce urbanistycznej Kowary Podgórze Wschodnie 1	LXXIV/448/23 28 września 2023r.

Rada Miejska w Kowarach w roku 2023 przystąpiła do sporządzenia 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

Lp.	Nazwa	Nr uchwały data
1.	Uchwała Rady Miejskiej w Kowarach w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w jednostce urbanistycznej Kowary Wojków 2 w rejonie ul. Górnej i ul. Cichej	LXXIV/446/23 28 września 2023 r.

7.7. Realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami w 2023 roku

Na terenie Gminy Miejskiej Kowary funkcjonujące formy ochrony to:

- wpis do ewidencji zabytków
- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii
- ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Gminna Ewidencja Zabytków dla Miasta Kowary założona została w roku 2015 r. zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. i przyjęta Zarządzeniem Nr 50/2015 Burmistrza Miasta Kowary z dnia 28 kwietnia 2015 r. W spisie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się 579 zabytków nieruchomych z terenu gminy Kowary pochodzących sprzed roku 1945, z czego 79 obiektów jest chronionych wpisem do Rejestru Konserwatora oraz 1 pomnik historii. Gminna ewidencja zabytków składa się również z 447 kart adresowych zabytków nieruchomych, których formą ochrony są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz 28 kart stanowisk archeologicznych.

Najcenniejsze z nich znajdują się przy placu Franciszkańskim: Kościół pw. NMP i klasztor o. Franciszkanów, a także przy ulicy 1 Maja (kamienice na Kowarskiej Starówce) i Ogrodowej.

Równie cenne są zespoły dawnych sanatoriów przy ulicy Jeleniogórskiej i Sanatoryjnej („Wysoka Łąka” i „Bukowiec”) oraz zespoły pałacowe przy Zamkowej („Nowy Dwór”), Jeleniogórskiej („Ciszycza”) oraz dawne pałace przy ulicy Ogrodowej i Waryńskiego.

Do rejestru została wpisana także Kaplica Świętej Anny, dawny kompleks ewangelicki, budynek sądu (ul. Staszica) oraz wiadukt kolejowy przy ulicy Wiejskiej

Cenne budynki chronione są również zapisami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kowary.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego określają ogólne wytyczne

odnośnie zasad przyszłego funkcjonowania obiektów zabytkowych oraz modernizacji istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy.

Na terenie gminy określone zostały 3 rodzaje stref:

Strefa A – pełnej ochrony konserwatorskiej, obszar o funkcjach mieszkalno-usługowych.

Strefa B – obszar z rygorami konserwatorskimi, tereny podlegające rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. W obrębie tej strefy obowiązuje zasada uzgadniania z konserwatorem zabytków wszelkich prac budowlanych i remontowych.

Strefa K – ochrony krajobrazu, strefa ochrony krajobrazu integralnie związanego z zespołami historycznymi położonymi w Kowarach.

W roku 2021 pomoc w ochronie zabytków na terenie gminy polegała na udzielaniu dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i mogą obejmować wyłącznie nakłady konieczne na odnowienie lub uzupełnienie zewnętrznych tynków i detali architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego budynku kolorystyki. Łączna kwota dotacji udzielonych z budżetu gminy nie może przekroczyć 50% wartości robót obejmujących każdą ścianę budynku oraz kwoty 10.000,00 złotych dla każdej ściany budynku.

W roku 2017 gmina udzieliła 1 dotacji na wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie elewacji budynku mieszkalnego przy ul. 1 Maja 21 na kwotę 7.922,33 zł.

W roku 2018 gmina udzieliła 1 dotacji na wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Jeleniogórskiej 10 na kwotę 9.999,69 zł.

W 2019 roku udzielono 4 dotacji po 10 000 zł dla trzech podmiotów 1 Maja 20 – 20.000 zł, 1 Maja 18 – 10.000 zł i 1 Maja 17 – 10.000 zł

W roku 2020 gmina udzieliła 1 dotacji na wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie elewacji budynku mieszkalnego przy ul. 1 Maja 70 – 70a na kwotę 30.000,00 zł.

W roku 2021 nikt nie wystąpił do gminy z wnioskiem o udzielenie dotacji.

W roku 2022 nikt nie wystąpił do gminy z wnioskiem o udzielenie dotacji.

W roku 2023 nikt nie wystąpił do gminy z wnioskiem o udzielenie dotacji.

W roku 2021 Gmina Miejska Kowary opracowała **Program opieki nad zabytkami na lata 2022-2025.**

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i opracowania programu opieki nad zabytkami jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Ustawa wprowadziła obowiązek sporządzania programów przez samorządy, zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym jak i gminnym. W myśl art. 87 ustawy, programy opieki nad zabytkami opracowane są na 4 lata i mają na celu w szczególności:

1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Po przeprowadzeniu analizy, określono priorytety realizacji Programu opieki nad zabytkami dla Gminy Miejskiej Kowary na lata 2022-2025. Celem podjęcia wieloletnich i kompleksowych działań jest poprawa stanu obiektów zabytkowych, ale także ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie tożsamości regionalnej, jak również promowanie dotychczasowego dorobku lokalnej społeczności wśród mieszkańców Gminy Miejskiej Kowary i turystów.

Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Miejską Kowary – priorytet I

PRIORYTET I. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO JAKO ELEMENT ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<ul style="list-style-type: none"> — Prowadzenie prac remontowo – konserwatorskich przy obiektach zabytkowych, — Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków, — Zmiana sposobu użytkowania lub adaptacja nieużytkowanych obiektów zabytkowych do nowych funkcji, — Rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (w tym parków, cmentarzy, obszarów nieczynnych cmentarzy). 	2022-2025
Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> — Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich itp., — Iluminacja najcenniejszych zabytków, — Określenie zasad i konsekwentne ich wdrażanie w zakresie umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych, — Umieszczanie tablic informacyjnych na zabytkach. 	2022-2025
Podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	<ul style="list-style-type: none"> — Współpraca z urzędami pracy w zakresie prowadzenia bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenach objętych ochroną, — Wspieranie rozwoju muzeów regionalnych, skansenów i innych instytucji kultury. 	2022-2025

Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Miejską Kowary – priorytet II

PRIORYTET II. OCHRONA I ŚWIADOME KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> — Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi (w tym weryfikacja obowiązujących w zakresie aktualizacji zagadnień związanych z ochroną zabytków), — Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, 	2022-2025

	<ul style="list-style-type: none"> — Walka z samowolami budowlanymi, — Wdrażanie zapisów gminnych/ lokalnych programów rewitalizacji w realizacji zagospodarowania przestrzennego (w tym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego). 	
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> — Wystąpienie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o wpisanie do rejestru zabytków cennych obszarów i obiektów zabytkowych (m.in. układów urbanistycznych i ruralistycznych). 	2022-2025

Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Miejską Kowary – priorytet III

PRIORYTET III. BADANIE I DOKUMENTACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ PROMOCJA I EDUKACJA SŁUŻĄCA BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> — Udostępnienie informacji o zabytkach na stronie internetowej Gminy Miejskiej Kowary, — Utworzenie systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego, — Opracowanie mapy zabytków znajdujących się na terenie Gminy Miejskiej Kowary jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego. 	2022-2025
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> — Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego, — Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych, — Wspieranie i upowszechnianie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez organizowanie i wspieranie zajęć. 	2022-2025
Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym	<ul style="list-style-type: none"> — Weryfikacja obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym, — Prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów wpisanych do ewidencji zabytków 	2022-2025
Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej	<ul style="list-style-type: none"> — Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacji wizualnej (m.in. za pomocą tablic informacyjnych) obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego, — Tworzenie i modernizacja elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej. 	2022-2025

Zadania określone przez Gminę Miejską Kowary planowane są do realizacji w sposób ciągły w okresie obowiązywania Programu, tj. w latach 2022-2025. W poniższej tabeli podano szczegółowy wykaz inwestycji w zakresie renowacji obiektów zabytkowych, które zaplanowano na najbliższe lata.

Sprecyzowane działania w zakresie ochrony zabytków na terenie Gminy Miejskiej Kowary

LP	Planowane zadanie / Obiekt adres	Z Programu / Termin realizacji	Całkowita szacowana wartość zadania w PLN
1	Termomodernizacja podłogi w Sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 3 (Rejestr zabytków Podstawa: A/5528/1336/J z dn. 19.05.1998) przy ul. 1 Maja 72, 58-530 Kowary, pow. użytkowa: 202,5 m ² , Zakres prac: wymiana parkietu na system kombi elastyczny, termoizolacja podłoża, usunięcie starych, nieprzepuszczalnych powłok malarskich oraz zastosowanie farby akrylowo-emulsyjnej (paroprzepuszczalnej).	RPO WD 2021-2027 / 2023-2027	587 000,00

LP	Planowane zadanie / Obiekt adres	Z Programu / Termin realizacji	Całkowita szacowana wartość zadania w PLN
2	Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych, komunalnych i wspólnotowych Starówki Kowarskiej. /Zadanie obejmuje rewitalizację budynki komunalne tj. ul. Waryńskiego 8, ul. Waryńskiego 6, ul. Ogrodowa 30,36,37,38,53,55,58 oraz budynki wspólnot mieszkaniowych tj. ul. 1 Maja 5, 1Maja 24a, Jeleniogórska 32 (Rejestr zabytków: 1184/J z dn. 28.12.1994), Pocztowa 2, Pocztowa 4, Pocztowa 9, Pocztowa 10, Waryńskiego 2 (Rejestr zabytków: A/5564/1265/J z dn. 03.06.1996), Waryńskiego 4, Waryńskiego 7, Waryńskiego 11, Ogrodowej 2,3,5,6,8,13,17,18,24,25,28,34,45,56.	RPO WD 2021-2027 / 2023-2027	11 414 000,00
3	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego. Zadanie dot. wspólnoty mieszkaniowej tj. ul. Jeleniogórska 10 (Rejestr zabytków: A/5754/1130/J z dn. 19.03.1993).	RPO WD 2021-2027 / 2023-2027	600 000,00
4	Konserwacja piaskowcowego portalu wejściowego z elewacji północnej Kościoła parafialnego p. w. Najświętszej Maryi Panny w Kowarach	2RPOZ/2023/3103/Polski Łód	28 339,20
5	Rewitalizacja pokrycia hełmu wieży Kościoła parafialnego p. w. Najświętszej Maryi Panny w Kowarach	RPOZ/2022/5171/Polski Łód	530 000,00
6	Rewitalizacja pokrycia dachowego plebanii kościoła p. w. Imienia Najświętszej Maryi Panny w Kowarach	2RPOZ/2023/3100/Polski Łód	4000 000,00
7	Odrestaurowanie elewacji, wymiana pokrycia dachowego oraz renowacji klatki schodowej dawnego „Domu Treutlera”	RPOZ/2022/5150/Polski Łód	530 719,19

Wydział Rozwoju Miasta - czynności dot. gospodarki nieruchomościami, rolnictwa i gospodarki przestrzennej w 2023r.

Lp	Decyzja/Zaświadczenie/postanowienie	Ilość [szt.] 2020 r.	Ilość [szt.] 2021 r.	Ilość [szt.] 2022 r.	Ilość [szt.] 2023 r.
1.	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości - decyzje	2	0	2	1
2.	Podział nieruchomości - decyzje	11	24	23	10
3.	Podział nieruchomości - postanowienia	4	9	11	4
4.	Zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, wykorzystywanego do produkcji rolnej	20	15	18	20
5.	Wypisy i wyrisy oraz zaświadczenia z MPZP	109	158	108	103

7.8. Mienie komunalne

Mienie komunalne, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, to własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. Z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.). Do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

7.9. Powierzchnia i wartość gruntów stanowiących własność gminy

Łączna powierzchnia gruntów komunalnych Gminy Miejskiej Kowary wynosi: **309,4197 ha** o wartości: **26 122 918,25 zł**.

Łączna powierzchnia gruntów komunalnych oddanych w użytkowanie wieczyste wynosi: **36,5941 ha**.

Mieniem komunalnym zarządzają lub administrują jego bezpośredni dysponenci, wśród których wyszczególnia się następujące podmioty:

- jednostki organizacyjne realizujące zadania z zakresu:

- edukacji publicznej (przedszkola i szkoły podstawowe);
- pomocy społecznej;
- użyteczności publicznej, których nie realizują jednostki organizacyjne
- wyszczególnione powyżej, a także inne gminne osoby prawne (urząd miejski);

- samorządowe instytucje kultury;

- spółki z udziałem gminy;

- usługodawcy zewnątrzni działający na zasadach rynkowych na podstawie zawieranych umów o charakterze cywilno-prawnym, przy zachowaniu przepisów prawa dotyczących zamówień publicznych i udzielania pomocy publicznej lub w trybie konkursu na realizację zadania publicznego, np. klub sportowy.

7.10. Gospodarka nieruchomościami

7.10.1. Nieruchomości stanowiące majątek miasta

Nieruchomości stanowiące majątek gminy są przede wszystkim przedmiotem sprzedaży, zamiany, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę. Dochody uzyskane z obrotu nieruchomościami stanowią część dochodu budżetu gminy, który w roku 2023 wyniósł **2 387 566,33 zł**

Zarówno ustawa o gospodarce nieruchomościami jak i ustawa o samorządzie gminnym przewiduje także możliwość nabycia mienia komunalnego w wyniku własnej działalności gospodarczej oraz przez inne czynności prawne.

W 2023 r. zasób gminy powiększył się o grunt o powierzchni 0,0794 ha przejęty od Starosty Karkonoskiego na poprawę warunków zagospodarowania terenu przyległego na rzecz Przedszkola Publicznego Nr 1 w Kowarach.

Zarządzeniem numer 150/2022 z dnia 23 września 2022 r. Burmistrz Miasta Kowary przyjął Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Kowary.

Plan wykorzystania zasobu Gminy Miejskiej Kowary 2022-2024 składa się z informacji o:

- stanie mienia Gminy Miejskiej Kowary;
- udostępnianiu nieruchomości z zasobu oraz nabywaniu nieruchomości do zasobu gminy
- prognozowanych wydatkach związanych z udostępnianiem nieruchomości z zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu;
- prognozowanych wpływach osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości;
- prognozowanych aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gminnych oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu

nieruchomości;

- prognozowanym zagospodarowaniu nieruchomości Gminy Miejskiej Kowary.

Łączna powierzchnia gruntów komunalnych oddanych w dzierżawę i użyczenie na dzień 31 grudnia 2023r. Wynosi **134,2 ha** (w tym dzierżawa 80,09 ha, użytkowanie 52,6044 ha i użyczenie 0,5061 ha).

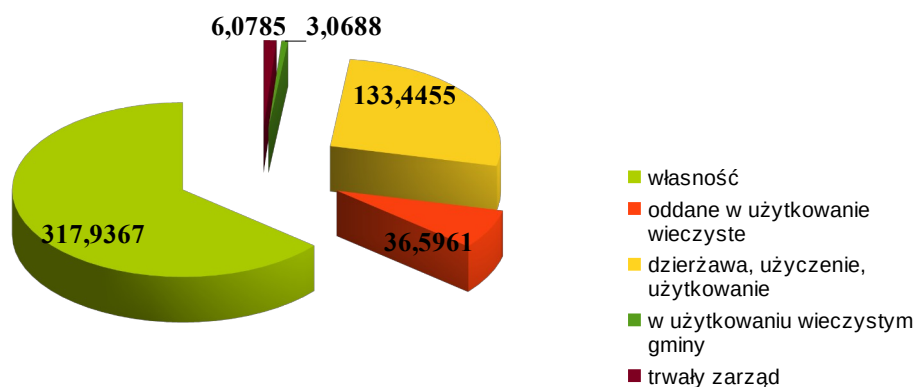
Dochód za okres **od 01 stycznia 2023r. r. do dnia 31 grudnia 2023 r.** z tytułu:

- czynszów dzierżawnych i użyczenia wyniósł **178 410,35 zł.**
- opłaty z tytułu użytkowania gruntu wyniósł **10 855,11 zł**
- opłaty z tytułu ustanowienia trwałego zarządu wyniósł **960,67 zł**

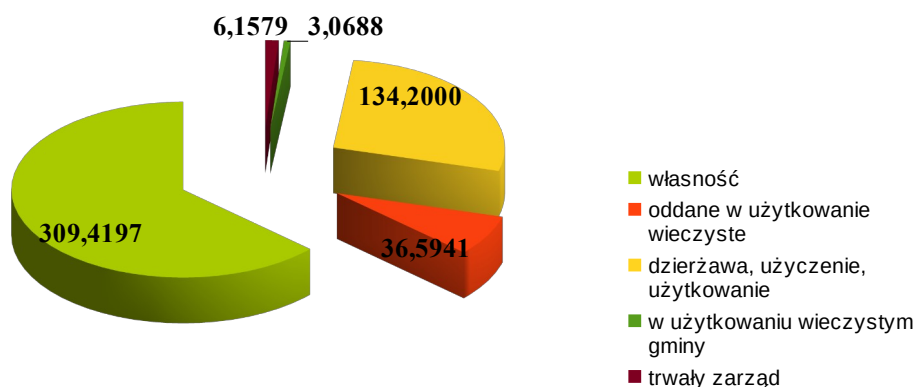
W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. gmina oddała w dzierżawę grunty o łącznej powierzchni **1,6575 ha**. Do gminy w wyniku rozwiązywania umów wróciło **2,4228 ha** gruntów.

Powyższe dane przedstawione zostały w sposób graficzny (wykres nr 2).

Wykres nr 1 rok 2022 rok

Wykres nr 2 2023 rok

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023r. w trwały zarząd oddano jednostkom organizacyjnym gminy grunt o łącznej powierzchni 6,1579 w tym:

Lp.	Jednostka organizacyjna	Powierzchni (ha) stan na 31.12.2021 r.
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	0,4883
2	Przedszkole Publiczne Nr 1	0,5223
3	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach	2,0993
4	Szkoła Podstawowa nr 3	0,6257
5	Szkoła Podstawowa nr 1	2,1066
6	Miejska Służba Ratownicza	0,3157
Razem:		6,1579

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. w zakresie nieruchomości oddanych w trwały zarząd zwiększono powierzchnię gruntów w trwałym zarządzie Przedszkola Publicznego Nr 1 – zwiększenie powierzchni gruntów o 0,0794 ha.

7.10.2. Użytkowanie wieczyste

Łączna powierzchnia gruntów komunalnych oddanych w użytkowanie wieczyste na dzień 31.12.2023r. Wynosi: **36,5941 ha**.

W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023 r. przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności uległa **1 nieruchomość** zabudowana garażem o łącznej powierzchni **0,0020 m²**.

7.10.3. Zmiany w stanie mienia komunalnego od dnia 1 stycznia 2023r. roku do dnia 31 grudnia 2023 r.

I. Przyjęcie gruntów do zasobu gminy od dnia 1 stycznia 2023r. roku do dnia 31 grudnia 2023 r.

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. oddano w trwały zarząd **1 nieruchomość** oznaczoną działką gruntu numer **387/1 obr. 0001 o pow. 0,0794 ha** położoną w Kowarach przy ul. Henryka Sienkiewicza. Trwały zarząd ustanowiono decyzją Burmistrza Miasta Kowary nr WRM.6844.1.2023 z dnia 17.03.2023 r. na rzecz Przedszkola Publicznego Nr 1 w Kowarach.

I. Sprzedaż nieruchomości w okresie od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku.

Od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 r. Burmistrz Miasta Kowary dokonał zbycia nieruchomości wchodzących w skład mienia komunalnego w tym:

- **28 nieruchomości niezabudowanych o wartości: 1 525 660,00 zł**
- **33 lokali mieszkalnych wraz z gruntem o wartości: 383 195,50 zł**
- **2 nieruchomości zabudowana garażem o wartości: 40 900,00 zł**
- **2 nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania o wartości: 7 390,00 zł**
- **1 nieruchomość zabudowana o wartości: 41 500,00 zł**
- **1 udział gminy w nieruchomości budynkowej o wartości: 57 570,00 zł**

Łączny dochód ze sprzedaży majątku: 2 056 215,50 zł

łączny dochód ze sprzedaży majątku za 2018 r.: 746 441,17 zł
 łączny dochód ze sprzedaży majątku za 2019 r. : 1 286 530,84 zł
 łączny dochód ze sprzedaży majątku za 2020 r.: 1 340 146,22 zł
 łączny dochód ze sprzedaży majątku za 2021 r.: 5 695 508,24 zł
 łączny dochód ze sprzedaży majątku za 2022 r.: 1 694 224,86 zł

Dochody otrzymane z poszczególnych tytułów na rachunek dochodów Gminy Miejskiej Kowary w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Dochody otrzymane z poszczególnych tytułów na rachunek dochodów Gminy Miejskiej Kowary w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.		
Lp.	Nazwa	Wartość netto (zł)
1	Sprzedaż nieruchomości	2 056,215,50
2	Opłata z tytułu użytkowania wieczystego	52 198,37
3	Opłata przekształceniowa	88 913,79
4	Czynsze dzierżawne i opłata z tytułu użyczenia	178 410,35
5	Opłata z tytułu użytkowania	10 855,11
6	Opłata z tytułu ustanowienia trwałego zarządu	960,67
7	Opłaty z tytułu służebności gruntowych	12,54
łączny dochód z mienia:		2 387 566,33

8. BEZPIECZEŃSTWO

8.1. Realizacja zadań Gminy w obszarze bezpieczeństwa

Jednym z wielu zadań własnych gminy są zadania związane z zapewnieniem porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Na terenie Gminy Kowary organem administracji rządowej w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego jest Komendant Komisarjatu Policji w Kowarach. Przy pomocy podległych mu policjantów oraz korzystając z ustawowych uprawnień do stosowania m.in. środków przymusu, zapewnia i dba o nasze bezpieczeństwo, wykonując czynności operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń.

Działania Burmistrz Miasta Kowary w zakresie realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia porządku publicznego skupiały się na działaniach prewencyjnych, zapobiegawczych, w dwóch obszarach. Po pierwsze to kształtowanie bezpiecznej przestrzeni, w tym świadome kształtowanie miejskiej zieleni, oświetlenie miejsc publicznych i rozbudowa systemu miejskiego monitoringu, a po drugie wsparcie i dofinansowanie kowarskiej jednostki Policji. Wszystkie te działania, realizowane w 2023r. zostały opisane w rozdziałach poprzedzających.

Idea kształtowania bezpiecznej przestrzeni polega na redukowaniu okazji przestępczych opierając się na założeniu, że sprawca przestępstwa postępuje racjonalnie. Na podstawie wieloletniej współpracy z miejscową jednostką Policji, analizy kowarskiej mapy przestępczości wyciągnięto wnioski, z których jednoznacznie wynika, że wybierając cel swojego przestępczego ataku (zarówno osobę, jak i miejsce), sprawca porównuje potencjalne ryzyko (np. możliwość wykrycia jego czynu, ujęcia go na gorącym uczynku) i możliwe do uzyskania korzyści (np. wartość skradzionego mienia, zyskanie szacunku w kręgach przestępczych), które wiążą się z popełnieniem danego czynu. Okazja przestępcza pojawia się, gdy mamy do czynienia z atrakcyjnym dla sprawcy obiektem, który łatwo jest zaatakować (sprzyjają temu m.in. niechronione wejścia do budynków, otwarte drzwi lub okna) oraz z brakiem „strażników”, mogących utrudnić popełnienie przestępstwa. Rolę strażników pełnią nie tylko osoby zawodowo chroniące mienie czy patrole Policyjne, ale także sami mieszkańcy, którzy wykonując codzienne czynności, mogą zauważyć sprawcę i zaalarmować właściwe służby. Jako swoistych „strażników” traktuje się także wszystkie elementy techniczne i zabezpieczenia, które utrudniają albo uniemożliwiają popełnienie przestępstwa, np. miejski monitoring.

Większość realizowanych zadań w zakresie poprawy bezpieczeństwa przy pomocy rozwiązań architektonicznych i technologicznych została opisana w innych rozdziałach niniejszego dokumentu, gdzie opisywano realizację projektów wprowadzających widoczne zmiany w przestrzeni publicznej. Poniżej zostały przedstawione dwa działania, mające wymierny wpływ na poprawę bezpieczeństwa. To kształtowanie miejskiej zieleni i miejski monitoring.

Zieleń stanowi integralną część przestrzeni miejskiej, sprawia, że pośród niej czujemy się lepiej. Jednak niepielęgnowana lub źle dobrana zieleń skutecznie ogranicza widoczność. Zbyt bujnie rozwinięta daje potencjalnemu napastnikowi lub innym osobom zakłócającym porządek możliwość ukrycia się. Dobrze utrzymana zieleń może służyć natomiast poprawie nie tylko samopoczucia mieszkańców czy coraz liczniej przybywających do nas turystów, ale także ich bezpieczeństwa.

Podejmowane działania w 2023r. skupiały się przede wszystkim na odpowiednim, stałym i profesjonalnym zarządzaniu zielenią poprzez systematyczną pielęgnację oraz regularne przycinanie drzew i krzewów przez zatrudnione przez miasto osoby posiadające odpowiednie umiejętności. Wszystkie nasadzenia nie są przypadkowe, a planowane z perspektywiczną myślą, gdzie zwraca się uwagę, jak będzie ona wyglądała po dłuższym czasie, aby nie trzeba było za 10 lat wycinać bezmyślnie teraz posadzonych

drzew, ponieważ byłoby to również marnotrawstwem środków publicznych. W związku z tym odpowiednio dobiera się zieleń, biorąc pod uwagę dorosłą postać roślin, gdyż właściwy wybór zminimalizuje konieczność ich częstego przycinania. Ważnym elementem jest również „otwarcie” widoku na poziomie wzroku dorosłego i dziecka oraz umożliwienie obserwacji terenu z okien budynków mieszkalnych i innych (np. poprzez przycinanie koron).

Odpowiednie oświetlenie budynków i terenów do nich przyległych jest uznawane za jeden z najważniejszych czynników wpływających na poczucie bezpieczeństwa osób korzystających z danej przestrzeni. W istotny sposób wpływa ono też na faktyczne bezpieczeństwo. Nieprawidłowe oświetlenie lub jego brak utrudnia, a niekiedy całkowicie uniemożliwia, rozpoznanie potencjalnego napastnika. Sprzyja to także popełnianiu przestępstw, ponieważ sprawcy w mniejszym stopniu obawiają się, że zostaną zauważeni lub zidentyfikowani. Dlatego w 2023r. kontynuowano realizację zadań związanych z doświetleniem miejsc publicznych, w tym przejść dla pieszych oraz fasad budynków miejskich. Działania te opisano w innych rozdziałach niniejszego dokumentu.

W 2023 roku w ramach rozbudowy miejskiego monitoringu zainstalowano nowych 17 kamer w lokalizacjach:

- Dwie dodatkowe kamery przy ulicy Karkonoskiej
- Kamera w parku przy ul. Parkowej
- Dwie Kamery przy ul. Zamkowej (skwer przy zalewie)
- Kamera przy ul. Henryka Sienkiewicza (Przedszkole Publiczne nr 1)
- Dwie Kamery na parkingu i na moście przy Urzędzie Miejskim
- Kamera przy Arboretum (Stary Cmentarz)
- Kamera przy Zespole Szkół Ogólnokształcących
- Kamera przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach
- Kamera przy Szkole Podstawowej nr 3 w Kowarach
- Kamera na schody między ulicami Henryka Sienkiewicza i Górniczą
- Kamera na skrzyżowaniu ulic Kowalskiej i alei Wolności
- Kamera przy parkingu na ul. Ogrodowej
- Kamera przy ul. Pocztovej
- Dodatkowa kamera przy obelisku na ul. Górniczej

Zamontowano również ponownie kamery, zabezpieczone w roku poprzednim po kolizji drogowej na skrzyżowaniu ulic Jeleniogórskiej, Karkonoskiej i Zamkowej.

Kamery znajdujące się w lokalizacjach poza deptakiem to kamery obrotowe z przybliżeniem optycznym, podłączone do stałego zasilania, posiadające własne routery LTE i karty SIM z nielimitowanym dostępem do internetu. Łączna ilość i umiejscowienie kamer:

- Deptak: obecnie 14 kamer (odcinek od ulicy Pocztovej do SP3 wraz z parkingiem przy Urzędzie Miejskim),
- Skatepark: 1 kamera
- park za sklepem Kamieniak: 1 kamera
- park ul. Karkonoska: 4 kamery
- MSR teren placu wraz z bramą wjazdową: 1 kamera
- skrzyżowanie ulic Zamkowa/Jeleniogorska/Karkonoska: 4 kamery (tymczasowo zdemontowane)
- ul. Ogrodowa parking naprzeciwko cukierni : 1 kamera + 1 kamera doinstalowana
- Muszla koncertowa ul. Jagiellończyka: 2 kamery
- park przy ul. Parkowej

- ul. Zamkowej (skwer przy zalewie) – 2 kamery
- ul. Henryka Sienkiewicza (Przedszkole Publiczne nr 1)
- parking i na moście przy Urzędzie Miejskim – 2 kamery
- Arboretum (Stary Cmentarz)
- Przy Zespole Szkół Ogólnokształcących
- przy Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach
- przy Szkole Podstawowej nr 3 w Kowarach
- na schody między ulicami Henryka Sienkiewicza i Górnicyą
- na skrzyżowaniu ulic Kowalskiej i alei Wolności
- przy parkingu na ul. Ogrodowej
- ul. Pocztovej
- przy obelisku na ul. Górnicyej – 2 kamery

Daje to aktualnie 34 lokalizacje i 45 kamer monitoringu. W 2023r. dwunastokrotnie udostępniano zapisy z monitoringu miejskiego na wniosek kowarskiej jednostki Policji, w związku z toczącymi się postępowaniami, tj. o 7 mniej niż w roku poprzednim. **Od grudnia 2023 roku kowarska Policja ma bezpośredni podgląd oraz dostęp do zapisów monitoringu miejskiego.**

W zakresie realizacji obowiązku zapewnienia porządku i bezpieczeństwa obywateli Burmistrz Miasta Kowary współpracuje z Komendantem Miejskim Policji w Jeleniej Górze i Komendantem Komisariatu Policji w Kowarach m.in. przekazując środki finansowe stanowiące dochody własne gminy na celowy fundusz: „Fundusz Wsparcie Policji”. W 2023r. przekazano na ten cel kwotę 1500zł. Od 2018 r. środki finansowe przekazywane Policji są mniejsze, jednak wynika to z analizy bieżących potrzeb jednostki Policji. Poza tym gmina przeznaczona więcej środków na profilaktykę, czyli działania zapobiegające przestępczości, świadomie kształtując bezpieczną przestrzeń.

8.2. Zakres działań i interwencji Miejskiej Służby Ratowniczej oraz współpraca z Państwową Strażą Pożarną

Straż Pożarna z Kowar w okresie Od 01 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r.

Wyjeżdżała do zdarzeń **341** razy

W tym:

Požary – 102

Miejscowa Zagrożenia – 239

Alarmy fałszywe – 0

Z tego **na terenie Kowar** interweniowała **182** razy

W tym:

Požary – 53

Miejscowa Zagrożenia – 129

Alarmy fałszywe – 0

We wspomnianym okresie prowadzono działalność statutową Miejskiej Służby Ratowniczej w Kowarach w pełnym, podobnym zakresie jak w latach ubiegłych.

Nadal w Miejskiej Służbie Ratowniczej ma swoją siedzibę EKO Kowary – chociaż w mniejszym zakresie obecności ich pracowników na naszym terenie.

Również nadal stacjonują na terenie MSR dwa zespoły Pogotowia Ratunkowego. Jeden w systemie całodobowym i drugi w systemie 12 godzinnym (od 7:00 do 19:00)

Miejska Służba Ratownicza wykonywała cały szereg zadań związanych z usuwaniem zagrożeń miejscowych na terenie miasta wynikających z aktualnych warunków atmosferycznych i zgodnych z wytycznymi Władz Miasta oraz Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Ponadto prowadzono działania związane z likwidacją siedlisk barszczu sosnowskiego w okolicach wskazanych w rejonie ulic Wiejskiej, Podgórze i ścieżki w stronę „tunelu”; wykonywano prace pielęgnacyjne przy koronach drzew na terenie miasta w miejscach niebezpiecznych i wskazanych przez mieszkańców miasta za pośrednictwem pracowników Urzędu.

We wspomnianym okresie w ramach działalności MSR były wykonywane prace przez osoby skazane przez Sąd na kary ograniczenia wolności. Realizacja wykonywanych prac przez te osoby odbywa się pod bieżącym nadzorem Kuratorów Sądowych. Prace te prowadzone były na rzecz miasta w rejonie przy zalewie nieopodal straży pożarnej, na terenie cmentarzy, w parku w rejonie „Przedwiośnia”, na terenie przyległym do MSR i na terenach Podgórze – wycinka samosiejek.

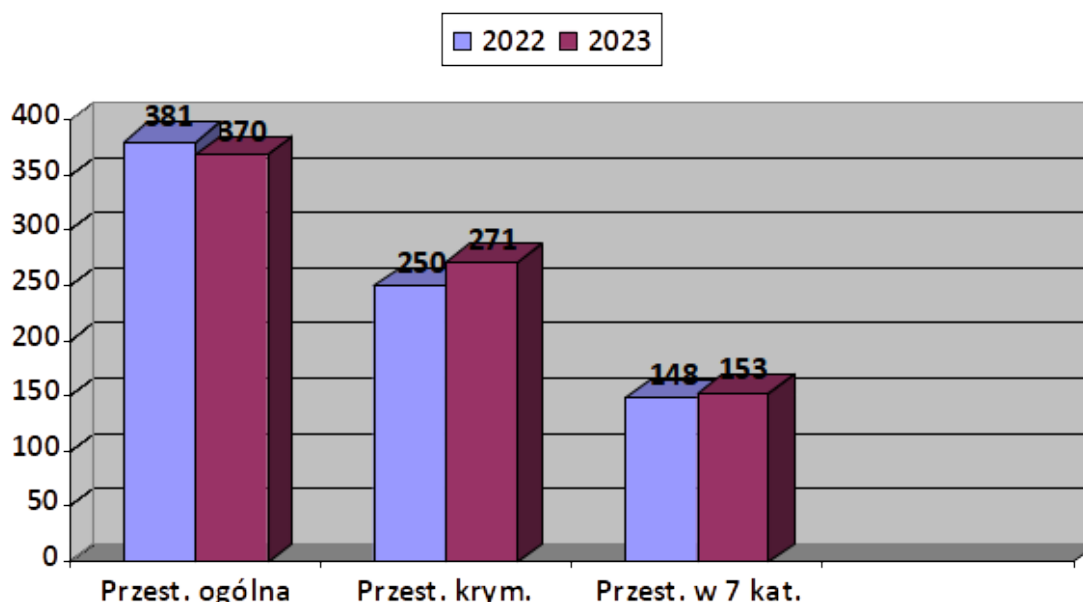
Na terenie MSR prowadzone jest również przyjmowanie odpadów z terenu miasta w ramach PSZOK do kontenerów administrowanych przez KOM-D i EKO Kowary. Na terenie, na którym składowane są kontenery, została wykonana naprawa i przebudowa nawierzchni asfaltowej pod „NAMIOT” – zadaszanie nad kontenerami PSZOKu. Wykonanie zadaszania – namiotu w dużym stopniu wpłynęło na poprawę estetyki w części zajmowanej przez PSZOK i usprawniło właściwe korzystanie z kontenerów, zwłaszcza w złych warunkach atmosferycznych.

8.3. Działania kowarskiej jednostki Policji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego

Komisariat Policji w Kowarach jest jednym z pięciu komisariatów podległych Komendzie Miejskiej Policji w Jeleniej Górze. Wśród komisariatów pracujących w terenach górskich, Komisariat Kowary to jednostka największa. Obszar podległy Komisariatowi Policji w Kowarach zamieszkuje na stałe ok. 24.000 osób. Liczba mieszkańców ulega wahaniom spowodowanym migracją zarobkową, a w ciągu ostatniego roku migracją spowodowaną wojną na Ukrainie. W okresie tzw. sezonu turystycznego ilość osób przebywających na terenie Kowar i Gminy Mysłakowice znacznie wzrasta. Wzrasta też liczba mieszkańców na terenie Gminy Mysłakowice, co spowodowane jest znacznymi inwestycjami w budownictwie mieszkaniowym jednorodzinny.

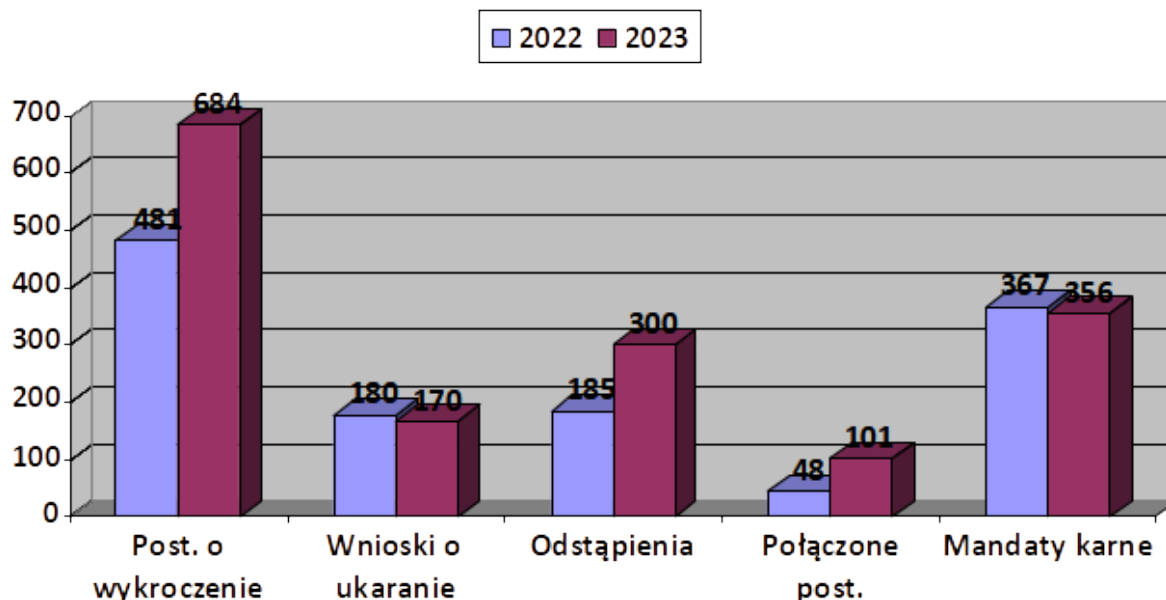
Stan etatowy Komisariatu Policji w Kowarach w roku 2023 nie uległ zmianom w stosunku do roku poprzedniego i na dzień 31 grudnia 2023r. wyniósł 29 etatów policyjnych i 2 etaty cywilne. W służbie prewencyjnej służy 20 funkcjonariuszy w tym 3 dzielnicowych wiejskich i 2 dzielnicowych miejskich. Służbę kryminalną stanowi 8 funkcjonariuszy. Nie zmieniła się również ilość posiadanych pojazdów służbowych. Obecnie w posiadaniu KP w Kowarach są trzy pojazdy służbowe oznakowane i jeden pojazd nieoznakowany. Wszystkie użytkowane pojazdy są już co najmniej kilkuletnie, intensywnie eksploatowane ze znacznymi przebiegami kilometrów. Nie mniej jednak stale utrzymywana jest mobilność jednostki.

W roku 2023 na terenie podległym Komisariatowi Policji w Kowarach ilość dokonanych przestępstw była podobna jak w roku 2022. W roku 2023 liczba ta wyniosła 370 w kategorii ogólnej, 271 w kategorii kryminalnej oraz 153 w tzw. 7 najbardziej kategoriach najbardziej uciążliwych społecznie przestępstw. Odnotowano niewielki wzrost ilości przestępstw przeciwko mieniu takich jak kradzieże z włamaniem i kradzieże przy jednoczesnym wzroście skuteczności w ich wykrywaniu o 5,52%. Odnotowano natomiast znaczący spadek ilości uszkodzeń. Znaczna część przestępstw popełniona została z wykorzystaniem Internetu, oszustwa przy zakupach internetowych i oszustwa metodą na „blik” oraz oszustwa „pod legendą”. Z każdym kolejnym rokiem rośnie tego rodzaju przestępczość.

W zakresie wykroczeń rozpoznawanych w formie postępowania wyjaśniającego nastąpił znaczący wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Odnotowano w 2023 roku 685 postępowań w sprawach o

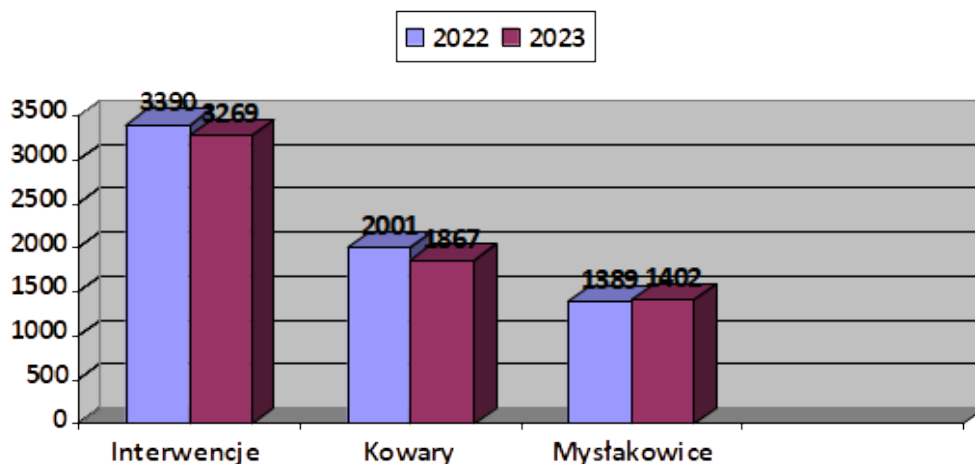
wykroczenie w roku ubiegłym było 481, z czego sporządzono 170 wniosków do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze, w roku ubiegłym było 180 takich spraw, 300 odstąpień od wniesienia wniosku o ukaranie, w roku ubiegłym 185 takich odstąpień, 101 postępowań połączono do postępowań karnych, w roku poprzednim było 48 takich postępowań 22 postępowań zakończono w drodze mandatu karnego, w roku poprzednim 20, ponadto 44 postępowań zakończono w miejscu ich popełnienia w drodze mandatu karnego w roku poprzednim było takich postępowań 28. Na niezmiennym poziomie kształtuje się ilość nałożonych grzywien w drodze postępowania mandatowego. Łącznie funkcjonariusze Komisariatu Policji w Kowarach wystawili 356 mandatów karnych, w roku ubiegłym 367.

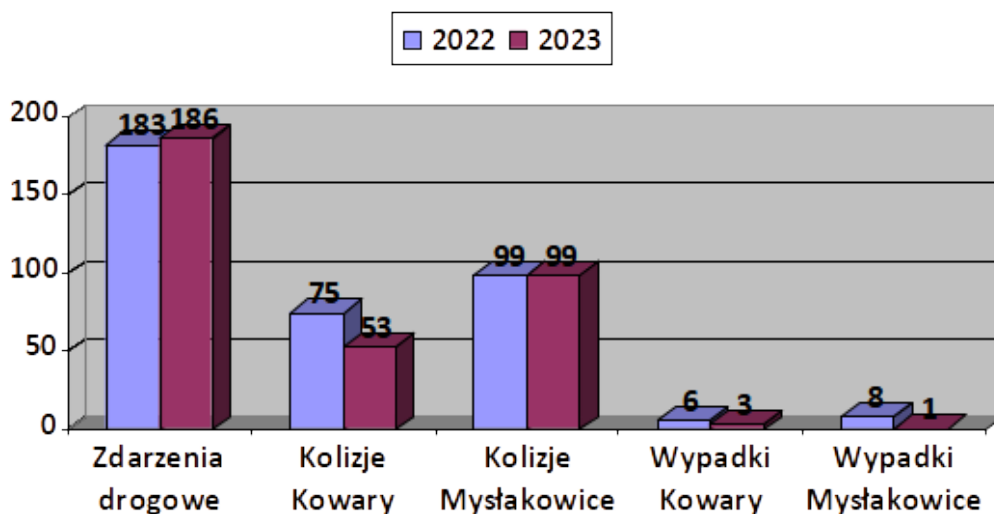
Specyfika terenu Kowar i Gminy Mysłakowice jest bardzo podobna w zakresie problemów społecznych. Największy to problem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Od kilku lat na bardzo wysokim poziomie utrzymuje się ilość interwencji domowych bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu. Znaczna część interwencji kończy się zatrzymaniem i przewiezieniem sprawcy interwencji do wytrzeźwienia. Osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do pomieszczenia dla osób zatrzymanych w KMP w Jeleniej Górze w

w roku 2023r było 237 w tym do wytrzeźwienia 86, w roku 2022r było 153 osób zatrzymanych

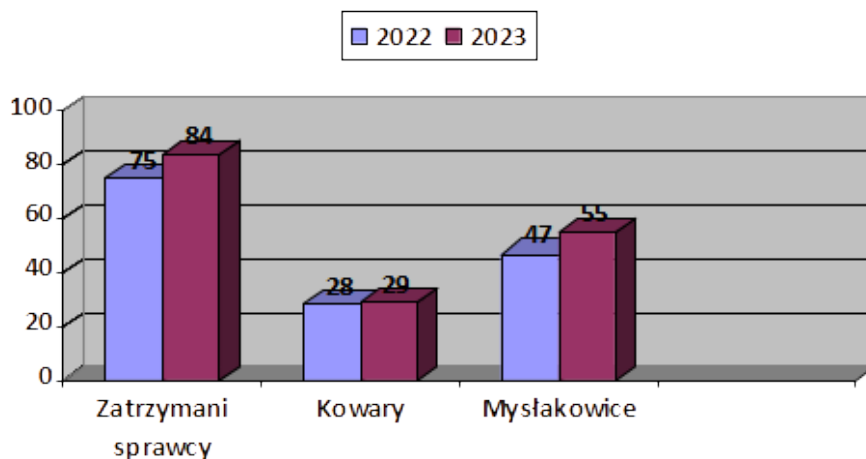
Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Kowarach w 2023 roku przeprowadzili **3269** interwencji w roku 2022 było ich 3390. Na terenie Gminy Kowary w 2023 roku odnotowano **1867** interwencji a w roku 2022 było ich 2001. Na terenie Gminy Mysłakowice przeprowadzono **1402** interwencji a w roku 2022 roku było ich 1389. Dokładne zestawienie pokazuje poniższy wykres.

W zeszłym roku na terenie Gminy Kowar odnotowano **186** zdarzeń drogowych w tym 53 kolizje drogowe i 3 wypadki drogowe w tym jeden śmiertelny. W roku 2022 było ich 183 w tym 75 kolizji i 6 wypadków drogowych. Na terenie Gminy Mysłakowice w 2023 roku odnotowano 99 kolizji i 1 wypadek drogowy. Natomiast w roku 2022 było 8 wypadków drogowych i tyle samo kolizji.

Rok 2023 był rokiem w którym odnotowano wzrost ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu lub środków odurzających. Zatrzymano takich osób łącznie 84 w tym na terenie Gminy Kowary zatrzymano 29 takich osób a na terenie Gminy Mysłakowice 55. W roku 2022 zatrzymano 75 kierujących. Na terenie Gminy Kowary zatrzymano 28 takich osób a na terenie Gminy Mysłakowice 47.

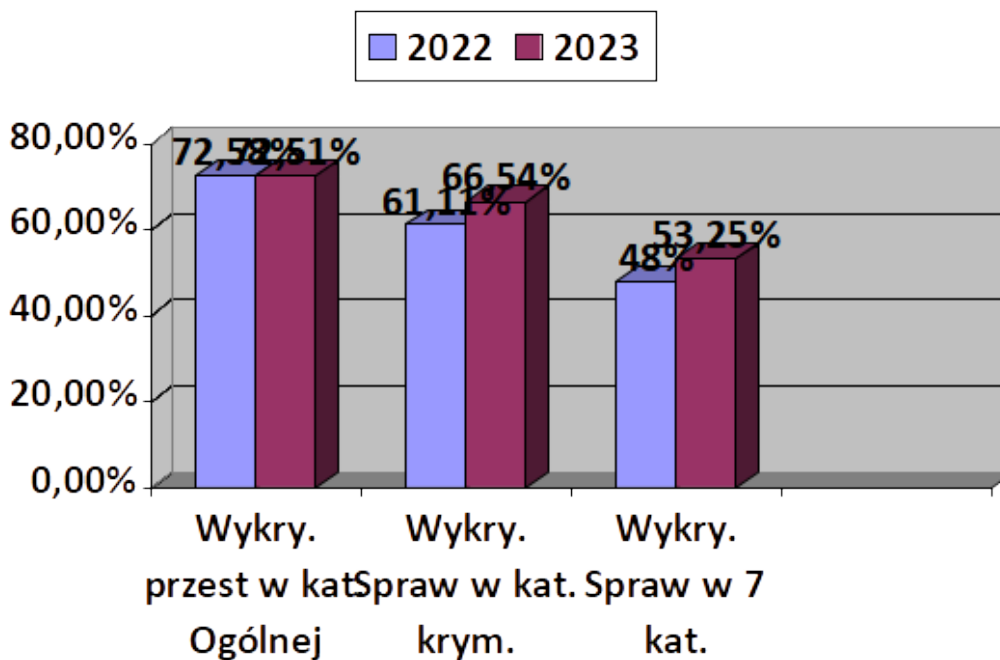

W roku ubiegłym średnie czasy reakcji na zdarzenie wyniosły 8 minut i 6 sekund, zakwalifikowane jako interwencje pilne i 13 minut i 58 sekund jako zwykłe a w roku 2022 czas reakcji na zdarzenie wyniósł 8 minut i 55 sekund w interwencjach zakwalifikowanych jako pilne oraz 13 minut i 14 sekund zakwalifikowane jako zwykłe. Czasy reakcji na poszczególnych gminach rozkładały się następująco: Na terenie Gminy Kowary, średnie czasy reakcji wyniosły 7 minut i 20 sekund w interwencjach zakwalifikowanych jako pilne oraz 12 minut i 34 sekund zakwalifikowane jako zwykłe. Na terenie Gminy Mysłakowice czasy reakcji na zdarzenie wyniosły 9 minut i 16 sekund zakwalifikowane jako interwencje pilne oraz 15 minut i 52 sekundy jako zwykłe. W dalszym ciągu ilość interwencji jest większa jak w innych, podobnych miejscowościach powiatu karkonoskiego.

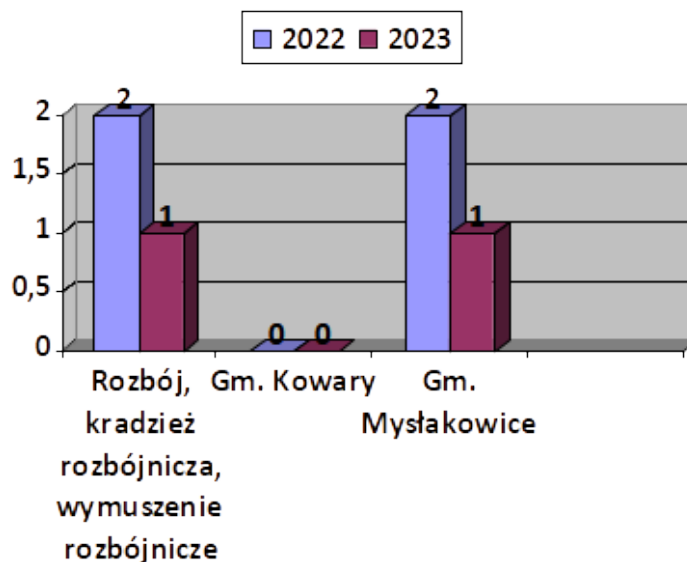
Policjanci Komisariatu Policji w Kowarach sporządzili i przeprowadzili łącznie 50 procedur Niebieskiej Karty, które przekazano do dalszego prowadzenia wg właściwości do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kowarach 30 i Mysłakowicach 20. Dzielnicowi z Komisariatu Policji w Kowarach czynnie uczestniczą w pracach poszczególnych grup roboczych. Ilość Niebieskich Kart jest porównywalna jak w roku poprzednim. Ponadto w 4 przypadkach wdrożono nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia połączony z zakazem zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu z osobą najbliższą i zakaz zbliżania się do osoby. Ponadto przeprowadzono w tym zakresie 25 postępowań sprawdzających i 12 postępowań przygotowawczych (Kowary 7, Mysłakowice 5) w sprawach z art. 207§1 kodeksu karnego (znęcanie się nad osobą najbliższą).

Osobną problematyką są postępowania dotyczące niealimentacji. W 2023r w Komisariacie Policji w Kowarach przeprowadzono 101 postępowań sprawdzających o i 12 postępowań przygotowawczych związanych z przestępstwem uporczywego uchylania się od alimentacji tj. o czyn z art. 209 §1 kodeksu karnego.

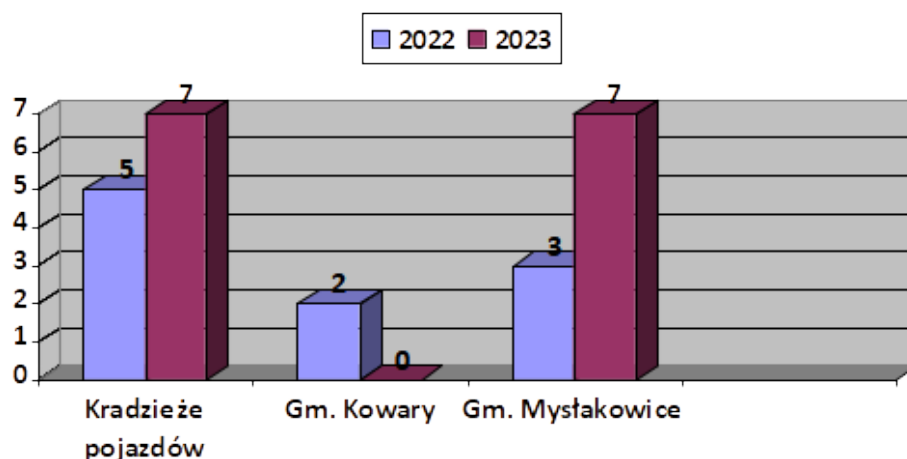
Zajmując się analizą stanu bezpieczeństwa koniecznym jest przedstawienie wyników pracy dochodzeniowej. W tym zakresie rok 2023 był bardzo dobry. Skuteczność ścigania sprawców wszystkich przestępstw ukształtowała się na poziomie 72,51 % (kategoria ogólna), 66,54% (kategoria kryminalna), 53,25% (7 kategorii przestępstw). Przeprowadzono 380 postępowań przygotowawczych i 334 postępowania sprawdzające.

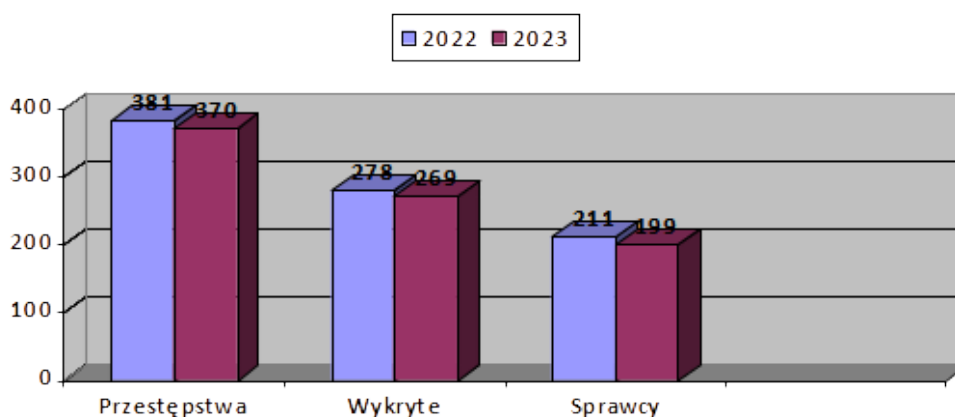
W roku 2023 z przestępstw o najcięższym gatunku odnotowano tylko zdarzenie, które zaistniało w Mysłakowicach. Było to przestępstwo o charakterze rozbójniczym (rozbój, kradzież rozbójnicza), wszystkie te przestępstwa zostały wykryte. W 2022 roku odnotowano dwa takie zdarzenia.

W roku 2023 odnotowano 7 kradzieży pojazdów z czego 3 miały miejsce w Mysłakowicach, 2 w Kostrzycy i 2 w Łomnicy. W 2022 roku odnotowano 5 takich przypadków w Kowarach 2, w Mysłakowicach 2 i w Karpnikach 1.

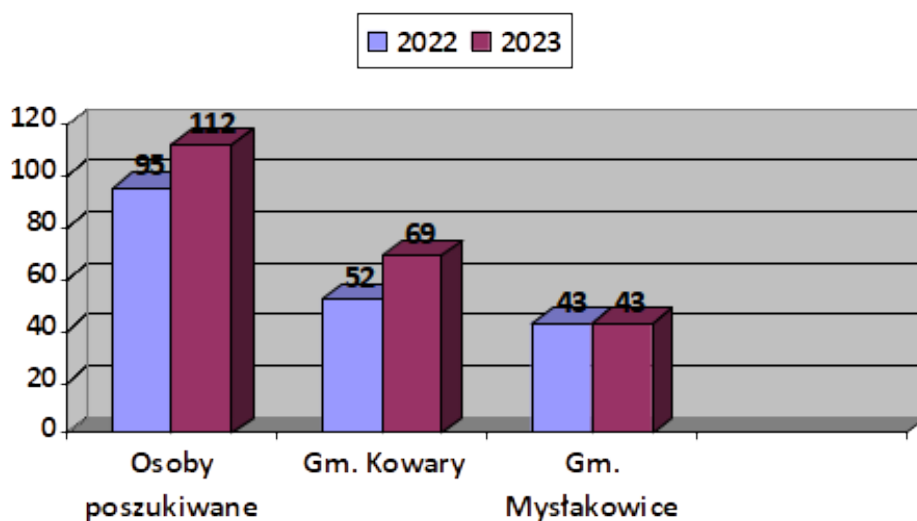
Z ogólnej liczby 370 przestępstw, wykrytych zostało 269. Przestępstwa te popełniło 199 podejrzanych.

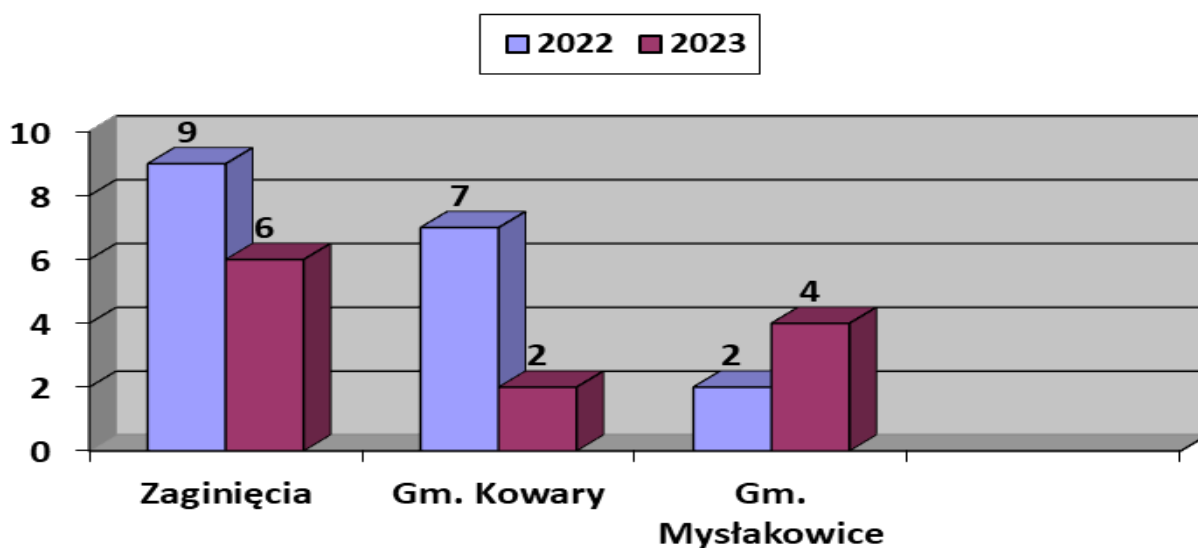
Osobnej analizy wymaga budowanie tzw. bezpiecznej przestrzeni na terenie Miasta Kowary i Gminy Mysłakowice. Centrum Kowar objęte jest systemem monitoringu wizyjnego. W miejscach objętych monitoringiem nie doszło do żadnego poważnego zdarzenia kryminalnego. Również część obszaru Gminy Mysłakowice objęta jest monitoringiem wizyjnym, który stale jest rozwijany. Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Kowarach wielokrotnie zwracali się o udostępnienie zapisów monitoringu miejskiego a także zapisów z monitoringów prywatnych. Uzyskany w ten sposób materiał dowodowy stanowił znaczące wsparcie w postępowaniach przygotowawczych oraz w sprawach o wykroczenia.

W roku 2023 funkcjonariusze zatrzymywali zarówno osoby posiadające narkotyki na tzw. własny użytek jak i osoby zajmujące się udzielaniem takich środków innym osobom, ujawniono kolejne osoby zajmujące się ich dystrybucją. Łącznie przeprowadzono 39 postępowań o przestępstwa narkotykowe, w których ujawniono 39 przestępstwa. Stanowi to nieznaczny wzrost w stosunku do roku poprzedniego.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Kowarach w 2023r zatrzymali łącznie 112 osób poszukiwanych z czego 43 osoby na terenie Gminy Mysłakowice i 69 osób na terenie Gminy Kowary. Porównywalnie w 2022r zatrzymali łącznie 95 osób poszukiwanych z czego 43 osoby na terenie Gminy Mysłakowice i 52 osoby na terenie Gminy Kowary.

W 2023r przeprowadzono również 9 poszukiwań osób zaginionych, 2 na terenie Kowar i 4 na terenie Gminy Myślakowice. Wszystkie zaginione osoby zostały odnalezione. Dla porównania przedstawiono na wykresie również dane za 2022r

Na wysokim poziomie odbywa się współpraca z Nadleśnictwem Śnieżka w Kowarach w zakresie wspólnych służb i działań ze Strażą Leśną. Przeprowadziliśmy wspólnie kilkadziesiąt służb, wielokrotnie wspomagając się możliwościami Straży Leśnej min. przy poszukiwaniu osób zaginionych. W tym zakresie Komisariat Policji w Kowarach współpracuje z Państwową Strażą Pożarną oraz ochotniczymi Strażami Pożarnymi oraz Ratownikami Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

W liczbach rok 2023 był kolejnym dobrym rokiem. Przemawia za tym spadek zagrożenia przestępczością, przy utrzymanym wysokim poziomie skuteczności w wykrywaniu przestępstw i ich sprawców.

9. BUDŻET OBYWATELSKI 2023.

Budżet obywatelski jest instrumentem pozwalającym na realizację ważnych zadań dla mieszkańców na podstawie zgłaszanych przez nich projektów. Należy podkreślić, że ustawa o samorządzie gminnym nakłada obowiązek utworzenia budżetu obywatelskiego na miasta na prawach powiatu (w naszym województwie to Jelenia Góra, Legnica, Wałbrzych, Wrocław). Tym bardziej należy wskazać, że bieżące sprawy mieszkańców Kowar i wsłuchiwanie się w ich oczekiwania jest naszym priorytetem.

W 2023 r. na realizację budżetu obywatelskiego przeznaczono kwotę 200.000,00 zł. Uchwałą Nr L/313/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie zasad Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego ustalono w formie regulaminu szczegółowe zasady i tryb realizowania tego przedsięwzięcia (treść uchwały dostępna jest na stronie BIP UM w Kowarach).

Harmonogram Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego na 2023 rok:

- 1) 23.02 – 28.02 kampania promocyjna,
- 2) 01.03 – 17.03 składanie wniosków,
- 3) 20.03 – 22.03 ocena techniczna,
- 4) 23.03 – 31.03 odwołania,
- 5) 04.04 – 25.04 głosowanie,
- 6) 26.04 – 27.04 liczenie głosów,
- 7) 28.04 ogłoszenie wyników.

Tabela zgłoszonych projektów w ramach Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego 2023 roku

L.p.	Tytuł projektu	Streszczenie projektu	Lokalizacja projektu	Szacowany koszt projektu
1.	Wyrównanie i utwardzenie nawierzchni przy budynkach mieszkalnych Kowalska 13 oraz 11	Projekt zakłada wyrównanie i utwardzenie nawierzchni przy budynkach mieszkalnych przy ul. Kowalska 13 oraz 11	Ulica Kowalska 13 i 11.	20 500,00
2.	Renowacja boiska przy ulicy Wiejskiej	Projekt zakłada renowację boiska, naprawę ogrodzenia, zakup 2 siatek do kosza i na bramki.	Boisko przy ulicy Wiejskiej	20.000,00
3.	Remont schodów łączących ulicę Chopina z ulicą Św. Anny	Projekt zakłada remont schodów (naprawa betonowych stopni i poręczy) oraz zamontowanie poręczy z drugiej strony.	Schody łączące ulicę F. Chopina z ulicą św. Anny	20.000,00
4.	Remont drogi i jednego dojazdu do budynków mieszkalnych przy ulicy Wiejskiej 72	Projekt zakłada wyrównanie i utwardzenie drogi i podwórka.	Ulica Wiejska 72.	28.571,00
5.	Kowary Górne – przyjazna wiata przystankowa	Projekt zakłada remont wiaty przystankowej przy ulicy Wiejskiej. Dodatkowo ma zostać zamontowana kratownica, która zostanie obsadzona roślinnością pnącą.	Wiata przy ulicy Wiejskiej (Kowary Górna).	28.550,00
6.	Oświetlenie solarne	Projekt zakłada oświetlenie miejsc parkingowych i dojeżdż do klatek schodowych.	Ulica J. Bema.	6.000,00
7.	Droga dojazdowa do budynków	Projekt zakłada poprawę warunków dojazdu i dojeżdż do budynków przy ulicy J. Bema.	Ulica J. Bema.	15.000,00
8.	Łącznik	Projekt zakłada budowę chodnika i postawienie lampy solarnej.	Ulica J. Bema.	25.000,00

L.p.	Tytuł projektu	Streszczenie projektu	Lokalizacja projektu	Szacowany koszt projektu
9.	Plac zabaw dla dzieci na Osiedlu Górniczym w Kowarach – etap I	Projekt zakłada utworzenie miejsca zabaw dla najmłodszych mieszkańców Osiedla Górniczego.	Teren między ulicami Górniczą i Szkolną lub Szkolną a M. Reja.	PROJEKT ZWERYFIKOWANY NEGATYWNE.
10.	Remont ulicy Górniczej 10 – 25	Projekt zakłada naprawę ulicy i zmianę chodników.	Ulica Górnicza 10-25.	PROJEKT ZWERYFIKOWANY NEGATYWNE.
11.	Doposażenie placu zabaw dla dzieci zlokalizowanego przy ulicy Matejki w Kowarach	Projekt zakłada zakup urządzeń zabawowych w celu doposażenia placu zabaw przy ulicy J. Matejki.	Ulica J. Matejki.	28.571,00
12.	Artystyczna metamorfoza ogłoszeniowych słupów na „Kowarskiej Starówce”	Projekt zakłada poprawy wizerunku słupów ogłoszeniowych znajdujących się na Kowarskiej Starówce.	Ulica 1 Maja (deptak).	28.500,00
13.	Powrót do przeszłości – wymiana zniszczonych latarni miejskich na nowe w stylu XIX wieku przy ulicy Ogrodowej	Projekt zakłada wymianę zniszczonego oświetlenia przy ulicy Ogrodowej na nowe w klimacie XIX wieku.	Ulica Ogrodowa.	28.550,00
14.	Poprawa bezpieczeństwa przy garażach – ulica Ogrodowa 37 II-gi etap	Projekt zakłada odwodnienie placu, instalację lampy oświetleniowej, usunięcie słupów betonowych po starym ogrodzeniu.	Ulica Ogrodowa.	28.550,00
15.	Dokumentacja projektowo – kosztorysowa budowy miejsc postojowych przy Alei Wolności	Projekt zakłada sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy miejsc postojowych przy Alei Wolności.	Aleja Wolności.	PROJEKT ZWERYFIKOWANY NEGATYWNE.
16.	Ławki przy Alei Wolności – miejscem wypoczynku dla osób starszych	Projekt zakłada postawienie kilku eleganckich i praktycznych ławek przy skwerze przy Alei Wolności.	Aleja Wolności.	28.550,00
17.	Bezpieczne przejście dla pieszych – osiedle Wichrowa Równia	Projekt zakłada wykonanie bezpiecznego przejścia dla pieszych przy ulicy Klonowej.	Ulica Klonowa, blok nr 6.	28.570,00
18.	Zagrajmy razem poprawa stanu technicznego boiska przy ulicy Jagiellońskiej	Projekt zakłada poprawę stanu nawierzchni boiska, wymiana siatki i słupków ogrodzeniowych, odnowienie ławek, zakup i montaż koszy na śmieci.	Ulica Jagiellońska.	28.570,00
19.	Osiedle Jagiellońskie w Wojkowie – stworzenie miejsc wypoczynku dla osób starszych	Projekt zakłada ustawienie ławek na nowo przebudowanym placu w środku osiedla przy ulicy Jagiellońskiej.	Ulica Jagiellońska.	28.550,00
20.	Dla małych i dużych – młodszymi i starszymi	Projekt zakłada utworzenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej.	Obok boiska w Krzaczyńcu.	50.000,00
21.	Plac zabaw w Krzaczyńcu	Projekt zakłada zagospodarowanie terenu oraz wyposażenie placu zabaw.	Obok boiska w Krzaczyńcu.	28.550,00

Lista projektów do realizacji w ramach Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego w 2023 roku:

- 1 okręg: Wyrównanie i utwardzenie nawierzchni przy budynkach mieszkalnych Kowalska 13 oraz 11.
- 2 okręg: Droga dojazdowa do budynków – wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej.
- 3 okręg: Doposażenie placu zabaw dla dzieci zlokalizowanego przy ulicy Matejki w Kowarach.
- 4 okręg: Poprawa bezpieczeństwa przy garażach – ulica Ogrodowa 37 II-gi etap.
- 5 okręg: Bezpieczne przejście dla pieszych – osiedle Wichrowa Równia.
- 6 okręg: Zagrajmy razem poprawa stanu technicznego boiska przy ulicy Jagiellońskiej.
- 7 okręg: Plac zabaw w Kowarach – Krzaczyńcu.

Realizacja Budżetu Obywatelskiego w 2023r.

1. Wykonanie koncepcja dla zadania pn: Droga dojazdowa do budynku wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej koncepcja zagospodarowania terenu na dz. nr 482/20 obr. 0001 Kowary – 25.830,00 zł.
2. Wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na zadanie pn: Plac zabaw „Kasztanek” przy ul. Jana Matejki w Kowarach – 25.830,00 zł.
3. Wykonanie konserwacja boiska ze sztucznej nawierzchni przy ul. Jagiellońskiej – 6.500,00 zł
4. Opracowanie projektu zmiany stałej organizacji ruchu drogowego ul. Klonowa w Kowarach - 1.107,00 zł
5. Wykonanie utwardzenia nawierzchni przy budynkach mieszkalnych ul. Kowalska 13 oraz 11 w Kowarach - 27.748,80 zł
6. Poprawa bezpieczeństwa przy garażach – ulica, II - etap zakup i montaż 3 lamp solarnych wraz ze sterownikiem – 10.032,33 zł
7. Dostawa oraz montaż nowych fabrycznie urządzeń na placu zabaw przy ul. Nadrzecznej w Kowarach – 28.524,70 zł

10. ADMINISTRACJA

10.1. Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Kowarach

Pracujący wg stanu na 31 grudnia 2023r.
58 osób/ 56,6 etatu: ¹⁾
w tym pracownicy niepełnozatrudnieni: 5 osób/etaty: 3,6
Stanowiska urzędnicze: 48 osób/etaty: 47,35
Wzrost zatrudnienia w stosunku do 31 grudnia 2022 – o: osoby/etaty: 1/1,1
Stanowiska pomocnicze i obsługi: 10 osób/ etaty: 9,25
Spadek zatrudnienia w stosunku do 31 grudnia 2022 o: osoby/etaty: 1/1,25
<p>Wakaty 17,25 etatu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> -st. ds. kontroli – 1 -informatyk – 1 -st. ds USC – 1 -st. ds. ochrony informacji niejawnych – 1 (0,25 etatu) -st. ds. wymiaru i windykacji podatków i opłat – 1 -st. ds. infrastruktury technicznej – 1 -st. ds. gospodarki przestrzennej, urbanistyki, architektury – 1 -st. ds. marki Kowar i informacji turystycznej – 2 -pomoc administracyjna biurowa – 6 -robotnik – 3

¹⁾ bez długotrwałych nieobecności typu urlop wychowawczy, rodzicielski, macierzyński

Nabory na stanowiska urzędnicze w 2023:

Przeprowadzone:	Rozstrzygnięte w 2023r.:	Nierozstrzygnięte w 2023r.:
11	Rozstrzygnięte: 8 Zatrudniono: 6 Nie zatrudniono z powodu rezygnacji kandydata: 2	3

Przyczyny nierozstrzygnięcia naboru:	
Kandydat nie wykazał się wystarczającą wiedzą	Zastępca Naczelnika Wydziału Finansowego
Kandydat zrezygnował na etapie rozmowy kwalifikacyjnej	Podinspektor ds. księgowości, umowa na zastępstwo - na czas usprawiedliwionej nieobecności pracownika
Kandydat nie wykazał się wystarczającą wiedzą	Podinspektor ds. księgowości, umowa na zastępstwo - na czas usprawiedliwionej nieobecności pracownika

Ruch kadrowy w 2023 roku	
Przyjęcia do pracy	11 w tym: (ilość osób) - stanowiska urzędnicze: 6 - stanowiska nieurzędnicze: 1 - prace interwencyjne/roboty publiczne: 4
Zwolnienia	12 w tym: (ilość osób) - stanowiska urzędnicze: 5 - stanowiska nieurzędnicze: 7

Prace interwencyjne/ roboty publiczne w 2023r.	
Prace interwencyjne	Pracownik 1 w okresie: 2023.04.24 – 2024.04.23
Roboty publiczne	Pracownik 1 w okresie: 2023.03.01 – 2023.12.01 Pracownik 2 w okresie: 2023.05.04 – 2024.02.04 Pracownik 3 w okresie: 2023.05.04 – 2024.02.04

10.2. Skarga, wniosek i petycja jako forma kontroli społecznej.

Zgodnie z art. 63 Konstytucji RP każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi. Czyni to w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą. Środki te składane są do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Te trzy środki wymienione w Konstytucji gwarantują jednostce możliwość aktywnego udziału w rządzeniu państwem, kształtowaniu jego polityki i sprawowaniu kontroli obywatelskiej nad sferą publiczną.

Rozpoznawanie skarg przez organ samorządu terytorialnego ma na celu wypełnienie funkcji społeczno-kontrolnej w strukturze samorządowej jako środek będący równowagą dla działań organów, np. stanowiącego i wykonawczego, oraz jednostek organizacyjnych funkcjonujących w danej jednostce samorządu terytorialnego. Stanowi pewien rodzaj buforu obywatelskiego – niezadowolenie mieszkańców z działania lub bezczynności administracji publicznej na poziomie samorządowym lub wyższym ma wpłynąć na poprawę sytuacji, by w przyszłości nie dochodziło do podobnych niewłaściwych i niezgodnych z przepisami zdarzeń.

Wnioskiem mogą być objęte w szczególności sprawy dotyczące ulepszania organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, a także lepszego zaspokajania potrzeb ludności. Przedmiotem wniosku mogą być zatem wszelkie sprawy sprzyjające optymalizacji działania administracji.

Petycja daje mieszkańcowi szansę wpływania na współzarządzanie daną wspólnotą oraz szybką reakcją w zakresie spraw publicznych, które budzą społeczne niepokoje. Dlatego też zakres przedmiotowy petycji może dotyczyć wnioskowania o podejmowanie działań lub podwyższanie standardów praworządności i walki z korupcją w przestrzeni publicznej. Zapewnia wpływ jednostki na sprawy publiczne, stwarzając możliwość swobodnego przedstawienia poglądów, a tym samym tworząc część składową procesu demokracji pół bezpośredniej.

W 2023r. do Urzędu Miejskiego w Kowarach wpłynęły dwie skargi.

W 2023r. do UM w Kowarach nie wpłynęły żadne wnioski, ani petycje.

Przy Radzie Miejskiej w Kowarach działa Komisja skarg, wniosków i petycji, jako obligatoryjna komisja każdej rady i posiada kompetencje do przygotowywania projektów uchwał w zakresie rozpatrywania skarg, wniosków albo petycji wraz z uzasadnieniem w przypadku negatywnego ich rozpatrzenia.

Uzasadnienie uchwały stanowi wyraz jawności działania władzy i w tym kontekście prawa mieszkańców do informacji publicznej. Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono informację o przyjętych i rozpatrzonych przez kowarską Komisję skargach i wnioskach.

Skargi i Wnioski Rady Miejskiej w Kowarach za 2023 rok			
Lp	Data wpływu	Skarga / wniosek	uwagi
1.	06.02.2023	skarga na działalność Dyrektora Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach	skarga bezzasadna – uchwała nr LXVIII/408/23
2.	20.06.2023	Skarga na Dyrektora Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach	skarga bezzasadna – uchwała nr LXXII/441/23

10.3. Dostęp do informacji publicznej

W 2023 r. w ramach udostępnienia informacji publicznej wpłynęło do Urzędu Miejskiego w Kowarach 67 wniosków. Udzielanie odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej jest koordynowane przez pracownika w ramach Wydziału Organizacyjnego i Kadr.

Zakres wnioskowanych informacji dotyczył:

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- audytów wewnętrznych;
- oświaty;
- gospodarki wodno-ściekowej;
- uchwał krajobrazowych;
- mediów społecznościowych;
- zamówień publicznych;
- systemów informacji prawnej;
- przeglądów technicznych obiektów użyteczności publicznej;
- kontroli zarządczej;
- zobowiązań Gminy Miejskiej Kowary;
- Inspektora Ochrony Danych;
- transportu publicznego;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych;
- doradztwa podatkowego;
- obsługi prawnej;
- archiwum zakładowego;
- kosztów funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Kowarach;
- rewitalizacji;
- uwarunkowań środowiskowych i warunkach zabudowy;
- konsultacji społecznych;
- opieki bezdomnych zwierząt;
- inwestycji;
- budżetu obywatelskiego;
- gospodarki odpadami azbestowymi;
- stanu kontroli powietrza;
- Wieloletniej Prognozy Finansowej;
- preferencyjnej sprzedaży węgla.

Wnioskodawcy chętnie korzystają z tej formy pozyskiwania informacji z uwagi na jego znaczne odformalizowanie. Podobnie jak w latach wcześniejszych o część informacji wnioskowano w formie ankiet elektronicznych z możliwością ich bezpośredniej wysyłki drogą elektroniczną poprzez dedykowany formularz on-line.

Większość wniosków dotyczyła aspektu finansowego wykonywanych przez organ zadań, w tym kwestii ich wykonywania w ramach usług zewnętrznych. Część informacji pozyskiwano w celach naukowych – jako materiału do prac licencjackich oraz magisterskich .

10.4. Miejska Rada Seniorów w Kowarach.

Uchwałą Nr XLVII/256/18 z dnia 14 czerwca 2018 r. Rada Miejska w Kowarach powołała II kadencję Miejskiej Rady Seniorów, której skład przedstawia się następująco:

- 1. Mariola Demczur - Sekretarz**
- 2. Czesława Kordasiewicz - Przewodnicząca Miejskiej Rady Seniorów**
- 3. Edward Matczuk - Wiceprzewodniczący Miejskiej Rady Seniorów**
- 4. Regina Nadziejko**
- 5. Krystyna Ratajska**
- 6. Barbara Schademann**
- 7. Zofia Wateha**

Miejska Rada Seniorów pracują na podstawie planu pracy.

Plan pracy na 2023 rok został opracowany na VIII sesji, która odbyła się w dniu 5 lutego 2023 r.

Plan pracy przedstawia się następująco:

1. Współpraca Miejskiej Rady Seniorów z Radą Miejską oraz Burmistrzem Miasta Kowary.
2. Gimnastyka korekcyjna dla seniorów.
3. Spotkania za specjalistami różnych dziedzin.
4. Spotkanie integracyjne z Radami Seniorów z całego Powiatu Karkonoskiego.
5. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kowarach.

10.4. Realizacja wyborów do sejmiku i senatu

15 października 2023 r. odbyły się wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Frekwencja w Kowarach wynosiła w wyborach do Sejmu 67,91 %. Natomiast w wyborach do Senatu 67,87 %. Głosowanie odbywało się w godzinach od 7 do 21, w 9 lokalach wyborczych. Lokale odrębne zostały zorganizowane w Szpitalu Bukowiec, Szpitalu Wysoka Łąka i Domu Pomocy Społecznej. Mogły tam głosować wyłącznie osoby przebywające w tych placówkach. Pozostałe lokale znajdowały się w : Filii Biblioteki Publicznej w Wojkowie, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Szkole Podstawowej nr 3, Szkole Podstawowej nr 1, Miejskim Ośrodku Kultury oraz Zespole Szkół Ogólnokształcących. Najwyższa frekwencja została osiągnięta w lokalu wyborczym znajdującym się w Filii Biblioteki w Wojkowie. W tym samym dniu odbywało się również referendum ogólnokrajowym. Frekwencja w Kowarach wynosiła 30,63%.

10.5. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Kowarach.

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m. in. wykonywanie uchwał Rady Miejskiej Kowar. Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Burmistrz Kowar przy pomocy Urzędu Miejskiego realizował uchwały podjęte przez Radę Miejską w 2023 roku.

W 2023 roku Rada Miejska obradowała na 13 sesjach, w tym 10 sesjach zwyczajnych, 3 sesjach nadzwyczajnych, podjęta 91 uchwały. Podjęte przez Radę Miejską uchwały Burmistrz Kowar zgodnie z art. 90

ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewodzie Dolnośląskiemu, a w zakresie spraw finansowych – Regionalnej Izbie Obrachunkowej.

W podjętych przez Radę Miejską uchwałach organy nadzoru działając na podstawie art.91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) stwierdził nieważność uchwały w całości lub w części:

1. Rozstrzygnięcie nadzorcze NK-N.4131.56.11.2023.MC Wojewody Dolnośląskiego z dnia 13 grudnia 2023 r. stwierdził nieważność §3 uchwały nr LXXVIII/472/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu ostonowego pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

W pozostałych uchwałach nie dopatrzyły się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi. Nie zaszła potrzeba wydawania przez organ nadzoru, jakim jest Wojewoda Dolnośląski zarządzeń zastępczych w trybie woj. 98a ust. 1 i 2 ustawy samorządowej. Wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy Miasta wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Szczegółowy sposób wykonania uchwał zawiera poniższa tabela:

REJESTR UCHWAŁ 2023

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
1	LXVII/393/23 z 26.01.2023	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.02.2023 poz. 800 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r	zrealizowano
2	LXVII/394/23 z 26.01.2023	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2023 – 2025	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
3	LXVII/395/23 z 26.01.2023	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kowarach za 2022 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
4	LXVII/396/23 z 26.01.2023	w sprawie zatwierdzenia sprawozdań z działalności komisji Rady Miejskiej w Kowarach za 2022 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
5	LXVII/397/23 z 26.01.2023	w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Kowarach na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
6	LXVII/398/23 z 26.01.2023	w sprawie zatwierdzenia ramowych planów pracy stałych komisji Rady Miejskiej w Kowarach na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
7	LXVII/399/23 z 26.01.2023	w sprawie zmiany uchwały Nr L/313/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie zasad Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.02.2023 poz. 801	zrealizowano
8	LXVII/400/23 z 26.01.2023	zmieniająca uchwałę nr LXIII/380/2022 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.02.2023 poz. 802 Uchwała wchodzi w życie z dniem 17 stycznia 2023	w trakcie realizacji
9	LXVII/401/23 z 26.01.2023	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z mocą obowiązującą od stycznia 2023 roku.	zrealizowano
10	LXVII/402/23 z 26.01.2023	w sprawie uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. Z 28.02.2023 poz.1489 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.	zrealizowano
11	LXVIII/403/23 z 02.03.2023	w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Miejska Kowary, udostępnionych dla operatorów i przewoźników, oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 09.03.2023 poz. 1736	w trakcie realizacji
12	LXVIII/404/23 z 02.03.2023	w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługę w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 09.03.2023 poz. 1737	w trakcie realizacji

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
		ściekowych w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych		
13	LXVIII/405/23 z 02.03.2023	w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Kowary.”	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 09.03.2023 poz. 1738	w trakcie realizacji
14	LXVIII/406/23 z 02.03.2023	w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Miejskiej Kowary oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 09.03.2023 poz. 1739 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2023	w trakcie realizacji
15	LXVIII/407/23 z 02.03.2023	w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i stawki opłaty za pojemnik	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 09.03.2023 poz. 1740 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2023	w trakcie realizacji
16	LXVIII/408/23 z 02.03.2023	w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
17	LXVIII/409/23 z 02.03.2023	w sprawie zwolnienia Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Miejskiej Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
18	LXVIII/410/23 z 02.03.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
19	LXVIII/411/23 z 02.03.2023	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Dolnośląskiemu oraz przyjęcia do realizacji zadania pn.: „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 366 w zakresie chodnika w m. Kowary”	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
20	LXIX/412/23 z 30.03.2023	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kowary w roku 2023”	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.04.2023 poz. 2304	zrealizowano
21	LXIX/413/23 z 30.03.2023	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego dotyczącego powierzenia Miastu Jelenia Góra zadania publicznego Gminy Miejskiej Kowary z zakresu zapobiegania bezdomności zwierząt oraz opieki nad zwierzętami bezdomnymi w latach 2023-2024	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
22	LXIX/414/23 z 30.03.2023	w sprawie zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Miejskiej Kowary na zadania związane z trwałą likwidacją w	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.04.2023 poz. 2305	zrealizowano

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
		lokalach mieszkalnych lub nieruchomościach o charakterze mieszkalnym ogrzewania opartego na paliwie stałym		
23	LXIX/415/23 z 30.03.2023	zmieniająca uchwałę w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Miejska Kowary, udostępnionych dla operatorów i przewoźników, oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.04.2023 poz. 2306	w trakcie realizacji
24	LXIX/416/23 z 30.03.2023	w sprawie nadania statutu Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.04.2023 poz. 2307	zrealizowano
25	LXIX/417/23 z 30.03.2023	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Miejskiej Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.04.2023 poz. 2308	w trakcie realizacji
26	LXIX/418/23 z 30.03.2023	w sprawie współpracy Gminy Miejskiej Kowary z Miastem Dvůr Králové nad Labem w Czechach	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
27	LXIX/419/23 z 30.03.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
28	LXIX/420/23 z 30.03.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
29	LXX/421/23 z 27.04.2023	w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w najem w trybie bezprzetargowym nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miejskiej Kowary na rzecz Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Ducha Gór	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
30	LXX/422/23 z 27.04.2023	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w jednostce urbanistycznej Kowary Wojków - edycja 2020 r.	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 08.05.2023 poz. 2928	zrealizowano
31	LXX/423/23 z 27.04.2023	w sprawie zmiany uchwały nr LXIX/417/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 08.05.2023 poz. 2929	w trakcie realizacji

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
		ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Miejskiej Kowary		
32	LXX/424/23 z 27.04.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
33	LXX/425/23 z 27.04.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
34	LXXI/426/23 z 01.06.2023	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości na okres 30 lat	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
35	LXXI/427/23 z 01.06.2023	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w jednostce urbanistycznej Kowary Centrum D.2.	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 12.06.2023 poz. 3727	zrealizowano
36	LXXI/428/23 z 01.06.2023	w sprawie zmiany uchwały nr XXXII/199/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 12.06.2023 poz. 3728 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2023	zrealizowano
37	LXXI/429/23 z 01.06.2023	w sprawie regulaminu targowiska miejskiego przy ulicy Klonowej w Kowarach	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 12.06.2023 poz. 3729	w trakcie realizacji
38	LXXI/430/23 z 01.06.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
39	LXXI/431/23 z 01.06.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
40	LXXI/432/23 z 01.06.2023	w sprawie wygaszenia mandatu radnego	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
41	LXXII/433/23 z 30.06.2023	w sprawie udzielenia Burmistrzowi Miasta Kowary wotum zaufania	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
42	LXXII/434/23 z 30.06.2023	w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 10.07.2023 poz. 4165	w trakcie realizacji
43	LXXII/435/23 z 30.06.2023	w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miejskiej Kowary na czas określony 30 lat w trybie bezprzetargowym na rzecz właściciela lokalu mieszkalnego numer 2 w budynku mieszkalnym wielorodzinnym numer 12 przy ul. Górniczej w Kowarach	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
44	LXXII/436/23 z 30.06.2023	w sprawie zmiany uchwały nr XLVII/256/18 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie powołania Miejskiej Rady Seniorów w Kowarach	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 10.07.2023 poz. 4166 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 15 maja 2023	zrealizowano

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
45	LXXII/437/23 z 30.06.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
46	LXXII/438/23 z 30.06.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
47	LXXII/439/23 z 30.06.2023	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Kowary za 2022 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
48	LXXII/440/23 z 30.06.2023	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Miasta Kowary z tytułu wykonania budżetu Miasta za 2022 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
49	LXXII/441/23 z 30.06.2023	w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
50	LXXIII/442/23 z 07.08.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
51	LXXIII/443/23 z 07.08.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
52	LXXIV/444/23 z 28.09.2023	w sprawie wyboru ławnika do Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze na kadencję w latach 2024-2027	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
53	LXXIV/445/23 z 28.09.2023	w sprawie wyboru ławnika do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze na kadencję w latach 2024-2027	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
54	LXXIV/446/23 z 28.09.2023	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w jednostce urbanistycznej Kowary Wojków 2 w rejonie ul. Górnej i ul. Cichej	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
55	LXXIV/447/23 z 28.09.2023	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w jednostce urbanistycznej Kowary Wojków 2	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 10.10.2023 poz. 5551	zrealizowano
56	LXXIV/448/23 z 28.09.2023	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w jednostce urbanistycznej Kowary Podgórze Wschodnie 1	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 10.10.2023 poz. 5552	zrealizowano
57	LXXIV/449/23 z 28.09.2023	w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w dzierżawę na czas nieokreślony w trybie bezprzetargowym, z przeznaczeniem wykorzystania jako grunty zabudowane garażami na rzecz dotychczasowych dzierżawców dwóch nieruchomości, oznaczonych jako działka gruntu nr 224/3 obręb	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
		0003 położona przy ul. Cypriana Kamila Norwida w Kowarach oraz działka gruntu nr 824 obręb 0001 położona przy ul. Kawaleryjskiej w Kowarach		
58	LXXIV/450/23 z 28.09.2023	w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Kowary”	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
59	LXXIV/451/23 z 28.09.2023	w sprawie przyjęcia „Planu Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej”	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
60	LXXIV/452/23 z 28.09.2023	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 10.10.2023 poz. 5553 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r	w trakcie realizacji
61	LXXIV/453/23 z 28.09.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
62	LXXIV/454/23 z 28.09.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
63	LXXIV/455/23 z 28.09.2023	w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/185/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 1 października 2020 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021 – 2025	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 10.10.2023 poz. 5554	w trakcie realizacji
64	LXXV/456/23 z 12.10.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
65	LXXV/457/23 z 12.10.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
66	LXXV/458/23 z 12.10.2023	w sprawie zmiany uchwały Nr LXIX/414/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Miejskiej Kowary na zadania związane z trwałą likwidacją w lokalach mieszkalnych lub nieruchomościach o charakterze mieszkalnym ogrzewania opartego na paliwie stałym	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 16.10.2023 poz. 5671	zrealizowano
67	LXXVI/459/23 z 26.10.2023	w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej w Gminie Miejskiej Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 3.11.2023 poz. 5906	zrealizowano
68	LXXVI/460/23 z 26.10.2023	w sprawie nadania nazw ulic w Gminie Miejskiej Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 3.11.2023 poz. 5907	zrealizowano
69	LXXVI/461/23 z 26.10.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
70	LXXVI/462/23 z	w sprawie zmiany uchwały	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
	26.10.2023	budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok		
71	LXXVII/463/23 z 30.11.2023	w sprawie przyjęcia Rocznej Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kowary z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2024	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
72	LXXVII/464/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany uchwały w sprawie odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 08.12.2023 poz. 6695 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r	w trakcie realizacji
73	LXXVII/465/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany uchwały nr XXXII/199/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 08.12.2023 poz. 6696 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2023 r	zrealizowano
74	LXXVII/466/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/379/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Miejską Kowary, a Gminą Miejską Karpacz w sprawie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą 1 listopada 2023 roku.	zrealizowano
75	LXXVII/467/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/384/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Miejską Kowary, a Miastem i Gminą Wleń w sprawie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą 1 listopada 2023 roku	zrealizowano
76	LXXVII/468/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/385/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Miejską Kowary, a Gminą Janowice Wielkie w sprawie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą 1 listopada 2023 roku	zrealizowano
77	LXXVII/469/23 z 30.11.2023	zmieniająca uchwałę nr XLV/238/18 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 08.12.2023 poz. 6697 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r	w trakcie realizacji
78	LXXVII/470/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
79	LXXVII/471/23 z 30.11.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
80	LXXVIII/472/23	w sprawie przyjęcia gminnego	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
	z 11.12.2023	programu osłonowego pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028		realizacji
81	LXXVIII/473/23 z 11.12.2023	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. Z 11.12.2023 POZ. 6901 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r	w trakcie realizacji
82	LXXVIII/474/23 z 11.12.2023	w sprawie przyznania i ustalenia jednostkowej stawki dotacji przedmiotowej dla samorządowego zakładu budżetowego – Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 roku	zrealizowano
83	LXXVIII/475/23 z 11.12.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
84	LXXVIII/476/23 z 11.12.2023	w sprawie określenia szczegółowych warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. Z 21.12.2023 poz.7115	w trakcie realizacji
85	LXXIX/477/23 z 28.12.2023	w sprawie wyrażenia zgody na przedłużenie umowy dzierżawy nr 1/G/2021 z dnia 1 lipca 2021 r.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
86	LXXIX/478/23 z 28.12.2023	w sprawie zmiany uchwały nr LXXVIII/476/23 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 08.01.2024 poz.164	w trakcie realizacji
87	LLXXIX/479/23 z 28.12.2023	w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2023 oraz ustalenia planu finansowego tych wydatków	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
88	LXXIX/480/23 z	w sprawie zmiany Wieloletniej	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania:	Realizacja:
	28.12.2023	Prognozy Finansowej Miasta Kowary		
89	LXXIX/481/23 z 28.12.2023	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2023 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowano
90	LXXIX/482/23 z 28.12.2023	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r	w trakcie realizacji
91	LXXIX/483/23 z 28.12.2023	w sprawie uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2024 rok	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 16.02.2024 poz. 1194 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r	w trakcie realizacji

Podsumowanie

Szanowni Państwo

uprzejmie dziękuję za zapoznanie się z Raportem o stanie miasta Kowary za 2023 rok. Żywię nadzieję, że dokument ten, choć bardzo obszerny, to został sporządzony w sposób przejrzysty i czytelny, umożliwiając Państwu zapoznanie się z najważniejszymi zadaniami, i ich efektami, jakie realizowane były na terenie Gminy Miejskiej Kowary w 2023r. Warto lekturę tego dokumentu potraktować ze szczególną wnikliwością. Wtedy dopiero będziemy w stanie docenić wartość istniejących tam zapisów i zbudować sobie samemu prawdziwy obraz sytuacji miasta w coraz bardziej komplikującej się strukturze społeczno-prawnej, a także przekonać się, jak dobrze my wszyscy, mieszkańcy Kowar, poradziliśmy sobie z bezprecedensowym wyzwaniem, jakim były również w roku 2023 trudności gospodarcze wynikające z wybuchu i trwania wojny pomiędzy Rosją i Ukrainą.

W tym miejscu pragnę zaznaczyć, że działania mające na celu zaspokajanie codziennych potrzeb mieszkańców naszej społeczności lokalnej (co nie zawsze jest równoznaczne z subiektywnym, partykularnym i indywidualnym interesem jednostki - mieszkańca) jest moim i moich współpracowników priorytetem. W codziennej pracy dążymy do wzmocnienia naszego potencjału społecznego i gospodarczego. To z kolei wymaga wsłuchiwania się w Państwa potrzeby i oczekiwania oraz dbałości o zasoby infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu tych potrzeb. Krok po kroku zagospodarowujemy miejsca i realizujemy inwestycje na terenie Kowar, które wcześniej były zaniedbane lub po prostu nie były dostatecznie wykorzystane.

Pragnę nadmienić, że dbałość o czystość i porządek w gminie, dbałość o nasze wspólne mienie, miejsca publiczne, skwery, ławki, oświetlenie itd. to moralny obowiązek nas wszystkich. To od nas samych zależy czy będziemy mogli korzystać z dobrodziejstw naszych inwestycji i projektów i jak długo. W tym miejscu pragnę podkreślić wdzięczność Państwu za zaangażowanie w zakresie realizacji budżetu obywatelskiego, gdyż w tym zakresie Państwo kształtujecie nasze otoczenie.

Podsumowując, chcę podziękować Radzie Miasta Kowary za owocną współpracę i mam nadzieję, że w przyszłości będzie ona w dalszym ciągu wspierała Burmistrza w działaniach podejmowanych dla dobra naszej społeczności.

Dziękuję wszystkim mieszkańcom Kowar za wsparcie, zrozumienie, pomoc, pomysły, zaangażowanie, wnioski i różnego rodzaju konstruktywne informacje, pomagające kształtować rzeczywisty obraz Kowar, naszych potrzeb i oczekiwań.

Słowa podziękowania kieruję do wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego oraz jego jednostek organizacyjnych, bez zaangażowania których nie było by tych efektów i osiągnięć.

Dziękuję i uprzejmie zapraszam do wspólnej debaty nad Raportem o stanie miasta Kowary za 2023r.

Elżbieta Zakrzewska
Burmistrz Miasta Kowary